

R. BIBL. NAZ.
Vilt. Emanuele III.
RACCOLTA
VILLAROSA
A
4.96
NAPOLI

5

Tx Biblioth de Rosaf

(12.4

elameth Gogle

Dn. LVDOLPHI SCHRADERI

TURISCONSVLTI CLARISSIMI

TRACTATVS.

Sclectissimarum & practicabilium quæstionum de iuribus incorporalibus, emphyteusi, molendinis, adificijs, feruitutibus earumq, prascriptione, aëre, peste, aqua profluente, mari, jure nauigandi, piscandi: de insulis, territorio, quaq; his cognata sunt, ad materiam

libri II. tit. primi Institut. cum concordante tit. ff. de rerum divisione.

Omnibus tam in scholis quam foro versantibus apprime vtilis, & nunc primum in lucem editus,

Operâ & studio

Dn. JOANNIS BRANDIS, JC. HIL-DESHEIM, ET COLLEGII SAXONICI in Academia Erphurdiana patroni,

Cum privilegio S. Caf. Maiestar.

Curà & sumtibus HENNINGI GROSII Bibliopola Lipsienses

Beneuolo Lectori

IOHAN. BRANDIS.

I. V. D. Salutem.

N editione come mentarij eius Schraderi. ani, qui materias libri primi Institutionum Imperialium continet, pol-

liciti fumus, hunc quoq; RERPM tractatum fertilissimum, multas q; quæstiones partim veteres noucipartim recentes doctissime explicantem: sicuti inter
catera materiam molendinorum, tam
aquaticorum, quam acreorum vberrime, quam quisquam antehac pertractatiuris autem nauigandi, piscandiq;,
in mari maxime: deinde infularum ac
feruitutum, item ædisciorum, acris, pestis, emphyteuscos, feudi, quæq; hisce de

rebus exoriri frequenti us possunt quæstiones summa dexteritate explanat : quare vt & promissa fides sequeretur,& via Consiliis SCHRADERIANIS strata iam, non impediretur, exhibendum hunc tractatum putauimus quam maturrime, commendatione sane nostra minimè indigentem.

Et verò etiam si opus ei esset iudicio nostro, id tamen, hoc quidem auctore, veremur interponere : ne aut plus ci tribuentes quam fas sit, Typograpo magis quam auctori voluisse confulere: aut non fatis operis dignitatem vti-litatem q; exprimentes, nec intellexisse rem, & auctoris existimationem

minuisse videamur.

Vale.

INDEX

Index Materiarum QVÆ HOC TRACTATV

CONTINENT VR.

In principio disferitur, de vsu at q, necessitate cognoscenditituli in unaquag, re.

§ 1.-Tractintur significationes rerum ac bonorum a chi etiam de Spe, Nominibus, iuribus, actionibus, pecunia, feudo, complures á, de his questiones enodantur.

5. 2. Tractatur an Emphyteusis, & animalia adeog, & homo rerum appellatione contineantur?

§ - 3. Tractatur de iuribus incorporalibus.

§ 4. Tractatur de rebus que in patrimonio nostro funt, eag, ratione que flio explicatur, quomodo servitutes neg, in bonis, neg extra bona nostra esse dicantur.

§ 5. Tratiatur de rebus communibus, e ag. ottasione de molendinus circ agitatus, adeog, in genere de praferiptione, contra alios ne molendina habeans per prohibistonem acquirenda; vary ag. ad cam rem pertinentibus materys pratitiabilibus.

 Explicatur, an molendini non extruendi iue, poßideri vel prascribi poßit, etiam non interueniente prohibitione aduersary?

1. 7. Trastatur de concessione molendinorum extruendo-

rum, qua alias exstruere non licebat.

 Tractatur de statutis, vel consuetudinibus molendina prohibentibus, & quomodo ijs non obstantibus ad adiscationem molendinorum perueniri posit?

 9. Explicatur, an licentia exfluendi molendina, concesso hominibus alicuius regionis, vel territorij, extendatur etiam ad civitases illius territorij?

() 12

5.10. Quan-

INDEX MATERIARVM.

8. 10. Quanto tempore, non viendo, quis perdat licentians exstruendi molendina infundo proprio?

6. 11. Notendini exstruendilicentia quot actus comprehendat ? & de faciente molendini praparamenta.

§. 12. Explicantur cassus complures, in quibiu moler dinum exstrui non potest in praiudicium aliorum.

 13. Impuo luculenter explicaturnateria privilegiorum, quibus facultas molendinorum, in publico exstruendorum conceditur.

§. 14. An statutum superioris, quo esuetur, vet subditi ad nulla alia motendina, quàm superioris vadant, pro molendo frumento suo, valeat respectu subditorum?

§. 16. Explicatur dubium: An flatutum superioris, ne subdită extra territorium cius ad melendina cant, valcat în praiudicium Ecclesiarum, suc Ecclesiastic trum personarum?

5.17. Explananturalia, que adflatutum molendini coattiui pertinent.

. § 18. Tractaturmateria libertatio adificandi, inprimisfene-

§. 10. Tractatur materia falubritatis acris, itemé e contrario pestis de nonnullarum quastionum huc pertinentium.

30. Traiteur de questione, an sonitu vel strepius alicuius
artifici impedire posits studia. Grem suram succeses?
 32. De adiscuy arboribusq a similibus in acre supra alicuum
solum pendentibus,

6. 22, De Fumo.

INDEX MATERIARYM.

6. 23. De Odore.

6. 24. Explicatur materia aque profluentis

S. 25. De Mari, & iure Nauigandi piscandig in mari.

S. 26. De Aedificijs in mari positis, vel ponendii, luculenta di-

6. 27. De Infula.

§.28. Heicineipiunt tractari limitationes ad regulam, quod mare omnibus commune fit, habeturgi flo §. prima limitatio, qua vberriniò pertrattatur Materia turisdictionis in Mari.

§ 29. Tractatur secunda limitatio regula, quòd mare omnibus commune sit, explicatur s, cuius sit dominium viniuer-

Sale in mari.

\$.30. Explicatur terria limitatio regula illiut, quod mare omnibus commune fit, oftenditur ý, maris partem etiam privati esfe posse.

5.31. Quarta limitatio regule, de maris communitate, expli-

tasur: de via & quasi possessione maris.

 32. Quinta limitatio regula, de tommunitate maris explicatur, traîtatá, quastionem de mensura dieta, & periculo navigationis in mari.

§,33. Sexta limitatio regula, de communitate marú proponitar, habens explicationem de culpa non bene naui-

gantium.

§.34. Septima limitatio regula de communitate maris explicatur, oftenditurý, an insignýs illicitis in mari vis liceas?

§.35. Octava limitatio regula de maris communitate affertur, tractaturá de damno à navi, in mari, dato.

Summa

Summa Privileg i Imperialis.

Autum Casarea Maiestatis Pri-

uilegio est, ne quis Ly Dolphi
Schraderi l'Cticommentarios
ad diuerfos infitutionum Imperialium titulos, vt & deliberationes & responsaciusdem, à D. Ioanne Brandes edita, sine Henningi Grosij Bibliopola Lipsiensis permissu,
intra decennium, ab editione cuiuu, computandum, in imperio, hoc vel alio charactere recudat, siue recusa vendat, aut alio quoquo modo distrahat, sub pænà decemmarcharum auri puri, dimidià parte Fisco, dimidià
verò parti lasa applicanda, & c.

Rudolphus mpp.

Io. W. Freymond ??.ad mandatum Sacræ Cæsar. Majestat. proprium.

ABenck.

D. LVDOLPHI

SCHRADERI

lurisconsulti celeberrimi

Tractatus.

De Rebus, carumá, varijs appellationibus, divisionibus, & qualicatibus.

Principium

In quo disseritur, de usu atq, necessitate cognoscendi tituli in unaquaque re.

SVMMARIA.

1. Titulum explicans fignificationem eins erplicate debet.

2 Ad Tituli significationem pertinentia, non sunt aliena à materia eiustem.

3. Tituli significatione non eignita, intelligi aut disci nequeunt comprehensa sub co.

A Teftu simpliciter ad testimonium iur atus extra articulum interrogaai non debets 5. Teftis extra articulum interrogatus nullan fidem facit, fallit hoc ibid. n. 6. & 7. 8.

9 Teftis super articulis simpliciter juratus, indistincte interrogari potest de intellectutituli vet materie super qua examinatur.

19. Teft is super mutuo examinatus, si interrogatus, quid sit mutuum re. spondet sen uorare, nil probat.

11. Testu super consucudino, nesciens quid sit consucudo, nihil probat. 12. Testu super samanu, cam desinire nesciens, nel probat. declaratur

bocn. 13. remißino.

1 4. Notarius qui fe cercioraffe dicit mulierem, de S.C., Vellejano intèrrotog ari potest quidsit.

15. Notarius restiens quid sit S. C. Vellejanum non probat afferens infrumento mulierus renunciationem.

16. Fulgofij & Alexandri fententia declaratur.

17. Decij diftinctio laudatur.

18. Tituli cognitia neceffaria ad cognitionem legum eft.

19. Dubia, obseura verba àtitulo, interpretationem capiunt.

LPIANVS I. C. RECTE MO-NET, VT EXPLICATVRVS materiam alicums Tituli, ea quæ adfignification ë illus Tituli pertinent præmittat l. i.ff. fi cert. petatur. Namq; certum eft, ca, quæ ad üguificationem ti-

tum est, ca, que ad ugunecationem natuli spectant, à materijs, sub illo Titulo comprehensis, aliena non este: sed multo magis ea qua in titulo aliquo traduntur, nec intelligi, neque disci posse, nisi cognita perspectaq, significacione Tituli. Ideog licet restis qui simpliciter sub articulis veritatem dicere iuravit, extra articulum interrogari non debeat, ciusq, depositio extra articulum sacta sidem nullam faciat e. de restibus of sides of Felyn, extra de restio glensquis libertatem. Sina articulum sides sides

wliamu arg. ill. tex. & ibi Bart, Alex. 14 & Dottores ff. de jurcurando. Alex. conf. op. m. p. ib. 3. Nili telis exa-6 minetur, aut déponat, vel super caula factrin articulis contenti Imol. inc. saper hoc coll. 14. Vel super pac chaire felipa, c. de sestib. de me col. 6. extra de renaciat: Felip. c. de sestib. extra de sestib. Vel super pecchario 7 connexis illis que un articulis continentur. Ang. & Puel. de Cast. l. 2. & ibi 14. m. o. st. itil d. omniami ud. Vel su per interrogatoriis partis aduerse card paris. conf. 88. nu. 28. lib. 3. Tamen testis qui simpliciter uravui supra ar-9 ticulis veriatem dicerc indistinché interrogatipotes, quomodo ipse intelligat vel verba articuli, vel materiant, vel titulum illius materia de qua articuli loquing tur Bar. l. 1. nu. 8. ibi Dec. & Dottores ff. sicertum pet. Bar. d. & selm sultanus nu. 8. Felyr. 4. e. de icst. bus.

Quin imo non valet depositio testis qui deponens 10 vel super mutuo interrogatus quid sit mutuum? Re-spondet se idignorare. Bar. L. L. nu. 10. & ibi Dec. in lect., 2, nu. 52. ss. ss. se se consideration. & inter-11 togatus quid sit consuctudo? ipse ignorare dicit. Mex. conf. 45. nu. 8. lib. 2. Vel super sama de interrogatus sa-12 mam definire nequit. Bal. Lu ss. de. de in gui sunt sui vel desceni saria Mex. conf. 17. nu. 4. lib. 4. conf. vio. nu. so. slib. de catae st. de muorib. Bar. Alex. sal. Dec. & Doctores 1. 13 de estae st. de muorib. Bar. Alex. sal. Dec. & Doctores 1. 15 fi se consumpretatur Alber. Alex. & sal. Lin. nu. erit \$ jura. ve st. de inceiur. Alex. 11. Odoctores 1. stipulatio ista \$ has quag st. verb. obl. similier & Notarius qu'in instru-14 mento attestatur se certiroras en milierem de S. C. velle-iano interrogati porest, duid sit vellecianum? Ersi id ne. 15

Davis des Google

sciat Notarius Renunciatio non valet Alber. l. fin. § pen., ff. ad S. C. velleianum.

Et licet hoc dictum reprobare videatur Fulgof, d.l., fin. § pen. ff. ad S.C. velleian. Alex. l. feiendum ff. verb. 17 oblig. Decius tamen quem & ego in hac re fequor in d. 1. lecture 3: nu. 5: ff. ji cerum pet. has doctorum opiniones diverías sœdere distinctionis conciliat, & tradit opinionem Alberici procedere eo casu, quando Notarius, qui respondit se ignorare quid sits. S.C. velleianum, tempore consecti instrumenti, ita interrogatus respondit arg. l. centra iuris. § sin. & ibi 16; ff pašt. l. sedessip pater famil. § 1sf. ad S.C. Macedon, l. sin. C: de aeguir, poss. Fulgosi verò & Alexandri sententiam contrariam co casu locum habere quando notarius exinteruallo interrogatus quid sit S.C. velleianum, se idignorare dict, arg. ciua quod tradit Bar. l. si quis in graut. § 1. sf. 4d, S.C. Sylleian, 14s. l. 1. in pr. sf. de coper quem sactum suit.

Ongre cum ad cognitionem legum acq, cuiuslibet, materia omnino necessarium. sit intelligere signiscationem Tituli vel sub quo leges de quib, agitur collocatonem Tituli vel sub quo leges de quib, agitur collocato se sunt, vel ad quam materiam pertinent, atque omnia verba ambigua & obscura legum à Titulo interprætationem & declarationem recipiant, atq, secundum titulum intelligenda sunt, gl.a.c. cum monosserium ext. de Electione gl.l. unica in verbo retractare, & ibi Bal. C. ne liceat terrio prouoca gl. in l. sin. in proverbo repetit ss. de condict, indeb gl. c. sibi qui de refrip, slb. o. 1 yl. l. n. num, 2 sl. s. sect., pestur. 1 sl. in presud. Tit. institude att, num, 14, sacii l. imperator ss. de in diem add. st. l. squis exargen-

s tarys & fi initium ff. de edendo Afflict. c. 1, num. 295.ex

quib, caufis feud, amist.

Ego

Ego ex re vestra esse duxi antequam materiam huius Tituli explicandam aggrediar, pauca de significatione Tituli ac de vocabulo rei præmittere,

§ PRIMVS.

In quo tractantur significationes rerum ac bonorum, ubi etiam de spe, Nominibus, juribus, actionibus, pecunia, feudo, complures q, de his questiones enodantur.

SVMMARIA.

Res idem fignificat quod bons.

2. Rei appellatio latifilma, comprahendité, res tàm in, quàm' extra patrimonum nostrum.

3. Rei apellatione comprabenduntur non particulares modo, sed

4: Rei appellatione continenturres qua functionem recipiunt 3.

5. Rei apellatione etiam facta consinentur.

6. Statutum, quod alvi, pro terta quantitate rei petita, tanum folyar, pertinet etiam ad faltum aftimabile petitum, fallit in fado in aftimabili petito. ibid. n. 7.

8. Rei appellatione continctur etiam fbes.

g. Spem precio non emo.

10. Spes emi potest.

1 s. Spes denari potest.

12. Spes in ftipulationem poteft deduci.

13. Venditor deceptus ultra dimidium justi precij habet benefici.

14. Venditor spei deceptus ultra dimidium , babet benesicium L. 2: C. do rescind, vendit.

6 PRIMVS.

15. In transactione la sus no tam in re, quam fe la su intelligitur.

16. In transactione locum babet remedium L. 2. C. de rescind vendit. & n. 17.18

18. Ludolphus Schrader Bononia disputavit.

19. Sorte leim, alea fortuna five murto eventu leim intelligitur.
20. Sorte qui, in dividunda bereditate, yltra dimidium laim ett,
babet remediam L. 2. C de residind vendit.

28. VVitebergensis facultatis Iuridice responsum.

22. Instrumentum, quod 10, libras vel supra sontinet, vbi ex sta.
ento initra sex incuses instinuari debet, alt as nullum sit, boc statutum etiam ad instrumentum per inet quod in spe 10, libras valet.

23. In donatione quingento; auros excedente requisita insinuaseo etiam ad donationem spei extendetur.

24. Restitutio in integrum lafo etiam in fe competit.

25. Iure fuo, reipfa fibi competenti, nemo abfa, facto fuo priva-

26. Iure suc în spe sibi copetenti nemo absg. facto suo privari potest.

27. Restitutio principu, ad jus alteri reipla quasitu, no extenditur. 28. Lex nova, ad jus alteri re ipla quasitum, non extenditur.

29. Restitutio principii ad jus alteri in spe quastitu, non extenditur!

30. Lex five constitutio nova non extenditur, adque alteri in spe quasitum.

31. Cedere bonis potest quis, tam tatione juris re pfa, quam in spe competentis.

32. Missie in benorum possessionem absentu, peti porest, ettam ratione rei in spe competentu.

33. Cautio peti poteft etiam racione rei in fe competentis.

34. Benefing in imperratione mentio fieri debet juris alteri ve ipfå comperentis-

35. Beneficij in impetratione mentio fieri debet juru alteri spe com.

petentis.

36. Privilegium consedi potest cam rebus jam existentibus, quam qua sperantur existere.

37. Spes appellatione rei, non propria significatione, fed interpretatione extensiva, continetur.

31. Sta.

 Statutum, quad punis eum, qui rem immobili in forenfi ventit, aut veuditioni confensis, non extenditur ad res immobilii in for minit competentia dienationem.

39. Rei appellatione non corporales modo, sed etiam incorporales comprehenduntur.

40. Nomina, juras alliones, Rei appellatione simpliciter prol.11a continentur, fallit, u. 43. 44. 53. 54. 55. 56.

41. Nomina, para, actiones, Rei appellatione comprehenduntes etiam nbi adietta eft dictio mea, tua, fua.

43. Rei appellatione ad certum lecum relata, nomina, jura, & actiones non continentur.

45. Nomina, mibilium & immobilium appellatione non continentur, ampliatur ibid n. 46. 49. 50, de la ratur ibid n. 51.

47. Actio ad rem, que functionem recipit, competens, mobiliums aut immobilium, appellatione non continetur, fallis, ibid. n. 48.

48. Vius loquendi. 6 n. 55. 71. 155.

52. Nomina mobilibus aut immobilibus accenfentur, ubi necesse est ea alterner i aduumeraris thocis competons nomen ad rem mobilem, pro mobili, ad immobilem pro immobili computatur.

57. Rerum five bonorum appellatione etiam res venales comprebenduntur fallit ibid. n. 19. 60. 61. 62.

58. Diffoficio de rebus five bonis loques, ad res venales eti a persinet.
63. Rerum five bonorum appellatione etiam pecunia continetur.

63. Rerum five vonorum appeatione ettam petuma continctur. G n. 72. fallit ibid. n. 64.

65. Pecunia prafidi gratia reposita, rei appellatione ad certum boum relată, continetur.

66. Pecunis ad expendendum fanerandum g, aliquo in loco repofica, rei appellatione ad locum certum relatà , non comprehenditur-fallit boc ibid. n. 67. 68. 69. 70. 71.

69. Dilliones : quatung, quotung, modo , at fimiles qualu fint importantie?

72. Pignori oblig ans simpliciter res sive bona sua, pecuni an quo 3, undetung, questi am oblig asse conseiur. Salis boc ibid, n. 73. 74. Berum sive bonorum appell ationo estam seuda compochendum

sur, propria fignificatione, fall it ibid. 11,79.

6. à Propria significatione vocabuli recedendum non est.

77. Generaliter indefiniteg, prolata verba generaliter & inarfinite accipienda sunt.

78. Dispositio generaliter de rebus, sive bonis, loquens, etiam ad senda pertines, fallit. ibid. n. 79. 122. 150. 152. 153. 154. 155.

80. Facturus nemo putatur illicitum vel punibile.

 Feudum abfq, confensu domini donari, vendi, pignorari, aliève modo obligari nequit, sub pena privationis.

82. Feudu generali bonoru vel rerum donatione non continetur.
83. Feudum obligatione vel bypotheca generali non comprabenditur.

84. Feudum fociet ate generali non continetut.

 Feudam generali alienatione return aut bonorum non comprebenditur.

86. Fendum generali mandato, de rebus vel bonis alienandis,

87. Feudum ubi donari , pignorari , vel quo alio modo alienari nequit , generali huisumodi contractiu non venit, faltit, ibid. n. 23. oisu rej ratio ibid. n. 29.

89. Ratione prohibitionis feudi alienandi cesante, cesat prohi-

90. Vbi Fendum statuto aut consuctudine imponie potest alienari oppignorari, generali bonorum alienatione velobligatione, venit etiano feudum.

91. Feudum generali alienatione velobligatione domino consen.

tiente fact à comprehenditur,

92. Feudum, generali alienatione bonorum rerumve in agnatum falia, continetur setiamfi bac alienatio fine confensu domini falia sis ampliatur ibid. n. 93.

94. Feudum antiquum abfg, confensu Domini in agnatum va-Calli impune alienatur, extenditur hocibid n 95. 96. 97. 98.

99. Fructus feudi abs q, consensu Domini possunt vendi, oppignorari, vel alio titulo alienari.

100. Fructus ex feudo percepti voniunt in generali rerum bonorumve alienatione, vel obligatione.

res, Princi.

est verifimile, alterius juri prajudicare velle.

102. Referiptum principis in prajudicium agnatorum, vel do-

mini ad fenda extenditur.

3. Legitimatic incipis ad feuda non porrigitur.

20 4. Legicimandi facultas à principe concessa non extenditur adsenda in prajudicium aliorum.

tos. Dotis lucranda ftatutum non pertinet adfeudum in dotem

106. Successionis jus inter virum & uxorem non perrigitur ad feuda.

107. Vxor pauper marito locupleti in quarta succedens, non succedit in feudu.

am defuncti bonorum partem, ad feuda non persinet.

munia fine, non extenditur ad feuda. n. 110.

111. Restitutioni subjectaves , dota vel donationis propter nuptias causa alienari potest. fallit bocin feudis ibid.n. 112.

113. Vafalli jus omne, quod in feudo babet, eo mortuo exfpirat-114. Vafallus gravacus cenfetur, feudum post mortem fuam silije vol agnatu sui vestituere.

113. Legatum aut sideicemmissum rei faltum ab eo, qui in re illa jus babet, intelligitur tantum de jure illo.

116. Hares restitutre gravatur res sive bona testatoris seuda non restituit. Ampliatur boc ibid. n. 117. & 118, 120, declaratur n. 119.

121. Bartolus & Iafon reprehenduntur.

123. Renanciatione generals bonorum paternorum, fenda non continentur, ampliatur ibid. n. 133, 1,7, fallit, ibid, n. 138, 140, 141, 143, 144, 149.

124. Feuda & alia bona parema differunt.

125- Patre vivo filius in boni patris nullum jus babet fallit hoo in feudis ibid. n 127.

126. Venda pates, post morrem saam, silio restituere, patlo sive providencia dem ni, primiy, acquirentia obugatue est. 128. Filia 128. Bilim bona paternà allodialia absolute à patre percipers intelligitur, tum ei succedit.

129. Feuda filius non à patre, sed patto sive providentia Domini

potius acquirit.

230. Feuda antiqua pater in penjudicium filiorum faorum ne quidem com Domini confenju alienare poteft.

131. Pater bona fua allodialia potest , indistincte in prajudici-

· um , filiorum alienare.

132. Pater bona fua titulo onerofo alsenare potest etiam in fraudem Legitima filiorum.

134. Iuramentum habet vim expresi.

195. Intamentum nunquam extenditur ad id, de quo neg, in genere, neg, in specie verisimiliter cogit asum est.

136. Renunciantem filium verismile con eft de feudis cogitaffe.

141. De seudo hareditario idem judicium quod de aliji bonă bareditariji.

144. Agnationis juri qui renunciavit filius, an excludatur à fem. dis? & n. feqq.

a . O m- jeqq

147. Agnationis vel cognationis jura patto tolli nequeuns. 151. Dictio , Alia : restringit generalem dispositionem ad similiaex presie.

156. In feudis an locum babeat beneficium L. 2. C. de rescind. Vendit. remisivo.

- 157. In seudu an procedat dispositio L. cum à maire. C. de ros vindicat, remisser.
- Sciendum itaq; estappellatione Rei idem contineri quod continetur appellatione Bonorum, Dec. L., lect. 3, rum. 27. ff. sicertum petatur.
 - Secundò cum appellatio rei fit latissima.l...f. s. sertum petat. sub illa comprehenduntur non tantum illa res, quæ funtin patrimonio nostro, sed etiam illa, quæ sunt extra patrimonium nostrum, l.rei appellatio sf. verbor. segnifi.

Tertiò

Tertiò appellatione rei non tantum resparticula- 3 res, fed etia res vniuerfales qualis eft hæreditas & fimiles res comprehenduntur l. lices & ibi Bar. nu. 3. & Dec. num. 8.ext. de pattist. 1. 5 Quedam r.ff. hoctit. nostro \$ incorporales Inflit. dereb. corp. O incorp.

Quartò appellatione rei continentur non tantum 4 illæ res, quæ in genere suo functionem recipiunt, sed ctiam qua non recipiunt. Com. conf. 20, nu. 61. lib. 16. lib.

4. atg. l. 2. \ mutuidatioff. ficert. pet.

« Quintò appellatione rei etiam facta comprehenduntur gl. Inflit. de obligat. in pr. verbo Reif. Ideog fla- 6 tutu quo caucturut actor foluat iudici pro certa quantitate, rei petitæ, pro libra nempe sex denarios, extenditur etiam ad illum qui in libello fact u aftimabile petit. Bal. & Ang. Inflit. de obligat. in prin. licet in co qui fa-7 dum inastimabile peteret hoc statutum locum non haberet. I ita autem in princ. arg. ill. tex. ff. administ. tutor. Bar. I. dies cautioni & prator ait num. 26. arg. ill. tex. ff. de dam. infecto.

Sextò appellatione Reietiam spes continetur. 14 . 9 h.in l. is potest num. so.ff. acquir. hared, arg. l. nominaff. de hared. & act. wend. Ideoq; licet Sannioapud Teren- 9 1 tium dicat: Spem precio non emo: Tamen legibus civilibus expresse cautum est, spem perinde ut quamlibet 10 aliam rem emi. l. empeorem & fin. ol. li iactum ff. de act. empti, vend. I. nec emptio ff. contrab, emp. d. l. nomine pignorari gl. d. l. nomina arg. l. fed & quod & 1. ff. pignor. Donari I, fpem C. donat. In Ripulationem aliumve con- 115 tractum deduci poffe arg l, interdum. ff. verb, oblig.l in-12 terstipulant. & facramff. cod. Tit. Azo, in fumma C.contrah. emp. col. 2, verf. item [pem. laf. l. fin. nu. 4. C. pact.

um iusti pretij reivenditæ, permittitur implorare be-

neficium 1. 2. C derefeind. wendit.

Ita quoq; is qui spem vendit si in illa venditione ultra dimidium cius precij, quo illa spes communiter vendi potuit, la sus sucrit, ex senestico d. l. a. 2 gere potest. Ear. l. cotem serve squi maximos num. 9, sf. de publican, Petrus de Ancharan, smol. & Anton, de Eust. c. cum caufa. ext. emp. & vend. Tirag. in trastat, de legib. connubia-le, gl. 2, num, 33. in verb. en pouvoir de sommary.

Ex quo sequitur licer is, qui in transactione laditur, non tàm in re quam in spe, sive dubio eventu litis, las intelligatur, arg. l. quod debetur ss. de peculio l. r. ss.

- 16 de transatt. Læsum tamen, in transactione, ultra dimidium eius precij, quo ille dubius eventus venire potuit, remedium d. l. 2. implorare posse. Earl. l. squiecum d. l. 2. implorare posse. Earl. l. squiecum diter sf. verb. ebig. Earl. l. 2. & ibi pantal. de Crema. Circlind. vend. Corn. cons. 105. cons. 189. l.b. 1. & cons. 2.72. l.b. 4. Dec. cons. 203. cons. 217. cons. 420. cons. 557. dec. l. cum re C. tray del. Carol. Apolitanus in addit. ad Alex. cons. 42. C. tray des. Gran. decis. Neapolitana 66. 17. num. 44. & decis. 101. num 54. Et licet contrarium te-
- 17 num. 44. & decif, 101, mum. 54. Et fiect contrainin teneat Bal.l. 2: Creftind, vend. Alex. & 13f. d. l. fi quis cum alirer Alex. conf. 42. lib. 1.14f. l. in fumma in princ. num. 5. ff. conditt. indebit 14f. l. fratrii num. 1, & l. quamvis nu. 2, C. tranfatt. Cardinal. parif. conf. 95. num. 61. lib. 1., Afflitt. in decif. Neapol. 220. num. 3. & aly multi, quos praallegati
- 18 Doctores citant. Tamen pracedens opinio veriorest, camq Bononia disputando obtinui, e respondi ad ominia argumenta qua a Doctorib pro contraria sententia adducta sunt.

Deinde:

Deinde ex hoe infertur, licet is qui sorte læditur 19 alea, fortuna, sive incerto eventu læsus intelligatur, læsum tamen ultra dimidium iusti pretij in divisione hæs 20 reditatis vel bonorum sortis iudicio sasta, remedium l. 2. C. detescind. vend. implorate posse. Bal. l. maioribus. C. communia utrius, jud. sacis i d guad tradit 1 gl. sin. pri. num. 10. C. communia de legatis. Perussum Rub. ext. de appellas. dec. c. biet num. 23. ext. probat de l. r. num. 17. C. past. Et ita ante novem septimanas in quadam causa 2 t gravissima de sasto consultus de iure nomine facultatis suridica. Vittebergens respondi, camq; sententiam trultis sirmissimis rationibus comprobaui.

Huc accedit, quod statutum quo cauctur, ut is, 2 a' qui habet instrumentum tesamenti, vel codicillorum alicuius rei valoris decem librarum, vel lipra, teneastur facere atq; curare, ut illud instrumentum insta sex menses insinuetur, utq; hoc prætermisso instrumentum nullum sit, extendatur etiam ad eum qui habet instrumentum, quod non quidem reipsa, sed spetantum probabili tamen decem libras valet, Bart. Alex. & Aret. in l. ii potessi ci il in num. 18. 19. 50. ss. ss. de acquir. bared.

Ex qua decisione inferolegem civilem qua requi- 23 rit infinuationem in donatione excedente quingentes aureos. I. pen. C. donat. Ber. l. Modellinus ficod. Tit. non tantum in donatione rei, fed etiam in donatione speillocum habere.

Præterea ficut læfo in illo iure quid ipfi reipfa com-24
petit: Ita quoq; & læfo in co iure, quod ipfi fpe tantum
competit, refitutio in integrum conceditur L'3. § f
quio fiche minoribus.

Et fi-

25 Et sicut iure quod alicui reipsa competit nemo absig; sacto suo priuari porest, l. id quod nostrum & ibi 26 Dec. st. de reg. iur. Ita quog; & illo iure quod alicui spe tantu competit nemo absig; sacto suo priuari porest. s. in diem vers, non ausem st. de aqua plu. arcenda Bal. cons. 431. incip. ad evidentiam pramistendum est col. 2. lib. 2. Ed. l. si constant arg. ill. tex. C. donat. ante nup. Franc, Aretin. cons. 7. & cons. 47. 14s. l. sin. num. 2. st. pact. Tirag. in de utrog, retrostu. par. § gl. septimanum. 20.

His adde quod sicut neq; restitutio principis, neq; 28 nova constitutio, sive nova lex extenditur ad jus alteri

29 quæsitum reipsa: Ita quoq; neq; restitutionem prin-

30 cipis arg. 6. quamvis de reseript. lib. 6. Neqs nouam confitutionem, yel legem extendi ad ius alter spequestitum. Fet. de Anchar. 6. 1. q. 13. principali. extra constitution.

ita quoq; & ratione fei five juris reipfà competentis, ita quoq; & ratione fpei, potest quis cedere bonis. Bal.

32 Lium fily famil. C. qui bonu ced, poss. & petere tam seint possessionen bonorum absentis mitti, l. in possessionen in prin. c. l. si silto famil. c. ist Ang. C. Zas. sil. exquibus 33 causis in possessionen catur, quam sibi cautionem exponi, l. si

usufructus mihi ff. usufruct. quemad. caucat : Lucas de penna l. 1. C. qui in sacro palatio militant lib. XI.

Deinde ex hoc fequitur ficuti in imperatione beneficij debet fieri mentio de lure alteri reipfa competen-35 ti: Ita quoq; in impetratione beneficij debere fieri

mentionem de jure alteri spe tantum competente. Do-

36 Et ficut privilegium potest concedi rebus jam exiftentibus, ita quoq; & illis rebus, quæ jam quidem non existunt, existunt, sed de quibus speramus eas extituras, privilegium concedi potest. Bal. conf. 329, incip, casus talis est quadam indulgentia col. 2. lib. 1. arg. l. si servitus & futuro

ff. de feruit. Vrb. prad.

Et licet appellatione rei etiam spes contineatur, 3 7 hoe tamen non ex propria fignificatione vocabuloru, sed ex interpretatione extensiua fieri Doctores nofiri tradunt. Bar. Ang. Nicol. de. Naop. Alex. Aret. & 14f. 1. Gallies. & Videndum ff. de liber. & postham: arg. 1. flatu liberi aceteris ff. de statu liberor:

Ideoq; statutum, quo cauetur, ut vendens rem 3 8 fuam immobilem alteri forensi, vel consentiens Vendenti, rem suam immobilem, certa poena puniatur, non extenditur ad eum qui consentit Vendenti rem immobilem ad quam ipse tantum spem velactionent aliquam habet. Bar. Ang. Nicol. de Neapol. Alex. Aret. & Iaf.d. Videndum d. l. qui actionem arg. ill.tex.ff.de reg. iur. facit tex. l. minus ff. de reg. iut. l fciendum & fi fundus & ibi Bar. & Doctores ff. qui fatifda. cog. Bar.l. nemo ff. dein integ. reft.

Septimò appellatione rei non tantum res corpora- 39 les, sed etiam incorporales comprehenduntur. l.r. hoc Tit. noftro. Inflit. dercb.corp. & incorp. toto Tit. Ideog: 40 nomina debitorum, item iuta, & actiones, appellatione rei, simpliciter prolata continetur. I. rei appellatione 23.ff. de verb. fign. l. omnes , in pri. C. de quadr. prescrip. 1. quam Tuberonis. \ fin.ff. de peculio t. dubia bona ff.de jure dot . l. bonorum & fin. & l. princeps bonaff. verb. fignif. I. nomen. C. qua res pig. dari poss. l. I. C. de usu fructu l. si adempris C.de fententiam passie l. fi constante & fin. ff. folus to matrimon.

Quod

41 Quod ctiam procedit, quando appellatione rei fimpliciter prolate dictio, mea, was yelfua, adiceta ch. Bart. l. Quintus & argento ff. de auro & argento leg. Cyn. Ang. l. 1. ff. de flatu hom. Bal. l. r. C. de n'uf frustu. Fran. Art. l. fin. C. de pact. Alciat. l. meorum arg. ill. tex. ff. de verb. fignifi. Tiraq. ia repet. l. fi unquam verbo bona num. 7. C. de revo. donat. arg. l. nam quod & fin. & l. fi legatus & s. ff. ad s. C. Velletan.

Ethac sententia verior est, quamvis contrarium, sed malè, teneat Bar. Bal. & pet. de Anhar. inl.: sf. de statu hominum Arg. & sn. Inst. de jure naturaligent. & cirvile Barbat. cons. 30. lib. t. Akciat. l. nominis sf. verbor. se

gnifuat,

Hac Conclusio fallit primò, si de rebus in certo 19co existentibus fiat mentio, ut puta si quis dicat : Dono vel lego tibi omnes res meas quas Francofordia vel Liplix habeo, hoc enim casu appellatione rerum nomina & actiones non comprehenduntur Ear. 1. 2. C. que res pig. oblig. post. Bal. l. 1. ff. de statu hominum Bal. 232. conf. incip. super infra scriptis lib. 2. Cond. Florentinus conf. sr. in-. cip. Titius condidit testamentum. Alex. conf. 31. nu. 7. lib. 1. 6 conf. 68. lib. 6. Com. conf. 49. lib. 3. Sofin. conf. 101. lib.1. Gronf. 175. cib. Iaf. conf. s. incip. ftrenue col. 4. verf. fecundo pro ista parte lib. 3. Tirag. in rep. l. si unquam verbo bona num. o. C. revo. donat. & in Tract. de utrog retrattu 1. par. 1. gl. 7. num. 11. arg. l. fidei commissum & tractatum ff. de iudie. l. Caiuff. de legat. 2. l. uxorem & legaucrat l. quesitum & 7.6 l. si mihi Mauia ff. legat. 3. l. quasitum § papinianus, & ultimoff. de fundo instructo.

4 Hæc conclusio fallit, si siat mentio de rebus mobilibus, & immobilibus: Namq; secundum communem atq; atq; receptam Doctoribus sententia appellatione mobilium & immobilium non comprehenduntur nomina debitorum reliqua iura & actiones sed tertiam speciem rerum constituunt. Bar. l. quam Tuberonis & fin. org ill. tex. ff. de peculio Bar. l. si. convenerit l. 2. in prin. ff. de pignor, act. Bar. l. poteft. ff. de autor. entor. Bar. l. 1. C. fi adverf. transact. Iaf. l. à Dino prio & in Venditione arg. ell. tex. ff. dere ind. Inf. l. stipulatio hoc modo ff. verb. oblig. Tiraq in repet. d.l. si unquam & bona num. 7. facit tex. 1. omnes in prin. & 1. bene à Zenone verf. & nemo audeat C. de quadr, prascrip. l. 2. in pr. C. quibus & quando quarta pars ex bonis decurionum debetur lib. 10.

Et hæc conclusio, absq; dubio, procedit in actio- 46 nibus competentibus non ad certam speciem, sed ad id, quod in genere suo functionem recipit: Namq; il- 47 læ actiones nunquam ullo casu appellatione rerum mobilium & immobilium continentur. Lapuin allegat. 92. Rom. I. siconstante & fin. ff. fol.mat. Alex. in addit. ad Bar. I. moventium ff. verb. fignif. conf. 68. adfin. lib. 6. Barbat. c. nulli extra de reb. Ecclef. non alien, Socin, conf. 101. gl.7. num. 17, Nifi communis usus loquendi contrari- 48 um introduxcrit. Oldrad. conf. 219. Ioh. And. in addit. ad specul. S scias igitur verf. sed quid si debeo Tit. de fructib. & interesse. Felyn. in proam. Decretal. col. 3. circa medium arg. l. Liberorum & qued tamen Cassius ff. legat. 3. Bar. &

Ias. rub. ff. de operis noui nunciat.

Deinde hoc (refragante Alciato in d.l. moventium 49 & Benedicto in repetit. c. Roinutius Verbo caterabona nu. 8. ext. de testam.) procedit, ctiamsi is qui donat vel legat res suas mobiles vel immobiles, dicat sedonare vel legare omnes & quascung; suas res mobiles vel immobilcs.

Ics. Corn conf. 49. lib. 3. Iaf. conf. 5. col. 4. lib. 3. Stephanie Bertrandius conf. 77. col. 1. lib. 2. arg. d. l. uxorem & legaverat ff. legat. 3. d. l. quasitum & Papinianus ch. ultimo ff. 50 de fundo instructo d l. Gauss in prin ff. legat 2. Vel res suas

mobiles velimmobiles hic & ubiq; locorum fitas. Corn. conf. 104. col. 3. lib. 2. Socin. conf. 101. col. 2. lib. 1. [af. conf. s. lib. 3. Dec. conf. 30. Tiraq, intract. de urrog retr, s. par. 6 1.21.7. num.30.

Hoc tamen quod dictum est, appellatione mobili-SI um & immobilium non comprehendi nomina & actiones, procedit in materia indifferenti, in qua non est necesse, ut jura velactiones iudicentur tanquam mobilia velimmobilia.

Secus autem est in materia differenti, in qua necesse est, ut de nominibus & actionibus indicetur vel ut de rebus mobilibus, vel ut de rebus immobilibus: Tunc enim nomina & actiones, ad speciem certam competentes, vel mobiles reputantur, fi res ad quam competunt mobilis sit, vel immobiles si res ad quam

competunt immobilis sit, secunda communem * atq; receptam Doctoribus sententiam 1200b Ares. & Bar. &-Alciat. in d. l. moventium ff. verb. fig. Bar. l. potef. ff. antor. tutor. Bar. conf. so. lib. 1. Imol. o Abb.c. multi ext. de reb. Ecclesia non alien. Alex. ta Divo pio & in Venditione ff. de re iud. Corn. conf. 229. lib. 4. Socin. conf. 101, lib. 1. prap. c. 1. 6 Sciendum de foude cognitione.

53 III. Hac Conclusio, qua vult appellatione rerum etiam jura & actiones comprehendi, fallit, si dispositio aliqua distinctim sive discretive de rebus & de juribus five actionibus mentionem faciat: Tunc enim appellatio rerum ad jura five actiones non extenditur, arg. l. fi

staff.

traff lib. & possible.l.clem.in pr. ss. hered, instit. l. doli claufuls ss. verb. oblig. l. santholeg. ss. clap penis Bal. l. in multi ss. de st. verb. oblig. l. santholeg. ss. claud ann. 25 st. feet unrifditt. omnum ind. Dec. l. l. let. s. ra. 28 st. feet unrifditt. omnum ind. Dec. l. let. s. ra. 28 st. feet unateria, 22.54. l. suno ra prin. ss. locat. & condust. Vel communis usus 55 loquendi, 27. l. leberorum & quod tamen Cassius ss. legat. 2. Bar. & 1ss. rab. ss. de openis no. nunciat, Vel si Verisini-56 lis mens disponentis contrarium suadeat arg. l. 2. C. de lib. pr. et. l. ju. Cayares prg. ob. possibl. sexus ss. in. ss. de leg. 3.

Octavo, appellatione rerum sivebonorum etiam 57 ees Venales comprehenduntus. Ideog, dispositio qua-58 tibet generaliter de rebus sivebonis loquens, etiam ad res Venales extenditur secundu communemargs *re-*ceptam Doctor, sententiam bar, l. generali § Veroi st. densistratisticato. Bal. l. com taberos st. de pignor. Alex. l. sententiam ton. perio. num. 27. Gribi sob. Crossus in repetit. nu. 22. G. Andr. Peroates in addit, ad Bar. d. l. cum taberos Anton. Neguenatius in trast. de pignor. 2. membro secunducius straca in trast. de Assisti, de cif. Neapol. 106. Benevenucius straca in trast. de mercat, sob sit. mandati § reliquum nu. r.

Nifi de rebusin certo loco existentibus mentio siat, 59 tune enim appellatione rerum, res Venales non comprehendumut d. 9 txori & ibi Bar. l. 1. & ibi Paul de Cyst. & tss. C. Verb. sig. Bar. l. diaue sf. de bonis damastor. Bd. l. ubi adbuc C. de jure dat. Bal in rub. C. de verb. sig. assistict. d. decis. 100. Card. Paris. conf. 79. num. 47. dib. 2. sas. § item services annov. 44. sufit. de action.

Nis vel de contraria mente disponentis liqueat, 60 Dec. conf 38t. num. 5. Paris. conf. 86. nu. 9. lib. 3. arg. l. servos in sin. de legat 3. l. 3. C. de lib. prater. l. cum questio in. 61 fin. C. de legat. Vel in dispositione in qua sit mentio de rebus in certo loco existentibus adificiatur dictio quecung, vel quocung, modo, utputa si quis dixetit, se donare vellegar eres in certo loco quocung, modo exissentes. Tunc

62 enim appellatione rerum in certo loco existentium etiam res Venales comprehenduntur. Bar. d. § 18x0ri Alex. conf. 118, num. 5. lib. 3. M. de Aff. decif. Neapol. 100. Beneuet. Stracca in tract. de merastorib. Jub Tri. mandati § reliquum num. 3. arg. l. Iulianus ff. legat 3. l. pediculus § La-

beoff. de auro & arg. leg.

63 Nono appellatione rerum, five bonorum, etiam pecunia five nummi comprehenduntur. Lidemy, fin. fi. qui potior. in pig. heb. l. cum rebernam fin. c. eti Bar. & Bal. ff. de pignorib. 1af. fitem ferviana num. 47. Inflit. de att. Afflit. decif. Neapol. 1go. num. 4. Thomas Gram. in decifonib. Neapoliana quell. num. 5. Beneventus us racasin tratt. de mercatorib. fub. 7it. mandati freliquum mu. 5.

64 Nifi appellatio rei referaturad res in certo loco exi-65 stentes: Tune enim licet appellatione rei etiam pecunia contineatur, quæ tanquam thesaurus præsidij gra-

tiâ reposita est. l. si Chorus. 79. \ 1. ff. de legat. 3.

66 Ea tamen pecunia, que ad expendendum scenerandumue destinata est, hoc casu appellatione rei non continetur. l. uxorem & legaverat. l. s fundus l. quasitum § 1.l. sita legatum l. simibi menia § sin. sf. legat. 3. Bal. l. sin. C. de compensat. dag. § Item Serusana num. 1. Cr ibi 14. num. 44. Instit. de act.

67 Nisi constet vel de contraria mente disponentis arg.

l. servos & sia. sf. legat. 3. l. quasitum & 1. sf. eod. Tit. Vel
68 dispositio alioquin redderetur superuacua nihilqs ope-

raretur arg.l. si quando in prin.de legat. 1. l. fundus qui loca-

tus ff de fundo instructo. Vel in dispositione adiecta es- 69 set dictio quacung, quocung, modo, vel similis utputa, si quis dicat, lego vel dono tibi res quascung; in isto loco habco arg. eius quod tradit Bar. I generali & Vxoriff, de usu fructu legato gl.l.fin. vers. per quamcung, C.qui legis. perfon in- ind. habeat gl. in Clem. 1. Verbo quib:ucung, de indic. Bal. L. r. 9.34. ff. rer. divif. Bal. c. Imperialem in prin. col. pen, de prohib feudi alien. per frid. Abb. c. 3. in 3. dubio lib. 2. Roman. l. etiam in prin. & ibi Alex. col. vlt. ff. (ol. mat, Roman. l. id tempus & I. ff. de usucap. Alex. & Ias. l. quadam & nihil interest, ff. de Edendo, Alex. l. gallus & etiam col 2. ff. deliber. & posthumis Alex. l. si patroni in prin. col. pen. ff. ad S. C. Trebell. Alex. l. quod dicitur. la, 2, col. ven. ff verb. oblig. Corn. conf. 16. lib. 1. Socin. l. quidam relegatus col. 2. ff. de reb. dubys Socin. l. sirem legatam ff. excep. Socin. conf. 19. lib. 1. Iaf. l. 2. & prator ait ff. qui fatifds. cogantur Iaf. l. cumfiliofamil. num. 89. ff. legat. 1. Iaf. in pralud. feud. num. 26. 6 128. Iaf. conf. 27. 6 conf. ss. lib. 2. conf. 89. lib. 3. 6 conf. 115, lib. 4. Felyn, c. quia h. nu. s. extra iudit, Felyn. e, in presentianum. 26. extra de probat. Dec. conf. 395. 6 conf. 529. Matt. de Affict. decif. Neapol. 106. Stephan. Berrand. conf. 264.col, s. lib. 2. Ludovicus conf. s. num. 43. conf. 8. conf. 14. num. 22. 6 conf. 103. col. 2. Parif. conf. 65. num. 10. lib. 3. Socin. conf. 207. num. 6. lib. 2. Hyppol. de Marfil. l. Vaius & cogniturus col. 4. ff. de qualtionibus.

Vel subjects materia arg. I si uno in prin, ff. locat & 70 conduct. Ac communis usus loquendi aliud suaderet 71 arg. 1. Ubs. rorum & quod samen Cassius ff. legat. 3.

Et licet, cum appellatione rei etiam pecunia com- 72 prehendatur, is qui fimpliciter alicui res fuas velbona fua obligat, etiam pecuniam undecung; quafitam obligaffe intelligatur. l, cum tabernam & fin. c' ibi Bar. c'

Bal. ff pignor.

Si tamen is, qui mutuam pecuniam accepit, ratione huius mutui alteri res suas omnes obliget, ipse non intelligitur alteri obligasie illam pecuniam, cuins contemplatione hac pignoris oblipatio constituta fuit. Richardus Malumbre l. obligatione ff. de pignor. Bal. d. l. cum tabernam & fin. Roman. fing. 65. incip. accepio à te pecuniam Anton. Negufantius in tract. de pignorib. 2. membro fecunde part. nu. 12. Card. Parif. conf. 50. nu, 25. lib. 1. Benew. Stracca in tract. de mercator. sub Tit. mandati & reliquum num. s.

Decimò, appellatione rerum sive bonorum criam feuda comprehenduntur secundum propriam signisicationem Vocabuli. Dec. l. 1. leet. 1. nu. 46.ff. Geertum pctatur. Iser. c. t. ad finem de Capitanco qui cur. Vend. 14s. l. quod dicitur nu. 31 ff. verb. oblig. Iaf. in prelud. feu. nu. 45. Taf. conf. 207. lib. 2. Dec. conf. 389. nu. 11. Catellianus Cotta in memorabili incip. bonorum appellatione & in memorabili incip. Emphiteusis non venit, or in memorab, incip. silius

emancipatus.

75 Quæsententia & verior est & mihi plus placet, quãvis in ho contrarium, sed male, tenear saf. l. gallus & qui dam recte lett. 1. num. 44. 6 lett. 2. num. 26. ff. de lib. & posthumis Aff. decis. Neapol. 14. num. 9. Parif. conf 7. nu. 3. Gronf. 12. num. 46.60. 6 62. lib. 1.

Ex quo sequitur, cum à proprià significatione verborum in dispositione qualibet recedendum non sit 1.1. 6 (i is qui navem ff. exer. att. l. non alit. in pr.ff. lega. 3.1. La-

77 beo ff supell, legata. Et Verba generaliter & indefinite prolata generaliter & indefinite accipienda fint. 1.1.ff. legat, prastand, l. de precioff. de pub, in rem action. Dispositionem tionem generaliter de rebus sive bonis loquentem eti. 73 am ad seuda extendi, Quanwisin hoc contrarium sed maletre eat. ias. conf. 152. lb. 4. Peris. conf. 3. nu. 3. & conf. 12. nu 13. & conf. 15. lb. 3. Tiraq. in tract. lemort saist leff. quinto declaratione quart. e Partis num. 3.

Hac ramen Conclusio fallit si constet rel in dispo-79 strione de contraria mente disponentis. Tunc entimin dispositione generaliter de rebus sive bonis loquente, seuda non comprehenduntur erg. 1.3.6-16/11af. C. de lib.

prater. l. fin. C. quares pig. oblig. poff.

Ex quo fequitur, cum non firverifimile quemfa-80 durum id, quod velillicitum eft vel pœnam intereur, arg. l. f. procur. & ib: 14. ff., conduct. indeb. l. f. pater ff. que in frand. cred. Bar. l. Codicillis & inflituto ff. de legat. 2. Esh.

l. 1. C. quares pig. oblig. poss.

Atq: feudum abíq: consensu domini, donare, Ven-81 dere, pignori obligare, aliove modo altenare sub poena privationis feudi prohibitum sit, c. r. de Vafallo qui contro const. Letharij regiser, in pr. de proh. feudi alie, per Lother. c. x. n. pr. de proh. feudi alie. per Frid.

In generali omnium rerum vel bonorum donatio-\$2
ne, Geido Papa conf.214, incip. circamateriam cel.4.Verf.fed
io cafa & col.8.Verf.fedeeft, aliud & conf.feq. incip. Verrit.
quefita col.1. & conf. 218, incip. indubitanter col. pen, Verf.

adollavium.

Obligatione vel hypotheca, Spec, Tit. de pign. in pr. 8 3 Verf. sed nunguid sicontrab. & ibi Mart. Laud. & prap. col. 2. de probib. seudi alien.per Frid. Paul. de Castrol., ita & uts. st. de pig. act. Ro. b. siconstante. in pr. st. sol. nat. Ale. conf. io. conf. 108. bb. 2, conf. 2, conf. 124, lib. 4, conf. 20. lib. 5. conf. 41. & 95. lib. 6. Isl. conf. 6. lib. 3. Atatab. de Afflict. in constitut, Siciliaincip, bacedittalicol.pen. 84 Societate prapos. inc. 1. in prin. num. 4. de invest. de

re aliena facta Alex. conf. 48. num 3. 0 4. lib. 2.

Alienatione c. s. & ingenerali & ibi Dottores si de feudo des. contem. c. s. in prin. & ibi gl. pracep. & styl. de cap. qui curiam Vena Martin. Laud. & preposition in c. sin pr. De invest. der adicnassista Ludo. Cozadima cons. m. o.

dis non comprehendi feuda, Affliff, in confluent. S'cilia

incip. si quando forte col. 2. notabili 20.

Quod tamen procedit eo casu tantum, quo donatio, pignoris obligatio, vel alio titulo facta alienatio 8 8 feudi prohibita est, secus autem est in illis casibus in qui-

bus alienatio feudi permissa est.

89 Namqs cum in illis cesseratio, quæ prohibet sub generali alienatione seuda contineri, dubium non est in illis quoq; cassibo & dispositionem prohibeatem, sub generali alienatione seudi comprehendentem cessare

90 arg.l. adigere § quamvie ff. de jure patron. Ideoq; in generali alienatione vel obligatione ereum vel bonorum continetur feudum, fi staturo vel consuctudine permittatur feudum impune alienare, vel pignori obligare, tob. fab. in prin. Instit. de rec. dwif. num. s. 10h. fab. § fm. de afig. libert. Tiraq. in trast. lemore faise le vif. quintade, claratione quarta pattes num. 2;

Similiter sub generali alienatione vel obligatione rerum vel bonorum consentiente domino seudi facta sendum comprehenditut. Bal. c. 1. § ingenerali num. 1. & ibi Asath. de Ass. nu. 28. si de seud. def. cont. Corn. conf. 321, num. 10. ibi. Socim. conf. 19, num. 12, libs. t.

yel borum facta in agnatum Vafalli alienatoris, ad

quem

quem bonorum illius feudolium fuccessio pertinet feuda comprehendi statuo, etiamsi hæcalienatio vel obligatio absg; consensi domini feud; sacta sucrit.

Item five alienatio hat, vel obligatio fit facta in a-93 gnatum remotiorem, five in agnatum proximiorem.

Namq; legibus expresse cautum est, feudum anti-94 guum, abiq; consensu domini, in agnatum Vasalli impune alienari posse, sive hicagnatus sit proximior. c.t. § 95 eth clientulus & ibi Doctores de alien. feud. c. 1. \ fed & res & ibi Doctores per quos fiat invest.c.l. in prin. de alien. feud. paterni Bal. l. volunt as num. 4, C. de fidei commiff. Bal. c. que in Ecclesiarum nu. 33. extra de Constitut. Oldrad. conf. 270. pract. pap. informa libelle ad revocationem feudi Verbo superstitib. num. 22. Aluarot. c. I. 6 fin. nu. 31. 6 ibi prap. que fuit 1. caufa Iacob. de S. Georg. Verbo & cum facto num. 3. parif. conf. 1. num. 131. conf. 2. num. 4. lib. 1, 6 conf. 71. nu. 24. lib. 3. facit id quod docet Bar. l. cum hi & si uni ff. transact. Barl. & ideo ff. conduct. furt. Bar. l. fi domus & fin. & ibi Alex. nu. 7. ff. legat. I. Bar. l. qui Roma & duo fratres qualione. 10. & ibi Alex. num. 60. ff. verb. oblig. Ial. l. fin, num. 116. C. de jure Emph,

Sive remotior Bal. (. 1.) hot quog num. 17. de fucces, 96 feudi Bal. (. 1. num. 11. de alien, seudi Bal. d.) sed & res num. 2. Bal. (. 1. in prin. num. 8. de prehib, seud, alien, per. Frid. Bal. (. sane num. 4. extra renunciat. Alua, (. s. in prin. num. 5. & ibi prap. num. 2. de alien, seudi pater, prap. (. 1.) Titius num. 6. arg. ill. tex. se de seud alcs. cont. Assist. (. 1. num. 38. de Vasallo qui contra conssitut. Lothar, regis.

Item ctiamfi statuto omnis contractus de seudo 97 non consentiente domino seudi factus prohibitus sit. Afflit, c, 1. in prin. num. 34. de alien seud, parer. Vel in 93

in and a second

investitura dictum sit, ne feudum absq; consensu dontinialienari possit. arg. eius quod docer Salicer. l. ea lege C. de conditt. ob causam.

Deinde cum fructus ex feudo percepti à Vafallo, etiam abrig confensu domini feudi vendi, pignori obligari vel alio titulo obligari possint, Bal. Abv. Ass... in pr. de si. cess. feu lacob. de S. Georg. in tr. feu. Verbo ita etià quod

100 ifti inveft. nu. 16. in generali alienatione vel obligatione rerum velbonorū etiā fructus ex feudo perceptos conti. neri dubij juris non est Matt. de Affl. in decif. Neap. 26.

Pracerea non est verisimile, principem prascribentem vel privilegium concedentem, item eum qui legem vel statutum condit, alteri in iure suo pradicare voluisse. ar. l'impuberi in pr. st. de adminss. tutor. l. cum ssitua samil. st. de militari tessamento l. 2. & merito & & st. quis à principe ss. si qui dintoco publico l. neccuius C. de eman. lib. 1as. l. sin ss. de condition prin. Bal. l. 1. C. de jure au. annu. Bal. l. eam quam C. de ssecondississe su su lui su de qui di santum num. 80 ss. ss. de lib. & possibumi.

ldeoq; neq; rescriptum, Bal. & Dec. inc. cum ordinem extra de rescript. Ias. cons. 224. lib. 2. facis c. ex parte

extra de foro competenti.

103 Neq; legitimatio principis gl. & Dolfores c. 1. S. nasurales si de seudo def. cont. Hoss. toh. Calderin. conf. 5, incip. An natur, sub Tri. de sundu, Pract. papiens in forma tibelli qua agitur ad revocationem seudi verbo nec supersit. col. 2. Bertrandus conf. 112, num. 25. lib. 2. Lancellotus Galiaula l. 2. col. 3. vers. limita modo sf. verb. oblig. Anton. Rubeus conf. 23.

104 col. r. neq; facultas legitimandi spurios à principe alteri concessa in praiudicium vel agnatorum Vasalli vel domini seudi ad seude actenditur, sign, de Hom. conscassincip. quid.dom. [oh, dlex. cons. 60. lib. 2. Soc. cons. 3. lib. 3. Guido Papa decif. 857. 14f. 152, lib. 4. Dec. l. 1. ff. si certum petat. Dec. conf. 76. 6-389. Fran. Ripal. 1. ff. devulg & pup. subst.

Similiter & statutum, quo maritus uxoris prade-105 sunsta res doctales lucratur, vel in solidum vel pro parte, non habet locum in seudo in dotem dato. 6.1. § gnamvis & ibi Bal. Martin. Laudens. prapos. 6.1. an marit. successive et ediena satia Bal. Mart. Laudens. prapos. 6.1. an marit. successive successive

Eodem modo lex, quæ vult, ut coniux superstes suecedat conius prædesunstæ, quæ decessit nullis resistis
liberis, velo prædesunstæ, quæ decessit nullis resistis
liberis, velo prime intra decimum gradum iunstis l. r.
C. Vnde vir & uxor. non extend. adbomaseu. c. r. & ibi Bal,
& Dost. an maris. suc. uxor in bensf. Alex. 14f. & Dec. l. r.
C. Vnde vir & uxor. Bestrand. conf. 32. lib. 2. Bened. c. Roimutius. verbo & uxor. nomine Almans. nu. 8t. ext. de testam.

Ex hoc quoq; descendit id, quod lex statuens, ut 107 coniux pauper coniugi locupleti succedat in quartam partem bonors, non portigatur ad seudae. 1. § quamvis d' ibi Dostor. de invest. de re alienafatta Roman, Alex. & Isf. de Auth. praetreac. unde vir & uxor Mari, Laud. pr.e-positus c. 1. § donare qualiter seudum olim.

Huc accedit, quod conflitutio Marchica qua cave- 108, tur, ut coniux superstes coniugis defuncti semissem boonorum retineat, non habeat locum in seudis Eaptista de S. Elasio intr. seu. disf. 23. Secin. innor cens. 72. pu. 30. lib.t.

His adde quod conflitutio juris faxonici, qua cauctur, ut inter virum & uxorem omnia bona fint com110 nutnia. 4tl. 31. Landr. lib. 1. non extendatur ad feuda Bened. in repetitione c. Rainutiu. Verbo & uxorem nomine nu.
787. extra de teflamentu.

His consequens est, quod lex ciuilis permittens res subic ctas resitutioni, causa dotis vel donationis propter nuptias alienare. Auth. res qua & ibi Iel. C. com-

112 munia de legat. non procedatin feudis. c. 1. § denere & ibi Bal. & Doctores qualiter feudum olim Iaf. d. Auth. res qua Iaf. conf. 89. Tit. 4. lib. 1. Guido Pap. conf. 218.

13 Cæterum cum omne jus, quod Vafallus in feudo habet, mortuo Vafallo, expiret, arg. e. r. § fin. ex quib.

Atq; is, qui in realiqua jus habet, illam rem vel in specievel in genere legans, vel per sidei commissum reliquins, tantum intelligatur legasse vel per sidei commissum reliquisse illud ius, quod ipsein sistare habet. Lovor patrui & ibi Ear. Mex. & 1ss. C. de legat. L. qui inrerum & 1. & ibi Ear. Bal. & p. de Cass. Alex. & 1ss. f. cod.

Tit. Guilhel, de Cunco, l. fi domino C. de ufufr. Bal.l. habitatio C. cod. Tit. Alex. conf. 30. num. 12. lib. 1. conf. q. num. 13. lib. 2. Corn. conf. 64. lib. 4.

Placuit haredum gravatum res sive bona testatoris alteri restituere, bona seudalia sidei commisario non restituiturum. Dyn. Ear. & Alex. l. sipatroni prin. ff. ad. S. C. Tarebell, Bal. I. cum virum C. de fidei Corn. Marsin. Laudenf. c. 1. in fin. de lege cerradi Alex. conf. gr. nam. 10. lib. 1. 14]. in pralud. feud. num. 46. Laur. Silvanus conf. 30. col. 4.

Et cum præallegata ratio huius decisionis genera-117 lis sir, & absque distinctione procedat, Ego credo, & 118 decisionem hanc, nisi constet de contraria mente testa-119 toris, arg. 1.3. C. de lib. prater. I. sin. C. qua res pig, oblig. possur, I. sed Celsiu & sisundistinis f. contrah. emp. l. non alier in prin. st. led Celsiu & sisundistinis f. cond. & demonst. Reinerius de Forolivio l. unum extânista & sed sifeudum st. led sir ventos en contration de la uxerpatrui. & generalem este & indistincte procedere, arg. l. regula 120 & sin. & ibi Bar. & Bal. st. de la visi & fasti ignor. l. 2. & sisunter vers, quid si verstores & vers quid si decessorint. La & S. C. Tertullian. L nomen debitoris & sin. st. ss. fisses.

Nec recipercillas restrictiones, quasad hanc con-127 chusionem tradunt Alex. d.l. si patroni in prin. Ies. in pra-

lud. fend. num. 46.

Secundò hoc quod dichum ell appellatione rerum 122 five bonorum etiam feuda comprehendi, non procedir co cafu, quando inter alias res, five bona, & inter feuda diversitatis ratio militat. Socin.conf. 73. num. 5. lib. 3. Dec. conf. 139. num. 4. arg. 4. obligatione ff. pignor. 4. 1. C. que res pig. oblig. possun. 1. yn, in Rub. de reg. iur. lib. 5. Bar. 1. shipharib, num. 5. ff. legat. 2.

Ideoq; sub generali renuntiatione rerum vel bo-123 norum paternorum, non comprehenditur feudum, neq; silius generaliter bonis sive rebus renuncians à feudis excluditur. Bel. Auth. in successione C. de suis desir. hared. Bel.conf. 437. lib. 1. incip. Quadam puella lib.

1. Mar-

1. Martin. Land. & Matthew de Afflitt. Cap. r. & ingenerali., si de seudo desuncti conten. Fran. Aret. l. qui superstitisss. aquir, hared. Setin. cons. 73. lib. 3. Ies. l. Gallus & quidam recte in lect. 1. num. 44. ss. dib. & possible. 1 in prelud. seud. num. 45. Ias. cons. 55. lib. 1. cons. 207. lib. 2. cons. 7. lib. 3. & cons. 152. lib. 4. Dec. l. 1. ss. ss. cons. 7. & 12. lib. cons. 380. prap. c. 1. de co qui sin. secie Paris. cons. 7. & 12. lib.

\$24 Cuius decifionis nulla alia ratio affignari potest, quam quòd inter feuda & reliqua bona paterna maxi-

ma diversitatis ratio militat.

Namq; licet viuo patre filius nullum jus in reliquis bonis paternis habeat. Ear, l. Sciendum in pr. quaft, pen. ff. fatifdare cogantur Bar. l. fin. arg. ill. tex. ff. liberia gonof. Bar. l. post emancipationem & illudif, de liber, legat. Bar. l. f. fi impuberi arg. ill. tex. ff. collat. bonor. Bal. Ang. Imo. Alex. & Iaf. l. lex Cornel. arg. ill. tex. ff. vulg. & Pup. lub-fit. Iaf. l. 2. & quod fi in patris num. 8. ff. fol. mat. Iaf. l. in fuis num. 15. ff. de lib. & postbum. 14. in l. is petest num. 15. ff. acquir. bared.

At in feudis cum pater illa post mortem suam filio restituere ex pacto, sive providentia e domini seudi e illius qui primo seudum acquisivit obligatus sit. Ifer. c. r.

127 hoe quoq, num. o. de fuccess. feudi, Ego credo etiam fi-

lium viuo patre jus aliquod habere.

Similiter alia bona paterna five res paternas filius absolute à patre habere intelligitur, arg. l. conficiuntur ff. 120 de jure Codicillor, seuda verò filius non à patre, sed potius ex pasto, sive providentia Domini seudi acquirere

dicitur. Ifer. na. 6. qualiter fund, olim. Aff, in prahid. feud. nam. 170. facit tex. c. 1. & 1. de feudo Marchia.

Huc accedit, quod licet patri non permittatur feu-

da antiqua in prajudiciam filiorum fuorum, ctiam cum confeniu domini feudi alienare, c. z. in pr. de alien. feud. pater.

Partitamen indistincte permittatur, alia bona sita 131 pro libitu in praiudicium filiorum suorum alienare, arg.l. in re mandata C. mandata l. 2. ff. si qui à parcu. manu-

miff. fuerit gl. l. s. verbo ex duab. C. inoff. dor.

Quod usq; adeo verum est, ut patri permittatur, 133 sua bona titulo oneroso alienare, etiam in staudem legitima silijs ex bonis paternis debita gl. Bar.Bal. Arg. & Salicet. 1. 2.C.s. quid in fraud. patroni Dyn. & Par. 1. hareditariam st. de bon. ant. ind. post. Paul. de castro. Rub.C.s. quid in fraud. patron. Alex. conf. 57. lib. 5. Corn.conf. 178. lib. 2. las. Alex. Vade si parens num. 3. C. de inost. estamento 1af. 41. Mill. Vade si parens num. 3. C. de inost. estamento 1af. 41. such si guis in fraudem num. 1. Instit. de astio.

Ethacconclusio, qua vult, sub generali renuncia. 137 tione rerum vel bonorum paternorum, non comprehendi seuda, extenditur ut procedat, etiams hacconeralis renunciatio iurata sit. Bal. c. g. & ibi Alua. nn. g. Prepol. nu. s. & Assistant and Assistant Assistant and subject as in generali,

si de feudo defuncti contentio. Oc.

Namq; certum est, quod licet iuramentum aliquin 134, habeat vim expressi. Bal. & Aslycet 1. v. commod. Bal. & Alex. l. fancimus C. de testam. Alex. l. 1. § si qui ita st. verb. oblig. Socin. con [147. lib. 1. sal. l. serven. si ita st. verb. omnium ind. 14. l. ceri. col. 1. sf. sicen. petas. 14. l. sab pratex. 18 l. l. sab pratex. 18 l. l. e. c. de transact, 14. l. smish & tibi § in legatis st leg. 3. Dec. conf. 200. num. 20. lib. 1. arg. l. cum paser § stillum attem sf. legat. 2.

Tamen juramentum nunquam extenditur ad id, 135. de quo neque in genere neq; in specie verisimiliter co...

gitatum

gitatum est. Cyn. Bal. & Sal. l. i. C. commod. Bar. l. si quù pro co in prin. col. sin. sf. de sideiuss. 1as. l. si conveneris num, 17. sf. iurisd. omnium iud. las. l. sed esti quevu & questium sf. si quis cautionib. las. l. simihi & sibi & in leg ties sf. legat. 1.1as. l. sancimus C. teslamen. 1as. l. eam quam C. de sideicom. arg. l. sin. C. de non num. pecun.

Quare cum non verifimile fit, filium renunciantem rebus vel bonis paternis in genere, vel in specie, cogitaffe de feudis, sequitur etiam renuntiationem juratam generaliter factam ad feuda non extendi.

secundo hac Conclusio extenditur ut procedat, etiamsi filius renunciaverit, omni juri quod ipse habet, quodo; habete sperat, in rebus sive bonis paternis, Namo; simili modo per hanc renunciationem ipsum non excludi à scudis de jure respondit Card. Paris. cons. 12. num. 64. lib. 1.

Et testatur hanc candem tenete Alber. de Rosas.l. tres fratres sf. patt. Es hanc sententiam consistmat id quod tradit Bar. l. qui Roma & duo fratres nam. 24. & ibi Alex. &

Iaf. num. 78. ff. Verb. olig.

Hac conclusio fallit primo, si fillus renunciauerit quibuscung; bonis paternis, tunç enim per hanc renunciationem ipsum etiam à seudis excludit tadit Dec. cans. 389, num. 11. Afflict. c. t. § in generali, si de seudo des. conten. arg. gl. l. sin. Verbo per quantung. C. de leg. slan, pers. in ind. hab. gl. clem, 1. Verbo quibuscung, de indicis gl. c. quamind. hab. gl. clem, 1. Verbo quibuscung, de indicis gl. c. quaminid hab. gl. clem, 1. Verbo quibuscung, de indicis gl. c. quaminid hab. gl. clem, 1. Verbo quibuscung, de indicis gl. c. quamini guassiber or bib Dom. 2. notab. de elect. lib. o. Bar. l. generali § uxori si. de usufr. legato. Bal. l. 1. q. 34. ss. ss. l. generali § uxori ss. c. C. sp. census xlex. l. ss. servicionis Alex. l. es parroni in prim. ss. ad S. C. Trebell. Alex. l. es ss. servicior col. 2. C. ex.

2. C. ex quibus caufis infan.arroz. [af. 2. §. 4it Prator ff. qui [a1úda.coz.

Et † hac limitatio verior videtur, quamvis in hoc 139

con rarium teneat Parif. conf. 12. num. 67. lib. r.

Secundot si filius generaliter rebus sive bonis pater-140 nisrenuciavit excepta vna aliqua re seudali, per hanc renunciationem renuncians excluditur ab omnibus alijs bonis, seu rebus seudalibus, quas pater posiadet. Arg. eiua quod tradit Lasu. & Dom. e.g. al adage. du § 1. de protur lib. g. Lud. Romantoni, 172. sini, 101a vus. Alex. Isin si quod qui signi si si except. 200 nu. g. bl. g. Dec. consultationib. m. 12. arg. ill. 1ex. extra de esse chec. Dec. 1. 7. num. 31.632. sf. de reg. Iur. Dec. cons. g. e.g. 2. Tirag. in trast. de sl. connabiaib. gl. 7. nu. 16. sfasi tex. 1. fundus qui locatus sf. de fundo instructio. 1. denig. sinterdum e communi Eur. sf. de pecul. leg. prorubus inpr. & ibi Eal. sf. de vs. sfr. Bar. l. ex has scripturass. de dont. 1. ss. l. l. gata inutiliter num. 11. ss. de legat. 1. 14 sl. l. C. de bon. post. contra tabul. Eal. l. Voluntas C. de sideicom. Dec. cons. 190. num. 6.

IV. Filiust qui respectu rerum sine bonorum pa-

ternorum interveniente juramento renunciatiuri agnationis & cognationis etiam â feudis excluditur. Afflitt, c. 1/5, ingenerali num. 18. & 19. si de seudo desunti conten. arg. l. 3. § sed si de conditione ss. di urciur. gl. l. iun agnationis ss. de past.

145 De qua † tamen decisione ego admodum dubito: 146 Tum † quia contrarium videtur Baldo. Auth. Juccessione

C. de (uis & legit.

14.7 Tum † quia lege expresse cautum est ins agnation is vel cognationis pacto tolli non posse. I. iua agnationis fi. de pact. I. iura sanguinis fi. de reg. iur. l. abdicatio C. de part, petest.

Tum † etiam quia pactis induci nequit, vt is qui agnatus vel cognatus est fingatur non esse agnatus vel cognatus. Bar.l. si quis pro emptore num. 22. sf. de vsu-

cap.

149 Quintò. Si † filius, mortuo patre, sciens patremnulla alia bona quam bona schadila reliquiste, renunciet rebus siue bonis paternis, hæ e renunciatio, ne ste
superuacua, siue inutilis, etiam ad seuda extenditur,
arz. l. si quando in prin. st. legat. 1. l. sundus qui loratus sffundo instructo e. si papa de privileg. lib. o. gl. l. si quando in
pr. num. 4. st. de offic, eius cui mand. est inristatet.

Tertiò † appellatione rerum sue bonorum, seuda no 1 comprehenduntur in illis dispositionibus, in quibus numerationem quarundam rerum sive bonorum allodialium, adijeitur clausula generalis, & omnes alis

res, siuc omnia alia bona.

Namque† hac dictio alia; cius efficacia est vt restringat generalem dispositionem ad illos casus qui sunt similes expressis gl.l. si fugitini & ibi Capoli num. 41. C. de

Diminish to Ligard

41. C. de feruit, fugit, l. quidam relegatus ff. de reb. d.b. Bal. l.conuenticulam C. de Epifeopis & Clericis Felin.e. fedes apo-flolica num. 3. & ibi Dec. num. 1. extra de refeript. lef l. quicang. C. qui admitti facit tex. c. cum nun abhomine extra de sind, Parif. conf. 119. num.15, lib. 4.

Quarto. Appellatione i rerum fiue bonorum non I comprehenduntur feuda in its dispositionibus, in quibus post enumerationem quorundam bonorum fiue quarundam rerum allodialium adijcitur clausula generalis, omnes elizers, sine omnis bona: etiam detraca dictione, A L 1 A. arg. l. sin. S. cui dulciass. de ersit, vino & vico legato (lem. non poteil de procurat. Clem., t. de prabend. Bar. l. quassitum ss. extra derescriptione las. l. sedessi apossolica num. s. extra derescriptione las. l. sedessi quiss ss. de cautionis.

Quintò. Appellatione† rerum sive bonorum non 153 comprehenduntur bona seudalia, in illis casibus, in quibus discretiue siue distinctim sit mentio de seudis, & de alijs rebus, siue bonis, arg. l. sitassf. d: lb.r. & possiur. l Clemens in prin. ss. de heredinssit. l. doli divisitassf. verh. oblig. c. r. an agnat. iuntia l. ssius ss. de sius & legir. vel. l. in mutis, ss. de statu hominum. 14 l. ss. quis id quod ss. de curiss.

d. st. omnium ind. Dec. l. r. lett. 6. ss. ss. ss. ser.

Sextò. Appellatione † rerum siucbonorum non 154 comprehenduntur bona seudalia, quando vel subiccta materia, arg. I. si vno in pr. st. locas & condust. Vel † communis usus loquendi contrarium suadet. arg. I. liber orum 155 6. quod tamen Casius st. de legar 3.

Iuxta †prædicta quæritur: Vtrum beneficium 1.2.C. 156
de rescind, vendition. habeat locum in seudis? ad cuius
quæstionis decisionem videte ca quæstatediximus in 11.

E 2 nostro

noftro feudali part. I quaft.3.num.22. & par.5.cap.6-num.9. & feq. & vitra ibidem allegata hanc quattionem mouer & decidit, 14fd. de quib w num.27. ff. de leg ib. Lud. Rom.l. fi qui cum diter ff. verb. oblig. Alber. Brun. in confil. 41.

Vtrum†autem l.cum à matre C. de rei vend. in feudis procedat, tradit Socin. Jun. con ſ. 112. num. 22. lib. 2. Thom-

Gram. in decif.93.

§ SECVNDVS.

In quo tractatur an Emphytheusis, & animalia adeog, & homo rerum appellatione contineantur.

SVMMARIA.

s. Emphytheusis compreheuditur rerum sine bonorum appellazione, limitatur n. 2. 3. 4. 5. & 6.

2. Rerum bonorum ve appellatione etiam homines acreliqua a-

nimalia continentur.

 Dispositio qualibet in qua verum mentiosit, etiam homines veliquag, animalia comprehendit.
 Decimas qui juravit solvere se velle, de rebus vel animalibus.

etiam de fervis folvere tenetur. 10. Rerum bonorú:nye appellatione homines seteraĝ, animaliæ comprehenduntur etiam in odiofis.

 Statutum de rebus five bonis delinquentis publicandis setiam manipia eius, reliquag, animalia pertinet.

12. Rerum binorúmve appellacione, etiam muncipia alia**g, ani**mulia, cerco in loco existentia continentur: modo eo perpetud de<mark>stinata</mark> sint. ibid n.13, aliás securibid. n.14.

15. Rerum mobilium appellatione continentur etiam muncipia alia ja animalia, ex propria fignificatione.

16. Fatus pecerum rei appellatione continentur.

17.17eme

97. Homo aliag, animalia rerum aut bonorum appellatione non omtimenter , fi conflat memem difponentie ita fuiffe. Item., fi fabrella omateries aliud fuadeas ibid. num. 18. item fi communie ufus loquendi ita induxerit. ibid. num. 19 item ubi bac difunguanter 3 ibidem, num. 20.

21. Servirerum appellatione non continentur cum in disposi-

tione mentio fit de rebu & fructibus aliarum rerum.

22. Servirerum appellatione non veniunt, vbi de rebus tanquam accessorijs mentio sit.

23. Rei aftimabilu nomine liber homo non continetur.

24. Hominis causâ res omnes condita sunt. 25. Homo rerum omnium prastantisimus.

26. Homoliber sub generali dispositione non continetur,

27. Statutum vt de rebus fiue animalibus vectig al folvatur nou extenditur ad hominem liberum.

NDECIMO † appellatione rerum sive bono-terum citim bona Emphiteutica continentur.

specul S. mane aliqua (alias est specialis tirulus, de emphyteus) n. 184. vers. isem aliaratione, splitus repudiat bona, &c. de locat. Bald.conf. 184. incip. premisso verbic cuius dam statuti. lib. 1. sas. l. simon soriem S. st libertus num. 36. st. de condition deb. 1as. l. cillus S. spidam v. ete lect. 1. nua. 44. & lect. 2. num. 26. st. de lib. & possibumis 1as. l. quod dictiur num 31. st. verb. obligat. sas santonte. Vindess parens num. 8. C. de incst. 16 numento 1. st. (consilizor). incsp. verbi instrumenti lib. 2. Dec. cons. 189. Catellianus Cotta in memorub. incip. bonorum appella. & in memore. Emphiteus son venit. Tiraq. invep. 1 sunquam num. 9.C. donat.

Nifi | velcontraria mens disponentis arg. l. non ali-2 terrin prin. ss. legar. 3. Vel † communis vius loquendi 3 arg. l. liberor um § quod atmen Cassius ss. vel lub-4 iecta materia aliud suadear, arg. l. sv mo in pr. ss. vel ub-4 tenduct. Velt inter res Emphireuticas & alias res sius so.

Committee Creeds

bona divertitatis ratio militet arg.l. obligatione ff. pignor. Vel fulipolitio aliqua diftinctim dirediferenvi de Emphiteuti deque alijs rebus loquatur. arg. l. fi ita ff. l.b. & pofthum.

Ideoque† qualibet dispositio, in qua sit mentio de rebus, ctiam homines cateraque animalia comprehendit arg. l. sin S. cui dulciess. de tri i. vino & oleo, legar. zl. Clem.1. verbo quamvis de prebend. Felin. c. scdes. Apostolica num, 4. extra de reservis.

Ex quo t sequitur, veram non esse decisionem Dostrorum, qui volunt, eum qui iurauit, solucre decimas de rebus seu bonis, sucanimalibus: non cogi ratione huius iuramenti de servis siue mancipijs decimas solvere. Card. Ckm. 1. q. 17. de decimis Dec. l. 1. num. 37. sf. ss. cerium petator.

Hæc†conclusio, quæ vult appellatione rerum, etiam homines reliquaç; animalia comprehendi, procedit, non tantum in dispositionibus savorabilibus, sed etiam in dispositionibus odiosis argl. tum ancillis C. de 11 intest. nup. Ideoque†silege, vel statuto, cautum sit, utres vel bona delinquentis publicari debeant, hac lex vel statutum ita interpretandum est, ut etiam mancipia sive servi delinquentis, & reliqua animalia publicari debeant. Etald. Lombia S. cim ita st. de legat. 2.

12 Secundo † hac conclusio extenditur, ut etiam appellatione pellatione rerum vel bonorum in certo loco existentia mancipia reliqua animalia comprehendantur d.l. omnia §. fin. Quod † tamen ita demum verum est quando 13 mancipia fiue reliqua animalia funt in certo loco perpetuadestinatione patrisfamilias.

Secus † autem est si mancipia reliquaque anima- 14 lia tanta ad tempus aliquo in loco fint. Corn.conf. 49.1.3.

Tertiò † etiam appellatione rerum mobilium fe- 15 cundum propriam vocabuli fignificationem mancipia reliquaque animalia comprehenduntur l. mouentium & ibigl. ff. verb. fignif. gl.l.a Dino Pio S. in venditione verbo animalia ff. re indicas Specul. S. 1. num. 8. de fructib. & interesse. Card. Parif. conf. 67. num. 2. conf. 79. num. 41. 6 conf. 96 . num. g.lib.2.

Quartò † hæc conclusio extenditur ut etiám fœ- 16 tus pecorum appellatione rei contineantur Parif. conf

96. num.10. lib.2.

Hzc † Conclusio fallit primò, si constat de con- 17 traria mente disponentis Bal. l. 1. num. 1. ff. de statu hominum arg.l. obligatione ff. de pignorib.

Secundò.Hæc † conclusio fallit, si subiecta mate- 18

ria aliud fuadeat, arg.l. fi vno in pr. ff. locat. & conduct.

Tertiò. Hæc † conclusio fallit, si communis u- 19 fusloquendi contrarium induxerit. arg.l. liberorum §. quod tamen Casius ff. de legat. 3.

Quartò. Hæc† conclusio fallit, si in aliqua dispofitione fiat distinctim sine discretine mentio de rebus & animalibus. Dec.l. 1.lect.3. num 38. ff. si cert. petatur arg. 1.1. ff de flatu hominum.

Quintò. Hæct conclusio fallit, si in aliqua disposi- 2 I tione fiat mentio de rebus & fructibus aliarum rerum.

27

Tunc enim appellatione rerum homines & serui non continentur, arg. l. in pecudum & 1. ff. de v fur.

Sextò. Hzc+conclusio fallit si de rebus tanquam de accessorijs alterius rei mentio siat. Tunc enim simili modo appellatione rei homines & servi non veniunt. arg.l. instissime ff de adil. editto.

Septimò. Appellationet rei æstimabilis homines liberi non comprehenduntur Bar. l. 4. S. ait pretor ff. de dam, infecto. Bar. l. ita autem ff. de adminift. tutor Felin.

c. nonnulli in prin. num 34. ff. fi cer. petatur.

Octauo. Cumt omnes res hominum causa con-25 ditæ fint, atquet homo fit præstantissimus rerum, arg.d. l. instissime - 2.ff. de statu hominum, &. fin. Institut. de iure 25 naturili gentium & civili, extverisimili mente disponentis, sub generali dispositione, homines liberos, non contineri tradit Dec. l. 1. lect. 3, num. 26. ff fi certum petatur.

Ideoque + statutum quo cauetur ut de rebus sive animalibus vectigal folyatur, non extendi ad liberos homines, docet Florianus 1.2.ff. ad L. Aquil.

TERTIVS.

In quo tractatur de luribus incorporalibus.

SVMMARIA.

- Res quadam funt divini , quedam humani juris,
- Res divini juris funt facra, religiofa aut fantta.
- Res humani juris funt aut publice , aut private.
 - Res quadam funt Corporales, quadam incorporales. 1. Res

Res corporales funt , que tangi poffunt.

. Res incorpor ales tangi nequeunt & verfantur in inre.

7. Rerum corporalium & incorporalium differentia, & num. 8.

20. 34.48.

9. Dominij appellatio rebuo corporalibus non incorporalibus pro

so. Statutum de dominio, ad res incorporales nov extenditur.

se. Vicima voluntas de dominto, ad res incorporales non per-

sales. Disposicio de dominio loquens, non pertinet ad res incorpo-

ess. Dominium large & improprie ad res incorporales extendisur. deslaraturibid num. so.

ins juris habere confecur.

st. Libellus interpretandus, ut valent, etiami imprepriandus

vie fe dominum bajus juravelet. declaratur boc ibid. num. 18.

19. Libellans super servitute , si dicat fe dominum fundi cadis saufa, quamoù probet jui.

21. Dominij appellatio non competis juribus mero personalibus, qualis sunt obligationes.

22. Res corporales proprié possidentur, incorporales non. n. 23.

24. Iura incorporalia large & improprié possideri censentur.

25. Lurium incorporalium nomine interdita possifieria sunt

26. In Iuribus incorporalibus L. si quis in tautam. C. vnde vi... losum habet, limitatur ibid u. 27. G 29.

28. Iura incorporalia mere personalia impropuisime tantum

29. Pro luribus mere Personalibus an & quando detur interdi.

31. Statutorum verba proprie intelligenda funt.

32. Statuta

- 32. Statuta ad casum improprium non extendenda.
- 33. Statutum de post-fione loquens, regulariser santum de post.
 - 35. Possessia decenny amittitur, & num 36. ampliatur ibid n.37.
- 38 Possessio jurium incorporalium amittitur statim post negligentiam possessio di num. 39. 40.
- 41. Censum minorem , à ciuitate ad maiorem obligatà percipiens statim à primo momento amittis possessionem majoris census indega cutrit prascriptio.
- 42. Censu annue in sundo alique competente, si possessor sundi eum alienet ignorante creditore, e tig, tamen censum quetannie solvat, an novue possessor sundi tibertatiu possessor consequatur? Er unin. 43. Prascriptione tamen decursa datur ignoranti restitutio, nam. 44. intse quadriennium, num. 46.
 - 45. Prescriptio currit etiam contra ignorantem.
- 47 Quadriennium restitutionie contra prascriptionem curvit & die scientia.
 - 48. Res corporales traditionem recipiunt, incorporales non.
 - g. Traditionis loco in incorporalibus patientia ell.
- 50. Cesio jurium merè personalium traditionis vicem ob
 - st. Cefio jurium propriè traditio dici nequit.
- 32. Statutum aut alia dispositio de traditione loquens ad res incorporales non extenditur.
 - 712. Tradi etiam resincorporales dicentur, fed large & impre-
- 54. Traditionis mentionem faciens dispositio ad jura extengitur, st aliâs sutura est supernasua, vel de mente constat, ibid. n. 55

ABSOLV-

BSOLVILS atque explicatis illis, qua ad fignificationem Tituli pertinent, consequens eft vt materiam huius tituli, distinctionem nempe atque divisiones rerum explicemus. Summa f itaque rerum divisio est, quod quadam res sint 1 divini, quædam verò humani iuris.

Rurfus † ex res quæ divini iuris funt dividuntur 2 in res facras, religiosas & sanctas. Ex † vero quæhu- 3 mani iuris funt diuiduntur in res publicas & priua-

tas,

Huius prima distinctionis & omnia membra & vniuersam materiam explicabimus infra in quarta diuisione.

Secunda † principalis rerum divisio est, quod 4 quædam res sunt corporales, quædam incorpora-Ics.

Corporales res illæ dicuntur, quæ tangi pof-

funt, vt homo, fundus, & fimiles res.

Incorporales † verò res ex dicuntur, qua tangi 6 non poffunt, qualia funt illa, qua in iure confiftunt, 1. r. boctit.no ftro Inflit. de reb. corp. & incorp.

Porrò rest corporales à rebus incorporalibus.

multum differunt. Et primò quo ad dominium.

Namq; †appellatio dominij propriè rebus corporalibus, non autem rebus incorporalibus conuenit Bar. l. fi quis vi. 17. S. differentiaff. acqui. poff. arg. l. recte dicimus.25. ff. verb.fig. 1.1. 6.1. ff. ad S.C. Syllanian.

Ideog; † dispositio statuti arg. l. S. scis qui nauem 10 ff. exer. act. 1. 3. 6. hac verbaff.negot geft. Vltimat volun- 12 tatis arg. l. non aliter in pr. ff. de legat. 3. l. labeo ff. de supplect. Legara. Contractus arg J. quicquid aftringenda ff. ver. oblig.

fructus petatur.

12 oblig. Vel fimilis † de dominio loquens, adres incorpo rales non extenditur argumento eius quod tradit laf.inl. 3. C. de lib. prater.

Large tamen & impropriè etiam ad resincorpo-13 rales extenditur, atque is † qui vsumfructum, vsum, iter vel aliud ius habet, dominium huius iuris habere cenfetur Bar.d.S. differentia Bar, l. qui vfumfructum ff. fi vfus.

Ideoq; † cum omnis libellus ita interpretandus fit, vt ille libellus valeat atque fustineatur. arg. l, quoties

16 ff. verb. obligat. L. quories ff. de rebus dub. Etiamfit capiendo hanc interpretationem necesse sit verba in libele lo posita ad significationem impropriam detorquese Bard. fi olei 21.n.2. C. locat. arg. ill.tex. laf. int. fed & fipof seffori 11. . item friurauero. 2. n. 7. 6 2. ff. de iureiur. Pla-17 cuit fustineri libellum in quo, is qui ius siue rem incor-

poralem haber, proponit se dominium huius iuris sine rei incorporalis habere. Iafein d l. fedetsi possessori 11. 6 item finraucro. 2.n.r. ff.de inreinran.

Quodtramenita demum verum est, quando quis in libello pratendit se habere dominium iuris, seeus autem est, fi quis in libello prætendit, wel proponat se habere dominium rei corporalis in qua ius habet. Tune † enim licet ipse probet, se habere ius in ipsa re corporali: tamen in causa minime obtincbit Akx I.naturaliter (nihil commune ff.de arg.pof.ar.l.habebat in pr ff.de inft. 18t.26.

Præterea f hoc, quod dictum est appellationem dominij impropriè fiue large conuenire etiam iuribus incorporalibus, procedit tantum in illis iuribus fiue rebus incorporalibus, qua res incorporales fine qua iura rea-21 lia funt, fecus fautem est in illis juribus que funt mere

persona.

Secundo† res corporales à rebus incorporalibus etiam in hoc differunt, quod res corporales proprièpossidentur J. 3. in prin. sf. acquir poss.

Incorporales †verò res propriè non possidentur, a l, si ades s, sin sf. feruit urb. prad. l. fequitur s, vium sf. de vsucap, gl. l. feruu s, incorporales sf. de acquir. rer. domimio.

Large † tamen & imptoprie etiam iura siue res in-24 corporales possideri censemus. l. 2. f. communia prad. l. sin ff. vi possid. l. sin. sf. de itin. altus, privato c. 2. extra de restiunt in integra. cum Ecclesia surina extra de causa possesse propriet. l. stemvidendum S. st. qui sf. petit. hared. gl. Ber. Caman. Alex. & Isson l. 3. in prin. sf. acqui. poss.

Ideoque † pro rebus siue iuribus incorporalibus 25 interdicta quasi possessoria constituta sunt 1. quoties la. 2. ff. de servirus.

Quin imo † etiam remedium!. si quis in tantam 24 C. V nde vi, in iuribus siue rebus incorporalibus locum habere traditur gl. d. l. si qui in tantam verbo extudemo cr ibi Bar. Bal. Sal. sas. d. l. s. in prin. sf. de acqui. poss.

Quod†tamen tantum procedit in iuribus reali. 27 bus, fecus autem est in iuribus merè personalibus qualia sunt obligationes. Namque † illa neque pro. 28 priè neque impropriè, sed improprijssime tantum F 3 possideti possideri dicuntur gl. l. regulariter ff. de petit. hared. Alex. d. l. 3. num. 2. ff. de acquir, Poss. aqued in diem s. pen. &

l. esiam S.fin, cum. l. feg. ff. de petit. hared.

Ideog; ei, qui haz i ura habet nullum interdictum
possessimo datur Bar. L. S. fin. arg. ill. tex. sf. quorum
bonorum Bal. d. l. secriu annu. nu. 12. Bal. d. l. 2. num. 4.1.C.
de seruit. & aqua Abb. c. quarelam num. 12. extra de Elect.
Nisi ipsi † cui haz i ura mere personalia competunt sueritacquisita desensio in re aliqua corporali: Tune
enim si ipse hac desensione de sacto spoilatus suerit, ipsi
remedium Canonis redintegranda competere tradit
Bal. l. eadem lett. 1. num. 2. C. de lotat. & condust.

Caterum † cum verba statutorum sint propriè intelligenda l. i. §. si u qui nauem s, exerc. act. nec† ad casum improprium extendenda arg.l. 3. §. hae werbess. neg.

gest. Ear.l. 1.5...s. de sonte. Statutum † de possessione loquens regulariter tantum de possessione rei corporalis intelligendum est, nec ad quasi possessionem reincorporalis extendendum tradit Anton. de Butt. I. s. extra de causa possessio propriet. Alex. & Ias.l. 3. in Prinss.

de acquir, posses,

Tertiò † rescorporales ab incorporalibus etiam quo ad amittendam possessionem disferunt. Nam † rerum corporalium, simmobiles sint, possession on amittiur nist per negligentiam decennii gl. l. siri quod in pr. de acqui. poss. gl. l. si deco & sistere & ibi Bar. Ang. & Alex. ff. eodem zir. gl. l. sin. Verbo vacuam C. unde vi gl. & Iacob. Butrig. l. sicet. C. de acqui. poss. gl. & yaud ausem verbo absentem Instit. de usuap. Dyn. c. sine possession de reg. iur. lib.s. Cyn. Bart. & Bald. l., C. de serus sugit. Rainerius l. sur tum & sundi arg. ill. tex. ff. de vsuap. Bal. l. fin. C. de bin qui à

qui à non domino. Alex. consil. 33. num. 22. lib. 3. cons. 14. num.7. lib. 5. conf. 33. num. 3. lib. 6. Paul. de Cast. conf. 306. lib. 2. Abb. c. Vigilanti & ibi Felin. num. w. extra de prascrip. Tafl. t. in pr. num. 49. & S. per feruum qui in fuga num. 12. ff. acquir, poff. Fran. Balbus in repet. l. Celfus 2. par. num. 11. ff. vsucap. Aymo. Crauctta, intractat. de antiqui. temp. 4. par. 6. absolutis num. 29.

Et flicet aliqui Doctores in hoc contrarium te-36 neant, ac velint, adamittendam possessionem rei corporalis immobilis non requiri necessariò negligentiam decennij, sed sufficere minus tempus arbitrio iudicis definiendum. Innot. c. quarelam extra Elect. l. 1. C. Vbi caufa status Ang. & Im. I. furtum & fundi. ff. de v sucap. Ang. Aret, d. S. quodautem Instit. de vsucap. Bal.l. 2. num. 43. C. de servit. & aq. Alex. conf.s. num. 14. l. 3. Iaf. l. 1. num. 26.

C. de seruis fugit.

Tamen † præcedens opinio & verior & commu- 37 nior *est, & procedit etiamsi ille, qui rem immobilem, * de qua agitur, possidebat, mortuus fuerit. Anton de But. & Abb.c. cum ad sedem extra de rest. spot. Alex.cons.33.num. 23.1. 3. Fran. Balbus in repet. l. Celsus 2. par. nu. 11. ff. de vsuc.

Incorporalium † tamen rerum fine inrium quali 38 possessio ciuilis per negligentiam statim atque possessor negligit vitiure suo, amittitur, etiam non interuenientu cursu decennij Bal.l. si quis dinturno arg.ill.tex. l. sequitur & . si viam ff. de vsucap e. auditis extra de prescrip.c. olim causam iuntagl. verbo triginta extra de censibus.

Et | licet quo ad hoc propolitum contrarium te- 39 neat Corn.conf. 16. num. 14.6 15 lib. 2.6 conf. 142 num. 9. lib. 3. Tamen † pracedens opinio & verior & mihi plus pla- 40 cet, & fecundum | camin caufa graui inter viduam Co- 41

mitissan à Schwarsburgt & ciuitatem Arnstadt de sacoconsultus de iure respondi. Comites à Schwarss
burgt qui a ciuitate Arnstadt/jus ad maiorem censum
annuum obligata, minorem censum annuum per tempus aliquot receperant perdidisse ciuitem possessionem
maioris census annui percipiendi, statim arq; ipsî a ciuitate pradicta receperunt minorem censum, arque suerunt in negligentia petendi maiorem censum, acciuitatem statira a tempore non soluti maioris census incepitte prascribere hocius, neipsi in posterum maiorem,
censum anuum comitibus soluere cogatus arg. d.c.
alim censum innstagl, verborrigina extra de censum. Licet
huic decisson i nonithil resagari videatur id quod tradit
Bal. L. 1. 11 m. 12.5. de servit. 6 ague.

Vnico † tamen casu, cum quin aliquare, velius' annuorum redituum, vel simile ius habet, per hoc quod ipse à possessore huius rei annuos reditus non petit, quasi possessore huius rei annuos reditus non petit, quasi possessore huius siuris non amittere traditus, si videlicetis, qui hanc rem primò post, di illamrem tanquam liberam alicnauerit & tradiserie, ignorante co, qui in hac reius habet, ac nihilominus ei annuos reditus singulis annis soluerit. Tunc enim quamdiu hic alicnatore i cui ius annui reditus competit, singulis annis hosce reditus præstat, atgis cui hoc ius competit ignorati illam rem in qua ius habet, à tertio possiderii psum eni hoc ius competit, quasi possessore huius iuris retinete tradit. Aymo Crauetta in Trass. de antiqui, temp. 4, par, s. Ablabatis num. 31.

Ego † verò hanc sententiam, salva camen meliori deliberatione, veram non iudico, sed statuo etiam hoc casti cum qui ius in aliqua re habet quasi possessionem huius iuris perdere, arg. l. 3. §. qued si seram o ibi sar. Akx.

Alex. & Isf. ff. de arqui. Poff. l. quamvis & I. iunctagl. &

ibi Bar. & Alex. ff. decod. Tit.

Sed+si possessor huius rei,in qua alius ius habet pu-44 tans cam liberam, libertatem contra hoc jus, co cui hoe ius competit, ignorante præscripscrit, quod+ absq; 45 dubio ficri potest. arg. l. fin. C. de longi tempor. prascrip.

l sicut C de prescrip. 30. vel 40. annorum.

Et † cui hoc jus competijt contra hanc præscriptio- 46 nem restitutionem in integrum ex capite ignorantiæ intra quadriennium, (nont quidem à tempore præscri- 47 ptionis completa, sed ab co tempore quo ipse resciuit hanc præscriptionem completam computando, Bald. l.faifam C. fi ex falf. instrum. Paul de Cast. l. fin. C. de dolo Abb. C. I. O ibi Felynnum 9. extra de prascript. Abb. conf. 32 num. 3. lib. 1. Alex. conf. 71. num. 7. conf. 84. num. 3. lib. I. conf. 4. num. 19. conf. 89. num. 10. conf. 169. num. 16. lib. 2. conf. 63.nu. 15. 6 20. lib. 4. conf. 116. num. 3. lib. 5. Card. Clem. 1. q. 15. de reftit. inintegr. Socin. conf. 80. num, 5. lib. 3. conf. 87. nu. 4. lib. 4. Arct. conf. 15. Iaf. Auth. qua actiones C. de S. S. Ecclesys Ias. & rursus num. 37. Instit. de act. Fran. Balb. in tract. de prescrip. 4. par. 4. par. prin. num. 10. Aymo. Cravetta in tract. de antiq. temp. 4. par. 6 materia ifta nu. 45. arz.l. fin. & ibi Bal. C. de temp ininteg. restit. e. 1. & 2. de restit. ininteg. lib. 5. Socin, iunior cons. 70. nu. 25. lib. t. iunito rextul. annus ff. de calumniator. l. cum fex ff. de edite. editto l. 2. in prin. ff. quis ordrin bon. poff. fervetur) petere & impetrare permittitur gl. l. fi patrem. 1. verbo non usendo ff quemad, fer vitus amist, Ber. l. 1. 6 se quis propter inundationem ary. ill. tex. ff. de itinere a. Etug, privato Abb. & Felyn. c. 1. extracod. 1sf. d. Auth. quas attiones cum similib. allegat per Fran. Baloumints. de preferip. 4. par. 4. par. prin. 9. 29. Nicel. Boer. de [. 39. Aymo. Crauctia intract. de antig. temp. 4. par. 6. materia illanu, 44. ufg. ad num. 72. facit tex. l. & Atticilinus ff. de fervit, rust. predior. l. quantumuis in prin. ff. acquir. bared.

48 Quartò † res corporales à rebus incorporalibus etiam in hoc differunt, quòd res corporales traditionem recipiant, Res verò incorporales traditionem non recipiant. Jerum & incorporales ff, de acqui, rer. Aomin. fed

49 † in illis usus & patientia pro traditione habeantur 1.3.

Similiter flicet ceffio iurium five actionum merè personalium vicem traditionis obtineat : gl. l. sin. C. qua

51 do sifcus velprivatus propriè tamen cessio iurium traditio dici nequit. gl. & Bar. l. siz. in pr. ff. donat. 1af. l. 3. in

pr. ff. acquir. poff.

Jacoqs† statutum, vel alia qualibet dispositio, de traditione loquens, ad res incorporales sive sura non extenditur. arg.l.1. 6 sis squi navem st. de exer.act.l.non aliter in pr.st. de legat. 3, l. quicquid astringenda in prinesse verb. oblig.

53 Large tamen & improprie etiam resincorporales sive intatradi dicuntur erg. l. siego & 1. sff. de pub. in 54 rem act, l. 1, & sin. sff. de servit erust. pred. Ideog; til.

fpolitio de traditione loquens, ad resincerporales five jura extenditure o casis quando hac dispositio, velalioquin supervacua esset arg. eius quod tradit ses. Il quoties si fi verto, obies, vel e constarte de contraria mente dispositione de contraria mente de contraria mente de contraria de con

nentis arg. eius quod docet laf.l. 3. C. de lib. prater.

§ QVARTVS.

In quo tractatur de rebus, qua in patrimo-

monio nostro sunt, caá, ratione questio explicatur, quomodo servitutes neg, in bonis neg, extra bona nostra esse dicantur.

SVM MARIA.

- e. Res quedam funt in patrimonio nostro , quedam extra illud.
- 2. Res in patrimonio noftro quan am effe dicantur?
- 3. Res extra patrimonium nostrum que sint?
- 4. Servitutes quare neg, in bonis neg, extra bona nostra esse dis-
 - 5. Servitutum nomine nobis & actio & exceptio competit.
 - 7. Servitutes per se sine pradio alienari nequeunt.
 - 3. Servitutes per fe non cenfentur.
 - 9. Servitutes sunt accessoria alterius rei.
 - 10. Insellectus l s.ff. de ufufeuct. legat.
 - 11. Serviem eft qualitas.
 - 12. Qualitatu qualitat effe nequit.

Teria † resum divisio est, quod quadam ressint in a patrimonio nostro, quadam vero extra patrimonium nostrum. Instit, de rer, divis, in prin.

In † pateimonio nostro dicuntur esse illa res quaru 2 nobis actio vel exceptio competit. 4rg. l. remin bonis sf. de acquir. rer. domin.

Extra † verò patrimonium nostrum esse, dicuntur 3
the res, quarum nomine nobis neq; actio neq; exceptio
competit ug, d.l. rem in bonis iunto tex. 1.1. in pr. & ibi
Alex. 1as & Dec. st. de esse, ciuc cui mand. est parisdictio;

Etflicet Paulus I C. alibi dicat: fervitutes, quarum 4
† tamen nomine nobis & achio & exceptio competit, 1,
1, 1, 2, & 1, s at emeroff, s fervit, vendicetur, neqs in bo-

G 2 nis negs

nis neq; extra bona nostra este, l. 1, ff. de usufructu le gato.

Tamen † hoc eam ob causam sieri censeo: Tun † tquia servitutes per se, sine prædio, alienari nequeun l, si aliena § 1 sf. de usuca, l, si aquedustus sf. de contrab, emp

Tum† quia servitutes, cum† sint accessio alterius rei, pe fenon censentut, arg. cum quiss, de usuca. Tum†quia ill

o textus loquitur de servitute servitutis, & sic de qualita

11 te qualitatis, namq; † servitus qualitas est. l. quid aliud fi 12 verb, significat. Et † certi juris est quod qualitatis qualita

2 verb. fignificat. Et + certijuris est quod qualitatis qualitatis qualitatis qualitatis qualitatis qualitatis qualitatis nequest, arg, l. eius ff. ficert, petat, Parif. conf. 11. m. 7. lib. 3.

S QVINTVS.

In quo tractatur de rebus communibus, eau occasione de molendinis aére agitatis, adeoá, in genere de proscriptione, contra alios ne molendina habeant per prohibitionem acquirenda; varijso, ad eam rem pertinentibus materijs practicabilibus,

SVMMARIA.

Res quadam communes sunt, quadam publica, quadam unive

2. Communes res qua fint ?

- 3. Retum omnium status primavus nullius domini considerat
 - 4. Communes res sunt aet, aqua profluens, mare, & littora ma

Aeris usu communis est. G n. 22

6. 6

- 6. Aeris usus penisus occupari nequit.
- 7. Aeris usus penitus aufferre non potest.
- 8, Aëru usum aufferens iniuriarum tenetur.
- 9. Molendinum vento agitatum quilibet in suo fundo absq. su. perioru licentia adificare potest.
 - 10. AEdificare quilibet potest in sue quodlibet edificium.
- 12. Domino cuiq, libera de rebus suu disponendi faciendi g, fa. sultas est.
 - 13. Aëris usus super fundo suo cuilibet liber esse debet.
- 14. Molendinum alatum pneumaticum edificare mihi licet in neo etianifi vicino inco noceatur, quoad accedentes ad molendum.
- 15. Molendinum in suo adificare, principaliter ad amulationem alterius permissum non cst.
- 16. Molendinum in fundo fuo exstruens in dubio non prasumitur id facere ad amulationem vel damnum alterius.
- 179. Molendium in fundo fuo adificans fi nullum inde commedume babet, adificare profumitur ad amulationem.
- 18. Molendinum amulationie caufa exfiruttum prafumitur, fi impensa excedunt commodum.
- 19. Molendinum amulationis causa exstructum esse toniciturio probatur, arbitrio judius.
- 20. Molendinum ne edificetur pallo conveniens, nen potest a-
- 21. Pattum, ne molendinum quis suo in sundo adisset, valet. declaratur ibid. n. 22. G n. 25.
 - 23. Pattum nudum non parit aftionem.
- 24. Molendinum ne in fuo adificetur pallo conveniens, sevrare illud non tenetur, si nibil eius cui pallum est intersit, fallit ibid, n. 26. 27. 22.
- 29. Pactum de non adificando molendino in fundo fuo personalem santum actionem parit.
- 30. Pactum de molendino non exstruendo in sundo suo , si causa inserta sit , jus reale acquiriur. 31. Pactum de non extruendo molendino in suo, an prosit singu-
- Leri fucassori ! & n. 32. 33. 34.

36 Servicute non exstruendi molendini constituta, singilaria successor non po est adisticare molendinum.

37 Molendinum à singulari successore, contra servicutem ex-

fructum, deftruendum eft.

38. Panam, pro nen exstruendo molendino, non intervit singu-

39. Prafcriptio palto equiparatur.

- 40. Prafcriptio vim contractm obtinet.
- 41. Molendins jus prascribens, alies probibere potest, ne no-

42. Molendinum pluribus annu folus babens , jus hec non praferibit , contra alios , ne adificent.

43. Molendini jus folg præferibit qui alios probibuit illig, acquieverunt per tempus legitimum.

64. Molendinum exstruere in feudo five fundo suo est actus mete facultatu.

45 Facultatis mera qua funt , contra eanon curvit prascriptio wish intervenience probabisione.

46. Molendinum ne exfruatur fervieu negativa eft.

47. In fervitutibu negativu, non currit prascriptis, nisi probibicio interveniat.

43. Molendini non extruendi servitus prascribitur tecicimi

temborie curlu interveniente probibitione.

49. Probibitio tam specialu quam generalu sussicit ad molendi.

52 Probibitio generalis idem operatur quoad omnes personas, quod specialis quoad singulas, ampliatur, ibid. n. 53.

54. Generalis subscriptio idem operatur quod specialis.

55. Prohibitio etiam extrajudicialu ad prascriptionem moleudini sufficit, eig, pro bono pacu obtemperatum esse.

56. Prascriptio stricti juris est.

57. Prascriptio de persons ad personam non extenditur.

78. Prasriptio de una casu ab una ro ad alium casum, ad aliam rem uon extenditur.

59. Molendini jus qui contra certas personas sundósus, preseripse, contra alios uti codens neques, fallis, n. 60.

60. Vniver_

60. Priversitas quaterus aggravetus majoris partis consensu in molendini prescriptione. & n. sega.

61. Omnes quod tangit , non ut univerfos fed ut fingulos in co fa-

Aum majoris parcis populi cateris non prajudicat.

62. Molendini jus ut unus & preter hunc alius nemo aliquo in loos habeat populum eius losi non ut universos sed ut singuies respicit.

64. Molendimm babens, fi fingulares personas, cá intentione prohibet, exefluere molendiman, quasi muli algi isi los competas, pracicable pae contratotum populum, si bos ad nositram populi pervenie, etians si significantes ulle persone prohibite non sine mosto populi pass.

65 Pafcendi jus etiam per fingulares perfonas nomine univerfi-

tatu pascentes universitati acquiritur.

66. Lignandi que per fingulares perfonas univerficaci acquiritur, le co nomine ut autur quast universicate competate,

67. Puniendi jus in territorio prascribens etiam forenfes punire potest, licet quo ad illos nunquam in quasi possessione jurisdictionis sucret.

68. Collectandi jus qui prescripsit in populo, non tantum illis cafibus, quibus ipse collectam imposait, sed omnibus alijs, quibus necessitate argente, collecta imponi consuevit collectare potest.

69 Collect a forenfibus imponendi jus qui prefiriplit, non tantum illis qui tempore prefiriptionis bona habuerunt, fedetiam qui posteabona possidere incipiunt indisere collect as potest.

70. Lapscidinarum jus praseripcione in civitatis vel pagi territorio sitis agrin acquirens, potest etiam in ijs locis cadere lapides uhi praseriptionis tempore nulli suere.

7v. Vedigalis jus contra univerfitatem prafiriptum ufurpari poseft etiam contra illos de univerfitate à quibus tempore prafiriptionis exadum non est.

72. Prascriptio contra universitatem extenditur de persona ad a personam, casu ad casum.

75. Iurifdittionem univerfalem praferibit , qui publicum actum j vi dictionis in illo loco exercet ca intentione quast ipst univerfalis surifdictio competat.

74 Piscandi juru quasi possessio instumine publico acquirisurex probibitione aliquorum, contra omnes, ubi prohibitio pervenie ad ueticiam torius populi.

75. CANS

- 75. Caufa magis actus, quam exercisium, confider andum eft.
- 76. Possessio universatis acquiritur si causa & intentio universa.
- 77. Molendinum certas personas adisticare prohibens, ea intensione, qued ipsi seli hoc competat, acquirit sus contra omnes.

 Nalendinum certas personas edisticare prohibent non inten-
- 78. Molendinum certas persenas adisticare probibens, non intentione generali, contra illas tantum acquirit quas probibuit.
- 79. Molendinum certas personas qui prohibute adificare, in dubio, ea intentione creditur probibuisse, quod se solum putet bocquremunitum.
- 80. Ture utens frequenter ficente adverfario, velhoc exprimendo, vel talem actum faciendo qui non competi, trofi univerfale jui babenti tenfetur intentione para univerfalb uti etiam univo actu.
- 81. Iarifdictione indifferenter utens circa casum, personas, quiveng, casus inciderit, animo universalem jurădictionem acquirends uti intellizitur.
- 82. Molendinum adificare & certas personas probubens , & generale edens proclama , intelligitur scrisse bot animo universalis juris acquirendi:
- 23. Renuncians generaliter omni legum beneficio excluditur ab emnibus legum beneficiy o perinde ac (pecialiter renuncians n. 94. 84. Renunciatio generalis omni legum beneficio o comprebendis
- etiam S. C. Vellejanum.
- 85. Renneciatio generalu omnu legum beneficij complettitur beneficium non incarecrandi. 26. Renunciatio generalis omnu legum beneficij, aufert etiam be-
- meficium non conveniendi ultra quam facere posit.
 - 87. Item beneficium non facte insinuationis :
 - 23. Remexcusionis:
 - 20. Item dirifionis;
 - 90. Item ordinis :
 - 91. Item ne de domo fua invitus extrahatur.
- 92. Item beneficium, ne transactio, de controversije testamenti, vata sit, nist tabulu inspectie.
 - 93. Denig, five boc beneficium ex lege five ex flututo competue. 95. Cesio

95. Cestiogeneralis omnium jurium aquivalet speciali. 16. Generale proclama aquivalet speciali prohibitioni,

Varta† divisio rerum est quod quada res sint com- r munes, quadam publica, quadam universitatis, quadam nullius, quadam verò singulorum l. 2. hoc Tit. nostro & & quidam Instit, de rer, divisi.

Communes resilla dicuntur qua nunqua in alicu-2 ius dominio fuerunt, sed qua in primœvo statu, † quo 3 omnes res communes erant, arg. l. ex. bociure sf. de iust. & jure e. quo jure dist. S. e. dilectissimus 12. q. 1. relicta stunt. lob. sab. & Ang. & littorum Institute. ren divis, arg. l. quod in littore sf. acqui. rer, domin. quales † sunt: aer, a-4 qua prosluens, mare & littora maris!, 2. boc Tit. nosses.

Graidem Instit. de rer. diuis.

Namq; certum est usum aeris communem esse. d. 5.

2. Corn. conf. go., num. 48. bb.2. ideog; fact neq; penitus 6.

occupari, Bal. l. item lapilliss, de rerum diuis, neq; penit 7.

tasalicui auserri potest. Bal. rub., num. 4. ss., de rer. diuis.

Quinimòteum qui nobis usum aeris intercludit, vel s nos aere uti prohibet, iniuriarum actione teneri legibus cautum est. Cepollain tract. de servit, rust, prad.e. 13, quod est de aere.

Ex-quo sequitur cuilibet esselicitum etiam absq; 9 superioris licentia in sundo sive pradio suo extrucre molendinum quod vi ventorum atq; impetuaeris regatur.

Tum†quia cuilibet licitum est in suo quodlibet adi-10 seum sacet vel extrucre l. eum eo & l. Imperatores sf. de sevit. Vel. prad. l. altius l. si in adib. & l. si vibi C. de servit. & aq. Bar. l. quominus. 1. quast. & ibi 1af. num. 21. st. de siu. minbus.

Tum

Tum quia aeris usus communis est. l.z. hoc Tit. no-

Arol. iniuriarum & fin. de ff. iniurys.

Tum † quia sicut quilibet habet liberam facultatem disponendi in rebus suis, vel in studo suo, quodlibet saciendi, arg. l. nemo, exterus C. de iudaicis l. in re mandata 3. C. mand. Ita † & usus aeris super studo stuo cuilibet si.

ber este debet l. fin. in prin. & ibigl. ff. fervit.

4 Et hæctconclusio procedit, eriams ex hac constructione molendini vicinus meus qui inagro suo vetustius molendinum habet, damnum pateretur, Eam ob causam quod hoc molendino extructo ad vicini molendinum non accederent tot homines quot antea solebant accedere. Namq, nihilominus in sundo meo molendinum extruere permissum est. arg.l. 1. § denig.l. 2. § pen. & l. sim meo st. de aqua pln. arcen. l. sluminum. § fr. cum duab. ll. seq. sf. de dum. infest. Bar. d. l. quo minus quast. 1. & st. pi sas sum. 21.

Hæctconclusio fallit primò si quis vellet in suo sundo extrucre molendinum principaliter ad æmilationem, damnum & iniuriam alterius, hoc enim permissim non est. arg. 1. 1. Senig 1.2. Sicem verus & Spen. st. st. denig 1.2. Sicem verus & Spen. st. de agua plu. arenda 1. opus & ibi Bar. st. de oper. publ. l. in. fundo st. de reit vend gl. in l. quaeung, verbe antiquitus ibi Bar. S. de sinds simistrophis sib. 10. Bar. Bal. & last la sur Bar. L. fon. st. de colleg. silicis Bar. d. l. quominus quest. 1. & ibi 14 st. mom. 22. Abb. c. pisans extra de restr. spoliat. Capolation trastr. de servic. vrb. prad. Cap. 33. & cap. 62.

6 An dubio † tamen is qui molendinum in fundo suo extruit non præsumitur hoc secisse ad æmulationem, damnum & iniuriam alterius. gl. l. slaminum & ssin. & ibi

Bar. ff. de dam. infecto Alber, de Rofate l. quominus & 1bt [af. num.33. ff. de fluminibus Bat. l. item lapilli ff. rer. divif. arg. l. nullus videsur dolo & ibi Dec. ff. dereg. jur.l. merico ff. pro focio & faciunt tradita Capolla de fervit, vrb. d. cap. 62. n. 2. verf. iz dubio tamen. & c.

Niîî ipse vel ex hac structura nullum sentiret com-17 modum. Paul. de cast. d. l. altius Cepolla intrast. de servitut. Vrb. pred. Cap. 39. & Cap. 52. arz. l. in fundo. sf. rei vend.

Notimpensa in hanc structuram excederent com1 a
modum quod ex hac structura percipitur. Ripa d. 1. quominus ag. 1. mediscrraveze & ibi Bar. C. de annon. & stribut;
lib. 10. Felya. c. nonnulli mu. 1. inpr. extra derescript. Vell 1 p
ex coniecturis probabilibus arbitrio judicis actimandis. arg. 1., 1st. de jure delib. 1. continuus & cum itass. verb,
oblig. c. de causis extra de osse, delegati. aliud liqueret, Capolla d. Cap. 52. arg. 1. non omnes § à barbaris sf. dere mil. 1.
non est verssimile st. quod metus causa.
11. Hac to conclusio o une vult aucmilibet in sindo suo.

II. Hæt conclusio quæ vult quemlibet in sundo suo 20 molendinum extruere posse salit, si quis cum vicino suo pactus suerine ippe in sundo suo molendinum extruat, hoc tenim pactum ratum est. arg. l. vend. in pri. 21 & ribi Bar. ss. communia pradior l. s. h si quis ss. da aqua quos. & astroal. sin. C. de past. inter em. Dummodothoc 22 tamen pactum non nudum sit sed vestitum. Namq; 7 2 3 ex pacto nudo actionem non nacic clari juris est. l. jurus gensium & sed sum nullass. de past. gl. l. penal. sf. eod.

Similiter † hoc ita demum verum est si illius in-24 tetsi, cuius causa hoc pactum initum est, non adisicari molendinum in sundo alterius: Nanges si illius non 25 intersit pactum ratum non est. d.l. pen. & ibl Bar. Val. Paul. de Caft. & laf. ff. de pact. l. quoties la, 1. in pr. ff. fer-

vit. Bal. fin. C. de paet. interemp.

26 Nitifvel huic pasto pomalis stipulatio adiecta sit arg. I. cum parass. de arbitr. I. stipulatio isla & alterio is is sar. Alex & Iaf. s. verb. obt. I. sin. st. de preser. stipul. & altertips de inacisto. stipul. sar. o. Alex. l. 2. & sin. & ibi Iaf. num. 13. & 15. st. verbar. obligat.

27 Vel hoef pactumita conceptum fit, ut ex eo non oriatur tantum perfonalis obligatio, fed ius reale five

28 fervitus realis: Hifee† enim cafibus pactum de non adificando molendino in fundo alterius ratum eft, licet pacifeentis nihil interfit arg. 1. infando ff. de fervit. Bal. l. fin.

num. 4. C. de pact. inter emptorem.

29 Porro jex pacto de non adificando molendino in fundo suo oritur tantum personalis obligatio, si hoc pactum simpliciter absis causa aliqua conceptum suerit, utputa: si quis simpliciter promiserit non adificare molendinum in sundo suo spec. si siendamne. 23, de emptio. Bar. l. 3. s. open ss. d. d. dien, ind. mut. Bal. l. calege num. 15. C. de Condist. ob caylar Horianus l. ut pomanss, de servitut. Lud. Roman de servitut. Lud. Roman de servitut. Lud. Roman de servitut. Lud. Roman de servitut. Capolla in trast. de servit. Vrb. préd. c. 2. nu. 6. & Cap. 62, num. 8.

30 Sin†verò linic pacto causa inferta fuerit utputa, si quis ita dixeris promitro dibi non adificare molendinum in feudo meo, ut tu in fundo tuo tanto commodius molendino meo, ut tu in fundo tuo tanto melius molendino quod irrsundo tuo habes frui possis, vel ne usus molendini tui impediatur ac minuatur, ex hoc pado ins reale sive realem servitutem oriri Doctor, noditi communiter concludum. Spec. d. § ficiadom mun.

25.19%

25. Bar. d. & opus Florian, d. l. us pomum Bal. d. l. ca lege nu. 18. Lud. Roman. & Iaf. d. l. fin. ff. de operis no. nunciat. Ce-

pollad. c. 2 num. 6. 6 62. num. 8.

Vtrum † autem hoc pactum afficiat fingularem 3 t fuccessorem, ut videlicet is, cui hic fundus, in quo quis promisit non ædificare molendinum, venditus, legatus, donatus, vel alio titulo fingulari concessus est in hoc fundo molendinum extruere vigore huius pacti prohiberi possit, dubitatur! In quo dubio ego ex mente II. & communi Doctor, sententia concludo: hoc pactum si ita conceptu sit, ut tantum personalem oligationem producat, non obligare fingularem fuccessorem in fundo isto molendinum extruere. Spec. d. & feiendum num. 24. Bar. d. & opus Bal d.l. calege num. 18. Bar. Lud. Roman. & Isf. d.l.fin. ff. de oper. no. nunciat. Bal. l. & in provinciali C. de servit. & aqua Cep. d c. 2. num. 6, & c. 62. num. S. arg. I. fin. & fin. ff. contrab. emp. L 1. & fiberes I, cum hareditas ex caufa fidei commisi & I. fi hares institutus & fin. ff. ad S.C. Trebell. l. 2 C. de hared. & act. wend. 1. hares alieni C. donat.

Sitament hic lingularis successor in sundo suo con-32 tra pactum ab autore suo rum vincino initum molendinum extruxerit, id vicinus contra autorem illius singularis successoris cum quo hoc pactum conuentum suit agere potest, vel ad poenam, is ea promissait. Bar. & Ias. I., sin. st. de oper. no. num. bal. l. calege num. 18. C. condust obeassam arg. l. si serum in prin. st. verb, oblig. l. in lege locations st. locat. & condust. gl. in l. non st imposibile st. de past. gl. l. plurimum & adyeitur & ibi Bar. st. de damno insecto.

Sin†autem hoc pactum ita conceptum fit ut ex co 3 3

Oriatur realis fervitus, five ius reale, fingularis fuccessor

H 3 cui

cui hic fundus venditus, locatus, velalio titulo con cel fus fuit, in hoc fundo molendinum extruere nequi Bar. d. Somnis Bal. d l. & in provinciali arg, ill, tex. C. de fervit. & aqua. Bal. d. l. ca lege num. 18. C. de conduct. o causam lud. Roman. & 1af. l. fin. ff. de operis no. nunciat. C. polls in tract. de fervit. Vrb. predior. c. 2. m. 6. & Cap. 0. num. 8. arg. l. neg.ff. quib. mod. ufufr. amist. l. viaconffize. & fi fundus & l.cum fundoff. de fervit. ruftit, pred.l.cx. fundus ff. communia prad. l. si aquaductus ff. contrab. emp l. in venditione ff. act. empt.

Dummodo † post hoc pactum factum servitus re 35 pla constituta fuit, secus † autem est, si servitus tantu promissa fuerit : Tunc enim hoc pacto non obstan fingularis successor impune in isto fundo molendinu extruere potest, 1af, d. l. fin. ff. operis no. nunciat, arg. l Sub una & I. & ibigl. & Dollar. ff. verb. oblig.

Et licet | servitute reipsa constituta, singularis si ceffor, contra hanc fervitutem, molendinum extru 37 nequeat, ufq; † adeò ut molendinum contra hanc fet

tutem extructum deftruendum fit, arg. l. fi quid. & 38 inadib. C. de fervit. & aqua Singu'aris tamen fuce for qui contra hanc servitutem molendinum ext pornam ab authore suo promissam, si molendinum trucretur non incurrit. arg. I. cum fundo & ibi Bal. f. fervit. raflic. pradio. Iaf. l. fin, num. 6. ff. de oper. novi

ciat.

Tertiò † cum præscriptio pacto æquiparetur a 40 vim contractus obtineat. Bal. 1 1. C. de fervit. & agli conf. 187 . lib. 4. Socin, conf. 86. lib. 1. Fran. Balb. in Tra prascrip. 1. par. 5. par. pr. arg. l. alsenationis ff. verb. fig. Al qui thoc jus prascribit ut ipse in territorio vel los quo solus molendinum habere possit, alium volentem in isto loco vel territorio molendinum extruere, hoe faccre recte prohibet. Bal. & Abb. c. significante user g. nam. 1. arg. ill., text. extra de appellat. Bal. l. de quibue. 32. nam. 32. sff. de legib, 14f. l. quominus nam. 37. sff. de flumin. fait tex. l. si quisquam sff. de temp. & diues, prascript.

Eum tamen qui in loco aliquo folus plurimis an-42 molendinum habuit, non praferibere hoc jus ut ithe folus in ifto loco molendinum habere, utq nemo prater ipfum molendinum extruere possit. Cyn. & Eal. 1. 1. C. de servit. & aqua Cyn. 1. 2. quas sit lorgatonshet. Euro bat. conf. 52. lib. 2. Corn. conf. 296. nu. 6. lib. 4. Dec. conf. 3. num. 4. Cepolla de servit. vrban. pradior. Cap. 30. num. 1.

Nisi ipse † alios volentes in isto loco molendina ex- 43 truere, hoc facere prohibuerit, atq; incolæ illius loci intra tempus legitimum ad præscriptionem requisitum huic prohibitioni acquieverint. Doctor. noftricom: muniter concludent Bal. l. item lapilli q. 3. ff. rer. divif. Abb. * d.c. significante num. 1. extra de appellat. Abb. c. Abbati S. Sylvani arg. gl. ibidem iuncto tex. extra de verbor, signif. And. Barbat. c. quod ad translationem col. 19. extra de offic, deleg. Capella in tract. de servit. vrb. prad. Cap. so. num. 2. Felyn. c. pastorales num. s. extra de offic. ordinary Iacobin. de S. Georg. in tract. feud. verbo & cum molendinis num. s. Iaf. d. l. quominus num. 31. & ibi Fran. Ripa ff. de fluminibus Guido Papa quaft. 298. & quaft. 631. col. 13. Matth. de Afflitt. decif. Neapol. 388. Fran. Balb. intr. de prafcript. 4. par. 4. par. prin. q. 5. Bertrand, conf. 182. lib. 1. & conf. 167. lib. 2. Alb. Brumus conf. so. Nicol. Boer, decif. 125. Aymo Crauetta intr. de antiq. temp. § materia istanum. 90.

Tum

Tum † quia extrucre molendinum in feudo sive prædio proprio, actus meræ facultatis est. arg. l. cum eo & l. Imperatores ff. de servit. Vrb. pr.ed.

Et + contra ca quæ sunt meræ facultatis secundum communem * Doctor. sententiam non currit praseriptio nisi interveniente prohibitione. Innoc. & Abb.c. cum Ecclesia sutrina. extra de causa post. & propriet. Anton. de But.conf. 3. & conf. st. Abb.c. intercateras circa fin. ext. de rescrip. Abb.c.bonz cl. 2. num. 19. extra de Postulat. pr &-1. Abb. c. quod ad translationem num. 4. extra de postulat. pralat. Abb. c. quod ad translationem num. 4. extra de offic. deleg. Abb. c. fin. m. 15. extra de restitut. spoliat. Abb.c.c. parte Aftenfis, Extra de concess. prabend. Abb. c. Ioannes. Extrade der. coningat. Abb. conf. 101, num. 1. Abb. conf. 6. num. 1. 6 conf. 57. num. 5. lib. 2. Felyn. c. cum accesiffent nu. 27. 6 c. cam M. Ferrariensis, num. 7. Extra de constit. Dec. conf. 115. nu. 6. 6 conf. 215. Fran. Balb. in tract. de prescript. 4. par. s. par. pri. g. 1. Henning. Goden conf. 2. Lb.7. Aymon. Cravettain tract: de antiq. temp. 4. Par. \ materiaiflanu. 85. 6 99. arg. 1. proculus ff. dam. inf. l. i. 6 denig Mar. cellus & l. si in meoff. aqua plu. arcendal. 2. & ibi Bar. ff. de via pub. l. cum eo & l. Imperatores ff. de servit. Frb. pr.cd. gl. fin. l. solent ff. de offise. pracons.

Tumrquia ne alius præter me in loco vel territorio aliquo molendinum extruat vel habeat, est fervitus ne-47 gariua. Et fin servitutibus negativis secundum communem "Doctor. sententiam non currit præseriptio, nisi probibitio interveniat. glof Cyn. Bar. Bal. & Doctor. 1. s. C. d: servit. & apa gl. & Bar. l. qui luminibus in prin, st. de servit. Srb. prad. gl. 3. c. Abbase S. Silvani. Extra le west. sig. sec. & in co. sessional avers fedpone, de causa poss.

& propriet. Dyn. l. si prius & ibi Bar, num. 4 ff. de operie no. num. Bar. l. etsiforte & sciendumff. sifervit. vend. Ioh. fab. S' aque num, 20. & ibi Ang. num. 15. & Iaf. num. 41. Instit, de action. Castr, cons. 205. incip, in causa que vertitur coram locum tenente l. 2. Cepol, in tract. de fervit. Prb. pr.ed. conf. 20. num. 7. Fran. Balb. in tr. de prescrip. 2. par. 4. par. prin. quast. 1. num. 16. 6. 4. par. 4. prin. quast. 13. nu. 4. Aymon. Crauetta in tract. de antiq. temp. 4. par. Smateria ista num. 81. Hier. Schurff. conf. cent. 3.

Caterum | prohibitione interveniente, & patien- 48 tia subsecuta, cu cursu legitimi temporis quis indistinctè præscribit jus prohibendi alios, in certoloco vel in territorio molendinum extruere, sive † hac prohibitio 49 fuerit specialis. gl. d. l. qui luminib. in pr. sive † generalis 50 per proclama nempe facta. Iacobin. de Santt. Georgio in tract. feu. verbo & cum venationib. nu. 2, Fr. Balb, in tract.

de prascript. 4. par. 5. par. prin. num. 4.

Quæ † sententia evidenti ratione comprobatur: 51 Namq;† clari juris est, quod prohibitio generalis tantū 52 operari debeat quoad omnes personas sub illa generalitate comprehensas, quantum operatur specialis prohibitio respectu illarum personarum quibus specialis prohibitio facta cft. arg. 1. si duo & ibi Bur. ff. de administ. tutor. l. Gallus & quod fi is in verbo instituens & ibi Bal. & Alex. uterg 2. notab. ff. de lib. & posthum. l. si chorus in pr. ff. legat. 3. 1. omnes & ibi Bal. & Ang. C. de quadr. prascrip. e. si sacerdos. Extra de offic. ordinar. gl.l. si quis mihi bona juffum verf. fed utrum ff. acquir. hared. Signoroll. conf. 30. incip factum tale est. Bar l. tres tutores in pr. ff. de administ. sutor. Bar. l. Centurio num. 17. ff. de vulg. & pup. Substitut. Bal. l. I. C. de neceff, hared. inftir. Anton, de Burno Abb. Felyn.

Felyn, & Dottor, c. fedes Apostolica extra de restrip. Donilnicus cons. 65. Fulgos, cons. 117. AEgidim Bellamera, cons. 26. Alex. & Ares. 1. s. ff, devulg, & papell. felsits. Alex. cons. 105. num. 1. vol. 1. cons. 111. & cons. 235. lib. 6. Curs. Senior cons. 49. Dec. cons. 25. col. 3. & cons. 259. col. 2. Frontegallm 1.3. & ubi duo num. 112. ff. de dueb. reis.

53 Sive illa † prohibitio fit favorabilis five odiola, arg. l. cum lege & tibi Fran. Aret. ff. de tellamentu. Ang. l. fin. cel. ult. verf. sertio quaritur ff. de conflit. principum Anton. de Eut. e. olim. Extraverb. fignif. Calderinus conf. 1. Tit. de confag. & offinit. Dec. conf. 25.00f. 258. conf. 258. conf. 258. col. finali& conf. 333. col. 2.

Huc accedit†quod tantum operetur fubliciptio generalis, quantum operatur fubliciptio fpecialis. Bal. Auth. fi quin in aliquo C. de edendo Arg. Ime, Paul. de Caftro, Alex. & 14f. l. fi ita flipulatus fuero & Chrisgonus C. verb. obligar. Pet. de Anch. conf. 242. Paul. de Caft. conf. 216. lib. 1. Alex. l. que drius col. pen. ff. folmat. Alex. conf. 147. num. 6, lb 2. conf. 14. lib. 6. 1af. l. cum antiquitas num. 15. & 16. C. de teflamen. Dec. conf. 44.

Præterea † hoc quod dictum est, prohibitione interveniente & patientia subsecuta, cum lapsu legitimi temporis quem præseribere jus prohibiendi alios in certo loco molendinum extrucre, procedit, criamsi hær prohibitio extrajudicialis sit, cits; probono pacis obtemperatum sucrit. Abb. c. Abbate S. Sylvani num. 10. arg. ill. tex. iunstagl. 3. extra de verb. sig. Felyn. c. passorationum. in sextra de oliv. ordin. las. l. quominus num. 31. st. de siuminib. Fran. Balb. intrast. de prascrip, 4. par. 5. par. pri. quest. 5. 144.

Porrè

Porrò†cum ptæscriptio est strictijuris & regulari- 56 ter odiosa sit, Innoc. & Anton. de sut. e. delecto extra de essic. Arbidiac. Card. Clem. 1. de suppl. negl. prel. Dec. e. translato lect. 1. cel. 3. & lect. 2. cel. sin. extra de constitue. Dec. rub. col. 2. extra consuet. Felyn. c. auditu num. 30. extra de prascrip. Fran. Balb. in tract. de prascrip. 2. par. q. 2. num. 11. Aymo Graucita in tract. de antiq. temp. 4. par. § transeo num casquartam nu. 41.

· ldcoq; † neq; de una persona, adaliam personam 57 Bal. c. conf 272. incip. quastio vertens lib. 2. Fran. Aret. conf. 132. incip. in causa qua vertitur col. 3. Aymon Crauetta d. 5 transeo nunc ad nu. 44. neq; tdc uno casu ad alium casum, 58 neg; de una read aliam rem extendatur l. r. & si quis hoc interdicto & ibi Bar. ff. de itin. actua, privato c. auditis & ibi Abb. & Felyn. num. 10. ufg. ad num. 21. extra praferip. c. cum olim. Extra end tit, c.fin. extra de offic. Archid. c. quod ad translationem & ibi Abb. extra de offic, legati c. cum in tua & ibi Abb. ext. de decim. Bar. l. si publicanus ff. de publicanu & commissis. Bar. Auth, qui rem. nu. 8. & ibi laf. C. de S. S. Ealelys Oldrad. conf. 172 col. fin. & conf. 254. col. s. Rom. conf. 368. Bal. l. r. in pri. de his qui feud. dare post. Abb. conf. 6.nu. 2, lib. 2. Alex. conf. 122. num. 26. lib. 4. conf. 16. nu. 23. & conf. 33. num. 8. lib. s. Socin. conf. 7. num. 74. conf. 4. col. 3.conf. 111. col. fin. lib. 1, o conf. 275. col. 3 lib. 2. Socin. c. cum contingat col, antepen. q.6. extra de foro comp. [af. l. 3; in prin. ff. acquir. poffef. Fran. Balb. in tract. de praferip. 2. par, quaft. 2. num. 11. O 2. par. s. par. prin. q. 4. num. 5. facit sex. I. si unus & ante omnia ff. de pact.

Doctor.nostri†tradunt eŭ qui præscripsit cotra certas 5 9 personas vel cotra certos fundos jus prohibendi, ne molendina lendina in certo loco vel territorio extruantur, hoc jure contra alias personas vel alios sundos uti non posse.

10h. And. c. auditus. Extra de prascrip. Matth. de Assisti. de.
60 ciss. Neapol. 385. nu. 2. & 3. Nisi † major pars populi prohibita sucrit inisto loco vel territorio molendinum extrucre, tunc enim eum qui prascripsit hoc jus, illo etiam contra personas non prohibitas uti posse aliqui ex Doctoribus nostris tradiderunt. Nicol. Boer. decis. 625, num. 5. arg. l. quod major ss. duminicipal. l. aliud. § referturs st. et aliud. § reservator st. et aliud. § referturs st. et aliud. § reservator st. et aliud. §

61 Ego † verò didici factum vel negligentiam majoris partis populi, alijs non prziudicare in illis quod omnes tangit, non ut Vnivercos fed ut singulos. I, per fundum & ibi Bar. ff. fervir. rust. pred. l. sin autem ff. de aqua plu, arenda l. si quis hoc. § quoties ff. qui & à quibus c. cum ames & ibi gel. Alb. Felyn. & Dec. extra constit. quod amnes tangis & ibi gl. dereg. yur. lib. s. l., r. in pr. & ibi Bal. ff. de magistrat. conve. l. sin. & ibi Bal. C. de auth. pr. sstand. Bar. l. & sum s. s. ff. de past. Bar. l. quod maior. ff. ad municip.

62 Quare† cum hoe quod nullus alius præter vnum vel duos in aliquo loco vel territorio molendinum extruere possit, respiciat populi illius sive territorii præjudicium non ut vniversorum, sed ut singulorum, sequi-

63 tur † licet major pars populi prohibita extruere molendinum in fundis proprijs, huic prohibitioni obtemperaverit, ultra tempus legitimum ad præferiptionem requifequisitum, hoc tamen non præiudicare alijs, quo minus illi in fundis proprijs molendina extruere possint.

Quințetăfi is qui in all quo loco five territorio mole-64 nas în illo loco five territorio moledinum extruere, quafi nulli alij prater ipfum folum in ilfo loco jus molendinum extruerdi vel habendi competat: Tunc enim fi hoc ad noticiam totius populi pervenerit, i sq. populus poft hac in ilfo loco vel territorio molendina extruere ultra tempus legitimum ad prafcriptionem requifitum neglexerit, is qui hanc prohibitionem fecit, praferibit hoc ius, ut non tantum fingulares perfona probita, fed etiam omnes alij in ilfo territorio molendina extruere nequeant, licet fingulares perfona prohibita non conflituant majorem partem populi illius loci vel territorii.

Quam † sententiam comprobat primo id quod 65 Doctores nostri tradunt, si singulares persona alicuius universitatis, civitatis nempe vel pagi pasculaverintin nemore vel sylua alterius ultra tempus legitimum ad prasserpitionemarequistrum, nomine illius universitatis civitatis nempe vel pagi ipsam Civitatem intelligi & possedistie & prascripssis hoc ius pasculandi: Ideogi non tantum illis singularibus personis qui in isto nemore pasculaverunt, sed omnibus civibus siye incolis illius civitatis acquiri pascendi ius in isto nemore sive Sylva. Bal. 1. seus § 1. st. august ouing sprivers. nomin. Capol. in trast. de securit. rust. prad. C. de jure pasculandi num. 5. Eelyn. e. auditis num. 21. extra de prascript.

II. Hane fententiam confirmat id quod Doctores no- 66 ftri tradunt, si duo vel tres incolæ alicuius pagi vel Civi-

tatis, ultra tempus legitimum, ad præscriptionem requifitum, utautur jure incidendi ligna, in sylva five nemore alterius, co nomine, quafi hoc jus incidendi ligna, in ista svlva sive nemore ipsi pago vel Civitati, five omnibus incolis huius pagi vel Civitatis competat, jus incidendi ligna in ista sylva vel nemore præseriptione acquiri. Guilhel. de Cuneo & Alber. de Rofa. l. ficut 1 .ff. qued cuiufg, univerf. nomine Capol. intr. de fervit. raft. prad. cap. o. num. 26. Parif. conf. 111, nu. 75. lib. 1.

67111. Huc † accedit id quod traditur; Eum qui prascripfit jus puniendi delinquentes in certo aliquo loco five territorio, ctiam advenas five forenses in isto loco delinquentes punire posse, licet is, quoad illos nunquam fuerit in quasi possessione illius jurisdictionis. Bal. I. si quis diuturno. ff fifervit. vend. Iaf. l. 3. in pri. nu. 39. ff. ac-

quir. poffes.

68 IIII. His tadde id quod traditur, eum, qui in certo loco præscripsit jus collectandi, in populo, non tantum in illis cafibus, in quibus ipfe, populo collectam imponendo', hoc jus collectandi prascripsit, sed in omnibus alijs casibus, in quibus necessitate urgente collecta imponi confuenit, collectam imponere posse. Alexa. conf.

68. num: 19 lib. 2.

69 V. Ad hanc f lententiam confirmandam adduci potestid, quod traditur: Eum qui per præscriptionem acquifivit hoc jus utiple forentibus possidentibus resaliquas, in suo territorio collectas indicere possit, non tantum in illis forensibus, qui co tempore, quo præferiptio completa fuit, in isto territorio res aliquas possederunt, sed etiam illis qui post præscriptionem complesam res aliquas sive bona aliqua possidere coeperunt, vigore

vigore huius præscriptionis imponere posse. Cors. conf.,

V.I. Ad hanc † sententiam comprobandum facit id 70 quod traditur: Si civitas vel pagus contra aliam civitatem vel pagum prascripscrit hoc jusutineole illius civitatis vel pagi in agris siusin alterius civitatis vel pagi territorio pecunia data lapides cædere possintipsi civitatis vel pagi nor prascriptione hoc jus acquiri, ut incola illius civitatis vel pagi possinti na gris sitis in alterius civitatis vel pagi possinti na gris sitis in alterius civitatis vel pagi non tantum in illisagris alterius civitatis sive pagi, in quibus tempore prascriptionis completæ lapides cæsi sucrint, sed etiam in omnibus alis agris illius civitatis sive pagi in quibus nunquam lapides cæsi sucrint pecunia data lapides cæsere possint, sed cam la consultatis sive pagi in quibus nunquam lapides cæsi sucrint pecunia data lapides cæsere possint, sed cam la consultatis sive pagi in quibus nunquam lapides cæsi fuerunt pecunia data lapides cæsere possint, sed cam la consultatis sive pagi in quibus nunquam lapides cæsi si si sucripati.

VII. Hanc † sententiam confirmat id quod traditur: 70 cum qui præseripsit hoe jus contra universitatem aliø quam atq; contra omnes particulares homines illius universitatis, ut ab ipsis vedigal exigere possit, vigore huius præseriptionis vedigal exigere possit, on tantum ab illis personis, à quibus tempore præseriptionis completæ vedigal exadum suit, sed etiam ab omnibus alijs à quibus nunquam vedigal exadum suit. Asmo Cranes.

conf. ss. num. I. lib. I.

VIII. Hanc † sententiam comprobat id quod tra-72 ditur: præscriptionem juris universalis, sive adversus universitatem, populum nempe, vel Collegium, extendi, de persona ad personam, item de casu ad casum : Ideoq; eum qui publicum acum Iurisdictionis in ali-

In aliquo loco vel territorio exercuit eo animo, eagi intentione, qualipifi universalis iurisdictio in isto loco sive territorio competeret, universalem Iurisdictionem inisto loco sive territorio præscribere. Innocen.c. diletto extra de ofsic archid. Abb. c. cum olim ust. notab. extra de prascrip. Abb. c. cum inter extra de senten. Or e jud. Abb. conf. 71, lib. 2. Petrus Cyn. & Salicet. I. 1. C. de emancipat, liberorum. Oldrad. conf. 254. num. 17. Alex. conf. 68. nu. 16. lib. 2. Corn. conf. 122. num. 1. lib. 1. Secin. 111. num. 3. lib. 1. Felyn.c. audius num. 19. Verf. territa declaratio extra de præscrip. 1af. l. 3. in prin. num. 37, sf. acquir. poss. Aynon. Crauct. conf. 55. num. 1. lib. 1. & in trast. de antiqui. temp. 4. par. § transse. nunc adquartam num. 57. «18. c. 1. extra de relig. domib. c. cum in taa & ibi Abb. extra de decimis.

74 IX. Hanc † sententiam confirmat id quod tradit Aymo. Crauctta in trast, de antiq, temp. 4. par. § materia isla num. so. Namq; Crauctta, in præallegato loco concludit, quasi possessionem juris piscandi in flumine publico quæsitam ex prohibitione aliquorum contra omnes etiam non prohibitos prodesse, quando hac præseriptio ad noticiam totius populi peruenit & nullus contradixit, licet hac prohibitio non sucrit sacta majori parti populi.

75 X. Hæcfententia confirmatur perid, quod traditur:
Magis confiderandum esse causam actus, quam istius

76 actus exercitium. Ideoq; † si causa & intentio utentis universalis sit, per unicum actum singularem acquiri universalem possessionem, tam quò ad res, quam quò adpersonas. Bal. 1. 1. num. 24. C. de emancip. siber. Felyn. s. audit is nu. 19. vers. tertia declaratio. Extra de prascrip.

Etex

Et ex† his prædictis fatis liquet, eum qui certis tan-77 tum five particularibus personis etic m non constituentibus majorem partem populi, prohibuit ædiscare molendinum, in certo loco sive territorio, contra omnes personas etiam non prohibitas, acquirere hoc jus, ne ipsi in isto loco sive territorio molendinum extruant, eo casu quando constat hanc prohibitionem suisse fatam, cam ob causam, eas; intentione, quias nulli alij quam prohibenti tantum, competat jus ædiscandi molendinum, in isto loco, vel territorio.

Eo verò casu quo constat prohibentem prohibuis. 73 se certas sive particulares personas in aliquo loco; sive territorio; molendinum extruere, non exanimo caue intentione, quasi nulli alij prater ipsum jus extruendi molendinum in isto loco competat, hunc prohibens tem contra nullum alium quam contra prohibitas personas tantum acquirere hoc ius ne quis in isto loco mos lendinum extruere possit.

Sin † autem dubitetur quo animo quaue intentio-79 ne hae probitio sacta sucrit, Ego credo (saluo tamen melius sentientis saniori judicio) eum, qui maiori parti populi prohibuit in aliquo loco sive territorio molendinum extruere, si omnes alij cessent sive negligat molendinum in isto loco extruere, intelligi hane prohibitionem eo animo atq, intentione fecisse, quasi ipsi soli competat jus in isto loco sive territorio molendinum extruendi. Atq, per hoc ipsum prascribere jus prohibendi nealius molendinum in isto loco extruere possit, non tantum contra personas prohibitas sed contraonnes somines.

Etad

Et ad hanc † sententiam tenendam moveor primó per id quod tradit Paulus de Eleaz. e. in literis. extra de refiit. spol. Voi Paul. de Eleaz. e concludir, cum qui utitur unico actu alicuius juris, intelligi islo a chu usum animo acquirendi vniuersaliter totum jus per exercitium illius. actus, quando vel hoc exprimit, vel frequenter utitur hoc jure adversario sciente & patiente, vel facit talem actum qui de facili non competit msi universale jus habenti. Et hanc detisonem resert at glequitur Alex. con son. 10. lib. 2. Socin. con s. 111. num. 4. lib. 1.

Praterea † si quis & certas personas extruere molendinum in certo loco sive territorio prohibuerit & ultra hoc secerit generale proclama, ne quis in isto loco vel territorio molendinum extruat, si huie generali proclamati ultra tempus legitimum ad prasserio proquistum obtemperatum suit, sipe non tantum contra particulares personas prohibitas, sed contra omnes homines acquirit hoc jus, ne quisin isto loco vel territorio molendinum extruere possit. arg. l. pluribus ss. de aceptilat. l. emptor. § Lucius ibi gl. & Doctor. ss. de passis. sacob. Butrig. & Salicet, l. age cum sciminiano C. transat. Bar. & salicet.1. fide certa C. ead. Bal. 1. tres fratres 4. notab. & 2. opposit. ff. path. Bal. 1. fub pretextu fictions as, ill. tex. C. transatt. Anton. de Bat. & Abb. c. textraeod. fit. Flor. inter confilia Raphaelis Cumani conf., incip. visis compromissis col. pen. Alex. conf. 42. lib. 1. & conf. 11. lib.2. Fran. Aret. conf. 3. 3. incip. confultatio pramissa. Benedict. Capra. conf. 25. Sacin. conf. 3. 103. lib. 3.

Hanc † seatentiam comprobat id quod traditur; \$3 Eum qui renunciar generaliter omni legum beneficio, propter hanc generalem renunciationem excludi abomibus legum beneficijs Cart. Lunior. conf. 18. traip. memoriar epeto col. 6. sive † hoc beneficium sit beneficium 8 \$4. C.C. eliciani Bar. 1. si quis sib conditione num. 21. st. determant. to solice. Auth. mari co avia Cayando mul. tut. ossic. fines possi. Fran. Aret. conf. 33. sive † benesi. 8 5 cium non incarcerandi. Bar. d. l. si quis sib conditione nu. 17. 6. 18. Salicet de Auth. mari co avia Roman. l. siverò § de vira. in 2. fallentia principali st. soli not. Roman. Alex. Socia 6. 14. s. specia principali st. fol. mar. Reman. Alex. Socia 6. 14. s. secia soli si nota casum quotidianum. Socia. conf. 120. l. lb. 1. co. conf. 180. lb. 2. 14. s. secia seci. specia st. surciur.

Sive † beneficium non conveniendi ultra quam 86 quis facere potest Corn. conf. 182.col. 4, lib.3.

Sivetbeneficium revocandi rem ob infinuationem 8 7 non factam. Corn. conf. 154. col. 4. lib. 3.

Sive † beneficium excussionis. Ral. l. 1.col.3. verf. 88
pater qui consenit C.de conveniend, sss debitor. Mex. coss.
32. incip. in causa executionis. n. 9. lib. 4. Dec. l. sss. sss. sss. ssm. peratur.

K 2 Sive

89 Sive † beneficium divisionis Fran. Aret. conf. 33, Guido Papa quastione decis. delphinatica 367.

90 Sivet aliud beneficium ordinis d. decif. 367.

91 Sive† beneficium quod quis habet ne de domo fut invitus extrahi possit Ias.t. plerig.ff. de in jus vocan.

92 Sive† beneficium quo cavetur, ne transactio de his controversiis, qua ex testameto proficiscuntur rata sit, nisi cognitis inspectiss; verbis testamenti. Alex. conf. 11. num. 14. lib.2. Socin. conf. 200. col. 2. lib. 2. Dec. conf. 452. num. 78.

Item† five hoc beneficium competat ex jure communi five ex flatuto Lud. Rom. conf. 251, incip. clarifilme.

Dec. conf. 452. num.19.

Quare†cum renunciatio generalis qua quisomma juris de beneficio generaliter renuciat, cius efficacia fit, ut quis propte, hanc renunciationem excludatur, perinde ab omnibus specialibus juris beneficijs, atqs si de illis specialibus beneficijs, specialis mentio facta suister, 5 sicut† & per generalem cessionem jurium sive actio-

num, omnia particularia jura omnefiji actiones, fub illo generalitate comprehenfa, in ceffionarium perinde transcunt, atgj fi illa jura sive actiones specialiter & nominatim cesta fusicent. Alex.cons.os.lib.5.

96 Sequitur † & generale proclama, five generalem prohibitionem qua videlicet quis palàm & publicè generaliter prohibuit ne quis in loco five territorio aliquo molendinum extruat, eius efficacive effe ut fi huic prohibitioni obtemperatum fuerit, quis perinde contra omnes homines præseribat hoc jus, ne quis inisto loco molendinum extrucre possit, atq; si ipse in specie cuisses.

euisibet prohibuisset, ne ipse in isto loco molendinum extruat.

S S E X T V S.

In quo explicatur, an molendini non extruendi jus, poßideri vel prescribi possit, etiam non interveniente probitione adversarij?

SYMMABIA

i. Molendini non extruendi ju ur prascriptione acquiratut, prebibitio efficit.

 Molendini non extruendi jus prescriptione acquiritur, etiam fine prohibitione, modo alia tatione de animo incolatum contra quos praforibatur constet. G n. 3. G n. 12. n. 22.

4. In Servitute negativa , vel antra actus mera facultatu praforibenda, nulla lege cautum , quod prohibitio requiratur.

5. In servitute prascribendà tantum requiritur prascribentem u... sum jure proprio.

6. În servitutum prescriptione que requirentur. & n. 9. 12.
7. Lex quod non requiri: , necnos requirere debemus.

8. Opinione à communi recedere lices , quando ea lege non pro-

so. Lex generaliter loquens generaliter intelligenda eft.

11. Lex indiffinite loquens à nobis diffinguends non eft.

23. Piscandi sue, in flumine publico, cum prohibitione alteriue, acquiritur, opere aliquo manu satto, ad aquam piscesq, retinendos.

4. Piscari in flumine publico est actus mera facultaris.

4 atu. Molendinum in fundo proprio exftruere est altu mera facul-

16. Pifcatione influmine publics alium probibendi jus, ferritus no. Latira oft. 17. Molendini in fundo suo non exftruendi servitus negativa eft.

18. Pifatione quem influmine publico probibendi jus , alio mode quam probibitione acquiritur

19. Molendini in suo sundo non exstruendi jus prascribitur etiams sinc prohibitione.

20. Actus mere facultatis quomodo prescriptione acquirantur? 21. Hospitandi jus quomodo prescribatur ?

Porrò licettego communem fententiam Doctorum, quæ vult, ad præscriptionem juris prohibendi, ne quis in certo loco, vel territorio certo, molendinum extruat, requiri prohibitionem: veram esse judicem, quatenus illa sententia sult, quò d prohibitione interveniente quis hoc jus præscribere possit.

Tamen † caterius quaterius hae fententia vult jus prohibendi, ne quis in certo loco vel territorio molendinum extruat, non aliter nifi prohibitione interveniente præferibi poffe: ego hane fententiam fallam effe flatio; & verifsimum†judico, quem etiam alio modo, hoc jus præferibere quam per prohibitionem, ne quis præter jpfum in loco ifto molendinum extruar, fi videlicet aliter, quam per prohibitionem conftare pofsit, incolas alicuius loci, eo animo, ab extruendo molendino in loco certo abfinuife, quia putabant ipfis non licere, præter hoc molendinum, in ifto loco molendinum extruére, fama forfan vel alijs indicijs moti.

Namq; finila lege cautum est, quod ad præseribendam servitutem vel negativam vel contra actus meræ facultaris prohibitio requiratur, sed f leges tantinipræseribenda servitute requirant, ur quis illa servitute usus suerit jure proprio sive jure servitutis. I, sin. si, quemad, servitus amitt. I, sin. si, de titin. actug, privato. Ideotuce 1000. nos in præseribenda servitute vel negativa vel contra actus meræ facultatis prohibitionem requirere, sed certos statuere debemus, eam servitutem ne quisalius præter nos in loco vel territorio aliquo molendinum habeat vel extruat, sicut & quamlibet aliam servitutem etiam nulla prohibitione interveniente præseribi poste, eo animo, easi, intentione, quas nulli alij præteripsum in istoloco jus æduticandi molendinum competat.

Certi † enim juris est illud quod lex non requirit 7 nec nos require debenus. I disfenients C. de repad. 1. 1, § sin autem à descientis C. de casac. toll. I, si feruum § non dixet prator sf. acquir. hared. § cum igiter sutho. de non dizet cando nub. § consideremus suth. de rien. & semisse. 1,3 use con dizet gauns 3,9,0. c. illa extra ne sede vuc. c. is qui d. sen. extrom. lib. 6, 14f. & Dec. I. Illam C. collar.

Quodq; † ctiam à communi Doctorum sententia 8 quæ lege non probatur recedere liceat Anton. de But. c.

tua. nos extra de ufur. Andr. Barbat, conf. 10.lib. 2.

Deinde† quoq; certum cst, quod lex ad præseribendam servituten simpliciter requirat quod quis illa
servitute jure proprio sive jure servitutis usus suerit,
nec distinguat utrum hicusus servitutis ex probibitione
an vero ex alijs actibus sive coniecturis colligatur. d.l.
sin.sf. quemad. servitus amitt. l. sin. de itin. allag privato.

Quare†cum lex generaliter & indistinde loquens, 10 & generaliter intelligenda, 1.1. ff. legat, pressand. & à 11 nobis non distinguenda sit; arg. l. de precio ff. de pub. in rem att. Sequitur † qui in aliquo loco sive territorio so- i 2 lus molendinuco animo câqi intentione possidet, quasi nulli alij prateripsum competat jus extruendi molendi-

num in isto loco, etiam absq; prohibitione præscribere hoc jus, ne quis præter ipsum in isto loco vel territorio

molendinum extruere posit.

Hanc † sententiam confirmat id quod traditur & jus piscandi in stumine publico & prohibendi alios ne ipsi in stumine publico piscari possinta cquiri alio modo quàm per prohibitionem, si videlicet quis in stumine publico teneret opus aliquod manusactum ad aquam & pisces retinendos Bellamera con s. 2. Aymo Craustia in trasti. de antig, semp. 4. par § materia isla num. 82. & § circa pramissa mum. 40. facti id quod tradit sacobin, de S. Georg. in trasti. suo seudo cummolendinis nu. 9.

Quare † cum & piscari in flumine publico, æquèats stus meræ facultatis sit, sicut † in fundo proprio molen-

16 dinum extrucre actus meræ facultatis est. Et jus†prohibendi alios, ne ipfi in flumine publico piscentur, æquê 17 fervitus negativa sit, sicut†jus prohibendi alios, ne ipfi

in certo loco vel territorio molendinum extruant, ser-18 vitus negativa est, & jus † prohibendi alios in slumine

publico picari, alio modo, quam per prohibitionem
19 præceribatur. Sequitur † & jus prohibendi alios ne ipfi
molendinu in certo loco vel territorio extruere possint

alio modo quam per prohibitionem præscribi.

24. extrs de caufa poss. Namo; Abbas in e. cum Eecle sia nu, 24. extrs de caufa poss. Namo; Abbas ibi expresse tradit corum qua meræ facultatis sunt, qualia sunt, hospites recipere & quasi possession acquirere & præscriptionem procedere statim atq; ex præsumptionibus aliquibus constat quem illis actious jure proprio usum suiste.

Eandem † sententiam amplectitur & Aymo. Crauetta in tract. de antiq. temp. § circa pramissa num. 43. Namq; Namque Crauetta in isto loco expressi s verbis dicit: Ius hospitandi quodin mera facultate consistiti prascribi, quando ex qualitate personarum, aut ex consecturis possit apparere, quod ex debito ac iure seruitutis non ex mera gratia sieret hospitatio, vt quia hospitatus tale ius hospitandi peteret, tanquam sibi debitum, puta scribendo literas vel nuncios mitrendo ad dominum domus, suca parando suo hospitio, vel dicendo domino domus, facias debitum tuum, vt bene recipiamur vt decet.

Et † sie ex omnibus his concludo illudius, quod 22 quisin loco sue territorio aliquo solus molendinum habere, atque alios ibidem molendina extruere volentes illud prohibere possit, prascribi etiam absque prohibitione dunimodo ex aliquibus coniecturis sue prasumptionibus constet, alios incolas illius loci sue territorii ideò abstinuisse ab adsficatione molendinorum, in isto loco sue territorio, quia ipsi purabant neminem prater hune solum habere jus extruendi molendinum in isto loco.

§ SEPTIM VS.

In quo traftatur de concessione molendinorum exfruendorum, que alias exfruere non licebat.

SVMMARIA.

e. Molendini, yni foli in loco aliquo babendi ius ex viilitate publica relaxari potest.

- 2. Molendini ius, cui ob publicam viilitatem relaxatur, damnune resarciendum.
- 3. Necesitate cessante , cessant que propter eam indulta funt. Vtilitate publica ceffante, ceffant indulta propier vtilitatem publicam.
- Caufa relaxationis fine prinslegy ceffante, ceffat relaxatio & prinilegium.
- 5. Molendini ius alicui imminutum ob vtilitatem publicam, ea ce Cante restitui debet.
 - 6. Princeps ob vtilitatem publicam aufferre alicui rem fuam
- Caufa viilitatis publica ceffante , princeps, idcirco ablatam rem, restituere tenetur.
- 8. Molendina ab alijs, vigore relaxationis contra alterum fade, exftructa, non funt deftruenda eriam ceffante relaxationu caufa,fed possunt retineri, & vsurpari. E num, to. ampliatur hoc etianis nondum completa molendina hae fint, fed tantum capta, num. 11, O num 31.
- 9. Caufa prinilegij aut relaxationis ceffante, effectiu prinilegij ac relaxationis iam perfectus nunquam ceffat.
- 12. Actus captus habetur pro complete, maxime fi desisti ab to fine maximo detrimento nequeat, ibid.'num.13.
 - 14. Proxime quod fiet, pro fatto babetur.
- Lex nous ad actus prateritos & consumatos non extendi-TUY.
- 16. Lex nona ad actus prateritos captos non extenditur, quando consumatio corum ab inceptione pendet.
 - 17. Prinilegium idem debetur rei fatte & que eft in fieri.
- 18. Cau'a privilegij vel relaxationis ceffante, non ceffat effe-Zus prinilegij iam inchoatus licer non confumatus.
 - 19. Initium cuinfa, rei potior pars eft.
 - 20. a Potiori fit denominatio.
- 21. Initium, omni inre, precipue attendendum, exá, eo de teta re judicandum. 22. Initium

23. Inicio licito existente, licita sunt omnia ex co sequentia.

24. Lex loquens de ingrediente possessionem, non habet locum in co, qui possessionem terté adeptam continuat.

25. Bladum extra territorium portare vetans lex non pertine

ad eum qui ante legem portare capit.

26. Somel adificabile fullum, postea indistincté adificari po-

27. Semel fultum alienabile "transmissbile "delegabile ceffibrie postea ind stincté alienari, Ge potest G num 28.29.30.

32. à Tituli primord'o posterior eueutus sormatur.

3. Litigiofa vel dotalis res vfucapi nequit.

34. Litigiofa vel dotalis res vsucapi ante capta perfici potes?.

PAE TEREA † hocius quod quis præseripte, vipse in aliquo loco sine territorio solus monare tendiram habere, aliosque in isto loco nosendina extruentes prohibere possit, ex causa publica vilitatis relaxandum, a dijsque non obstante hac præseriptione permittendum este molendina in isto loco extuere Doctores nostritradunt. l. item lapilli 2. q. ff. åe rer. dius. 1as. l. qua minus num. 32. ff. de sluminbus Fran.
Balb. intrast. de præserip. 2. par. 5. par. prin. quest. 5. num. 3. vas. l. Barbaricus & ibi zl. & 1as. ff. de ossite. præser. l. item, verberatum & item significate eri vendicat sin. l. § sin. & ibi zh. & 1as. ff. je euiët. l. quadsemet. ff. de decretis ab ord. faciend. l. iubemus nullam & ibi Bar. & Bal. C. de S. S. Bedelius. in nossire extra de vyue. Bar. l. queecung. C. de side instrumen. de iure hasse beb. 10. Felin. & Dec. C. qua in Ettlessum. extra de constitut.

Si tamen is, qui hoc ius præscripsit, vt ipse in sliquo loco solus molendinum habere arg; alios ibidem molendina extruentes prohibere possit, ex hac relaxatione iuris magnum damnum sentitet, ipsi hoc damnu expublico resarcien dum statuo arg. 1.2. & ibi Eal. & Ang. C. quib. ex causs services propremiber. actip. Litems verberatum s. items stortes frei vendicat. l. vendicto. s. s. seconstat. s. semmunia pred. gl. slowes s. s. sq. que madmodum servit. amit. gl. l. sin. C. quib. ex caus. service pro prem. lib. actip. Cuilb. de Cuneo Ear. Eal. Alber. & Fulgos. l. sin. s. sf. pig. act. Felin. c. qua in Ecclesiorum num. 28. d. ibi Dec. nu. y. extra de constit. 1as. d. l. barbarius nam. 36.

Caterum † cum cessante necessitate vel visitate publica, & c.à, que propter necessitatem & visitatem publicam indulta siueconcessa sunt, cessent l. 1. & ibi Bal. C. da neut. sam. 2. & ibi Card. Pet. de Anchar. & Anchar. on Anchar. extra de custodia Eucharist. de Syracusane urbis dist. 28. c. queniam multa dist. 48. c. quia santa s. Verum distinti. 33. c. quod pro remedio & ibi Prepos. 1. q. 2. c. cerdinationes & quamus 9. q. 1. 1. s. l. 1. in prim. num. off. de office. eius cui mand. eii verilattio Tirag in trastat. essenta cassis.

num.109.parte prima ..

Et † causa relaxationis vel prinilegij cessante ipsa quoque relaxatio sine prinilegium cessare debeat. Lathlets (1. 1. Geometre & L. idem sipianus st. de exusa, tutor. L. Titia Seio (2. vsuras & ibi gel. & Bar. st. legat. 2. l. ssima patre (3. 1. & ibi smol. Alex. Fran. Aret. (5 14. st. de tb. of posthumis l. ex satto in prin. & ibi Aret. & lass de vulg. 5 pupillari substitut. l. 2. S. omnes st. de iudicis l. doli (3. diuer sum st. de volum st. ex satto in omnibus causis st. de reg. iur. l. qui sub pratextu & ibi Cyn. Bar. Salicet. Raph. Fulzos. & p. de Coss. ...

C.de S. S. Ecclesis Iafan. l. 1. in pr. num. 01. ff. de offic. eius:
Sui mandata cit iurifdictio Bart. Hald. & Iaf. l. fi alios ff. de
testam. militari Card. Parif. consil. 32. num. 55. lib. 1. cum sttestam. delg. per Tirag-in tractat. cessante causa 1, par. 1. num.
183.

Ego † verissimum iudico, si causa publica vel vti- si sitatis vel necessitatis, propter quam hoc ius, quod quis prascripsit, vt ipse in aliquo loco solus molendinum habere possir relavarum suit, cesset, & ipsam quoque relavationem cessare, ac nemshi permitti in posserum molendinum in isto loco vel territorio extruere.

Sicut † & Doctores nostri in simili tradunt, licet 6 princeps ex causa publica vrilitatis alicui rem suam austerre possit, principem † tannen cessante hac publica v-7 tilitatis causa rem ablatam priori donnino restituere co-81. Innoc. c. plerig, extra de immunit. Ecclesa Anton. de Butrio & Imel. qua in Ecclesiarum & ibi Felin. nu. 20. & Dec. num. 22. extra de constitut. Iasl. 1. in prin. num. 61. ff. de offic. etus cui mand. Iasl. consocia si illustrissimus col. antepen, vers. dictum instrumentum lib.3. Tiraq. in trast. cessante cau[a.1. par. num. 20.

Molendina † tamen ab alijs extructa vigore huius 8; telaxationis, antequam caufa relaxationis, publica nempe vtilitas, vel necessitas cesset, etiam cessare laxationis, non cse destruenda, sed illos, qui illa molendina extruxerunt ea retinere, ijsque vti poste, non obstante hoc, quod causa relaxationis cesset, statuo. Namque † certum est, quod cessare causa priuslegi 9 siue relaxationis, essectiva priuslegi fiue relaxationis iam persectus &c consummatus nunquam cessare debeat.

Cyn. & Ball. generaliserC. de Epi. & Cler. Bar. 1. 2. 6. fi. n. 7. ff. do. nat . Bar. l. Titia Seio & . Imper at . n. 10 . ff . legat . 2 . Bar . l. plur . Set 6 placent ff. verb. oblig. Bal. l. I. S. I. ff. de offic. eins cui mand. est. Bal. l. 1. col. 2. ff. fol. mat. Bar.l. Vbi adbuccol. pen. C. de iure dot. Corn. confil.24 col. s. lib. 3. Socin. confil. 81. col. 4. lib.3. Iafon, l, inter sipulantem & facram. 4. notab. ff. verl. oblig. Iafun L. filius à patre 6. 1. ff. de lib. & posthum. Dec. l. 1. in prin. col. antepenuli. num. 79. ff. de offic. eius cui mandat sest iurifdictio. Dec. c. que in Ecclesiarum num. 23. extra de constitut. Dec. c. cum cesante num. 3. extra de appel lat. Fran. Balb. in tractat. de prescrip. 2. par. 3. par. prin. qus-Stio. g.num. 6. Card. Paril. confil. 89.num. so. lib. 4. Tiraquel. inrepetit. l. & unquam. Verbo suscepit liberos num. 155. C. dereuo. don. & intractat, coffante cauffa limit. 12. arg. 1. à patrefurioso.ff. de his qui sunt sui l. tutelas in prin.ff. de cap. diminus. gl. fin. ff. vnte liberil. qui res. . aream ff. folutio e. quaris & ibigl. verbo contrahatur de consecrat. di-Stinet . 4. c. de bizamis.extra de bigamis c. sane & ibi Anton. de Butri, extra de renunciat. c. vltimo & Innoc. extra de offic. deleg.

Quare † cum effectus huius relaxationis quoad molendina iam extructa penitus perfectus & confunatus fit, fequitur, licercefier caufa huius relaxationis fiue priuilegii, hune tamen effectum absolutum & confumatum durare nec molendina iam extructa destrunda esse, fed islum qui extruxit illa retinere & his vit

post

Idem†ego statuendum esse iudico, de illis molendinis, qua antequam cestet causa relaxationis adificari copta sint, licet illa nondum sint completa: Namque quo ad illa essectum priuslegij situe relaxationis noa ris non cessare iudico, criamsi causa illius relaxationis cesset. Ideoque eum qui hac molendina adificare incepit, hac molendina persicere ijsque vti posse.

Primo † quia actus coepius habetur pro completo lessi non sint & infecti sif. de auro & arg.leg. l. ergo §. pn.ff. acquir: rerum domin. l. 2. §. 1. sf. ne quis in loco pub. Bar. l. cetera §. sed essi pravuis i bi sas. num. s4. 25 s. sf. de suminib. Felanc, cum adeo num. 2. extra de rescrip.

Præfertim † fiactus ira cæptus fit, vt eum perfici 13 necefte fit, vtque ab eo absque maximo detrimento defish nequeat. I, s pecuniam in prin. G-ibi Ias. num. G-. sf., de condust, obtansam.

Tertiò † quia ficut conflitutio nona non extendi- 15 tut ad actus præteritos & conflimatos, ita † quoq; con- 16 fitrutio nona non extenditur ad actus præteritos cœptos, licet nondum confumatos, quando confilmatio

ab inceptione necessariam dependentiam habet. Bar, L omnes populi num. 41. ff. de iustit. & iure Abb.c. pastoralie 6. wernum num. 2. extra de appellat. Abb.Card. & Imol.Clemen. 1. arg. gl. ibidem verbo deputatis, de sestamentú Fel. c. fin. num st extra de consuetud.

17 Quartò † Quia idem privilegium debetur rei facta, & rei qua est in sieri c. fin. & 1 bi Abb. & Felin.extra de Iu-

deis, Tiraq. intractat. dell.connubialib. gl. 8, num.9.

18 Quintò † quia cestante causa priuilegij vel relaxationis, non cessa estectus priuilegij iam inchoatus licet nondum consumatus Curt.iun.l. moracol. 2. num.12.fl. de iurisdict. omniumiud, Tiraq. in tractat.cessante causa limit. 12. num. m. p.

19 Sextò † cum initium cuiuíque rei potior pars fit. 20 l. i. ff. de orig. iur. & † (ecundum id., quod potius flue dignius eff. de omnibus rebus, omnibusque negocijs iur disandum fit. l. austicus ff. de ecun hamitum 16 l. imperdicandum fit. l. austicus ff. de ecun hamitum 16 l. imper-

dicandum sit l. quaritur ss. de statu hominum sas. l. impe21 rium num 3 ss. de iurisdict omnium sud. Legibus † expresse sancitum est, in omnibus rebus, omnibus que
negocijs initium pracipue attendendum, & secundum
illud de totare, siue de toto negotio censuram faciendam l. pomponius scribit in negocys ss. de negos, gel. l.3. S.
scio ss. minorib.l. 1. S. ss feruus ss. deposit l. ss procurator in
prin. ss. mandasi l. in ratione S. ss ss si da L. salida. l. qui
cummaior S. r. ss. de bondibere. l. qui id, quod in prin. ss. de
denas. l. clam possidere in prin. ss ibi sas. ss. qui, poss. l. sequitur S. de illo l. shominem ss. l. ius o S. ess possissions ss.
devolucap.

Præsertim † quando finis habet necessariam consequentiam ad initium Bar. l. denig § . r. ff. minoribus.

Septimò

Septimo † quando initium sine principium lici-23 cun cst, & omnia quæ ex illo principio sine initio sequintut licita consentur. Ear. I. quod ait lex. §. quod ait arg.ill. tex.ff. ad L. Iul. de adultér. Abb. con. 23. num. 25. lib. 2.

Octauò † constitutio loquens de ingrediente 24 possessionem, non habet locum in co, qui possessionem antea adeptam continuat. Alex. cons. 83. num. 4.

lib. 2. Card. Parif. confog. nu. 16. lib. 4.

Nono † constitutio noua prohibens portare bla-23 dum extraterritorium non extenditurad eum; qui ante constitutionem promulgatam incepir portare bladum extra territorium, licet illud nondum perfecerit. Host. loh. And. Anton. de Butr. & Imo. c., 2. & ibi Felin. num.22. extra de constitut.

Decimo † semel factum ædificabile postea indi26 stinctè ædificari potest, sicut & † semel factum alienabile, transmissibile, delegabile, vel cessibile, postea indistinctè alienari, arg. l. pater §, quindecim & ibi Bar. ss. delegas. e. e. ex parte extra de seud. transmitti † l. videamus & 28
ibi Bar. ss. guod metus causa Bar. l. qui duos num. 11. ss. deceb.
dub. delegari † Bar. Bal. Ang. & Paul. de Cass. l. vinica arg. 29
ill. tex. C. qui pro sua iuri ss. Ear. Bal. & ang. l. 1. in prin.

o thi 16. nu. 03. ss. de ossic. cius cui mandata est suri sdist.
vel † cedi potest, sal. l. ss. sin. ss. ss. so.

Quare † cum molendina quæ vigore huius relasarionis ædificari cœpta funt, femel ædificabilia facta fuerint, fequitur hæc molendina indiffincte perfici poffe,
ficet caufa huius laxationis ceffet.

Vndecimò † à primordio tituli posterior debet for-

Vltimo † hanc fententiam confirmat quod, licet 33 res litigiofa vel dotalis ufucapi nequeat, vfucapio † ta-43 men alicuius rei cœpta impleri polsit, etiam poftquam illa res dotalis vel litigiofa effectafuit. Lfedessi ufucapio ff. famit.hercif.l.f.undum ff.de funda dotali.

S OCTAVVS.

In quo tractatur de statutis, vel con suetudinibus molendina probibentibus, es quomodo iis non obstantibus adadiscationem molendinorum perueniri possit ?

SVMMARIA.

i. Dispositum de pacto siue de contractu locum habet etiam in staeuto siue consucudine,

z. Statutum & confuerudo longè potentior est pasto. 3. Pastum ne quu in suo sundo molendinum exstruats valet.

4. Statutus ve et conjustudo valet, ne qui in (uo fundo, al) si, licentia superioru, molendinum exstruat.

5. Statutum vel consuctudo de non exstruendo molendino, non ex-

senditur ad reficientem, aut fulcientem. fallit. ibid. n.6.

Molendinum vetus penitus destructum resici nequit, stante stato, molendinum prohibente edificari, declaratur ibid, n 8, falliti, ibid, num. 9.

10- Cafiu fortuitus nemini damnofus effe debet.

11. Restitutio datur ius suum casu aliquo amittenti.

12. Feudo vel emphyteusi ad dominum casussine dolo culpaue vafalli emphyteuse reuersis, dominus renouare cozitur ipsis aut heredibus corum.

is Molen-

13. Molendinum cafu collapfum reftituere non permittens dominus superior, muria facie domino molendini, & ideo appellari ab eo potest.

14 Molendinum , cafu collapfum, restaurare permittere tenetur

dominus Superior, procife ince liberatur prestando interesse.

15- Fendum spertum dominus pracise tenetur sterum inuestire, nec laberatur, prastando quod interest.

16. Molendini destrutti domino, superior, ex dispositione legis tene-

eur permittere, readificationem.

17. Ad factum ex legis dispositione obligatus pracise ud prastare senetur, neclibratur prastando interesse.

18. Molendino negligenti à possessori destructo, non datur maiorè in integrum restitutiost une statuto molendina probibente.

19. Manores restituantur si corum negligentia molendinum corum coll spsum.

20. Minores contra emme damnum, qued negligentia fua patiuntur restituuntur.

21. Minor restituitur aduersu negligentiam appellationis.

22. Minor rest tuitur aductsus non petitam inuestituram.

24. Minor quacunque in re alie negligens fuit restituitur.

25. Maior cum minore molendinum commune habens, eo per negligentiam collupfo, datur maiori in integrum restitutio.

26. Molendinum cit res indiniduit.

27. Major rem communem, cum minore individuam habens, reflituitur ex persona minoris.

28. Molendint extruendi licentiam, à superiori, petitam esse an sufficiat, an verò & impetratam necesse sit? & n. segq.

30. Licentia alienius, ubi în actu aliquo requiritur, non sufficit peti cam, led opue est impetrari.

31. Licentiam non peti sed & impetraris necesse ett quando is à que requiritur instam baset denegandi causam : alias sieri molendinum nequit.

32. Licentiam molendini exfruendi nez ans, fine caufà, appellars a ab co poroft superior, ciu: que autor is ate exfrus molendinum. 33. Molendino in exfruendo, si u cuius licentia requiritur, eam expresse non deneget, exspessari debet per tempus arbitrio iudicis & n. 34.

35. Mora vbi periculum affert, licentia in exstruendo molendino necessaria non est-

36. Rescripti contraciues vel incolas impetratiratione non civitas aus pagus sed singulares persone in jue vocari possunt.

37. Molendini exstruendi licentia ciuibus alicuius ciuitatis vel intolis pagi coniesta, etiam ipsi ciuitati ac pago prodest.

38. Molendini exstruendi licentia ciuibus vel incolis concessa an'

fingularibus personis competat! & n.39.40.41.53.

42. Molendini licentia ciuibus, incolú, cius ciuitatu, pagiue concoffa, non adeos ciues tantum, qui tempore licentia, fed & post fupernemerunt pertinet. & n. 53, etiam alterius qualitatu fint. v. 54.

44. Licentia molendini incolis alicuius ciuitatis, pagine concessa perinde est ac fi sit falta nomine collectiuo: & ciuitati & incolis, &c.

45. Collectiuo sub nomine concesa licentia etiam ad augmentum futurum pertinet corum, quibus fatta est.

46. Prouincia concessum prinilegium, etiam ad loca, que post prouincia accesserunt, pertinet

47. Ecclefiis alicuius ciuitată concessum priuilegium, extenditur etiam ad Ecclesias post exstructas.

49. Pax inter duas ciuitates pro se ac subditio falla extendituretiam ad villam que se post yni ex ciuitatibus subiecit.

49. Familia recipienda paltum eriam ad aultam postea familiam pertinet.

50. Privilegium, collegio dominorum sex decim concessum, etiams ad plures post superuenientes extenditur.

51. Panis pro certa mercede , alicui ac familia fue coquendi pastum , etiam ad auctam postea samiliam extenditur. & n. 52.

55. Molendini licentia rusticis pagi concessa, etiam ad nobiles pertinet, qui post in eo pago coperunt habitare.

76. Molendin licenția civitati concessa vel pago, ipsi tantum vuon intolis competit.

Quarto

tractu etiam in statuto sine confucucine locum habeat, fin.ibi Bar. Bal. Salicet & Doctores C. de statusfor. gl. l. non solum & siverbo heredis ss. de opevis no. num. gl. in rub. C. de decret. decar. libr. 10. gl.c. 2. verbo officiali de consucracine lib.s. 14 son l. non est imposibile num. 7. ss. de pact. Nicol. Euerh in sua top in loco à pacto ad statum.

Atque † statutum & consuctudo pacto longe 2 potentior sit gl.l. necex pratorio & ibi Dec. ff. de reg. iur. gl.l. neg. pignus & privatorum sfl. eod. tit. gl. l. 2. C. qua sit longa consuct. Bar. l. omnes populi num. 20. ff. de iusti. & iu-re Bar. & Alex. l. diia & cleganter sf. sol. mat. Bar. l. Titia centum & Titio sf. de condit. & demonst. arg. l. si non speciali C. de sestam. iuntel. nemo poresi sf. legar.

Sieut † valet pactum ne quis in loco suo molen-3 dinum extruere possit: Ita † quoque & statutum vel 4 consultationem ne quis in fundo suo absque licentia superioris molendinum extruat, valere statuo. Card. Pars, consil. 114. lib. 1, l. qui laminib. & ibigl. sf. de servit. Vrb. Prad. l. 1. & l. preses C. de servit. & aqua. l. 1. & l. anim totum. C. de ads. privat. Cepal. in trastat. de servit. Vrb. prad. cap. 27. num. 5. lob. Parris. 1. 1. num. 12. sf. de servit. Petrua Duenas in trastat. reg. reg. 32. num. 6. & 7. & reg. 37. num. 4.

Quod † tamen statutum, siuc quæ consuetudo, 5 non extenditur ad cum, qui molendinum iam extrudum reficere vel sulte, hoc enim non obstante hoc statuto vel consuetudine permissum est, arg. l. i. §-pen. & ibi.gl. Bar. Bal. Ang. sf. de mortuo infer. l. t. §. fi quis fi quis edificium & ibi Alber. de Rosace Bar. Ang. Alex. & Iason. ff. de oper. no. nunciat. l. 3. §. resicere & ibi gl. & Bar. ff. de itin. actual privato l. 1. §. fi quis in spennes ettionis ff. de via pub. l. fin. C. de Iudeus l. 4. C. de oper. pub. c. iudicari el. C. coo. sulvist & ibi Anton. de Bur. Abb. Pet. de Anchar. & Felin. extra de ludeus gl. c. cum accos ffent & rbis Felin. Dec. extra de de constitut. Dec. h. in prin. num. 28. ff. quod quifque iuris Nicol. Boer. decis. l. 1. in prin. nu. 28. ff. quod quifquiris. Nicol. Boer. decis. l. 1. in prin. nu. 28. ff. quod quifquiris. Nicol. Boer. decis. 4.4.

Nisi† quis reficiendo formam molendini veteris mutare vellet, hoc enim perinde prohibitum est, sicut nonum molendinum extuere prohibitum est, sizut in ciuleibi Cyv. Bar. & Ang. & Ias. si. de iustiv. & inventation in consum & bis Alex. & Iason. st. de oper. no. nuncial a consuluis & ibi Abs. Felin. extra de Iudeis. Oldrad. consult 178. Bales, t. s. insuper collat. sin. de prohib send. alien. per Frid. 14.1. sim bis Tito in pr. col. sin. st. verb. oblig. Masth. de Afflitt. decil. Neapol. 112. & 248, num. 8. Albert. Brun. consil. 78, col. sin.

Idem † est, si quis molendinum vetus penitus destenctum reficere vellet: Hoc enim stante pradicto statuto simili modo prohibitum est, arz. l. quod ramen s. is quab.mod. vsus mitt. l. sitalegatum s. sim. st. legat. 1. l. inter stipulantem s. saram. ss. de verb. oblig. l. nuptia ibi Ber. ss. de ritu nupt. l. si vi proponis la 2. pal. C. de nupt. gl. s. extra deinre patron. gl. c. de monachia 18. q. 2. gl. Bart. & Dyn. l. damni s. st. s. qui vicinis ss. de damniscito. Bart. Alex. 15 onl. 1. s. si quis ed sicium ss. de doperu non nunciat. Abb. & Felin. c. tonfului extra deinden Felin. c. (um accessis en num. 3. c. 34. & ibi Dec. extra de constitution.)

conflicut. isfon. l. ins Cruileff. de inflit. & iure Isfon l. quominus num. 183 adfin.ff. de flumin. Dec. l. 1. in prin. ff. quod quifque iur is Dec. l. domam flum.ff. de reg. iur. Nicol. Boer. decif. 44. Aymo Crautea in tractat. de antiquis. tempor. s. par. num. 22. facit id quodiradit. Bal. c. 1. \. influper infine de probib. feudi alien. per Frider.

Quod† absque dubio procedit quando hoc mos lendinum suit destructum dolo, culpà vel negligentà domini interueniente: Tunc enim hoc molendinum perinde absque superioris licentia resici nequi sicut molendinum nounm absque licentia superioris construi non potest, arg. eius quod tradit Bald. d.l. si ve proponie Felin. d.c. cumactessissen num 32. Felin. d.c. confuir safon d.l. ius civile, safon d. s. siquis sadiscium. safon. d.l. quo minus num. 189, fatt. t.e. e. l. non enim negligeatius sfe quibus cassis maior l. pupillus sf. qui in fraudibus cred. c. musicat. iuncta gl. dissinct. 24. Bal. e. s. in pr. vers si vers consum. 22. sf. vers cobing. safon l. 2. num. 21. C. de sure Empl. Dec. consil. 320, num. 6. prep. C. s. quemadmodum seud. adsimpertineat.

Secus † autem est, si hoc molendinum penitus 9 destructum sucrit casu fortuito abso; dolo, culpa vel negligentua domini: Tunc enim saltem remedio resistutionis su integrum domino molendini succurrendum est, ve spie nouum molendinum extruere possit.

Tum † quia casus fortuitus nemini damnosus 10 csic debet l. r. C. commod. l. qua fortuitu C. pig. act. l. sivet certo §, quad vero & l. in rebus C. commod. l. 2. §. sico tempore st. administ. rerum & ciuit. Tum † quia generaliter is, qui ius aliquo casu fortuito amisit, ad hoc ius restitui debet l. r. s. s. si quis propier inundationem sf. de Itin. actus, privatol. & Atticili-

nus ff. de seruit. rust. pred.

Tum † etiam quia Doctores nostri communiter * *concludunt, si feudum vel Emphiteusis quolibet modo absque dolo, culpà vel negligentia finità, & ad dominum reuersa sucrint, dominum tam seudi, quam Emphiteusis cogi, tàm feudum quam Emphiteusin ipsi Emphiteuta vel Vafallo, fi ipfi in viuis fint & ipfis non superstitibus, haredibus corum renouare sine de nouo concedere gl. Bar. & Ang. l. r. S. permittitur ff. de aqua quot, & astina Bar. l. 1. ff. de prinileg, creditor, Bar. Alex. 6 Fran. Aretin. in l. si mihi & Titio in Prin. ff. verb. oblig. Bal. c. presentia col. 4. extra. de probat. Bal. Mart. Laudens. & Prapof. c. 1. quemadmodum feud. ad filiam pertineat Bal, in rub.ext. de apellat. Bal. consil.355. lib. 1. Abb. Panormit, c.bonael. 2. nu.28. Gibi Card. Pet. de Anchar. & Corfetus in addit.ad Panor. extra de postulat. pralator. Pet. de Anchar.cons. 138 conf. 171.conf. 174. Raph. Fulgof.conf. 4.218. 6-120. Raphael. Comensis. 166. Mart. Land. & Prapos.c. 1. qualiser feudum olim. Alex conf. 80.lib. 1.confil.93.lib.2.confil.10.lib.3.conf.83. 6- 161. lib.7. Curt. Junior in tract. feud. 1. par. Jecunda partis prin. queft. 15. Socin.conf. 99. num.7. lib.1. Iaf. l. petens num. 16.C. pact is Iaf. l. 2. nu. 21. 22.23.C. de jure Emph. Iaf. l. fin. nu .11.C. cod. Dec. conf. 78. conf. 131. 6 conf. 328. Matth. de Afflist. decif. Neapol. 238. Nicol. Euerh. in locis legalib. in loco à feudo ad Emphiteusin. Gozadinus consil.71. Ocons. 86.nu. 23. Card. Parif.conf. 28. lib. 1. Socin. innior conf. 109. nu. 15. lib. 2. & confil.o.lib.3. Tiraquel.in tractat. de veroque retractu in prafatione 1. Par. in prima parte. Et † hac Et † hæc conclusio usq; adoò vera est, ut diperior 13 deuegans domino molendini, casu fortuito destructi, restitutionem in integrum cocedere, ad hoc ut ipse mos lendinum noium extrucre possis, dicatur domino molendini extructi iniuriam interre, ate; propter hanc iniuriam, ab co appellari possis. arg. 1. 5 permittiur coi ib Earis, de aqua quotid. 1. 1. deprivilez. cred. Abb. c. bone el. 2. nnm. 23. extra de possula, prelat. Pet. de Anchar. conf. 171. num. 6. Alex, conf. 80. num. 11. lib. 1. conf. 181. num. 2. lib. 7. Prapos c. 1. quemad, seud. ad siliam pertineat sol. 1.2. num. 2. C. de iure empl. Dec. conf. 131. num. 2.

Deinde † hæc conclusio extenditur ut superior præ- 14 cise cogatur domino molendini, casu fortuito destructi in integrum restitutionem concedere ad hoc, ut ipse aliud molendinum extruere possir, nec liberetur, licet ipse molendini destructi domino interesse solvere paratus sit.

Ad quam sententiam tenendam moveor: Tum † 15 quia Doctores in simili concludunt: dominum seudi practice cogi de seudo sibi aperto Vasallum, qui hoc seudim amisti, si is inviuis sit, vel haredes ipsius si ipse Vasallus mortuus sit, investire, nec solvendo id quod interest ab hac obligatione obligari, sociri. conf. 99, num. 7, lb. 1.

Tunt quia superior, ex dispositione legis, obliga 16 tus est Domino destructimolendini, remedio restructionis in integrum interveniente, permittere aliud molendinum extructe. arg. d. l. & Actualinus ss. de servit. rust. prad.l. s. & si que proprer inundationem ss. de titn. astru, provato l. s. & permittitur ss. de aqua quorid. & esti.

Et clarifjuris est, quòd obligatus ex dispositione segis, ad factum, præcife illud factu implere cogatur, nee solvendo intereste, ab hac obligatione liberetur. Ear. Alex. & Dott-l. sipulationes non dividuntur in pri. ss. obligat.

13 Et licet maiori, cuius negligentia molendinum deftructum fuir, denegetur reflitutio in integrum ad aliud molendinum extruendum, ficut fupra, num. 8, conclusi-

202245

19 Minoribus † tamen, quorum negligentià vel culpà molendinum destructum fuit, interveniente restitutione in integrum permittendum aliud molendinum extrucre statuo.

20 Namqs†certum est, quòd minoribus contra omne damnum, quod ipsi negligentia sua perpessi sunt, in in-21 tegrum restitutio concedi debeat, sive†hare negligentia

commissa sit, in non appellando: Lets sine & pen. st. de

22 minorib. five † in non petendo investituram. gl. Bal. Alwa. Prapos. & Matth, de Afflict, in c. 1, in prin que fuit 1. eausa Alex, cons. 70. num. 11. lib. Curt. intrast. seud. 4. par.

23 num. 22. lib. Sive † in non conscribencio inventarium § pupilisa & ibi gl., Auth. de bared. & Falcid. gl. l. auxilium verf. cessar & ibi Bal. sl. de minorib. Bal. l. sin. C. quib. cau-sis mineg. rest. non csi meces to Bal. l. l. G. sur se assimance Bal. l. sin. C. de temp. in integ. restit. Bal. l. sin. in prin. quast. 2. C. de inre delib. Alex. cons. 124. col. 4. lib. s. Dec. cons. 445. nam. 30. Card. Paris, cons. 65. lib. Socin. iunior cons. 122. sin. 12. lib. 2.

24. Sivo†in alia re, arg. l. esfi fine. § fin. & l. minor etiamfi ff. de minorib. c. conflicatus & ibi Doctores. Extra de in integ. reflit. Iohan. And. in addit. adfrec. § quoniam mu. 27. de feudis Oldrad, Guilh de Suzaria Bar. & Bal. l. fin. C. in quib. caufis reft, in integ. non est necesf. Bal. l. omnes populi nu. 23. sf. de instit. & iure. Dec. cons. 450. Tirag. intract. de

atreg retrictu 1. Par. & 35.gl. 2. num. 2.

Et sit unus ex pluribus dominis molendinum com- 25 mune habentibus minor sit ex persona minoris etiam maioribus dominis in integrum restitutionem concedendam esse iudico, ut ipsi molendinum negligentià illorum destructum reficere possint : Namq; † unum 26 idemq; molendinum individuum eft. Et † certum eft 27 quod in individuis maioribus habentibus rem communem cum minore propter personam minoris restitutio in integrum concedatur. gl.l. r. C.si incommuni eadem causal. 2 C. si unus ex plurib, appellaverit arg. l. si commune ff. de fervit vendic. l. si is qui duos & ibi Bar. ff. de liber. lega.l. Arifo in fin. ff. quarespig. obligari poff. l. si post mortem & fin. ff. bonor. poff. contratab. I fiemancipati & ibi 1af. num. s. ufg. ad num. 25. C. de collat. c. pen. & ibi Bal. extra de appellat. c. in sacris. Extra de sepulturis Bal, Alvar. Prapof. & Matth. de Afflict. c. 1. in prin. quib. mod. fend. amist. Innoc. c. ad audientiam. Extra de prajerip. Abb. co Felyn. c. 1. ext. eod. tit. Alex. conf. 169. nu. 9. lib. 2. & conf. 122. na. 18. lib. 4. Iacob. de S. Georgio. in tract. feud. verbo & promiserunt nu. 20. Curt. in tract. feud. 4. par. num. 18. 14f.l. imperium nu. 3. ff. de iurifd. omnium iud. 14f.l. 1. nu. 1. O 2. C. transact. Thomas Ferratus caut. 10. nu. 2 Matth. de. Affl. c. 1. in pri. nu. 64. quo temp, miles Parif. conf. 65. num. 19. lib 7. Hieron. Schurff. conf. 74. num. 7. lib. 2.

Porrò tannotandum est Cardinalem Parisiumtra 2 & dere Statuto requirente licentia superioris, in constructione novi molendini, satisfactum esse, si quis solummodò hane licentiam petat, licet eam non obtinear, ideòq, cum qui à fuperior e petiti fibi concedi licentiam extruendi molendinum; indiffincte hoc molendinum extructe posse, licet ipse hane licentiam non obtinue-rit. Paris. cons. tet. nu. 28. libet. arg. c. licet & ibigl. verbo licentiam & Abb. extra de regular. Abb. c. admonet num. 4. extra de renunciat.

29 Quam tamen sententiam ego indistincte veram 30 non iudico. Namq; † Doctores nostri communiter tradunt, quando licentia alicuius in actu aliquo requiritur non sufficere si illa licentia simpliciter petatur, sed requiri ut illa licentia expresse obtineatur gl. Clem. 1. verbo obtenta arg. ill. tex. de testam. Arthidiac. Ioh. And. Domin. phil. Fran. c. fi Abbatemin prin. de elect. lib. 6. Iohan. And. c. qui tacet de reg. iur. lib.o. Bal. l. observare & post hac in fin. ff. de offic. proconf. Lapus. allezat. 86. Rom. l. 2. volung tatem & Alex. num. 4.ff. fol, matr. Abb. c. tua fraternitasis arg. ill. tex. extra de cler. non resident : Fran. Aret. l. si quis mihi bona & usum col. antep. ff. acquir, hared. Philip. Franc. c. quam fit & electus, de elect. lib. 6. Barbat. conf. 12. col. 11. lib. 1. & in addit, ad Bal. l. except. C. evitt. Rom. conf. 37. incip. vifo themate in 2. lib. Lancellotus Galiaula l. 1. col. antep. verf. fexto requirentur ff. verb. oblig. Corfetus in fuis singularib. verbo licentia. Tiraq. intract. de legib, connubial. gl.7.nam.8.

Quod†absq; dubio verumest, quando is cuius sicentia in extruendo molendino requiritur, habet justam denegandi causam illam licentiam: Tune coim ets licentia petita fuerit, si tamen illa obtenta non sit, molendinum extrui nequit. gl. sin.e. nullua extra de iure patron. arg. l. liseras dist. 33.e. Florentin, drehidiacon. dist. 85.

Sin au-

Sin † autem is cuius licentia in extruendo molen- 32 dinum nouum requiritur, abiq; iusta & legitima causa recuset hane licentia concedere, ab ipso ad superiorem illius appellari, eiusq; autoritate interveniente molendinum extrui potest. arg. l. sicum dotem & co tempore ibi Bar. & Alex. ff. fol. mat. c. nullus & ibi Abb num, 1. extra de iure patron. c. t. extra de his qua fiunt à maior, parte capit. l. si legatario fin. ff. de fidei com. libertat.gl.c. si relia giofus in prin. de elect. lib. 6. gl. : exigunt. 1. 9.7. Bar.l. fin. nu. o. ff. de appell. reci, Bal, rub, nu. 25. C. contrah. cmp. Bal.l. 1. nu, 2, C.denup. Balol.col. fin. & ibi Iaf. nu, 20. C. qui admit. Bal.c.i. inpr. nu. 7. de consuet recti fendi Paul, de Cast. l. 1.C. unde vir & uxor Abb. c. postquam nu. 8.6 ibi Dec. nu. 10. cxtra de Elect. Abb. c. relatum nu. 6. & c. tue fraternitatis nu. 3. extra de Cler, non resident; Abb. c. licet num. 9. extra de regular. Abb. c. quod dedit nu. 12. 6 13. extra destatu monachorum Abb. conf. 63. lib, 2. Rom. conf. 36. Pet. de Anchar. c. 1. extra de constit. Alex. conf. 57. num. 6. lib. 2, Felyn. c. cum accesissent num. 20, extra de constitut. Iaf. l. bonorum num. 2. C. qui admitti.

Et si is, † cuius licentia in extruendo molendinum 3 3 requiritur, non expresse deneget hane licentiam pressarce, per legitimum tempus arbitrio judicis desiniendum, arg. l. r. fs. de iure delib. c. de carso sextra de offic. dekeg. expectan † debet, antequam molendinum absqsilicentia 3 4 illius cum superioris anthoritate adsficetur. arg. c. cum in veteri extra de Elest. Abbs. d. c. litet, num. 8 extra de

regul.

Quin imo ffi is culus licentia in extruendo molen- 35 dinum redirirur abíq; insta & legitima causa hanc licentiam concedere recuset, & periculum in mora sir,

etiam absq; superioris autoritate molendinum extrui potest. Innoc. c. nisicum pridem extra de renunciat. Abb.c. cumin veteri num. 13. Extra de elect. Abb. c. relatum nu. 6. extra de Cler. non residentib. arz. l. 1. 6 fin. ff. de ferysl. Dinus ff. de petit. hared. l. si quis filio exharedato & hi antem ff. deiniusto rupt. irrit. testamento l. de pupillo & si quis rivos & ibi 1af. ff. de oper. novi nunciat. l. ait prator. & fi debitorem & ibi Bar.ff. qua infraud. ched. c. baptifari dift. s. c. fin. & ibi gl. ext. de pan. & remissione Bar. l. 2. ar. ill. tex. C. de naufrag. lib. 10. Iaf. l.z. nu. 18. ff. de iurifd. omnium jud.

- Et licet † ratione rescripti impetrati, contra cives alicuius civitatis, velincolas alicuius pagi, tantum fingulares perfonx ipfius civitatis vel pagi, non autem ipfa civitas vel pagus in ius vocari potfit. Bal. l. fed fi hac & qui manumittit. ff. de in ius vocan. Bal. Auth. item quicung, C. de Buif. & Clericis Bal. c. fedes Apostolica ext. de rescrip. And. Barbat. in addit. ad Bal. c. z. & conventiculus de pace firm. Fetyn, c. cam re num, 15, de rescript. Card. parif. cons. 91. lib. 4.
- Licentiam tamen extruendi molendina concessam civibus alicuius civitatis, vel incolis alicuius pagi, ita interpretandam esse, ut ratione huius licentia etiamipsa civitas sive pagus molendinum extruere possit, dubio caret, arg l. civibus ibi Bar. & Socin. ff. de reb. dub. c. fi Canonici ibi Dominic. de elect. Lib o. c. ad decimas iuncta gl.ibi Domin. dereftit. fol. lib. 6. gl. l. Lucius & civibus ff. legat, 2. Felyn. c, cum omnes num. 28, extra de constitut.
- Quin imò f a civibus alicuius civitati del incolis alicuius pagi fuerit concessa licentia adificandi molen-

dina,

dina, non tantum ipsam civitatem vel pagum, sed etiam fingulares homines illius civitatis vel pagi molendina extruere polle, respondit Cardinal. Parif. conf. or. lib. 4.

Quod tamen ita demum verum iudico, nifi li-39 centia extruendi molendina fuerit petita non nomine incolarum alienius pagi velcivitatis, sed nomine pagi vel civitatis: Tune enim licentiam extruendi molendina concessam incolis alicuius pagi vel civitatis secundu petitionem præcedentem interpretandum esse indico, ut non fingularibus incolis illius civitatis vel pagi, fed ipfi civitati vel pago tantum, intelligatur concessa licentia extruenda molendina arg.l. 1. 6 ibi Iaf. C. de diverf.

referip. Dec. conf. 61.

Sed † si nomine incolarum alicuius civitatis vel pa- 40 gi, licentia extruendi molendina & petita & obtenta fuerit, (quotcasu non tantum ipsam civitatem vel pagum 41 fed etiā fingulares incolas illius civitatis vel pagi molendina extrucre posse ex sententia Cardinalis Parisij conclusimus) non † tantū illos cives sive incolas qui tepore 42 licentia data in ifta civitate five pago habitaverunt, fed etiam illos, qui post licentiam datam, ultra numerum priorum incolarum, in ista civitate sive pago habitare coeperant, vigore huius licentia molendina extruere posse judico. Nicol. Boer. decis. 213. num. 2. arg. l. sifervitus in prin. ff. de servit. Vrb. pred. l. 2. in pri. ff. quorum legatorum c. quia circa extra de privileg. Qua fententia 43 multis rationibus comprobari potest. Namq; † primò 44 certum est, anod licentia extruendi molendina concessa incolis alicuius civitatis sive pagi perinde habeatur atq; si hac licentia sub nomine collectivo fuisset concessa & civitati sive pago & incolis illius civitatis sive pagi. arg. d.l. civibus sf. derebus dub. gl. d.l. Tucius & civi-

bus ff. de legat. 2.

6 Secundò hanc sententiam confirmat id, quod Dodores nostri tradunt: privilegium concessium provinciæ etiam ad illa loca quibus pôstea provincia augetur, quave provinciæ postea adijeuntur extendi Bar. I. senn-

venerit & sinuda ff. de pignor, act.

Tertiò † hanc sententiam probat id, quod Doctores nostri concludunt, privilegium concessium Ecclefijs aliessus civitatis extendi etiam ad Ecclesias postea extructas Per. Cyn. Exinerius & Fulgos, I places C. de S. S.

Ecclefys Alex. conf. 178. lib. 2.

Quarto da danc sententiam confirmandam etiam adduci potest id, quod traditur: pacem factam inter duas civitates pro se atq, subditis suis porrigi etiam ad villam qua se post pacem factam alteri de issi civitatibus submissi 10h. And. in ad Specul. rub. de treuza er pace. Paul. de Cass. 1, qui ad scium in prin. s. s. de servis. vrb. prad. Alex. conf. 178. num. 18. lib. 2. 14. l. s. s. sipulatus succim s. cum situatum. 8. s. vrb. oblig.

Quinto † huc accedit id, quod traditur: cum qui accepit fundum eo pacto, ut is ibidem extrueret domum in quam tradentem pro se atq; familia sua recipe-

rct, cx

ret ex hoc pacto obligari, tradentem cum integra sua familia in istam domum recipere, licet samilia illius posea aucta suerit. Imo. l. damni & si is qui vicinas ss. dam. infecto.

Sextò † ad hoc allegari potest quod traditur : privi- 5 o legium concessim collegio dominorum sexdecim etiam extendi ad eos, qui ultraillos sedecim in collegium postearecipiuntur. Alex, cons. (178. lib. 2.

Septimò † hæc sententia etiam confirmatur ex co, 51 quod Doctores nostri tradunt, ex pacto convento cum pidore sive sirnario, ut is pro certa summa pecuniæ decem nempe, singulis annis coquat panem paciscenti atgs samiliæ suæ, hunc pistorem sive sumiam obligari pro summa conventa paciscenti & familiæ suæ panem coquere, licet familia paciscentis post pactum conventum aucta fuerit. Abb. & Pet. de Anciar. equanto extra de consib. Cyn. I placet C. de S. S. Ecclesis Cepal. in trass. de secons of the summa conventum aucta success of secons so, sacob. de S. Georgio. intrass. feud. verbo & cammolendinis num. g. Alex. cons. 178. bb. 2.

Def qua tamen ultima decifione videte ea quæ tra-52 dit latius Iaf. in l. fin. C. de verb. fig. Iaf. l. quominus num. 136, ufg. ad num. 145. ff. de fluminib. Nicol. Boer. decif. 213.

Et sic † per prædictas rationes concludo: Vigore li- 53 centiæ concesse civibus vel incolis alicuius civitatis vel pagi non tantum ipsi civitatis vel pagi, sed etiam singularibus incolis civitatis, vel pagi, non tantum illis qui tempore licentiæ datæ in ista civitate sivepago habitavernut, sed etiam illis qui post licentiam concessam in illa civitate sive pago ultra numerum priorum incolari la civitate sive pago ultra numerum priorum incolari habitare ecepeunt permitti molendina extrucre,

nos & siitalegatumff. de legat. 1.

Econverso † verò licentiam extruendi molendina concessam civitati sive pago, ita interpretandam esse judico, ut tantum civitati sive pago non autem incolisillius civitatis five pagi permittatur ratione haius licentix molendina extruere. arg. l. in tantum & universitatis hoc Tit. nostro l. fed fi hac & qui manumittitur & ibi Bal. ff. de in ins vocando l. sicuti & figuidff. quod cuiusquinivers. nomine l. 1. & si autem collegium & ibi laf. ff. ad S.C. Trebell. l. 1. Seruum ff. de quastionib.c. fin. de prabend. lib. 6. gl.l. 1. Sfin. & ibi Bar. ff. de colleg. illicit. Bar. & laf. l. Sers vielectione & s.ff. legat. 1. Bar. l. fin. num. 22. ff. de colleg. illicitis Abb. c. eum non liceat num. 2, extra de prescrip. Pet. de Anchar.conf. 204. & conf. 248. Felyn. c. cum omnes num. 24. 6 25. ext. de constit. Felyn. c. camte nu. 14. 6 15. 6 ibi Dec.nu.7. ext. de rescrip. Felyn. c. insup. nu. 1, ext. de testib. Felyn. c. dilectus el, 2. nu. 4. ext. de Simonia Dec. conf. 61.

S-NONVS.

In quo explicatur, an licentia exstruendi

molendina, concessa hominibus alicuius regionis, vel territorij, extendatur etiam ad civitates illius territorij?

SVMMARIA.

1. Queftio proponitur.

2. Vniversitas, velut civitas, collegium, pagus, aliud funt, aliud Angulares homines.

3. Vniversitates, civitates, pagi, collegia non continentur appel-

Latione personarum, vel incolarum alicuiu loci.

4. In diffositione stricta appellatione bominu vel incolarum alimins regionis vel territory, non comprehenduntur sivitates, pagi, collegia veliquaq, universitates & n. 10.

5. Mandatum est stricti juris. 6. Rescriptum est stricti juris.

7. Statutum pænale ftricti jura eft.

2. Statutum juris communis correctorium ftrict i juris eft.

9. Statutum juru alicuius derogatorium eil stricti juru.

11. Vniversitates , civitates , pagi , collegia , largé & improprib bominum sive incolarum appellatione continentur .

 Difpositio loquens de personie, hominibue sive incolie alicuius loci, comprehendit eriam universitates, si dispositio est favorabilie.

3. Item ubi de verisimili disponentia monte apparet,

14. Item ubi eadem est ratio.

lis est.

15. Molendini, in proprio fundo exstruendi, licentia favorabi-

16 Molendini în proprio fundo faciendi licentia extendenda.

 Molendini adificandi licentia hominibus loti concessa, etiä ad aniversitates pertinet.

18. Molendini in proprio fundo exftruendi facultatem prohibens dipoficio odiosa est.

19. Et juris communis correctoris.

2

20. Molen

20. Molendini in proprio extruendi facultatem prohibens difositio quoad ficri potest restringenda.

zs. Molendinum in proprio adificare homines territorij alicuius probibens difipolicio, ad universitates non percinet.

VTRVM fautem licentia, extruendi moelndina, concessa incolis, personis sive hominibus alicuius regionis vel territorij, extendatur etiam ad civitates, pagos, reliquas qui universitates illius territorij, ut videlicet illis vigore huius licentia quoq; permittatur molendina extruere, dubitari possit.

Ad† cuius dubij decisionem annotandum est, cum alud sit universitas, civitas nempe, collegium vel pagus, aliud vero singulares homines sive personæ l. 2. & ibi gl. st. aud sulf, univers, nomine l. proponebatus st. de indices Bar. l. aut. sulf a f. nonnunguam num. 3. sf. de pan.

Appellatione † personarum, hominum vel incolarum alicuius loci vel territorij, civitates, pagos, collegia, reliquasiq, universitates secundum propriam atq, genuinam vocabuli significationem non contineri. arg. l. mortuo ff. de sideiusser. Auth. item quacung, ibi Bal. C, de Episc. & Clericis l. fin. C. de erogatione militaris annona lib. 11. c. 1. & conventiculas, & ibi Bal. & Matth de Affisted. de pace iuram. sprmanda, c. Romana & si in universitatem. de serient. excem. lib. 5.

Ideog; † in dispositione stricta, qualis † cst mandatum, Bal. Rub. C. ad. S.C. Treb. Fel. c. cam te num, 14, extra de rescrip. Card. Paris. cons. 91. lib. 4.

Rescriptum † Bal. de Aush. item quaeung, Bal. c. sedes Apostolica, Extra derescript. Arhidiac, & Iohan. And. c. 2. de rescrip. l. lib. 6. Felyn. d. c. eam te num. 15. statutum †

pœnale

poenale: Anton. de But. c. grave Arg. ill, tex. extra de prabend.

Iuris † communis correctorium. Eal. l. omnes popu-stinum. 23. vers sed munquid st. de instit. & iure pet. de Ainten. 21. extra de constituu. Rom. cons. 400. 1451. sin. nu. 6. C. de pats. 14st. l. si quis maior num. 7. C. de trassatt. vel juris † alterius derogatorium. Rom. cons. 436. Felyn. dec. 9 cam te num. 15. & † similis dispositio stricta, appellatione 10 hominum vel incolarum alicuius regionis vel territorii, civitates, pagi, collegia reliquaça universitates non comprehenduntur. Imo. & Abb. C. novii. extra de his qua stuta de past. sine consen. Cap. arg. 1.3. § hac verba st. de nego. gesti.

Caterum † largè & impropriè appellatione perso-11 narum, hominum vel incolarum etiam civitates, pagi, collegia, reliquacq; universitates comprehenduntus et ag. d. l. mortuol, s. iuncta l. nihilff. ad S. C. Macedon. Bal. l. metum § advertendum ff. quod metus causa. Bal. l. quicung, col. 3. C. de servis sugitivis Bal. l. 2. C. de impub. & alys substitut, 1af. l. sin, nu, s. & 6. C. de past. 1af. d. l. si qui

maior num, 10.

Ideoq; † dispositio loquens de personis, hominibus sive incolis aliculus-loci, extenditur etiam ad civitates, pagos, collegia, reliquasq; universitates, si vel hac dispositio sit favorabilis , larga aut extensibilis: Imel. & Abb. d. c. novit. Domin. c. cum in illis § 1. de preben. lib. o. P. de Anchracuno c. disesti extra de foro competent Felyn. d. ceam te num. 15. vers quarto declaratio, 14s. d. l. sin. num. 13 d. de past. vel†versismilis mens disponentis. Bal. c. t. de nova sorma sidelitatia Alex. in addit. ad Bar. d. l. mortuo arg. l. 3. & ibi 1as. C. de liber. praece. l. non aliter in prin. si. O 3 legat.

14 legat. 3. Aut identitatis ratio illud luadeat, socin, conf. 70s. lib. 2. arg. l. illud in prin. ff. ad L. Aguil. l. à Titio in pr. ff. werb. oblig.

15 Quare † cum licentia extruendi molendinum in fundo proprio favorabilis sit 17g. l. nemo externa c. de Iudail. in re mandata C., mandati l. 2. sff. squis aparen. manu16 miss. fuerit. licoq; † extendi debeat: l. cum quidamss. de liber. & possibumi c. odia & ibi Dyn. de reg. vin. in 6.

27 Ego†verifilmum Judico, licentiam extruendi molendina concessam personis, hominibus sive incolis alicuius regionis vel territorii, porrigi etiam ad civitates, pagos, collegia, reliquasqu universitates illius loci.

18 Econverso † verò cum dispositio prohibens a discare molendina in fundo proprio, & odiosa sit: arg. l. 19 cum eo & l. Imperat. ff. de servis, Vrb. pred. & c † juris com-20 munis correctionia arg. d. l. nemo externa, camq; † ob causam quantum cius sieri potest, restringi debeat: arg. d. e. adia d. l. cum quidam & ibi Ias. l. pracipimua C. de appellas.

Ego † credo dispositionem prohibentem hominibus, personis vel incolis alicuius regionis vel territoris extruere molendina in fundis propriis, non extendi ad civitates, pagos, collegia reliquas que universitates, illius regionis vel territorii, agreius quod tradis smo. & Abb. d. c. novis, cum similis, supran. 10. allegatis.

§ DECIMVS.

Quanto tempore, non utendo, quis perdat licentiam exftruendi molendina, in fundo proprio?

SVMMA-

SVMMARIA.

1. Quaftio proponitur.

2. Molendini in proprio fundo enfirmendi licentia decem anno amittitut, & n. 4. fallit n 7. 8 11 13. 14. 17.

3. Faciendi privilegium quodlibet amittitur decem annis.

 Molendini in proprio exflruendi licentia decem annia amittitur etiam fi universitati fit concessa.

6 In praferiptionibus universitates regulariter codem , que pri-

vati, jure utuntur.

7. Molendini exftruendi licentiam non amittit decennio, qui cafu forcuiro est impeditus.

9. Molendini exstruendi licentia in mera libertate consistens nunquam amittitur. & n. 10.

11. Molendini exftruendi licentia Ecclesijs concessa 40. annie emittitur. & n. 12.

13. Molendini exstruendi licentia nunquam amittitur quando concedenti quot annio certa folvitur pensio.

14. Molendini exstruendi stienti un impetrantia beres 3 s hos ignorarit, & Lapsam ett decennum, dature irestitutio in integrum, faltis si ignoranta ipsus sit cressa & supina ibi. n. 15. vel affecta a ibi. n. 16. 17. Molendini exstruendi sitentiam, decennio non amitist com-

munitas , fi unus ex ea intra decennium exftruxit.

18. Vniversitatu jas conservatur, per unius facti de universitate.

v x T A†prædicta ulterius queritur, quanto tem-t pore non utendo quis perdat licentiam extruendi molendina in fundo proprio?

Etrespondcothanc licentiam, sicut & aliud quod-2 libet privilegium ad saciendum aliquid concessum spa-3 ito 10. annorum amitri. l. 1. & ibi Bar. ff. de nundim spec. § nunc untern vers, pen. de instrum, edit. Bar. l. sin. & ibi las. num. 21. ff. de constitut. prin. Bar. l. licitatio § canus ff. de publ. & comiss. Ioh. And. c. 2. de immunit. Eccles lib. 6. Abb. Abb. Felyn. & Dec. cum accessissent. Extra de constit. Abb. cut privilegia 24. extra de privileg. Alex. cons. 33. num. 5. lib. 5. And. Barbat. cons. 41. lib. 1. Socin. cons. 164. num. 21.

lib. 2. 14 [. l. falfo. 2. C. de diverf. rescript.

Et licer fin hoc contrarium teneat gl d.l. fall. hac tamen sententia & verior & communior * est, & f procedit non tantum illo casi, quando hac licentia extruendi molendina est concessa privato, sed etiam quando hac licentia extruendi moledina est concessa civitati, pago sive collegio pec. d.c. sum accessifent. arg. l. r. st. de num din's iuneta I. metum & animadvertendum sf. quodmetus cass s.

Namq; † in præscriptionibus civitates, pagi, five collegia regulariter codem quo privati jure utuntur. l. omnes. C. de prasserip. 30. vel 40. annor. Bal. l. fin. C. de S. S. Eed: sp. Fran. Bal. intract. de prasserip. 3, par pr. 9, v.

Hæc conclusio † fallit primò si is cui concessa est licentia extruendi molendina casu fortuito impeditus fuerit, illud molendinum extruere: Tunc enim ipfe per negligentiam decennij non amittit facultatem extruendi molendinum gl. c. Abbate S. Silvani verf. ibidem. & ibi Ancon. de But. & Abb. extraverb. fig. Bar. l. in filys arg. ill. tex. C. de decur. lib. 10. Bar. l. cum [cimusarz. ill. tex. C. de agric. & censitis lib.11, Bar.l. imperiumff. de iurisd. omnium ind. Alex. conf. 116. Abb. & Doctores c. Iohannes. Extra de Cler, coning. Dec.c. cum accesissent. Extra decembit, Ial. l. fin. ff. de constitut. pri. Iaf. l. falfo C. de diverf. referip. Fran. Balb. in tract. de prescrip. 4. par. 5. par. prin. q. 4. facit sex. 1. & Atticilinus ff. de servit. ruft. pred. L. 1. & fiquis populus inundationem ff. de itin. actua privato. l. I. 6 fin. C. de annali excep. c. quia diversisatem extra de concess. praberid.

bend. Bal. Ang. & Doctores l. hac autem iura in prin. ff. de Cervis, Vrb. pred.

II. Hac conclusio ita demum procedit, si licentia a extruendi molendina sicrit concessa simpliciter, secus tautem est, si hac licentia sicrit posita in meta & libega voluntate, cius cui hac concessio sit. Tunc enim hoc jus nullo unquam tempore amittitur. gl. pen. c. at privilegia & ibi Anton, de But. extra de privileg. 10h. Calderinua conf. 1. sub Tit. de prascript. Felyn. d. c. cum accessissen num. 25. & 26. & ibi Carol. Molineus in addit. ad Decium num. 27. extra de constitut. Fran. Balb. intrast. de prascript. 4. par. 5. par. pri, quast. 4. Hieron. Schuff. conf. 20. sib. 3. arg. l. vianss. devi publica. Aymo Cravetta intrast. de ansig. temp. 4. par. 6. materia silanum. 98.

Et hæcflententia verior & communior*est, quam-10
vis in hoc contrarium, sed male teneat Abb. d. c. nt pri-*,
vilegta saf. l. sin, num. s7. sf. de constitut. prin. Dec. d. c. cuns

accissent num. 17.

111. Hæc†conclusio fallit, si licentia molendina ex. 12 eruendi concessa sinerit Ecclesiis. Namqsilla non amittitut niss per negligentiam 40. annorum. 10h, And. d. e. cum aucsissent of vibi Flyn. num. 27. Fran. Balb. in sratt. de prescrip. 4. par. s. par. prin. q. 4. num. s. arg. l. de quarta of cillad. Extra de prescrip. ianta 1.3, C. de silentiarys. lib. 12. 14. 1, num. 9. s. (6). matrimonio.

Et hac † sententia verior est mihiq; plus placet 12 quamvis in hoc contrarium, sed malè teneat Decius d.

c. cum accesissent num. 17.

1111. Haet concluso fallit si is, cui est concessa licen-13 tia extruendi molendinum pro hae licentia superiori singulis annis solverit certam pensionem sive certi canonem.

nonem. Tune enim ipse per negligentiam nullius temporis amittit hane facultatem extruendi molendinum. Arg, eius quod tradit Alber, de Rosare in repet, s. de quib ss. de legib. Fran. Balb. in trass. de prascrip. 4. par. 5. par. prin, num. 5.

- 14 V. Stis † cui pro seatq; hæredibus suis suit concessalicentia extruendi molendina, decessit hærede reseto, isq; hæresideò intra decennium non extruxerit molendina, quia ipse ignoravit, sibi hoc jus competere, & ita amiserit hane sacultatem extruendi molendinum: ipse contra hane sessone resitutio in integrum concessi debet, ut possit non obstante lapsi decenni; molendina extruere. gl. pen.l. siparem & sin.ss. guemad. servit amist. Bur.l. 1, & si quia propeter sun.dutionem arg. silius exx. sl. de istin. astug, privato fetyn.c. vigilanti. Extra de prascript. Nicol. Boer decis, 29, Aymo Cravettain trast. de anig. tem. 4. per. & materia issa num. 4. sl. g. ad num. 72. Essit tex. l. & Atticilin. sl. de servit russ. pri d. l. pantonius f. acquir, hered. gl. l. tuum pluo sam. & in hac & ibi Dostor. sl. verb, obligat. gl. & Dostor. l. 2. C. de iure emph.
- Nist tipsius ignorantia sicrasta, supina, Felyn. d.e. vigilanti nu. 4, erg. 1. cum fex ff. deval. edicto. l. nec supina signification in the signification in the signification in the signification of feel and the signification is described as feel at a deoffic de leg. l.s. gl. Clim. i. verbo scienter, de consarguinit. Or assimit. Felyn. c. à robis num. 1. extra de extept. 18, l. fir fernus pluriam \$\frac{1}{2}\$, so dis num. 1. extra de extept. 18, l. fi fernus pluriam \$\frac{1}{2}\$, so dis num. 1. extra de extept. 18, l. fi. fernus pluriam \$\frac{1}{2}\$, so dis maiores l. spadonem \$\frac{1}{2}\$, so dis maiores l. spadonem \$\frac{1}{2}\$, so fin. \$\frac{1}{2}\$, so sillation ff. de excujat. tutor. \$\frac{1}{2}\$, \$\frac{1}{2}\$, subventur sf. ad \$\frac{1}{2}\$. Sillation in the significant in the significa

sanum l. in executione S. fin. ff. verb. obligat. l. 1. S. cum quis & S. si serum of. de quastionibus Ias. l. si vero in prin. ff.

qui satifdare cogantur.

VI. Etsi flicentia extruendi molendina concessa ci- 17 vibus alicuius civitatis vel incolis alicuius pagi negligentia decennij perdatur, eo casu quo & ipsa civitas sive pagus & singulares homines illius civitatis sive pagi intra decennium à tempore licentiæ datæ neglexerunt molendina extruere, si tamen unus vel alter incola civitatis five pagi, intra decennium, à tempore licentia concessa computandum, vigore huius licentia molendina extruxerit, per hoc & ipfi civitati five pago & omnibus incolis illius civitatis sive pagi conservatur hoc jus, ut ipsi ctiam post decennium elapsum vigore huius licentiz concesse molendina extruere possint.

Namq; † clari juris est, quod jus competens civî-tati sive pago per actum sive factum unius singularis civis five incolæ alicuius pagi & ipfi civitati five pago & omnibus incolis illius civitatis sive pagi saluum &illæfum conservetur, licet & ipsa civitas sive pagus & omncs alix incolx illius civitatis five pagi hoc jure tempore longissimo uti neglexerint. Paul. de Castr. l. sicut I quid universitati ff. quod cuiusquiniversitat. nomine. Corn. conf. 46. num. 11, lib. 3. 6 conf. 63. num. 6. lib. 4. Ca-

poll. in tract. de servitut. ruft. predior. Cap. 9. num. 26. Cardinal. Parif. conf. 111. num. 72. lib. 1, arg. l.

generaliter ff. acquir, poll.

§ VNDECIM VS.

Molendini exstruendi licentia quot a-Etus comprehendat ? & de faciente molendini praparamenta.

SVMMARIA.

Molendini exstruendi licentia privato concessa, de una vice inrelligenda eft.

2. Molendini exftruendi preparamenta faciens non incidit in panam fatuti probibenti molendinum exftruere fine permiffu superioris.

ORRO † annotandum est licentiam extruendi molendinum concessam homini privato ita interpretandam esse, ut quis vigore huius licentix semel tantum molendinum extruere possit. arg. 1. 6 qui Stichum ff. de procurat. l. si duo 6. 1. ff. de arbitr. l. si socius pro filiaff. pro sociol. detis promisiol. stipulatio de dote & l. stipulationem que populus 21, iuneta l. & licet ff. de sure dot. l. inter focerum & fin. ff. de pact. dotalib. l. divortio S. quodin anno & ibi Bal. Alex. & Iaf. ff. Sol. mat. l. cum pater S. pater certam ff. ff. de legat. l. fidei commissa S. Si quis alicui decemff. de legat. 3. l. 1. S. sicui ita sit legatum ff. ut legatorum nom. caveatur, l. si is à quo &. si semelff.ut in possessible gatorum l. 1. S. quod ait prator ff. quorum legat. l. eum qui calendis ff. verb. obligat. l. boves S. hoc fermone & ibi Tirag. ff. verb. sig. Bar. l. I. ff. ad L. Iul. maiest. Felyn. c. 2. extra de treuga & pace Iaf. l. duobus S. siei qui ff. de iuresurand.

Deinde † sciendum est, eum qui absq; licentia superioris facit præparamenta ad molendinum extruen-

dum,

dum, propter hoe solum non incidere in poenam statue; prohibentis molendinum extruere absig superioris autoritate, arg. gl. Clem. 1. verbo contrabere, de consanguinité, & essait Bal. l. v. col. sin. C. de rector. provin. Bal. l. v. col. sin. C. de rector. provin. Bal. l. v. col. sin. C. de rector. provin. Bal. l. pen. §. docere quest. penul ss. ne quis eum qui in ius vocatus vieximat. Alex. cons. 19 4. num. 14. lib. 2. [4]. l. 2. num. 25. 6 ibi Dec. num. 35. ss. de ivis decinamis ind. Dec. c. aum concups centim lect. 2. num, 4. extra de constitut.

& DVODECIMVS.

Quo explicantur casus complures, in quibus molendinum extrui non potest in praiudicium aliorum».

SVMMARIA.

Molendinum in fundo fuo adificare nequit bates eius , què alteri ufumfructum molendini (ui legavit , in prajudicium ufufructuarij.

2. Molendinum ubi à domino feudi est alteri in feudum concef sum, si dominus feudi aliud molendinum in sundo suo exstruat, tenesur vasallo ad id quod interest.

3. Molendinum habens, si fundum aliquem vicinum alij in feudum det, bic vafadus non potest, in eo fundo, edisteare molendinum, ad presadicium molendini Domin. & n. 12.

5. Flamen privatum per fundum suum fluens potest quis, in presudicium inserioris molendini, avertere.

 Elunca privatum vafallus non potest in sundo suo avertere in presudicium molendini, domini, inferiori parte siti.

7. Forealitium cuilibet in fundo fuo fatero licet, etiam in prejudissum tertii.

2. Fortalisium vafallo, jurifdictione carenti, facere non lices in prejudicium domini,

z Fendum

20. Molendini in proprio extruenai facultatem probibens difossitio quoad ficri potest restringenda.

21. Molendinum in proprio adificare homines terrifery alicu-

ius probibens diffosicio, ad universitates non percinet.

VTRVM fautem licentia, extruendi moelndina, concessa incolis, personis sive hominibus alicuius regionis vel territorij, extendatur etiam ad civitates, pagos, reliquas qui universitates illius territorij, ut videliceti illis vigore huius licentia quoq; permittatur molendina extruere, dubitari possit.

Ad† cuius dubij decifionem annotandum est, cum alud sit universitas, civitas nempe, collegium vel pagus, aliud vero singulares homines sive personal. 2. & ibi gl. si. quod cuius univers. nomine l. proponebatur ss. de indices Bar. l. aut. secta & nonnunguam num. 3. ss. de pan.

Appellatione † personarum, hominum vel incolarum alicuius loci vel territorij, civitates, pagos, collegia, reliquasig, universitates secundum propriam atgenuinam vocabuli significationem non contineriarg. l. mortuo st. de sideiusser. Auth. item quacung, ibi Bal. C. de Epist. & Clericis l. fin. C.de erogatione militaris annona lib. 11. c. 1. \(\) conventiculas, \(\phi\) ibi Bal. & Matth de Affilit. de pace iuram. sirmanda, c. Romana \(\phi\) si in universitatum. de secon. lib. 6.

Ideoq; † in dispositione stricta, qualis † est mandatum. Eal. Rub. C. ad. S. C. Treb. Fel. c. cam te num, 14, ex-

tra de rescrip. Card. Paris.conf. 91. lib. 4.

6 Rescriptum † Bal. de Aush. isem quecung, Bal. c. sedes Apostolica. Extra derescrips. Arhidiac, & Johan. And. c. 2. 7 de rescrip. l. lib. 6. Felyn. d. c. eam se mum. 15. statutum † poenale poenale: Anton. de But.c. grave Arg. ill. tex. extra de prabend.

Iuris † communis correctorium. Bal. l. omnes popu- li num. 23. verf. sed nunquid sf. de iustit. & iure pet. de Anchar. c. 1. extra de constitut. Rom. const. 400. Ias. I. sin. nu. 6. C. de past. Ias. l. si gaus maior num. 7. C. de trassatt. vel juris † alterius derogatorium. Rom. con. 430. Felyn. dec. 9 cam te num. 15. & † similis dispositios stricta, appellatione 10 hominum vel incolarum alicuius regionis vel territorii), civitates, pagi, collegia reliquaç universitates non comprehenduntur. Imo. & Abb. c. novit. extra de bis qua siunt à pralat. sine consen. Cap. arg. l. 3. § hac verbass, de negoca gestit.

Caterum † largè & impropriè appellatione perso-11 narum, hominum velincolarum critam civitates, pagi, collegia, reliquaçq universitates comprehendunturarg. d.l. mortuol. r. iunital. nihilf. ad S. C. Macedon. Bal. l. metum & advertendum ff. quod metus causa. Bal. l. quicang. col. 3. C. de servis sugitivis Bal. l. 2. C. de impub. & alys! substitut las l. sin. nu. 5. & 6. C. de past. 1af. d. l. siquis un sugitivis las l. signi.

maior num. 10.

14 legat. 3. Aut † identitatis ratio illud luadeat, Socin, conf. 706. lib. 2. arg. l. illud in prin. ff. ad L. Aguil. l. à Tstio in pr. ff. verb. oblig.

Ouare † cum licentia extruendi molendinum in fundo proprio favorabilis sit arg. l. nemo externa C. de Iudaisl. in re mandata C. mandati l. 2 sf. si quis à paren. mana-16 miss. fuerit. Ideog; † extendi debeat: l. cum quisdans si de miss. successive extendi debeat: l. cum quisdans si de

liber. & posthumis c. odia & ibi Dyn. de reg. iu. in 6.

17 Ego†verislimum Judico, licentiam extruendi molendina concessam personis, hominibus sive incolis alicuius regionis vel territorii, porrigi etiam ad civitates,
pagos, collegia, reliquasq; universitates illius loci.

18 Econverso † verò cum dispositio prohibens a discare molendina in sundo proprio 38 odiosa sit : arg. l. 19 sum eo & l. Imperat. sf. de servis, vrb. pred. & † juris com-20 munis correctoria arg. d. l. nemo exterus, camq3 † ob causam quantum cius sie ri potest, testringi debeat: arg. d. e. adia d. l. cum quidam & ibi 16 l. pracipimus C. de appellat.

Ego † credo dispositionem prohibentem hominibus, personis vel incolis alicuius regionis vel territoris extruere molendina in sundis proprijs, non extendiad civitates, pagos, collegia reliquass, universitates, illius regionis vel territoris, arg. eius quod tradit Imo. & Abb. d. c. novis, cum similib. supran. 10. allegatis.

§ DECIMVS.

Quanto tempore, non utendo, quis perdat licentiam exftruendi molendina, in fundo proprio?

SVMMA-

SVMMARIA.

. Quaftio proponicur.

2. Molendini in proprio fundo exfirmendi licentia decem anno omittitue, & n. 4. fallit n 7. 8 11 15.14.17.

3. Faciendi privilegium quodlibet amittitur decem annie.

5. Molendini in proprio exstruendi licentia decem annis amittitur etiam si universitais sit concessa.

6 In prascriptionibus universitates regulariter eadem, quo pri-

vati, jure utuntur.

7. Molendini exftruendi licentiam non amittit decennio, qui cafu forcuiro est impeditus.

9. Molendini exstruendi licentia in mera libertate consistens

nunquam amittitur. & n. 10.

unquam amittini. C n. n

11. Molendini exstruendi licentia Ecilesiis concessa 40. annia amittitur. & n. 12.

. 13. Molendini exstruendi licentia nunquam amittitur quando

concedent i quot annis certa folvisur penfio.

t4. Molendini exstruendi licentiam impetrantia heres, si hos ignoravis, & lapsum est deconnum, daturei restitutio in integrum. saltis si ignorantia ipsiu sit crassa & supina ibi. n. 15. vel assectata ibi. n. 16.

- 27. Molendini exfruendi licentiam , decennio non amittit com-

munitas , si unus ex ea intra decennium exstruxis.

18. Vniversitatu jas conservatur, per unius factu de universitate.

vx TA †prædicta ulterius queritur, quanto tem-1
pore non utendo quis perdat licentiam extruendi molendina in fundo proprio ?

Etrespondeo†hanc licentiam, sicut & aliud†quod-2
liber privilegium ad faciendum aliquid concessum spa-3
tio 10. annorum amitti. 1.1.6 ibi Bar. sf. de nundinis spec.
§ munc autem vers, pen. de instrum, edit. Bar. l. sin. & ibi
1as. num. 2s. sf. de constitut, prin. Bar. l. licitatio § carum
sf. de publ. & comist. toh. And. c. 2, de immunit. Eccles lib. 6.
Abb.

Abb. Felyn. & Dec. cum accessissent. Extra de constit. Abb. c ut privilegia 24. extra de privileg. Alex. cons. 33. num. 5. lib. s. And. Barbat. cons. 41. lib. s. Socin. cons. 164. num. 21.

lib, 2. 14 [. l. falfo. 2. C. de diverf. rescript.

Et licet in hoc contrarium tencat gl d. l. fall. hac tamen fententia & verior & communior * elt, & † procedit non tantum illo casu, quando hac licentia extruendi molendina est concessa privato, sed etiam quando hac licentia extruendi moledina est concessa civitati, pago sive collegio pec. d. c. cum accessi sensi sunti a l. metum § animadvertendim st. quod metua casse.

Namq; † in præscriptionibus civitates, pagi, five collegia regulariter codem quo privati jure utuntur. 4. omnes C. de prasserip. 3a. vel 40. annor. Bal. l. fin. C. de S. S. Ettlefys Fran. Bal. intrast. de prasserip. 3. par. s. par pr. 9, 7,

Hæc conclusio † fallit primò si is cui concessa est licentia extruendi molendina casu fortuito impeditus fuerit, illud molendinum extruere: Tunc enim ipfe per negligentiam decennij non amittit facultatem extruendi molendinum ol. c. Abbate S. Silvani verf. ibidem. o ibi Ancon. de But. & Abb. extra verb. fig. Bar. l. in filys arg. ill. tex. C. de decur. lib. 10. Bar. l. cum scimus arz. ill. tex. C. de apric. & cenficis lib. 11, Bar.l. imperium ff. de iurifd, omnium ind. Alex. conf. 116. Abb. & Doctores c. Iohannes. Extra de Cler. coning. Dec. c. cum accesissent. Extra de censtit. 14. l.fin. ff. de constitut. pri. 14f. l. falfo C. de diverf. referip. Fran. Balb. in tract. de prescrip. 4. par. 5. par. prin. q. 4. facit tex. l. & Atticilinus ff. de servit. rust. prad. L. 1. & siquis populus inundationem ff. de itin. actua privato. l. I. 6 fin. C. de annali excep. c. quia diversitatem extra de concest. prabend.

bend. Bal. Ang. & Doctores I. hac autem iura in prin. ff. de fervis. Vrb. pred.

II. Hac conclusio ita demum procedit, si licentia a extruendi molendina sucrit concesia simpliciter, secus a autem est, si hac licentia sucrit posita in mera & libegra voluntate, eius cui hac concessio sit. Tunc enim hoc jus nullo unquam tempore amittitur. gl. pen. c. nt privilezia & ibi Anton. de But. extra de privilez. 10h. Calderimes conf. 1. fub Tit. de prascript. Felyn. d. c. cum accessissen num. 25. & 26. & ibi Carol. Molineus in addit. ad Decium num. 17. extra de constitut, Fran. Balb. intrast. de prascript. 4. par. 5. par. pri. quass. 4. Hieron. Schurss. cons. 20. sib. 3. arg. l. viams. de devi publica. Aymo Cravetta intrast. de ansig. temp. 4. par. 6. materia silanum. 98.

Et hæc flententia verior & communior*est, quam-10
vis in hoc contrarium, sed male teneat Abb. d. c. ut pri-*,
vilegia Jaf. l. sin. num.57. sf., de constitut. prin. Dec. d. c. cum

accissent num. 17.

111. Hæc†conclusio fallit, si licentia molendina ex. 14 truendi concessa suerit Ecclesiis. Namq; illa non amittutu nist per negligentiam 40. annorum. 10h. And. d.e., cum auessissent ör ibi Felyn. num. 27. Fran. Balb. in trass. de prascrip. 4. par. 5. par. prin. q. 4. num. 5. arg. l. de quarta & cillud. Extra de prascrip. iuntia l.3. C. de silentiariys. lib. 12. 14. l. num. 9. st. [6]. matrimonio.

Et hac † sententia verior est miliq; plus placet 12 quamvis in hoc contrarium, sed male teneat Decius d.

c. cum accesiffent num. 17.

IIII. Élactonclusio fallit sis, cui est concessalicen-13 tia extruendi molendinum pro hac licentia superiori singulis annis solverit certam pensionem sive certi canonem.

nonem. Tunc enim ipse per negligentiam nullius temporis amittit hane facultatem extruendi molendinum. Arg, eius quod rradit Alber, de Rosate in repet, l. de quib ss. de legib. Fran. Balb. intrast. de praserip. 4, par. 5, par. prin. num. 6.

- 14 V. Siis † cui pro scatq; hæredibus suis suit concessalicentia extruendi molendina, decessit hærede relicto, isqs hæres ideò intra decennium non extruxerit molendina, quia ipse ignoravit, sibi hoc jus competere, & ita amiserit hane facultatem extruendi molendinum: ipsi contra hane sassitatem extruendi molendinum: ipsi contra hane sassitatem estitutio in integrum concedidebet, ut possiti non obstante sapsu decennij molendina extruere. gl. pen. l. sipatem s. sin. sf. quemad. servit amist. Ext. 1. s. s. spais propter inundationem arg. silius ext. sf. de itin. actug, privato setyme. vigislanti. Extra de prascript. Nicol. Sassi descriptos. Apmo Cravettain trast. de axtig. tem. 4. par. §. materia isla num. 4. s. sl. da xum. 72. sacit ex. s. de stricilin sf. de servit. russ. prad. s. panonius s. acquir. hered. gl. scum sito sam. S. in laac & vibi Dostor st. verb. obigat. gl. & Dostor. 1. 2. C. de iure emph.

sanaml. in executione & fin. ff. verb. obligat. l. 1. & cum quis & & si serum ff. de quastionibus tas. l. si vero in prin. ff.

qui fatifdare cogantur.

VI. Etti flicentia extruendi molendina concessa ci- 17 vibus alicuius givitatis vel incolis alicuius pagi negli-gentia decennii perdatur, co casu quo & ipsa civitats si-ve pagus & singulares homines illius civitatis sive pagi intra decennium atempore licentia data neglesetunt molendina extruere, si tamen unus vel alter incola civitatis sive pagi, intra decennium, à tempore licentia concessa computandum, vigore huius licentia molendina extruerit, per hoc & ipsi civitati sive pago & omnibus incolis illius civitatis sive pagi conservatur hoc jus, ut ipsi etiam post decennium clapsum vigore huius licentia concessa molendina extruere possibit.

Namq; † clari juris cft, quod jus competens civitati five pago per actum five factum unius fingularis civis five incolæ alicuius pagi & ipficivitati five pago & comnibus incolis illius civitatis five pagi faluum & illam confervetur, licet & ipfa civitas five pagis & comnes aliæ incolæ illius civitatis five pagis hoc jure tempore longiffimo uti neglexerint. Paul. de Caffr, 1, ficut figued cuiufg univerfitat. nomine.

Carn. conf. 45. num. ti, lib. 3, & conf. 63. num. 6, lib. 4, Cd.

poll in trait. de servisut, rust, predior, Cap. 9, num. 26, Cardinal, Paris, cons. 111, num. 72, lib. 1, arg. l.

generaliter ff. acquir. poff.

9

§ VNDECIM VS.

Molendini exstruendi licertia quot aetus comprehendat ? & de faciente molendini praparamenta;

SVMMARIA.

r. Molendini exstruendi licentia privato concessa, de una vice incelligenda est.

2: Molendini exstruendi preparamenta saciens non incidit in pænam statuti probibentis molendinum exstruere sine permissu superioris.

- ORRò†annotandum est licentiam extruendi molendinum concessam homini privato itainterpretandam esse, ut quis vigore huius licentix femel tantum molendinum extruere possit. arg. l. s qui Stichum ff. de procurat, l. si duo S. I. ff. de arbitr. l. si socius pro filiaff. pro sociol. dotis promisiol. Sipulatio de doto & l. stipulationem que populus 21, iuneta l. & licet ff. de iure dot. l. inter focerum & fin. ff. de pact. dotalib. l. divorsio & quodin anno & ibi Bal. Alex. & Iaf. ff. fol. mat. l. cum pater S. puter certam ff. ff. de legat. l. fidei commissa S. s quis alicui decemff, de legat. 3. l. 1. S. sicui ita sit legatum ff. ut legatorum nom. caveatur. l. si is à quo & si semelff. ut in possessible gatorum l. I. S. quod ait prator ff. quorum legat. l. eum qui calendis ff. verb. obligat. l. boves & hoc fermone & ibi Tirag. ff. verb. fig. Bar. l. r. ff. ad L. Iul. maiest. Felyn. c. 2. extra de treuga & pace Iaf. l. duobus & fiei qui ff. de inresurand.
- Deinde† sciendum est, eum qui absq; licentia superioris facit præparamenta ad molendinum extruendum,

& DVODECIMVS.

Quo explicantur casus complures, in quibus molendinum extrui non potest in praiudicium aliorum».

SVMMARIA.

1. Molendinum in fundo fuo adificare nequit hates eius , qui alteri ufumfructum molendim fui leg avit , in prajudicium ufufructuarij.

2. Molendinum ubi à domino feudi est alceri in feudum contes sum, si dominus seudi aliud molendinum in sundo suo exstruat, tenetur vasallo ad id quod interest.

3. Molendinum habens, si fundum aliquem vicinum alij in feudum det, bic vasallus non potest, in co fundo, edificare molendinum, ad prejudicium molendini Domin. & n. 12.

5. Flamen privatum per fundum suum fluens potest quis, in

prajudicium inferioris molendini, avertere.

 Elumen privatum vafallus non potest in fundo suo avertere in prajudicium molendini, domini, inseriori parte siti.

7. Forealitium cuilibet in fundo fuo facere licet, et lam in prajuducium tertu.

2. Fortalisium vasallo, jurisdictione earenti, facere non lices in prajudicium domini,

Feudum

9. Feudum concedentem dominum verifimile est eum concedent, bos pacto daturam ne molendino («o vafallus neceret», novo molendino exstrucndo, ideog, id pro expresso pacto habeturn 10.

1. Contrallum conventumi, habetut, id , de quo, fi contrahentes interrogati fuesfent, ita convenissent.

13. Molendinum vafallus adificare potest, in prejudicium ciu molendini qued dominus post concessionem seudalem in proprio adificarit.

14. In contractu ormirespicitur status presens qui tempercungractus suit.

15, Vafallum inter & dominum verofimile non oft actum inve fitura tempere, ne vafallus in prajudicium illorum motendinorum, qua dominus postea exstrues, in fendo motendinum adistee.

VINT òfprincipaliter hæcconclusio, quæ vult cutiliber licitum atq; permissium este molendinim num in sundo suo, etiam in præjudicium victui, qui in sindo suo molendinum habet, extruere, fallit in hærede illius qui alteri usustructum molendini sui legauit : Namo; is hæres neq; in proprio neq; in hæreditario sundo molendinum extruere potest, si hoc molendino extructo molendinum illud cuius ususstructus alteri relictus est penitus inutilis sieret, arg. l. si i qui bimas sf. de usustructu. Lienas, & ibi gl. sf. de servit. Vib. prad. Cap. 30. fallentia, 3.1as. Lex bet inte. num, 15. sf. de iust. & sure Hypp. de Marss. sino. 154. Corrassus lib. 3. mus scallane orame. 24. num, 6.

veft. Iacobin. de S. Georg. in tract, investit. feud. verbo & cum molendinis num. 2.

Septimo f si is, qui in sundo suo molendinum habet, alium vicinum fundum suum alteri in sendum concesserit, hie Vasallus non potest in ilto sundo quem in seudum accepit, in praiudicium illius molendini, quod dominus suus in vincino sundo suo habet molendiaum extructe.

Quatiententia primò probatur per id quod tradit, abl. e. 1. §. squiù de marsona 10. està prep, nu. 15. de controvers, invest. I acob. de S. Georg. de seudià verbo es cumellad, nu. 2. In quibus locis concludunt Doctoressicet 5 cusibet liberum sit slumen privatum per fundum sum such in prajudicium illius qui in inferiori parte slumins molendinum habet, avertere, Vasallo tannen non opermitti, slumen privatum per fundum seudalem currenten avertere in prajudicium domini seudi, qui in inferiori parte sluminis molendinum habet.

11. Hanc' sententiam confirmat id quod traditur, li. 7 ect enlibet licitum atçi permission sir in sundo suo propio etiam in praiudicium tertij castra sive sortilicia absq. superioris licentia actiscare l. per provincius & ibi Sulter. C. de ad f. priv. l. opus novum & ibi Bar. sf. de oper. pub. t. cum eo & l. Imperatores sf. de servit. Vrb. prad. Lex baciure & ibi Exr. Bah. Avg. Alber. Alex. & 14f. sf. de iustit. & iste es ius gentium, & ibi Domin. & Prapos. d. st. so-an.conf. 10s. & 141. lib. s.

Vafallof tamen iurisdictionem non habenei non lis 8 cere in sundo seudali castrum sive sortilicium in prajudicium domini adificare Nicol. Boer, decis. 32e. num. 6.

III. Cum

• III. Cum'fit verifinile dominum feudi fi de hoe vel cogitaffet, vel interrogatus fuiffet, eo tempore quo alteri fundum in feudum concessif, Vasallo fuisse hunc fundum concessifurum in feudum eo pacto, ne Vasallus in isto fundo feudali molendinum extructet, in praiudi-

20 ciumillius molendini quod dominus feudi in fundo vicino habet, certum eft Vafallo in ifto fundo feudali perinde molendinum in praiudicium illius molendini quod dominus habet, extuere non poffe, atq; fi hoe

expresse actum vel conuentum fuisset.

12 Et † licet Vafallo non permitratur extruere molenlendinum in fundo feudali in præiudicium illius molendini quod dominus feudi tempore investituræ factæ

13 habuit; Vafallo † tamen permittitur in fundo feudali extrucre molendinum in preiudicium illius molendini quod Dominus post concessionem in feudum factam in fundo suo proprio ædiscavit. Jacobin. de S. Georg. in trast. fend. verbo & cum melendinii num. 5.

Nango e cun in omnibus contractibus is status qui i 4 tempore coutractus suit potissimu consideretur. I, Rudile polissi. Contrash. cmp. l. cum qui in prin. ff. de solut. Ias. La collette and num. 8. ff. de condict. ob causam non e verisi. 15 mile uner dominum & Vasallum actum suite ne Vasallu, in praeudicium illorum molendinorum qua dominu. postea exstruct in sundo seudali molendinum admict arg. l. in lege ff. contrah. emp.

DECIMVS TERTIVS.

In quo luculenter explicatur materia privilegiorum, quibus facultas molendinorum in publico exstruendorum, conceditur.

SVMMARIA.

Privilegium molendini extruendi habens in leco publico, non configuration of the configuratio

In privilegys principu semper intelligitur clausulasalro jure

Privilegia principis ita interpretanda funt , ne tertio pratu-

P pills, vidua , Ecclefia vel alia favorabiles perfona molenditi per la cham cabentes in publico , non possunt co prejudicare sertio.

rivilegy princips interpretatio, ne alteri prajudicet, est se-

M. d. ca. in consideratione funt in his, que funt, secundum d'hostionem.

2

t t. Privilegy verba impreprianda funt , ve intelligen ur it it indicio teriji.

13. Motus proprij elaufula nullibi operatur in prajudicini a

es. Clausela non obstantibus n'in praje dicas pari terry

17 Plenitudinis potestatis claufula non intelligitur princes rebuisse praiudicare turi terty.

18. Pleintudinu potestatis clausula non tollit alicuius per its contractus qualitum.

19. Plenitudo potestatu non extenditur ad inigna.

20. Plenitudo porestatis non operatur quicquam in us.que in an cto consistant, queg, verisimilicer generani av.

21. Clausula: yi omnia & singula, que privilegio obtare en sint, perinde habeantiu ae steprobata in co exprese essent, vbi n. 22 c. misiae de ca.

24. Certe feientie claufula nel operatur in hie que facts fort que 3, verifimille est principem, princiegum, cun en claufula, concedence ignoralfe.

26. Claufula, ex terta scientia, facit ve prinilegium et a ne modicum prana lium teri ij operetur.

27. Mo enaim extruendi prinilegium operatur etiam in pravadictum eri 5, fi alsoquan fit futurum inucile, declaratur (nd n) 31.

28. Plenicudine potestatu princeps indala ne a potentiur vsi.

29. Plenitudine potestatis vsiu pra vanar pr va p. si actus aleter non valeret.

30. Damno in modico plenitudine potestatis faluatur principu priuilegium.

31. Damuo in magno alteri , 771 il fuperuacu viced'sur.

33. Cum danno art, de privação expreje concedit privilega en molendine, non est open en productivos a um nonsmatim

3 e. Dame meeny effe oportet, vbi prin eps priulogium concedendo destro de destrucce, etiam cum damno terty.

35 Dansen in magnum est, non potest is, cui priuntegimmolendini, etiam i-m damno terty exstruendi datum est, molendi, un exstructe. & n. 19.

36. Molen

DECIMVS TERTIVS 123

3. Molendini iure 11.4 tontesso, vi sina praiudnio Tity sia, potesti iulia accum est co vet in prasudnium atterorum empium, Titto tau.

41 Taut Texpr. pleadem virtus cademo, diffositio est.

42 Lattem non debet plus operari quam expressum.

43. Diurifi. atis tatto vbs reddi mquit, exdem debet effe difpofitio

Claude ex tera fetentia, nota proprio. E non obilame,
la continua operatur prutikgi metiam in magnum terap pratuti privo ps de facto plene fit informatus. E n. 4).

Claufuicex certa forentia plent udine potestatio non ob-

- mon vectu,p princeps non est de facto plene informatis.

Principem de facto plene informatismesse, in facto consistis.

Principem plene de facto esse information, probars oportes.

erincipero picine da ficilo elfo informatium, probata oporiet.

Molend in ture in proprio fundo, concesso, potest q is edisfi-

Cruis scui à principe concessime est prinilegium, 1 numero, sue fundo publico, vigore buius prinilegij non panel extruere molendinum, si ipsi qui vicina molendinu datrimentum, damanum sum superilegium fentirent.

124 & DECIMVS TERTIVS

l. necause C. de conarcip. C. cum ex turrum. Extra de a la Gulla pallig. Luper eo & ibi Abb. Felyn. & Dec. ext. de al deleg. c. fuggefium extra de decimie c. quamvis de reflevis. l.b. c. Odard. conf. 255, num. 1. conf. 20. & conf. 32. per Alex. Iaf. & Doctor. l. gallus S. & quidfitantum ff. deleber. & pofitum. Abb. conf. 94, num. 4. lib. 2. Capolla in trai. de fervit. Vrb. pr. ed. c. 39. fall. 5. Iaf. l. fin. num. 79. C. decimitate. princip.

18 Hac † conclusio ampliatur primò, ut procedate il amis hoc privilegium extruendi molendinum in loco publico fuerit concessium pupillis, vidus. Ecclesis, vidus la lis savorabilibus personis. arg. d. l. impuber st. de deninifi. sutor. c. ex tenore extra de fers com. c. map. extra de

donat.intervir. & vxorem.

o II. Hactconclusio ampliant ut procedat etiamsi per hanc extructionem mo endini illis qui vicina molecula dina habent modicum tantum praeuticum inferantarg, c. cam olim verbo praiudicum eti bi Domin. extra de consuet. Felyn. c. caufam qua num 10 extra de erespito. De 10 qua in Eciliarum num 16 veri quartiu casus extra de constitutionib. Dec. c. saper éo num, 2. vers. vitimo ampli atarextra de ossici. deleg.

Et heet † in hoe contrarium teneat 14. l. fervisses & publico verbo incommodo ff, de fervis, gl. fin. l. fi disest

DECIMVS TERTIVS 125

d broom f. vd. s. C. Tribell. gl.l., z. §. fi quis à principe ver, impressible ff. ne quid in loro pub. gl. l. nec auu C. de emanny, C. a. mandatum extra de refeript. Alex. conf. 216. nu.

Tausen † præcedens opinio verior est & mihi plus 3

***Liver **Liver pretandum sit ne alteri præudicet, sieri se

**Liver pretandum sit ne alteri præudicet, sieri se

**Liver pretandum sit ne alteri præudicet, sieri se

**Liver pretandum sit se opinionem.!. 2. § ** merito

**Liver primape sit ne quid in loce pub.

E timble modo clari juris est quod inijs, quæ siunt 1 o le malium juris communis dispositionem etiam moditius in consideratione l. si proprietarius in prin. Gribi v. s. de dem. inf. las. l. siendum in pri. ss. qui satisda. cog.

11. The c† conclusio amphatur, ut procedatetiams 11 control lane interpretationem necesses sit verba privita. En lum sive significationem impropriam delum control paris & Dec. d. c. super co arg. ill. tex. Dec.

His tect conclusio ampliatur ut procedat etiamii 12 100 povdegium sit concessium motu proprio, vel 100 pavdegio sit inserta clausula motu proprio.

Howay, † clautila motus proprij nullibi operatur in 13 From lanun tertij. Felyn, e. caterum nu. 9. e, ad sures nu. 6. uni na gaz num. 10. est de referip, Socin. conf., 120. lib. 1 uni fatrico num. 20. est de offic, deleg. Dec. conf., 807. 1 uni fatriconf. 11. nu. 120. conf. 32. nu. 67. lib. 1. 1 uni fatriconf. 11. nu. 120. conf. 92. nu. 67. lib. 1.

Physical Conclusio ampliatur ut procedat etiamii in 14

Old 3 Derit adiecta claufula, non obstantibus o
Q 3 mnibus

126 & DECIMVS TERTIVS

mnibus & singulis per qua hoc privilegium impedia,

perimi vel differri possit.

Namq; † & hæc claufula non obstantibus non pronuclicat juri tertij. Compossellanus, olav. A. d. & Doliv. c. causamque ext. de r. seript. Alex. cons. 3, nu. 3, lib v. contoss. 17, lib. 2. Socia. cons. 122. lib. 3. Feliya c. super conseextra de offic d. leg. 14 s. l. sin num. 2. ss. consistent printy 14 s. cons. 33, col. 7, lib. 2. Dec. cons. o. Card Paris connum. 93. cons. 11. num. 123. cons. 52. num. 02. lib. 3. cons. 54. num. 24. & cons. 83. rum. 9, lib. 4.

fi in privilegio principis fuerit adiecta claufula, de plene

Ouam † sententiam confirmat id , quod tradunt Doctores nostri , clausilam de pietitudine potestatis non tollere alicui in per viam contractus quassitum Paris conf. 11. mam. 27. bb. 1. Abr. Brais conf. 117. num. 30.

Nec † extendi ad id quod iniquum est. Cart. Semer conf. -3. 4b. Bru. 117. nu. 399. Socin. iun. conf. 65. nu. 6. 14. 14.

Nec † operari quicquam in ijs, que in facto confi flunt, queq; verifimiliter ignorantur, Dec. conficolofi. Cied. Parif. conf. 1, nn. 85. & conf. 11, nn. 11 ; 14

at VII. H.ze concluso ampliatur, ut procedat, en infi privilegio extruendi molendinum concesso ad positutationem partis fuerit inferta clausida, ut ea omiti de fingula in makinuz huie privilegio obstate possunt, perinde habemute, atq, si illa in hoc privilegio expresse sominami reprivata fussint. Ang. l. sed & si que si sum manicipalitan. Roman. coss. 327. Felyn accedentes nun. 4. for de proscrip. Dec. l. certim nu. 4. st. screum pet. Dec.

Die hat tamen claufula videte ea, que latius tra-22

11 lieu : ; que fium Felyu e, noanuli in prin, nu. 6. nfg.

12 lieu : ; de refeript. Felyn e, humanum genus dift.

13 ligan sa inavoc. nonierit (af. l., prator

14 operus novi nenctat. Tirug, in iraf. de l., con-

num. 202. usq, ad num. 201.

The extension amphaturut procedat criami 23 and to de extension molendino in loco publico extension tendera clanfula: ex certa feientia: Paul de extension tendera clanfula: ex certa feientia: Paul de extension en extension en

the figure and confirmation and Docto-24, and south a communitier * tradunt claufulam ex certa to a near with operari, in his que facti funt, queq; verificiale el principen concedentem privilegium cum bis eluthic i noraffe. Bal, l. fin. mum. 7. C. de fentenman politicale conf. 725. num. 13. lib. 2. conf. 23. lib. 6. 6. 6. 724. (11. 12. lib. 4. laf. inter

128 G D E- C 1 M V S T E R T I-V T

Consilia Alber. Brun. conf. 8. nu. 59. Gozadinus conf 1. 14. Socin, innior conf. 177. mm. 126. lib. 2.

Hac tamen sententia ita demumprocedit, fi perhanc extructionem molendiniillis, qui vicina molendina habent grave præjudicium inferretur. Securant on est si per hanc extructionem molendini illis qui visia

Namo; † secundu communem *atg, rec_ptim Do Ctoribus sententia, clausula ex certa serentia in sect. etiam in leve prajudicium tertij in loco publico mu lendinum extrus possit. Paul. de Cast, conf. 105. 1101. natio pradicta Ioan, de Anania conf. 81. ancip. vefo in il mento col. fin. Alex. 1.3. (. ft is pro quo num . - & ibi l'o n.o.ff. quod quifq, iurus. Socin, conf. 272. num. 11. 46.2 1lyn, d.c. nonnulls nu. 13. extra de rescrip. Dec. d.c. Sper num. 2. extra de offic, de legats arg.l. idem vipranus in in. excufat, tutorum.

Hact contlusio in amphata fallit primo: si privi legium extruendi molendinuor in loco publico alio quin bunde whalle operaretur, tunc enim vigore huis oravilego en am cum damno, detrimento & praiudico Morum qui vicina molendina habent, molendinur estrucie licet. Dec. c. super co. Extra de offic. deleg ares Is ansado in prin. ff. legat, I.l. fundus qui locatus ff. de fordo instructo l. quoties ff. de reb. dub.l. quoties ff. verb c. si Papa de privileg. lib. 6.

28 Quæffententia etiam ex eo confirmatur, quod Do ctores nostri tradunt licet princeps in dubio non pasumatur uti plenitudine potestatis. Innoc, e se seul.

Alex. Abs. c. adh.ec. extra de refeript. Abb. c. illa; extra de refeript. Abb. c. illa; extra de refeript. Abb. c. illa; extra de refeript. Abs. c. de safet. Abs. c. de safet. Espa de Asarfil. fing. 84. Dec. l. c. de safet. Abs. de torifa. A. emmium tud. Dec. l. Ciuitas ff. fi trata de except. Dec. c. cominter col. 2. extra de except. Dec. c. confil. 77. Com. confil. 167. col. de l. 2. Aber. Erun. confil. 3. col. fin. Aymon Crauet. 25. 5. nnm. 3. lib. 1.

Si ament actus aliter non valeret, præfumi prin-29 spent volutie; vet plenitudine potestatis. Paul. de Caco, les imperfetto infin. C. de testamenta Paul. de Cast. 19 de 380 incip. in fâtto presenti Alex. l. quanquam C. 19 se sur pamento. Dec. c. quoniam Abb. num. 5. extra de

Hec't tamen sententiaira demum procedit, si ex 30 sante molendina, illi qui vicina molendina platenti ex tautem 3,1 sante molendina habent ex hac extructions molendini magnum damnum sentirent. Tante molendini magnum damnum sentirent. Tante molendini magnum damnum sentirent. Tante molendini molendini est, y primitegium de extruction molendino in loco publico sit superuacuum, quantano dei, cui hoc primitegium concessium cit, permiteriar, cum magno incommodo illorum, qui vacan molendina habent, molendinum ut loco publico adinette. Dece super eo num. 2, extra de offic, deventino adinette. Dece super eo num. 2, extra de offic, deventino situation. Con superiori de superiori de

Secundo † hæc conclusio fallit, si princeps la prouilegio suo expresse diceret, vtis, cui hoc printegium concessumest, etiam cum presindicio alterius, motesdinum in loco publico extruere possit: Tunc eniu iucui hoc printegium concessumest, cum presindicio siiud damno alterius molendinum in loco publico extrure potest. Iason. l. sin. num. 23. sft. de constitut. prin. D.
d.c. super co arg. l. 2. §. squis a principe sft. ne quid in leca
33 pablico. Etiams i in printegio simpliciter se generaliter nulla tertis persona expressa vel nominata dictum
sit, sunc, cui hoc printegium conceditur, etiam cum
damno siue detrimento terti, sin loco publico molendinum extruere posse. Paul. de Cast. l. Titim in prin. sft. st
liber. & possibum. 1as. d. l. sin. num. 23. sft. de constitut. prin.
faci i di quodira sit Alex. con sol. 220. lib. 2.

Hoc† tamen ita demum verum eft, si vicini ez hae extructione molendini modicum damnum pate35 rentur, Secus † autem est, si vicini ex hae extructione molendini maginum damatum vel praeudicum sentirent: Tunc enim illi, cis concellira est priudegium extruendi molendinum, si soco punkco, etiam cum præiudicio aliorum non premitritud vigore huius priuilegij molendinum extuere. Felin, e, saper eo num. 5. 6ibi Dec. mosa, perra de officalelegati Iajon. l. sin. num. 24.

If. de co sist. prim 19. Dec. e. que in Ecelestrum num. 26. vers que que viu. extra de constit.

Tertiò † si princeps concedat alicui privilegium extruendi molendinum, in loco publico, co pacto dum modò hæ extructio siat absque praiudicio Tui, ibidem molendinum vicinum habentis, is cui hoppitule.

printledium extruendi molendinum in loco publico constitum eft, cum damno atq; incommodo omnium lacum, qui bidem molendina habent, præter illum lacum, vigore huius printlegij in loco publico molendinum extruere potett. Alex. confil. 216. num. 2. quaftio 2. text. l. num. 2. fi. reg. iur. Dec. c. fuper eo num. 2. cxira de extruere figur, arg. l. proculus ff. de viufrudt. l. fi ira legation frim ff. de legat. 1. l. fi quando in prin. ff. eod, tii. l. tamba er locatus ff. de fundo infiratio l. num quod liquide. A. d. de pecul. leg. Domin. c. qui ad agendum §. 1. ff. traveat. l. 6. Roman. confil. 271. incip. Via tota Alex. Auditate te famento num. 2. erg. ill. 1ex. C. de collat. Dec. d. l. r. vol. 2. Fran. Ripal. 1. num. 55. ff. de vulg. & puriodi laviate. Tiraquel. in traclar. de legib. connubialib.

Qued † tamenita demum verum eft, si alij vici. 37 c. et siz extructione molendini modieum vel exiumum rantum daminum passuri sunt, Secus † autem 38 eft, si alij vicini ex hac extructione molendini magnum daminum passuri sint : Tune enim vigore prædicti primega, 2 cm hoc primilegium concessum est, in loco publica molendinum extrucre nequit.

Remque † fiis, cui expresse hoc priuilegium 39
10 cestiunes, veipse etiam cum damno & detrimen10 se pri udicio aliorum in loco publico molendinom
10 cestiunes perfost, vigore huius heentia in loco publico
10 cestiunes etialis etialisti etialisia etialis etialis etialisti etialisti etialisti etialista etiali

excepta of , p. mittitur molendinum in locoproller extruere, concedidebet, cum maximo incommodu fine detrin ento aliorum vicinorum in loco publico adificare.

- Tun † quia taciti & exp. (Il cadem virus edem que iuris dispositio est. t. am que de virus peter est pres fi per virus petatur l. 2. & the Eure fi per edem fi. verb. fignificat, un cia gl. in Litter qui e versito petituriff, patt. l. magnam C. contralin. & como est pul. iantia l. 2. C. de iur Emphreu. l. iuri genium e que imo ff. de patt. iur de l. hereditat in ff. de do et. l. 2. de do ff. de bononem posses, contra tabul. l. fin. C. de instense fabilitat.
- 42 Tunt quin tacitum non debet plus operan quin expression. Let Gro & L. is quemff, noxal, att. Litto quemft, noxal, att. Litto quemft condit. Enter of the condition of the con
- Tum † quia inter vuum casum & asium dinerstans rasio affignari nequit, igitur in viroque casu sedem iuris dispositio seruanda est. arg. & illudin prin ad ad L. Aguil. l. attio in prin ss. verb. oblig.
- Quarto hacconcluio fallit, quando prinile o concello ad extruendum molendinum in publico la co via cum claufula: Ex certa feientia, vel cum e ma

Interiore proprio, est inserta clausula; non obstante : tone enun et, cui hoc prinslegium concessium est, erun etm grant damno sine praindicto vicinorum in la publico molendinum extrucre potest. Alex. & Li se pro quo st. quid qui si, irris Felin. G. ad and sectora de referet. Ayron Cranetta consel. 182.

Cood † tamen ita demum procedit, quando 45 prince e qui tale pruileg um indulget, el de facto, le soulica dempe aborum plenè informatus.

Testis autem est, si ipse de sacto non sit plene 46 incerpa sus, ture cuint is, cui practicum printilegium con present proposition extracer, criani-contrato vicinorum molendinum extracer, criani-contrato sit inserta simul clausiula: Ex certa selendo positirudine potestatis, & clausiula: non obstanima simules clausiula. Cart. consil. 49. incip. memorie sein, tuncons, 77, num. 105. lib. 11

Fit cum hoc, quod princeps de facto plenè in- 47 torneus, ît, în facto confiltat, în f dubio non præ- 48 mourn, principem de facto plenè informatum fuisse.

Li la bello § fatta ff. de capiiu. E possim, reuers.

Quintò † licet is, cui conceditur priuilegium 49 control molendinum in loco publico, vigore hunts omnirga cum danno, detrimento vel prziudicio resonam in loco publico molendinum adificare nesquesa est tanten cui conceditur licentia, siue pri- 50 une cui conceditur licentia in siudo proprio,

non obstante statuto quod prohibet absque trenssitue autoritate superioris in fundo proprio moleculo, num extrucre, vigore huius licentia siue priudesi in fundo proprio indistinctè molendini sit continue test, etiams hac extructio molendini sit continuateum maximo damno, detrimento siue prasudici o cinorum, gl. sin. L, si onus passum vers narrando de fis de past. distin. 35. gl. c, statutum vers narrando de bend. sib. 6. Alber. Brunus consil. 1. nun. 56. 65. 57. 10 h. 1. appeius inter consilia Alber. Brun. consil. 2. nun. 42. Secondor consilia Alber. Brun. consil. 10. nun. 31. Signimundus nette consil. 14. num. 63. Quantus † huic decision nonnhil refragerur text. 1. 2. 66. 1. 3. sft. de natalibus ventuadis.

DECIMVSQVARTVS.

An statutum superioria, quo cauetter, ve subditi ad nulla alia molendina, qu'am superioris vadant, pro molendo srumento suo, valeat respectu subditorum. ?

SVMMARIA.

s. Statutum ne fubditi ad aliud , quàm fuperioru molend vadant, non valet. ampliatur ivid num. 2, 4, 2, 10, 11, 45, 46, lum un ivid num. 47. & num. 94.

3. Statutum in certa & parifularu persona praiudicium at di non potest.

5. Statutum generalibus ac indefinitis verbis com pro-lab graiudicium tantum certanum perfonatum respiciat, non valet.

- 6 Did-steo certi cantum personi conueniens pro expressa &
 - Ffectus points, quam verba cuiusque dispositionis atten-
- 9. Ettlessie & Cleriti aliquo in loto domicilium habentos vt si-
 - 11. a Statuto molendinum soactiuum imponente appellari po-
 - Statutum molendini coall iui per viam querele impugnari
- 1). Statutum de molendino coastiuo per viam exceptionem do-
 - . Lostentia iudicis lapso decennio res iudicata efficitur.
 - III Sententia legis iniqua nunquam transit in rem iudica-
 - Statutum molendini coastiui an sit ipso iure nullum?
 - Statutum molendini coactiui tâm diu ratum est, donccre-
- Matutum molendi coastiui per modum querele intra an-
- atutum molendini coalitui propter publicum commodym
 - Matutum fine debit a folemnit ate, vel ab eo, qui contra ins
 - Statueum, ipfo iure nullum, lapfu vnins anni confirmare
 - Statutum molendini probibitiui , quamvii inutiliter fa.
 - Mullitas contra sententiam regulariter non nisi 30. annis
 - A- Exceptiones regulariter perpetua sunt, nec vilo tempore
- 101 & Exceptio contrasfatutum molendini coactini, quàm diudu-101 & 100 feqq.

de fit.

29 Statitum molendint coalitui & querelam & exception fimul aduerfas je competentem habet.

30. Exceptic competens , fimul cum all tone ad eundem finem, dens modo , cum ad ione , praferibitur.

Muneribus vel oneribus iniquis grauatus indiflinife no fintra anuum queri potest. Annus querendi contra ftatutum molendini coactini mus

32

est, nec currit ignoranti vel impedito. 33. Amalis prafiriptio ftatuti, demolendino co altiue curi cot ftatuens fit in mala fide.

34. Prascriptio annalis currit , etiamsi prascribens in mal

Prascriptio annalis non rumpitur per citationem.

Praferiptio annalu non rumpitur per conti adictionen 26. er aiudicialem.

37. Prempero annalis rumpitar litis contestatione, vel litis contestat

32. Quafi litis contestatio inducitur supplicatione Imperatur porrecta, & impetratoreferipto, cog, aductfario infinuato.

39 Litis contestatione, vel quafi , actio perperuatur.

49. Lieu contestatto, vel quafi, perpetune actsonem, ctiam gligentes actoris inscruencente.

41. Litis contestatio non perpetuat actionem, quando mate 03%.

Entir conteftatio cor.im arbitratore factu ; non perpon all ionem.

Litis contestatio coram incompetente iudi e falla ne petuat actionem. Statutum iniquum quatenus non noccat et qui ipf Tours

optradixit?

Statusum molendini coactiui viilisatis publice , ve ve de fitatis caufa factum , valet. fallit ibid. num 54. 55. 56

Statutum, ob vtilitatem vel necefitatem publicam. It in praiudicium fingulorum condi pocest. SO. IN STAIN

5. In Scatuto ob vitlitatem vel necessitatem publicam condende non est necessarius consensus cinium, sed masorio partis tan-

51. Statutum molendini confliu), ob villitatem vel necesitae n publicam etiam ab 135 - qui contra ius commune statuere negucunt,

hert potest.

52. Statuta, ob publicam vilitatem vel necefitatem condere para un commune possune, que alsoquin contra commune ius nil que-

3. Staturum viilitais publice non statuentis, sed totius reio modum respicere debet.

66. Dannum cuiq, , quodei , ob publicam vtilitatem statuzu falto, inferent , refereiendamest.

57. Magistrains superiorem recognoscens statutum contra ius,

revullian vel necessitute publica, condere porell.

 Mayffratu fizeriorem reoguefeurs, împlitiver flatucia la commune condens, non prefamitur id ob vilitatem vel ma travec publicam conductife, nifi bec expreserve in flatuto, ibid.

6. Adum quem fine caufa gerere, prinatus, qui non potest, e.

62. Ca sfa in m 19 istrature refumitur, cum exprimitur, etiam m 1971, and actum sine causa expedire non posset.

A3, Chafs publice vilitatis in magifratu prafumitur oft in

6. Generalis affeneratio coufe, in eo qui fine caufa expedire a-

66. Generalis afferen obfeura & incerta eit.

67 Dubia , obscura verba , in graue praiudicium alterius nibil

68. Meritorum assertio generalio nibil operatur: vbi altus sine merca se ediri negust ibidi unim 69.

Ounfa affertiogeneralis in statuto molendini coastiui, nultam siden meretur fallus si contecturis adiuetur.

73. Marito

73. Marito dicenti fe fundum emiffe nomine Txoris siuig pesunia, creditur, fi coniecturis innetur. 74. Patris confesso de pecunijs filij acceptis probat, si coniectu-

ris innetur.

- Meritorum affertio à marito erga vxorem facta fidem meretur , fi funt coniecturs.
- 76. Marito qui fundum vxori vendidit , dicenti precium fibi ab ea numeratum, creditur, fi coniecturu inuetur,
- Confessio mariti ae dote recepta valet accedentibus conie-Euris.
- 78. Dos confessata babet prinilegia dotis numerata, vbi pra-Sumtionibus Subleustur:
 - 79: Dos confessata non habet privilegia dotis.

80. Confessio fine causa non valet.

- 81. Confesio fine caufa valet ; cum coniecturu nititur.
- 32. Confessio vxoris, constante matrim nio, in fauorem ma. riti facta, fidem plenam meretur fi aligs juncta consecturis est.
- 83. Ecclesia ex mutuo obligatur, confessione pralati, cum illa confessio à probabilibus conjecturis auxilium babet.
- 84. Meritorum filij affercio paterna in donatione facta probat plene, fi coniectur arum habet subfidia.
- 85. Donatio propter merita non renocatur superuenientia li-
- berorum , fi affertio meritorum coniecturis inuatur. 85. Teftis dictum , qui desenie en iudicio contrarium eius , quod ante iniuratus dixerat, prefestur iuratum.
- Testu dictum iniuratum extra indiciale coniecturis adiusum prafertur jurato. & num. 83.
- go. Statuti de molentino coactiuo generalis affertio, quodob v. tilitatem aut vecefit atem publicam factum fit, plene probat, fi adminicula babeat prasumtionum. falit vbi euidentia facti contrarium docet ibid. num. 90. 91. 92.
- 93. Prasumtio, que ex affertione Imperatoris, Papa, vel alcerius superiorem non recogno centis, descendit, admittit probationem contrarij, cum de praiudicio tercij agitur.

OF. SLASH

95. Statutum respiciens singularium personarum praiudicium, valet, fi abomnibus fubditu est factum.

96. Volenti neg ulolus, neg, iniuria, neg, grauamen infertur.

Remmiciare juri suo quilibet potest.

Confencions actui, renunciat iuri fuo, quo illum actum impugnare potuit.

Omnes è populo confentire oportet non partem maiorem, vbi om ibas praiudscatur.

Statutum fingularium personarum praiudicium resbiciens. omnium confenjum requirit . cum non fatuitur, ex caufa publice viilitatic vel necebitatio.

VXTA † prædicta quæritur, vtrum valeat statutum superioris quo canetur, vt subditi ad nulla alia molendina, quam molendina fuperious pro molendo frumentum accedere possint?

De qua quæstione licer Doctores nostri variè dispontent, Bal. inter consilia Petri de Ancharani consil. I 1. Bald. confil. 109. incip. & videtur lib. 1. confil 162. lib. 2.6 conf. 57. bb. 2. Ang. conf. 206. Signoral de Homo deis inter confilia Bal. conf. so. lib. 3. Caledrinus inter confilia Pet. de Ancharans call.12. Calder. conf.21. Rub. de constitutionib. Collegium Iurif onfultorum Bononiensium inter cons. Pet. de Anchar. conf. 13. Alber. de Rof. tertia par. flatutorum q. 2. Pet. de Ancharani confil. 115 & confil. 298. Petr. de Ancharani M c. Canonum statuta in 11. q. prin. extra de consti-11. Alex. conf.211. num. 10. lib. 2. And. Barbat. rub. num. 10 . extra de reb. Ecclesie non alienand. Socin. cons. 272.lib.2. Fel n. c. cum omnes num. s. extra de constitut. Iacob. de S. Georgio in tract. fen. verbo & cum molendinis num. 3. 1af. l. 1.ff de levib. taf.l. ciuitas ff. si certum petatur saf.l. quominus num.155. Vfg, ad num. 158 ff. de fluminib. Nicol. Boer. decif. 135. Aymo Crauetta in tractat de antiqui temp. 4 par. S. cie-

tapremissauum. 1. vsg. adnum.35.

Ego tamen in hac quastione concludo, primo, tale flatutum in praiudicium subditorum molendina habentium non efferatum. Petras de Andar.confil.207. Soc.confil.272.1.2.Boer decif.125. Aymon Crimet d. Secreta pranisfantom. 22.

Quod † absq; omni dubio procedit, quando hoc statutum in certa atque particularis persona praiudicium factum est, namq; † tale statutum condinon potelt l. prinatus ff. qui à quibus l. si constat sf. de appellet. l. 1. 6. Solve ff. quando appellandum sit l. I. dibi gl.ff. de excep. doli latotics & ibi Bar. ff. de pollintationib. L qui granatos C. de cenfib lib, 11. c, cum omnes & ibi Felin. Abb. Decrext. de constit. Bar.l. omnes populi s. g. prin.ff. de iustit. & iure Bar.l. Antiochensinus ff. privilen. cred. Bart. l. fin. col. 1. ff. de appellat. recip. Bal. Iaf. & Claudius de Scifellis 1. 1. arg. ill. tex. ff. de legib. Bal. L. I. S. quib. in prima constitutione Codicis Bal.l. indicib. C. de appellat. Bal. l. quifq, & quorum appellat. non recipiuntur Abb. & Dec. c. consuluit el. 3. extra de appellat. Alex. confil. 190, num. 14. lib. 2. Iafon confil. 161 infine lib. 1. Decim confil. 335. col. 2. Fran. Ripalib. r.refponforum, Cap. 22. 14f. l. cinitas num. 10. ff. sicer. petatur.

Secundo, † hæc conclusio ampliatur vt procedat, etiamis hoc statutum verbis generalibus conceptum tuent Namque cum hoc statutum etiam verbis generalibus sue indessinitis conceptum perinde tantum singularium atque particularium personarum alforum nempe subditorum, qui molendina habent praiudicium respiciat, atque si hoc statutum in praiudicium illorum specialiter & expressum sactum suise.

Courtur

fequitur hoc statutum perinde non valere, atque si hoc flatutum specialiter & nominatim in praiudicium fingularium fine particularium personarum conditum fu-Met Peride Ancher.confil. 298. Socin.confil. 272. lib. 2. Nicol. Boer decif. 121.

Tum † quia statttum etiam verbis generalibus 5 fine indefinitis conceptum fillud tantum præiudicium certarum perfonarum respiciat, perinde non valet atqu a boc fatutum expresse & nominatim in praiudicium illarum certarum personarum conditum fuisset Bal. l. omnes populi quaft. s. prin: ff. de iuftit. J iure. Bard.fin. col. 1. ff appellat recip. Bal. I. indictous C. de appellat. Bal. l. quifquie C. quorum appellat. non recip. Bal t. cum ordiners num. To.extra de referip. Abb. Rubric. extra de conflitut. Abb.c' Dec. c. confuluit el. 3. extra de appellat. Felin.c. cum omnes num. 1. extra de constitut . Iafon l. 1. ff. de legib, Iafon. d. l. tiuitas num. 10.

Tum † quia dispositio quæ certis tantum perso- 6 nis conuenire potest perinde habetur atg; si de illis perfonis, inista dispositione expressa & specialis mentio fa-Cta fuiffet. S. nominatim Inflit, de exhared liber.l. 2, & ibi Isfont. Titius in prin & ibi Isf. ff. de lib. pofth. l. fi domino & ibi Bar. ff. delegat. 1. l. si optio & l. si tibi . r.ff. de optionib Legat . I. fundus qui locatus ff, de fundo extructo c.ex par-

reel. 1. 6 ibi Abb. extra de offic. de leo.

Tum t quia cuiuslibet dispositionis, non tam 7 verba, qu'im effectus considerandus est. I. eum pater . donationis ff. de legat 21.4.6 nune de effectu & l. si quis rerum in prin & . 1. ff. aelib.legat.l. cum dotem ff. adl. Falcidiam.

Tertio † hac conclusio a mpliatur, vt procedat, 8 etiam quoad Ecclesias, clericos siu e Ecclesiasticas perfonas

Sonas in aliquo loco domicilium habentes. Namq; nec in illorum praiudicium tale statutum fieri potest, abillo qui in isto loco iurisdictionem habet, Aymo Crauetta in tract, de antiq. temp-4, par. S. circa pramissa num. 23.

Ecclesia † enim in aliquo loco existentes, nec non & Clerici fine Ecclefiattica persona in aliquo loco domicilium habentes, vt ciues, non autem vt forentes fiue extranci reputantur, cum ipfi onera spiritualia sustineant. Bar. L. num. 11. v/g, adna.15. ff. ad municip. Bat. c. 1. num. 5. demil. Vajallo qui arma bellica deposuit. Pet. de Anchar. confil.61. Alex. conf.41.mu. 3. lib. 7. Dec. conf. 114. mu.t. arg.l. nullaff. de legibus l. pen. ff. de senatorib. 1. falla & 1. ff. condit. & demonstrat.l. fily & fenatores ff. ad municipales l. quodfauore C. de legib. c. dilecti. extra de foro competent; Facit id quod tradit laf. l. fin.num. 30. C.de S.S. Ecclesis Dec. c. Ecclesia S. Marienu. 53. extra de constitut.

Quarto † hac Conclusio ampliatur vt procedat non tantum co casu, quando statutum simpliciter prohibet subditis pro molendo frumentum ad aliud molendinum quam superioris accedere, sed ctiam quando per statutum vel certa pœna irrogatur vel certum onus iniungitur accedentibus ad alind molendinum. Pet, de Ancharano conf. 208. arg. l. Seins & Augerius & ibi Bar. & A. lex. ff. ad L. Falcid. Bal. c. venientes extra de inreiur. Felin. c. I.nu. 13. ext. de fonfalib. Dec. d. c. Ealefia S. Maria 114. 34.

Quinto hac conclusio extenditur, vt subditi non tantum vltra tempus legitimum ad appellationem interponendam prascriptum, ab hoc statuto appellare possint, 1.2. . exact is ff. de origine iurul. 1. 6. solent & 6. si quis tutorff. quando appella. sit c. concertationi de appellat. 1.b. 6. Bar. l. omnes populi num. 53.ff. de iustit. & iure Bar.l. fin. nu. fin num. 23. ff. de appellat. recip. Bar. le ambitiofa num. 31. ff. de decret. ab. ord. facien. Bal. l. iudicibus C. de appellat. Bal. l. guifguis C. quorum appellat. non recip. Abb. c. cum omnes nu. 2. & ibi Decius num. 5. extra de conflitut. Abb. c. conflutit el. 3. & ibi Dec. cxtra de appellat. Alex. tonf. 190. num. 13. lib. 2. Iafon l. ff. de legib. Iaf. l. 1. in prin. nu. 5. & ibi Det. num. 16. ff. quod qu'if q'uris. facit id quod tradit Iasob. de S. Georg. in tratt. feud verbo & vum venationib. nu. 2. Fran. Balb. intractat. de praferip. 4. par. 5. par. prin. quaft. 1. num. 4. Thomas Gram. decif. of. num. 14.

Sed † etiam hoc tempore elapso, se contra hoc la statuum, & per viam querele ! Bar l. ambitiosa num. 31. f de decret. ab ord. saiend. Abb. c. cum omnes num. 2. & ibi Felin. num 3. & 4. & Dec. num. 5. extra de constit. Dec. l. t. uprin. num 15 ff. quod quis giuris arg.l. n. & l. qui grauatos c. de censtit, lib. o. Dec. c. cum sit Romana in prin. extra edem Ti. Et † per exceptionen de la mai tueri possint Bar.l. omnes populi aum. 3. ff. de appellat. recept. Bal. l. quis g. C. quorum appellat. non recipiuntur Felin. c. cum omnes num. 5. extra de constitut. 14 f. l. s. num. 4. ff. de legib. 14 s. l. ciuit se num. 15 f. s. fers. Pet. arg. l. 1. \$, fin ff. de except.

Namq; † licet sententia judicis elapso decennio 14. transcatin remiudicaram, sententia † tamen legis ini-15 qua nunquam transit in remiudicatam Bal.l. vnica §, similag modo C. de caducto send. Belin. cum omnes num. 4. Or ibi Dec. num.5. extra de constit. Iss. l.i. inpp. num.5. Or ibi Dec. nu. 16. st. quod quis pinris Dec. c. conspellate et i. num.6. extra appellat. eum † tamen hoe stautum licet praiudi-16 cium particularium personarum respiciat, non siripso

iure nullum, proutaliqui Doctores, sed malè, tradidèrc, Bal. d.c. tum omnes nu. 1.6 ibi Abb.nu. 2.6 Carol. 310l. 17 in add.ad Decium exera de constitut. Bal.l.r.ff.delegib.Sed † secundum communem * atg; receptam Doctorib.senrentiam illud statutum co vig; ratum sit, donce illud statutum legitime rescissum fuerit. Ang. Paul. de Caft. Alex. 1af. Dec. & Curtiunior 1.2. arg. ill. tex. ff. quod quifg uris pet. de Anch. & Im. c. fin. extra que fiunt à majore parte cap. Felin.c. cum omnes nu.4. Gibi Dec. nu. 4 extra de constitut. Ioh. Crocus repet. l. omnes populi col. 15. 6 ibi Alex. in addit. ad Bart.nu.53.ff.de iustit. Giure laf.l. i.in pr.nu.5.6 ibi Dec. nu.14.arg.ill.tex.ff.quod quifq, iurus Dec.c. confuluit el.3.nu. 6.ext.de appell. Dec conf.37. facietex l.qui granatos. C.de cenfib. lib.1. c. non firmatur & ibi Dyn. de rig. inr. lib.6.l. f quis cum aliter in prin.ff. verb. obligar l. 1. S. fin. ff de excep. doligh. & Bar. l. eleganter in prin.ff. de dolo.

Non flemper tamen sed vsq. ad annum tanum hoc statutum per modum querela impugnare permittutur, postea verò is, qui hoc statutum impugnare vuls, non auditur: Eur. d. l. ambitiosa mu. 31. st. de devet. do ord. stational. Dec.d. c. com omnes mum. c. Dec.d. c. consulvir nu. d. Dec.l. 1. in prin. nu. 76. st. quod quis q. invi Ioh. Baptisla de s. Seuerino repet.l. omnes papuli num. 52. ver, oritur mibi st. de iusti so iure arg. l. qui granatos C. de censis. Romanul. prestorai. S. fin. c. ibi ias. num. 13. st. de oper. noni nuntat. Pelin. c. cum accessissente ex. de constit. c. quia indicanten. ext. deprescript. Ias l. st. in. nu. 19. constitut. principum Fran. Balb. intracts. de prescrip. 4. par. 4. par. prin. q. 30. num s. vs. q. ad num. 11. Licetin hoc contrarium, sed malè tenga num. 11. Licetin hoc contrarium, sed malè tenga num. 11. Licetin hoc contrarium, sed malè tenga colo. Mol. in addit. ad Decium d. c. cum omnes nust.

extra de constitut.

6 DECIMVS QVARTVS

Hoc tamen † ita demum procedit, quando quis, 10 propter prinatum suum commodum, contra prædictum statutum, vt iniquum, querelam instituere vult. Secus † autem est, si quis propter publicum commo- 20 dum,in modum querelæ petere velit, vt prædictum statutum retractetur: Tunc enim hoc via; ad vigintiannos facere permissim est. Bar. d. l ambitiofa num. 31, arg. l. in amnib. & 1. ff. de dinerf. & temporal. preserip. l. calculi

ff. de administrat. verum adcinit. pertin.

Deinde † hæc conclusio ita demum locum habet, 21 quando hoc statutum conditum est &interueniente legitima solennitate, & ab eo, qui statuta iuri communi contraria condere potest. Secus † autem est, si hoc sta- 22 tutum fuerit conditum vel non interueniente legitima folennitate, vel ab eo qui contra ius commune statutum condere nequit: Tunc † enim quia hoc statutum 23 iplo iure nullum est. Socin. conf. 272. lib. 2. arg 1. fin. ff. de eurisd. omnium ind. l. siconstat ff. de appellat. l nolle & ibi Bal. ff. acquir. hered. l. si genero C. de iure dot. l. cumte G donat ante nup.c. cum super & ibi Dec. extra de offic, de locat.c. ad hacel. 1. extra de appellat.c. super praordinata extra de prebend. Bal. l. s. ff. de ll. Bal.l.cum testamentum C. de suris & fact ignor: Bald. I. omne verbum col. 2.C. communia de legal illud † lapfu vnius anni confirmari nequit. d. l. 24 pen. ff. de reg. iur. c. non firmatur & ibi Dyn. de reg. iur. l. 6.

Si tamen fubditi huic prohibitioni, per statutum 25 inutile factum, vitra 30. annos obtemperanerint, Ego credo superiorem ratione huius prohibitionis in statuto inutili facta & patientia subsecuta cum cursu longissimi temporis triginta annorum nempe, prascribere hocius ne subditi ad aliud quam sunm molendinum ac146 S DECIMVS QVARTVS.

codere possint. arg.eius quod tradit 1acob. de S.Georgio. in tradi, feud. verbo & cum venstionibus num. 2. Frun. Balb. in tradi, de praferip. 4. par.s. par.prin. 5, q. num. 4. Thomas Grammar, decis. 6. m. 15.

Qua fententia ctiam ex co comprobatur, quod inti dicendi mullium contra sententiam competentire-gulariter non nisi triginita annis prosecribatur. Eald. tege deta opera col. antepen. C. qui atm. non pos. Salicer lege sur proponis la z. C. quomodo & quando index Ang. lege sur arg. gl. totalen C. de prascript, 30. annorum Alex. con s. 30. num, 13. lib. 4. Fran. Balb, intract, de prascripts. 30. pr. prin. q. 32.

27 Et cum † exceptiones regulariter perpetuæ fint nec vilius temporis curfu vel exceptione expirent. l. pere s. fir. f. except doll l. bret & ibi gl. C. de excep. Abb. Felin. & Det. at Doctores c. fiautem extra de referip. Fran. Balb. in trast. de preserip. 4. par. 4. par. prin. q. 27.

Videtur † dicendum & flane exceptionem doli mali, quæ competit contra prædictum flaturum, fempet competere, necevilius temporis præferiptione cuancices te, fleut hot exprefer tent Felin Gram omnes num. S. extra die o fit Las. L. v. num. 4. ff. de legibus.

qui per pradicium flatutum granatus eft, contra hoc flatutum final competit & annalis actio & exceptio,

quodque fill exceptioni que alicui fimul & femel competit ad cundem finem ad quem ipfi actio datur, praferibatur codem modo, quomodo actioni ad hunc finem competenti preferibitur. L. Papinianu. & l. filim ff. in off. e. teflumenta l. namé pefera & finanorif.

Authenti, a hane querelan C. de non num. pecun. Bar. l. 2. in prin. sf. except. Abb. & Felin d. c. si autementra de re-

(cript

Secundò † contra hanc decisionem adduci potest 31 id, quod Doctores nostri sentiunt, eum qui iniquis onentus, muneribus, vel tributis publicis grauatus est, de hoc grauatume industincè non nist intra annum conqueri posse. Bar. l. forma. §. sin. sf. de censis. Roman. d. l. prestor sit. §. sin. de ilitas. l. sin. num. 19. sf. de constitut. prin. Fras. Balb. in tratt. de prasseip. 4. par. 4. par. princ. 4.38.

Porrò † annotandum est, huncannum concessum 32 ei, qui de iniquitate statuti querelam mouerevult, vitien este. Seignoranti, vel aliter impedito, ipio iure, non currere 4, qui grantos 5, de copillo lib, 11, fait rex. Lannum ff, deculammat. Leur fex. sf. edit. est étal 1, sf. de diuers. G

temp.prefer.

Careaum hac † annalis praferiptio ficut & † quali-33 betalia annalis praferiptio, indiffuncté currit, licet ipte 34 cuius fauorem hac praferiptio respect, sit in mala side sue sei activo statutum iniquum este. Host, in summasua m. de praferip, s. quares, Abb. e. sin. m. 11. & thi retin. num.

21. extra de prafir.

Deinde † annotandum est hanc annalem præseri-35 peonem non ita rumpi per citationem. Lar. & Pal l. fin. 12 rt. off. de co per quem fællum fæll multo † vero minus 30 per con tradictionem sure interpellationem extra indication. l. fi alienam & the gl. & Bar. ff. de vsr. cap. pra empere i va. l. fin. num. s. & of ff. d. eo per quem fællum fait de entre set q. c. nich textra de praser. Felin. c. illushnum. 7. extra cod. tit.

Γ₂ Sed

148 6 DECIMVS QVARTVS.

Sedad † hoe vthæcannalispræseriptio interrumpatur requiritur contestatio sitis vel quasi Bar, & Bal. l.

38 fin. in prin. ff. de eo per quem factum fuit. Quœ † quafi litis contestatio inducitur ex hoc quod actor supplicatione Imperatori porrectà, in hac causa referiptum impetratic, idd; aduersario infinuarum fuit. h. h. φ 2. φ ibi tas, G.

quando libellus principi oblatus.

Caterum † litis contestatione vera vel quasi interueniente, non tantum annalis præscriptio interrumpitur sed actio perpetuatur, id est, ad 40. annos durat l. 1. & 2. 6 ibi I.as.C. quan. libel. prin. oblatus gl. l. fin. C. de tem. in integ. restit. gl. l. sin. & ibi Bal.C. de prascrip. 30. vel 40. annorum. Bar. l.fin. num. 12.C. ex quib. cauf. maior. Quod 40 † procedit, etiamfi actor non casu impeditus, sed culpa vel negligentià, post litis contestationem factam, à lite destitit.gl. & Salicet.l. fin.C. de prescrip. 30.vel 40.an. 1mola C. plerumg, extra de rescrip. Fel. C. illud num. 10. extra de prascript. facit id quod tradit gl.l. properandum . & siquidem verbo indicy C. de indic. Bar. & Alex. 1. 2. & ibi Ins. num. 19. 6 Dec. nu. 55. C. de eden. Bar. l. 2. C. de frutib. 6 lit. expens, Bar. l. 2. ff. iudicatum felui. Quamuisin hoc contrarium sed male tenear gl. c. placuit & guod si pernaturalem verbo interrupta 10. q. 3. Lud. Roman. l. si verum (. de viro 24. fallen. ff. fol. mairimon. Abb. d.c. illud las. l. fin. num. 11. ff. de eo per quem.

Quod † tamen fallit primò, quando hæclitis conteflatio per le propter vitium aliquod nulla est. gl. Authentica offeratur & ibi Par. Bal. arg. ill. tex. C. del titis contestat. Bar. l. accusaturus ff. ad L. Inl. de ad alt. Bal. l. z. C. de fruct. & litium expend. arg. l. si pater C. ne in statu desjuncti.

42 Secundo † hocfallit, si hæc litis contestatio coram

DECIMVS QVARTYS 149

achieratore facta fuerat. Oldrad. confil. 176. Anton. de But.e. quinta vallis extra de insciur. Anton. de But.e. fuper quaftiasumin pr. extra do effic, deleg. Bar. l. cumantea num.r. G. de arbitris Joh. And, in addit. ad Spec. §. effectus. de litis conteffut. Abb. e. illud & ibi Filin. num. g. extra de prafrips. (u. l. fig. in prin, num. to. ff. de eg per quem fact. fuit.

Tertio † hocfallit, in litis contestatione coram in-43 decincompetente facta. gl.c. placin 6, quod si per natualem verbo interrupta 10: q.3. gl.c. ex tuarum, extra de priulez, gl.c. va debitsi extra de appellat. gl.c. s'ud extra de prascrip. Lu. l. sin. num. ii. ss. de oper quem sact. suit.

Et feeundum † prædicta intelligenda eft illa doctri-44 noctorum , quæ yult flattuum iniquum nunquam nocere illi, qui huic flatuto contradixit. Djh.l.2.q.4.C. 44sft longa confuct. Far. l. fin. mm. 3.ff. de appellut. recip.

Sextò † hac conclusio extenditur, vt procedat et. 43 anni ula periona, cuius sauorem hoc statutum respicit, se Ecclesia vel Ecclesiavel Ecclesiavel as a quib. L'inpuberi si, administ, tur, ca serrore, extra de foro compet. c. nuperextra donat. interior. & Fixor. Felin. d. c. cum omnes num. 4. extra de parties.

Septimo † hac conclusio extenditur, vt procedat, 46 ct ar quo ad illos subditos, qui post statutum promul-ganum noua molendina extruunt. Ricol. Boer. decist.

Hac†Conclusio ita ampliara fallit, primò, si hoc 47 facunam ficret ex causa publicæ vrilitatis, vel necessitatis: Tune enim hoc statutum etiam in prævidicium 48 subditorum ratum est. Bal. conf. 410. incip. quarisur verum Dominue lib. 5. lac. de S.G. in trast. feud. verbo & cum molen.

150 S DECIMVS QVARTVS.

molendinis n. 3. Ayno Crauetta in tract. de antq. temp. 4. par. S. circe pramissa num. 3. & 4.

- Namque † clari iuris est, ex causa publica veiliratis, vel necessitatis etiam in singulorum subditorum praiudicium statutum condiposie. Bal & F. 1201.1. 1.6 15: Las, wum. s. ff. de legib. Bald. in repertorio ad Innocentium verbo fratutum, quaft. 3. Bal. 1. amision Sour defi unt ary, gl. ibidem verbo relegateff. de capitis di Alnut. Ang l. impetrata C. fententiam refund: non posse-Ang. confil. 02. incip. nobilismiles Dominus Raymundus & conf. 205, 141.1. inter ordinamenta. Anton de But . Im. & Domin. c. comemnes & ibi Felin. num, 2. extra de constitut. Acexa d. cons 100, leb. 2. fas. l. ciuit is num. 10. 6 11. ff ficert. petaturarg. 1. Barbarius & ibi las. ff. de office prator, lisem fiverb ra-Yuan &. 1. ff. derei wend. l, si pendentes &. si quid cloacarum & ibi Ball. ff.de vfufructu lege venditor . fi canflat o ibi Bar. ff. communia pradior. lege fi que filio exh. redato S. hi autem omnes ff. de iniufto rup. irr. 10 fa to seftmento lege Antiochenfirmff, de privilege criotie. L. Lucius 6. fin. ff. ad municip. lege dim 20 C. d. Frences lege neque Dorotheam & lege Dottile C.lb. 10.91. L. 2. verbs de trabiff, qui funt fui velalient sura facit tex. Authentica res que C' ibi I.ts. nu . 29. C. communia de legat. c. bons el. 1. Extra de postul t. fr. let. c. ratio nulla de ibs Dec. n. 2. extra de prabend. c. licer extra de regul.
- 30 Quod †víqvadeò verum est, vi co casu quando hoc stautum ex causa publica virlutaris vel necessitaris a populo vel ciuitate fit, non omnium ciuium consensis sucessariò requiratur, icel sussissi consensis maioris partis. 1mo; essin. col. 22. vers. uraz. partem extra de cas-

(DECIMVS QVARTVS 151

fact. Felin. c. non omnes nam. z. Cr nam. 18. verf. decimo fallit Cribi Dec. nam. 6. verf. feptimo fallit extra deconfaint.

Deinde † víque adeo hac conclusio procedit, vtet-5 x am ilt, qui alioquin contra ius commune statutum condere nequeunt, ex causa publica visitatis vel necesitatis statuere possint, vt subditi sui ad nulla alia quam sporum superiorum vel statuentium molendina accedant. Apno Gracetta intrast, de antiq, temp, 4, par. § proprensissim, s. & 6,

Dum modo † tamen hæc vtilitas respiciat non i 53 pau faraentis sue superioris personan tantum, sed the Feipublica sine prouincia commodum vel emodum. Aymo Crauesta in trast, de artig. temp. 4, ser pramisfaram. 6.

Præter-

Præterea † hoc quod dictum est, statutum conditum à superiore ex causa publicæ venitatis vel neces itatis, ne subditi pro molendo frumentum ad alterus quam ipsius superioris molendina accedant valere, non procedit quando hoc esset coniunctum cum paruo sue exiguo commodo publico, & cum magno incommodo siuc detrimento privatorum. **Ayma Crausta in tradida antiquita. temp. 4. pare ... circapramis anun 20. an. 1. n. nan 2. s. s. f. s. fuer qui patent sf. ne quad in sumino publica. 1. n. nan 2. s. f. f. s. mar m. Dec. c. ratio nulla num. 3. extra de prabada.

Deinde † prædietum statutum eum incommodo atq. præsudicio subditorum steri non posse traditum et, quando publicis vtilitatibus alio modo quam eum da mno particularium sue singularum personarum emisuli potest. Apun Crauettatio trass. de antiq. temp. 4. par.

6. circa pramiffanum. 25. 6- 25.

Similiter † prædictum statutum ex causa publica v tilitatis vel necessitatis in præsindicium subditorum qui molendina habent, sieri non potest, nis hise sievidicium prædictum statutum i detrimentum siue præsidicium prædictum statutum satum est, damnum de publico resarciatur. Fel. c. cum omnes num. 2. extraconstitut, sievidicium statutum s. s. s. s. s. s. extraconstitut, sievidicium statutum s. s. s. s. s. s. s. s. extraconstitut, sievidicium sun sievidicium statutum sievidicium sie

Et licet † is, qui superiorem recognoscit, ex causa publica vtilitatis vel necessitatis tale statutum condere possit, vt subditi ipsius ad nulla alterius quam sua mo-

lendin:

DECIMVS QVARTVS 153

lendina pro molendo frumentum accedant; si tamen † is qui superiorem recognoscit tale statutum simplici-58 ter condiderit, non prassumitur ipsium hoc statutum ex causa publica visitatis vel necessitatis condidisse Bal. l. si testamentum & ibi Lus. C. de testam. Aymo Crauetta conf. s. num. s. & conf. 19 S. num. 41. lib. l.

Nifi iple † fuperior qui hoc statutum condit in sta-59 tuto dixerit, se hoc statutum condidise ex causa publica visitatis vel necessitatis. Tunc enim prasumitur hoc statutum ex causa publica visitatis vel necessitatis conditum. Bar. l. ambitiosa num. 27. & 28. ff. de decret. ab or-

din fact.

Nam licet † affertioni hominis prinati qui actum 60 aiquem aloig causà certà explicare non poteft, non credatur, flipse dicat se hac causa motum hunc actum gence. arg. l. qui testamentum & ibi gl. ss. de probat. l. cum quis decedens (x Titia & ibi sar. ss. l. liforit & ibi Ear. ss. dec. & Doctores l. si danatione C. de collat.

Etiamli † hac assertio iurciurando construtata sit. 61
Bar. d. S. Titla Bar. l. Aurelius S. fin. ff. del liberat. legat.
Bal. l. seum serum col. 2. ff. stertum petatur Bal. l. s. col. s.
Vers. ex pradiciis C. inossic. donat. Bald, Authentica squa
mulier col. 2. C. ad S. C. Velleian. Alex. Corn. & Dec. d. l. s.
donatione Alex. 1 quod de bonis S. sin. ss. d. l. f. Add. Alex.
cons. 18. lib. 3. Socin. cons. 66. col. 8. lib. 1. Felin. c. si cautio
col. 24. Vers sed davertendum extra de side instrum. Fea.
lin. si succol, 14. extra de sentent. & reiud. Lus in prol. seu.
col. 27. Vers sinxte pradicitarg. l. si quis inquilino S. sin. sf.
legat. 1.

Magistratui † tamen, qui actum aliquem absq; certa 62

154 DECIMVS QVARTVS

causa explicate non potest, fides adhibetur, sipse dicas, se hac causa motum, huncactum explicare. Bar. d. l. ambitiofanum. 18. Guilhelmus de Cun. Albertus de Rosate & Alexand. l. 1. in princ. & ibi Ias. num. 59. & num. 60. & Dec. num. 69. ff. de officio eius cui mand, est iurisdictio Bald, lege imperium num. 9. ff. de iurisdictione omnium iud, Ball, rub-num. 21. extra de officio deleg. Felin. c. pastoralis in princ. num, s. arg. gl. ibidem verbo exonerare. extra de offic. de lege Aymo Crauettaconf. 135, num. 24. lib. 1. facit tex.l. Dium ff. de offic. prasidis l. si publicanus (1. ff. de publicanis lege 2. ff. de offic. ciurlium indicum lege fin. C. ud L. Iul. repetund, lege 1. C. de pradys decur. lib. 10. lege 1. C. de succeptorib. & artarys lib. 10. c. in presentia. extra de renunciat. c. prudentiam in princextra de offic. deleg. c. post cesionem & ibi Balb. Abb. Felin. & Dec. extrade probat.c. audientiam. Extra de prascrip. gl. l. pacta nonisima C. pact-

63 Quod † tamen ita demum verem est, si superior in statuto in specie exprimat causam publica vtilitatis, vel necessitatis, ex qua causa ipse ad condendum hoe statutum motus suit.

64. Secus † autem est, si ipse solummodo in genere dicat, se social attutum ex causa publica villitatis vel necessitatis condidisse: namq; sac generalis assirmatio, mea quidem sententia, noc casu nihil operatur.

Tum f quia hac assertio generalis nudo sermone estus potitis ad colorem quam ex rei veritate statuto adiceta censetur, ideogs perinde haberi debet atq; si illa in statuto apposita non suisser, ag. l. que deveniror or ibi gl. ss. de dolo l. steendum S. de editit. edito Oldrad. conf. s. Bar. l. r. num. 11. circos sn. ss. de inte codicillor. Bal. l.

DECIMVS QVARTVS quoties col. 1. C. de hared. iustit. Tirag. repet, l. sivnguam in prin. n. 122. C. de reno. donat.

Tum † quia hac generalis affertio est obscura, am- 66 bigua & incerta. arg. l.cum flichus ff. de folut. l. ita fider com-

missum ff. de iute fisci.

Et certi iuris † est, quòd verba obscura, ambigua fi- 67 ue incerta nihil operentur, in his in quibus de graui præindicio alterius agitur. are. lege item exigi ff. de dolo l. de atase 6. nihilff. de interrogat action. l. certum in prin. ff. deconfesis l. pratoredixit in prin. ff. de iniur.

Tum † quia Doctores nostri in simili tradunt affer- 68 tionem generalem de meritis in aliquo actu factam nihil operari, Socin. conf. 295. lib. 2. Tirag. repetit. l. fivnquam verbo denatione largitus num. 85. C. de reuo. donas.

Præfertim fiille actus talis fit, qui non nifi ex cau- 69 sa meritorum explicari potuit. Bald, l. illud col. pen, C. de S. S. Eccles. Bald. I. fin. ff. exer. act. Bald. I. cum pater S. roe off. legat. 2. Ang. & Raphael Comenfist, Aquilius ff. de donationib. Florianus l. qua pater col. 3. ff. famil. hercis. Paul. de Call. conf. 345. col. 2. lib. 1. Guido Page ling. 375. 146. conf. 154. col. 5. l. 2. 6 conf. 73. col. fin. lib. 3.

Et † licet generaliter affertioni generali magi- 70 fratus qui affirmat se ex causa publica viilitatis vel neceffitatis condidiffetale statutum, vt subditi sui pro molendo frumentum ad sua & non adalterius molendina accedant, nulla fides adhibeatur : Tamen † hoc fallit 7 1 quando hac affertio aliquibus coniecturis probabilibus adiuuatur.

Ad quam † sententiam mouendam mustis fortissi- 72 mis rationibus moueor. Et primò † ad hanc senten-73

156 S DECIMVS QVARTVS

tiam tenendam mouer id, quod Doctores nostri tradunt, licet marito qui emit fundum nomine vvoris non credatur, si ipse dicat se hune surdum pecunia comparasse, tamen hoc non procedere, co casu quando exaliqua verisimili conic ctura apparet hune fundum pecunia vxoris comparatum sunite salicet, is. 1. mater. C. de rei vindicat, Det. Coni. 463. n. 21. Traquu. i.inl. si vyguam. verbo donatione largitus. n. 100. C. de reuceand. donat. Alexan. cons. 18. x.: lib. 3. Chauet. cons. 40. n. 4. vers. consir no. 64. Alexa. de prasum. reg. 1. prasumt. 16. n. 4. Menoch. l.b. 3. prasum. 29. n. 32.

74 Secundo † mouet me, quod etiamfi confessioni patris, se pecuniam a filijs acceptife tanquam ad cos pertinentem, non stetur, tamen si coniccura aliqua appareant, fidem illa assertio mercatur. Salicet. d. l. maser. C. dereiver. d. Alex. d. conf. 18. num. 4. lib. 3. Dec. conf. 95. col

2, Hyp. de Ma [il. fi g. 6:0. n. 3.

Terno † hanc fententiam confirmatid, quod traditur, licet affertioni marth, qui dien ferem aliquam donaffe vxon proper benementa ipfius, regulariter non credatur, affertion tamen marti hoc cafu credi, quando cum hac affertione probabiles coniectura concurrunt Dec. (pp. 1902).

Quarto † ad hanc fententiam probandam facit id, quod traditur, heet martus qui vxori fue fundum fuum vendidit, non credatur, fi ipfe dicat fibi precium prohoc fundo contentum, ab vxore fua numeratum, marto tamen hoc cafu plenam fidem adhiberi, fi hee confessio mariti probabilibus coniecturis vel præfumptionibus adiuuctur. Balco/1665.lib. t.

Quintò † licet alioquin confessio mariti, quæ affirmat, DECIMVS QVARTVS 157

mat le dotem promissam recepisse, fidem nullam faciat, confessio tamen mariti o qui affirmat, sibi dotem promissam numeratam fuisse, plenè probat, quando cum hacomfessionealix coniectura vel alix præsumptiones concurrent Raph. Cuman. Conf. 31.

Sexto † hac opinio fuadetur ex eo, quod traditur: 78 dotem confessam, que alioqui † non habet primilegia 79 dotis data: 3.l. l. 48i / w. c. qui petiores in pig hab. cadem primilegia habere que habet dos data, quando hac confesso dotis aliquibus probabilibus coniecturis adiuuatur. Bal. l. 1. col. 3. C. de primileg. dot. Abb. conf. 73. num. 5.

lib. 2. Fran. Aret. l. s. col. s. ff foluto matrim.

Septimo † pro hac opinione facit id, quod traditur: 80 licet confessio nuda & fine causa non valeat l. cum indebuto §, sin. sf. de probat. c. si causto & ibi Abb. & Felin. extra de side instrum. Consessionem † tamen nudam & sine 31 causa valere, quando ex quibus dam probabilbus consesturis causa præsumi potest. Fran. dret. l. s. col. 5. Vers. scandas casus sissessionem frances (s. s. col. 5. Vers. scandas casus sissess

Octavo † hanc fententiam confirmatid, quod tra- 82 ditur: Confessionem vxoris conflante matrimonio fatuore mariti factam qua alioquin fidem nullam facit, tunctam cum aliis confecturis plenam probationem in-

ducerc. Bal. conf. 471. 1 b.s.

Nonò † licet Ecclessa non obligetur ex mutuo nis 33 probetur, & Ecclessa pecuniam renera numeratam & hanc pecuniam in villatem Ecclessa versameste, tamen Ecclessa kidisincè ex mutuo obligatur, si affertio prastat, qui affirmat, & Ecclessa pecuniam numeratam, & illam pecuniam in villatarem Ecclessa conuersam aliquibus probabilibus coniecturis adiuuetur. Eal. dathen-

Y 3

158 & D E C I M V S Q V A R T V S. sice hoc ius correct. col. pen. C. de S. S. Ecclesiis.

- 84 Decimò † dicto patris qui affirmat se filio suo propter ipsius benemerita rem aliquam donâsse, cui altoquin fides mulla adhibetur, plenè creditur, quando cum hoc dicto alia pracsimptiones vel consectura concurrunt. Caido Papa Lsi voluntate C. de resind. vendir.
- Nndecimo † licetis, qui donat alteri, vel omnia bona (ua, vel partem bonorum, vel rem aliquam fingularem, non prohibeatur hanc donationem propter liberos poftea (usceptos retractare, etiamflipse in donatione generaliter vel indefinité dixerit, se hac bona vel omnia vel partem illorum vel etiam rem fingularem donasse propter benemes ita donatarij : tamen hoc non procederet eo casu quando hac affirmazio donatoris aliquibus probabilibus coniecturis adiunatur: Tiraq, rep. 1, si unquam verb. donatione largitus. num. \$\$\$. C. de reas. donat.
- 26 Duodecimò † licet quando vnus idemq, testis in iudicio iuratus contrarium deponit illi quod ipse antra non iuratus extra iudicium diserat, depositio illius iurata præseratur dicto illius non iurato: fecundam commune.
 - mem* Doctorum sententiam. Bal. & Abb. c. per tunc extra de probation. Bald. l. nullum num. 1. C. de testibus Balb. c. t. S. s senim sentential strinuest. Bald. c. t. S. s. penim sentential sententia

Tamen

DECIMVS QVARTVS 150

Tamen † dictum tectis non iuratum & extra iudiciale indistincte præsertur depositioni eiusdem & iudiciariæ & iuratæ quando dictum non iuratum tectis aliquibus coniecturis vel præsumptionibus adiuuatur, Bal. c. lucy innum. 4. & ibi Abb. num. 2. & Felin. num. 1. arg.ill. 1ex. extra de prasumpt. Felin. d. c. cum in tuanum. 8.

Et † ita multi Doctores volunt intelligendam & re- 3 3 ftringendam este doctrinam illorum Doctorum, qui tradunt si testis iuratus contrarium deponat illi, quod ipse peus non iuratus extra iudicium dixerat, depositionem illus iuratam sidem non sacere. Bar. d. l. eos sf. ad L. Cornel. de sul, anton. de sul-d. caumi usa extra de sessit. Abo. c. ingussitioni & tertia. extra de acusat. pet. de Anchar. Clem. 2. da essis la estit. Card. Florent. e. pertuas, extra

probat. Com. conf. 170. n. 15. lib. 3.

Et sictper prædictas rationes concludo, sicet dictum go velaffertio magiffratus qui generaliter & indefinite affirmat, se ex causa publica vtilitatis vel necessitatis condidiffe tale statutum, vt subditi ad nullius alterius quam iplius staruentis molendina accedant, nullam præsumptionem inducat, hoc statutū ex causa publicæ vtilitatis vel necessitatis conditum suisse, hoc tamen non procedereillo casu, quando hæc affirmatio generalis aliquibus probabilibus coniccturis vel præsumptionibus adiunacur. Porrò † hoc quod dictum est, in certis casibus, prx- 90 fumi magistratum, qui tale statutum condit, vt subditi upilus ad nullius alterius, quam ipilus magiltratus molendina, pro molendo frumentum accedant, hoc statutum ex causa publicæ vtilitatis vel necessitatis condidisse, non procedit co casu quando cuidentia facti contrarium docet. Bar.l. ambitiofan. 28. ff. de dec. ab ordine faciend. Præter-

Præterea † hæc præsumptio per aliam præsumptionem fortiorem elidipotest. arg. l. Diaus & ibi Bar. de integ. restitut. c. literas & ibi Abb. & Felin. extra de

prajumpt.

Et † contra cam probatio contraria admitti debet. Bar. d. l. ambitiofa nu. 28. Felin. c. paftoralis in prin. num. s. Extra de offic. deleg. arg. l. ab ea parce l. si Chirographum & l. verius ff. de probat. l. fin. in pr. ff. quod met. caufal. nuptura in fin. ff. de sure dot. l. generaliter &. si petitum ff. de sidei commis. libert. I. fine posidetis C. de probation, c. vnico, vt Ecclesiastica benesicia sine diminut, confer.

Namque † certi iuris est, quod etiam contraillam præsumptionem quæ exassertione Imperatoris, Papæ, velalterius superiorem non recognoscentis, descendit, probatio contraria admittatur in illis casibus in quibus de praiudicio tertij agitur. Aymo Crauetta conf. 135. num.

42. lib. 1.

Secundo † hac conclusio, qua vult statutum a superiore conditum, quo cauetur, vt subditi sui ad nulla alterius, quam ipfius statuentis molendina tantum pro molendo frumentum accedant, in præiudicium fubditorum ratum non esse, non procedit eo casu quando hoe flatutum consentientibus omnibus subditis de que rum præiudicio agitur, conditum est.

Namque † certi & indubitati iuris est statutum respiciens etiam singularium personarum praiudicium, indistincte valere, si id statutum consentientibus omnibus subditis factum sit. Ang. conf. 270. incip. visis & examinatis verf. secundo principaliter Felin. c.cum omnes num. 18. verf. decimo fallit. Extra de constit. Prap. c. ad nostram

in fine extra de appellat.

DECIMVSQVARTVS. 161

Tum f quia volenti & consentienti neque do-96 lus neque iniuria neque grauamen infertur, l. quamuis or ibi Iaf. ff. de inius vocas l. in diemff. de aqua plu. arcenda l. 1. S. nonvíg. adeo è ibi Ear. ff. de iniur. l. nemo videtur fraudare & ibi Dec. ff. de reg. iur. l. cum donationis & ibi Iaf. C. de transact. J. Venditor C. de rescind. Vend.

Tum † quia cuilibet permissium est, iuri pro se 97 introducto renunciare, l. pastum inter haredom & ibi gl. & Dostores sf., de past. l. si index circumuento, sf. de minoribus l. pen. & ibi Bar. Bal. Alex. Ias. Dec. & Dostores C. de past. d. . C. vi in posses, sg. a. c. adapo solicum extra de regularibus e. si de terra ext. de privilez.

Et certi siuris est eum qui actui consentit, intel-98 ligirenunciasse omniuri suo, quo hunc actum impugnare potuit. I, si debitor s. 1, si, qui s. mod, pig. l. nun putau s. si qui sa di paterni c. s. Titius si de seudo de si conten. nug. & Alex. l. si post humos s. 1, si di de seudo de si conten. nug. de sast. l. inter estera si cod si cultura si p. si cultura si c

Non tamen † hoc casu sufficeret consensus ma- 9.9 ioris partis populi in praiudicium aliorum non consentientium, sed requiritur vi omnes & singuli subditi, de quorum praiudicio agitur, huic statuto consentiant. Namque † certi iuris est, quod in emni statuto respici- 100 ente praiudicium singularium, vel particularium personatum, requiratur consensus omnium illorum, de, quorum praiudicio agitur, nee sufficiat consensus maioris partis, eo casu quando statutum hoc non ex causa publica vtilitatis vel necessitatis sastum est,

X

Ang. conf. 270. Felin. & Dec. d.c. cum omnes Prap. d. c. ad nostramen sin. extra de appellat. Aymo Crauesta in tract. de antiq, temp. 4. par. 8. circa pramissa num. 20. arg. l. per sundumss. servis. rust. prad. l. in concedendo sf. aq. plu. arc. c. quad omnes & ibi Dyn. de reg. iur.

Et per prædicta sit expedita prima conclusio tra-

dita ad quæstionem hanc.

§ DECIMVSQVINTVS.

In quo dilucidatur questio: Anstatutum superioris,ne subditi extra ditionem eius eant, ad molendina: valeat in praiudicium exterorum, sue non subditorum laicorum;?

SVMMARIA.

Statutum moleudini coaditai valet respectu non subditorum,
 nu. 8 & nu. 28. & nu. 57. eine ratio idid nu. 10. proponitur. Aunpliatub de decision. 52.

2. Statutum,ne qui pro molendo frumento territorium exeat,

3. Statutam, ne quis rem fuam extraneo alienet, valet.

4. Seatutum, ne fabiliti vinum, frumentum etc. extra territorium portent, valet.

5. Charitas ordinata incipit à feiplo,

6. Charitas ordinata amat se plus in vngue pedis, qu'am aduersarium in vertice espitis.

7. A'sibas ille canit, qui fe plus diligit vilain.

8. Dolum non committit qui fe plusaltero diligit.

9. Statutum ex ordinara charitater atum est, etiam cum altetim praiudico. 11. Legibus subditi parere tenen:ur: qued declaraturib n.12 &

14. Locorum dinerfit as non inducit dinerfum ins.

15. In Rebas difpositum, in personis locum babet.

16. Doninus quifq, pro suo arbitrio, de rebus sub disponere potest, etiam cum praiudicio cius, que ex illà lucrum percepit.

17. Dominus pro libitu de personis subditis disponere potest, etia

in damnum exterorum.

19. Magistratus habet dominium vniuersale territorij sui.

20. Lusram, quod alim ex re mea vel occusione rei mea percipit, aussere ego possum, etiamsi prinatus sum.

21. Lucrum, quod alius ex subdito meo percipit, aufferre possum. 22. Magistratus & respublicodem, quo privatus iure viuntur.

23. M. giftra w. multis cafibus, melteris conditionis prissate. 24. Refbubl. multis cafibus, melioris conditionis prissato est.

25. Principaliter quod sit, in omni dispositione attendendum,

atg, ex eo, de totă dispositione indicandum. 26. Actus non principaliter, sed secundario praiudicium alteră

affirens, pro non preiudicante babetur. 27. Statutum facorem statuentium subditorumg, respiciens priveipaliter sesundario autem nocens extrancus, pro nemini preiudicante

babceur. 29. Magistratus quilibet subditis, facilius, quam extraneis

praindicare peteit.

30. Imperator aliją, magifiratus, pacie causa vel alterius verlitatio publicagratsa, bona fubdiciorum aufierre alijog, tradere potest, men autem extrancorum ibid. n. 31.

32. Prinilegium fubdito datum ex caufa retractari potest.

33. Privilegium non subdito concessum non potest renotari , vila ex causà.

34. Diffenfare potest Papa in praindicium fubditi, non in non fubditi. ibid.n. 35. 36. Plenitudine potestatu vti Imperator potest quoad fubditor,

non quond non subditos ibid.m., 37. 39. Offendi simeno ab alio cautionem de nen effendendo petere

pote il ,fi eff. udens est fubditus, nam. 39.

164 ODECIMVSQVINTVS.

40. Offendisimens à forensi non potêt ab eo sautionens de non offendendo petere.

offendendo petere.

41. Caufa infla în omni facto împeratoris prafumitur, în fubdi.

so non extraneo ibid. nu. 42.

43. Obiectiones adhanc questionem. & num. 525. 5.

fecu in acquirendu. o nu 45, ratio prioru de citina. 46. o feqq.

47. Magistratus parencum, subditi filiorum vice sunt.

48. Parentes plus iuris habent in botis filiorum iam questets, quam extraneorum.

49. Mag stratus plus iuris habet, in bonis subditorum iam quafitis, quam in bonis extraneorum.

50. Parentes facilius praiudicare posunt extraneis in lucro ace

quirendo ex bonis (uis, quam filys (uis. 31. Mazifratus (eu Respubl, facilius praiudicare potest extraneis, quam (ubdicis , in lucro acquirendo , ex bonis , in quibus maeifratus

aut respublidominiam vniuersale rel particulare babet.

52. Lex non pro privato, sed publico commodo conscripta esse

debet.

53. Statutum quatenus valeat ad privatum commodum statuentis? & nu.54.

56. Dolo caret quod inre permittente fit.

58. Statutum ne fubdite extra territorium ad molendum cant, Valet in praiudicium laicorum exterorum.

FCVND of principaliter conclude prædi-

2 valere & ratum effe: Namq; † valet flatutum ne quis pro molendo frumentum territorium exeat, quæ fententia multis rationibus comprobatut.

Et primò † hanc sententiam probat id quod Do-* Crores nostri communiter concludant, valere statutum quo cauctur - ne quis rem suam extraneo sine forensi vendat, vel in eum alio titulo alienet. Ear. I silius famil. §

Dillis

Dinig. 3. & ibi Ang. Imo. Alex . 5 Iaf. lett. 1. nu. 71. 6 lett. 2. NH. 105. ff. legat. 1. 10h. And. Pet. de Anchar. Domin. O Phil. Francus c. fin de immunit . Eccle fia lib. 6 . Bal. Bar. & Salicet. L. didim argill: tex. C. contrah.emp. Bar J. sin emptione S. 1.5 ibi Bal. Sal. & Alex. arg. ill. tex. ff contrab. emp. Bar. l. in quorum ff. de pignor. Bar. si quis ita S. ea legeff. verb. obligat. Ber. l. vltima C. de actionib. tributorum leb. to. Bar.l. 2. C. de pred. nouiculariorum lib. 11. Alex.confil. 103. nu. 6. lib. 1. Corn.conf. 152. col. 1. lib. 1. Dec. conf. 661. col. 1. facit tex.l. unica C.non licere habita metrocomia lib. 11. cum fimilib. alleg . per Tiraquin tract. de virog Retrein prafatione prime partis num. 98.

Secundo | hanc sententiam probat id quod Do- 4 fores nostri tradunt, valere statutum quo cauetur ne subditt vinum, oleum, frumentum vel aliquid aliud extraterritorium portent vel vehant. Hoft. Ioh. Andr. Ant. de Butr. or Imo.c.2. & ibi Felin. nu. 22.ex. de constit. Cepolla repet.l. si fugitiui nu.54. v sq. adnu.69. C. de seruis fugit. arg. l. fin. o ibs Bar. ff. de decret abord faciend. l.1.C. queres export non debeant limercatores & ibi Bar. C. de comer. & mer.

Tertiò † cum ordinata charitas incipiat a seipsolis preses C. de servit . & aquac. si non licet 23.9. 5. Socia. conf. 11. num. - . conf. 26.m. 2 lib. 1. conf. 8.n.s. l b. 3. Corn. conf. 282. n.s. lib. 1. Geonf. 141. r. 7 lib. 2. Iaf. Site fi de dote n. 10. vet 11. Inflit de a Fion. Bar. & Alex. I. maritum ff. fol. matr. Alber. Bran.conf. 114.n. 423. & conf. 117.n. 163. Card. Parif. conf. 20.n. 6
32.1.6.4 Et plus famet le in vingue pedis, qu'im aduerfamain vertice capitis. Bal. con 312 incip. vifes act is col. 1.lib.4.

Et † alpibus ille canat, qui se plus diligit vl. 7 lum. Bal, confil. 299. col. 1. lib, 1. receptum teft, cum 8 qui se plus altero diligit, dolum non intelligi committere, Paul. de Cast. confil. 192. incip. verba apposita col. 2.lib.

1. Aymo Crauestaconfil. 8. num. 16. lib. 1.

Et statutum ex ordinata charitate sactum ratum est, licet illud statutum alterius praiudicium respiciat Job. And. Host. & Anton. de Butri. c. dilecti & ibi Abb. ex. de arbitr. Natub. de Afflitt. c. 1. nn. o. de pace tenenda. Matth. de Aff. decis. Neapol. 290. Sigism. Neapolit. cons. 25. nam. 7. & 8.

ad molédina extra territorium fita vehat, fiue pottet, ex chatitate ordinara factum fit, vt videlicet lucrum quod ex mercede pro mulctura foluenda percipitur, potus applicetur ipfis statuetibus, fiue ipforum subditis quam extrancis siue forensibus, sequitur hoc statutum indistincteratum esse, licet illud respiciat praiudicium non subditorum.

Quarto † hanc sententiam probat, quod legibus expresse ca utumest, subditum cogi obedire legibus. 1. 2. ff. de legib. 1. leges saratsisma C eod. nec † distinguius vtrum leges respiciant ca sacta, qua funt intra respirant

rium, an vero ca quæ fiunt extra territorium: Igitur fe13 quitur subditos indistincté cogi obtemperare statuts, criamis hæs statuta respiciant ca sacta, quæ vel sium extra territorium; vel quæ tendunt extra territorium.
Tum quia statutum generaliter & indefinité loquens,
generaliter & indesinité intelligendum est l. de preciossi
de sub, in rem act l. i. sft. legat, prossand. Tum quia

de sub. in rem alt l. j. ff. legat, prassand. Tum † qua ex locorum diuersitate diuersium ius iudici non debet. l. superuacuam C. de temp. in integr, restit. l. sin. de adisso

prinat.

Quinto

Quintò † hanc sententiam confirmatid, quod le-15 gibus expresse caucum est, dispositum de rebus & in personis quoque locum habere, l. qui surere & ibi Alber. de Rosac & Bal. st. de satu hominum, l. si quis inquilinus & situategatum st. de legat. t.

Quodque † simili modo clari iuris est, cuilibet li. 16 citum atque pernissum este de rebus suis pro libitus suo disponere, etiamsi hoc tendat in praiudicium alterius, qui ex illis rebus lucrum percepit. l. cum eo ss. de servit. vrb.pred.l. 1. S. denig.l. 2. S. pen.l. ssin meo ss. de aqua plu. arendal. Provulus ss. de dam. insecto.

Igitur † sequitur eodem modo cuilibet licitum 17
atque permissum este, pro suo libitu disponere de persons suis, sue sibi subditis, etiams suc disposito respiciat praiudicium personarum non subditarum: Et † 13
perconsequens statutum, quo cauetur, ne subditi pro
molendo seumentum, ad molendina extra territorium
sitaaccedant, ratum esse.

Sextò † cum ficut prinatus habet particulare do-19 minium rei suæ: Ita quoque vel magistratus sine Res. publica habeat vinuersale dominium territorij sui Ber. L. 16. perhane. sf. de rei vend. Bal. Alex. 1as. & Deci. l. 1. C. stade legicimi. Acqs † prinato licitum st., alteri austerre 20 lucrum, quod ipse vel ex ressua vel occasione rei suæ, percipi. l. 1. §. denig, sf. de aqua plus arcenda l. Proculus sf. de dann. insect. Sequitur † & magistratui sine Rei-2 pub. quoque permissum este, alteri non subdito austere cultud lucrum, quod ipse ex territorio suo suce occasione territorij sui percipit.

Namque † & magistratus & Respublica plerumque codem sure quo privati viuntur!, isem veniunt §, in privatorum innesa gl. ss. de pesis. bared. l, idem iuris ss. de compensat. l. s. C. de petis. bared. l, de contractu G. de resein. Vendis l, 2. C. de iurc Reip, lib. 11.

Imô† & magistratus, arg.l.e. C. de offic, innl. ind. c.in prasentia. extra de renunciatione c. post sepienem. extra 24 de probat. Et † Respublicæ in multis casibus sunt melioris conditionis, quam prinatil. respublica C. ex quibus causs maior l. Rempub. C. de inte Respub. 16. 11.

25 Virimò † cum in omnibus dispositionibus id quod principaliter sit & attendendum, & secundum illad detota dispositione iudicandum sit Labsimendiss. de ininteg, resistut Lis qui neccausam in prin & ibi 1as. Dec. & Doctores si, secretum petatur l. 1. § Vnde querie off liussi, de exer, ast. l. naus aduersa si, ad L. Rhod de iacin c. ad quespiones, extra de rerum permut.

26 Receptum † est illum actum, qui alteri praiudicium affort, non principaliter, sed secundario: periode habendum satqsti illealteri praiudicium non affortet.
gl. sin. c. quamus de past. lib.o. 14 son. l.nequiequam 5. vobi decretum tol.o. ss. de offic. procons. Iuson. d. l.si quis nec causain prin.nim. s. 14. l. decem ss. verb. oblig. Decem l. ge-27 neralitercol. 3. c. deinstit. & subst. Quare † cum pradictum statutum siat principaliter, in sauorem, ssuccommodum, vel statutum, vel subditorum, sequitur praiudicium, quod per hoc statutum, inconsequentiam, non subditis, siue forensib. infertur, in nulla

confideratione habendum, sed perinde hoe statutum ratumeste, atque si illud nullius praiudicium respiceret.

Et † sie per prædicta concludo statutum, quo 23 canetut, ne subditi pro molendo frumentum, adalia quam ipsius statuentis molendina accedant, in præiudiciom non subditorum ratumesse.

Necfoblat huic nostræ decisson i d quod tradi-29 tur: quemibet magistratum facilius subditis quam non subditis præiudicare poste, ideoque † liect impera-30 tori alijsque magistratibus permittatur causa pacis vel componenda vel conscruandæ, vel ob aliam publicam vulitatem, bona priuatorum auferre, & alijs concedere: Tamen hoe procedit tantum quoad subditos Imperatoris, aliorumque magistratuum vel corum bona, becus fautem est quoad non subditos: Namque in illis 31 nec Imperator, nec alius quilibet Magistratus propter pacem vel conscruandam vel faciendam bona auferre alijsque concedere potest. Paulus de Castro cons. 156. cons. 20. intip. prasupposto or constl. 281. intip. primam dibium Felin. c. qua in Ecclesarum vum. 20. Or bib Dec. num. 24. extra de constitui. Dece. nouit. num. 3. extra de iudic.

Similiter † licet Imperatori permittatur priui-32 legium datum subdito ex causa retractare; priuilegium † 33 tamen non subdito datum Imperatori ex nulla causane pacis quidem retractare permittitur. Innot. Abb. & Do Tores c. nouit & ibi Felia. num. 9. & Dec. num. 15. extra de iudie. Archid e. quiung 11. q. 1. Archid. e. licet de clette, jib. 6. Roman. consil. 232. Abb. consil. 35. & consil. 41. lib. 1. Lagua

Lapus allegat. 100. Card. conf. 35. & confil. 147. Paul.de Caft. conf. 229. & conf. 317.lib. 1. Abb, c. suggestum. extra de decimis Alex. confil. 101. num. 1. lib. 1. conf. 54. & conf. sin.lib. 4. Andr. Siculus conf. 2. lib. 4. Bertrand. conf. 101. lib. 1. Dec. 1. qua in Ecclesiarum nam. 24. extra de constitut. Tiraq. repet. 1. sunquam. verbo donatione largitus nu. 13. C. de reuocand. donat.

Eodem † modo licet Papæ permissium sit in præjudicium subditi sui dispensitionem facere, in † præiudicium tamen non subditi Papæ ex nulla causa dispensare licet. Domin.c. licet. canon.de elest, lib. s. Dec. d. t. nomit num, 13, Dec. c. Ecclesia S. Maria num. 13. exara de constitut.

His†adde quod licet Imperatori permittatur 37 abioluta potestate vti quod subditos :in†pravindicium tamen non subditorum Imperatori absoluta potestate vti permissum non esse Anton de Butr. & Imper. Clem. passoralis de senten & reiud. Anton de Butr. Clem. ne Romani de Elect. Socin. consil. 18.4. & cons. 256. lib. 2. & inter consilia. Alber. Bruni consil. 7. num. 77. Aymo Crauetta cons. 7. num. 9. lib. 1.

Eandem † sententiam confirmatid, quod traditur licet is, qui timet ne ab alio offendatur vel ladatur, possitadire magistratum & petere, v taduersarius situs cogatur sibi prastare cautionem, de non offendendo. Bur. Listicias & me potentiores si, de offic. prasta.

39 Tamen † ita demum locum habere, si is, à quo quis se offedi timet, sit subditus huius magistratus, Nam† si non sit subditus huius magistratus, tune magistratum cogre non posse forensem siue non subditum alteri cautionem de

nem de non offendendo præstare. Bar. Bal. & Ang. l. fed ethfusceperir §, fin. st. de indicys. Iaf. l. st. spep possessione nu. 6.C.de transaction. Felin. Rub. nu. 10. extra de treuga & pa. ce.

Hue †accedit id, quod licet omne facum Im-41 petatoris profumatur ex iusta atque legitima causa factum, hoe † tamen tantum procedit respectu subdito-42 tum, non autem respectu aliorum. Abb. c. qua in Ecclesurannum. 15. & 16. extra de constitut. Abb. c. inter quatuor col. 2. extra de maior. & obedien. Abb. c. adaudientiam col. 2. extra de maior. & obedien. Abb. c. adaudientiam col. 2. extra de prassir p. 14 font. si testamentum num. 5. C. de testaments.

Quare† cum statutum, quo cauetur ne subditi 49) adalterius molendina quann statuentis tantum, accedant, in praiudicium subditorum ratum non sit, sicut moc in pracedenti nostra conclusione § 14. n. s. & sega, documus: multo magis videtur dicendum hoe statutumin praiudicium non subditorum non valere.

Lapus allegat. 100. Card. conf. 85. 6 confil. 147. Paul. de Cast. conf. 229. & conf. 317. lib . 1. Abb. c. Suggestum. extra de decimis Alex. confil. 101. num. 1. lib. 1. conf. 54. & conf. fin lib. 4. Andr. Siculus conf. 2. lib. 4. Bertrand, conf. 161. lib. 1. Dec. i. que in Ecclesiarum nam. 24. extra de constitut. Tiraq. repet. 1. si vinquam. verbo donatione largitus nu.13. C. de reuscand. donat.

Eodem † modo licet Papa permiffum fit in pra-35 indicium subditi sui dispentitionem facere, in † prziudicium tamen non subditi Papæ ex nulla causa dispenfare licet. Domin.c. licet. canon. de elect. lib. o. Dec. d. c. nouit num. 13. Dec. c. Ecclesia S. Maria num. 53. extra de con-Mitut.

His†adde quod licet Imperatori permittatur absoluta potestate vii quoad subditos: in † præiudicium tamen non subditorum Imperatori absoluta potesta te vii permillum non esse Anton. de Butr. & Imper. Clem. pastoralis de senten ére ind. Anton de Butr. Clem. ne Romani de Elect. Socin. confil. 164. 6 conf. 256. lib. 2. 6 inter consilia Alber. Bruni consil. 7. num. 77. Aymo Crauetta con [. 7. num. o. lib. I.

Eandem † sententiam confirmatid, quod traditurlicet is, qui timet ne ab alio offendatur vel lædatur, possitadire magistratum & petere, vt aduersarius fuus cogatur fibi præstare cautionem, de non offendendo. Bir. Lillicitas . ne potentiores ff. de offic. prasid. 39 Tamen tita demum locum habere, siis, à quo quis se offedi timet, fit subditus huius magistratus, Namfii non sit subditus huius magistratus, tunc magistratum cogese non posse forensem sue non subditum alteri cautionem de nem de non offendendo præstare. Bar. Bal. & Ang. l. sed etsi susceperit & sin. st. de iudicys. Ias.l. si superpossessione nu. 6.C.de transaction. Felin, Rub. nu. 10. extra de treuga & pace.

Huc †acceditid, quod licet omne factum Im-41 petatoris profunatur exiulta arque legitima causa factum, hoc † tamen tantum procedit respectu subdito-42 tum, non autem respectu aliorum. Abb. e. gwe in Ecclesiarum num. 15. & 16. extra de constitut. Abb. e. inter guatuor est, 2. extra de maior. & obedien. Abb. e. aduditnium col. 2. extra de prasirip. Iason l. si testamentum num. 5. C. de testamentu.

Quare†cum statutum, quo cauetur ne subditi 40 ad alterius molendina quam statuentis tantum, accedant, in pracudicium subditorum ratum non sit, sicut noc in pracedenti nostra conclusione §. 14. n. 1. & seqq. documus: multo magis videtur dicendum hoc statutum in pracudicium non subditorum non valere.

Nec † mirum videri debet, quòd magistratus sine Respubli in acquisiris difficilius forensibus siue extra-47 neis quam subditis praindicare possir; Nani † cum Magistratus parentum, subditi verò filiorum vicem obtineant. §, eos autem Authent. vi ind. siue quoquo sustragio.

AS Sequitur † quòd sicut parent es habent plus iuris in bonis filiorum iam quasitis, quàm in bonis extrancorum. § igitur instit. per quas personas nobis acquiritur l. placei sf. acqui. hared. l. cum oportes C. de bon. que libere.

40 Ita † quoque & magistratum plus iuris habere in bonis la ta quoque & magistratum plus iuris habere in bonis.

fubditorum jam quæsitis, quam in bonis extrancorum.
arg.l.illud inpr ff. ad L. Aguil.l.à Titio inpr.ff. verb. ob.

lig.gl.l.fin.l. si quis seruo C. de furt.

Et teconuerlo, sicut parentes facilius possunt praiudicare extrancis in sucro acquirendo ex bonis sus, quam silijs suis arg.l. 1. cum opinibus l. illius Tit. sf. & C. de inoss. technological con l. primum itaque. Arthenrae bared. & fakid. §. aliud quog. Ausb. vs. cum de app. cognos.

51 Ita†quoque & magistratium sine Rempub. sacilius posse praindicare extrancis, qu'am subditis, in lucroacquirendo, ex bonis in quibus ipse dominium vel vniuersale vel particulare habeat, arg, g, fin L squis serso

C. de furtis.

52 Similiter† non obflat nostra sententia, quod lex prouullo priuato commodo, sed pro communi vulitate cinium debeat esse conscripta c. eris dist. 4-

Quodque feam ob causam dici possit, prædictum
statutum ratum non esse, si illud respiciat priuatum

commodum statuentis.

Namq

Namq; † ad hoc argumentum respondetur il- 54 lud procedere quò ad subditos statuentis, secus autem este, quò ad non subditos, tilis enim quò ad lucrum acquirendum indistinctè per statutum praiudicari posse statue, sicer hoc statutum priuatum statuentis commodum respiciat. I. Proculus st. de dama. inf.

Eodem † modo non obstar huie nostræsenten- 55
tæ, quod hoe statutum videri possit dolosim, ninquum
& satum in fraudem non subditorum. Namque † cum 5 6
hoestatutum iure permittente sar, illud omni suspicione fraudis & dolo acte. arg. 1.1.8. non sair st. de dolo 1.
miariarum 5.1. de iniury s. 1. nullus videtur & 1. nemo damins st. de erg. sin 1. Grachus C. ad L. jul. de aduter.

Firma † itaq; manet hac conclusio quod prædi- 57 dum statutum in præiudicium non subditorum ratum sit.

Quod † absque dubio procedit, quò ad praiudicum Laicorum, qui statuentibus subdiri non sunt: Nanque in illorum praiudicium tale statutum valere dubio caret. Pet. de Anchar. c. 1. extra de constitut. Alex. const. 21: num. 11. lib. 2. Aymo Crauetta intrastit. de antiqui. conpor. 4. par. §. circa pramissanda. Licet in hoc contrarium sed male teneat Nicol. Boer. Decis. 125.

S SEXTUSDECIMUS.

Heicexplicatur dubiums: An statutum superioris, ne subditi extra territoriumeius ad molendina eant, valeat in praiudicium Ecclessarum siue Ecclesiasticarum personarum?

SVMMARIA.

8: Negatina sententia, eiusg, fundamenta. G num. segg.

4. Satutum ne quis rem immobilem in extraneum alienet, in preiuditium Ecclesia non valet, declaratur ibid, n 76.77, 78.79.80.

6. Statutum, quo Ecclefie aufertur ius, à iure communi conuffum, non valet. & n.33. declaratur. hoc ibid.n. 34.35, 35. & num.83.

8. Statut a contrahere cum Ecclesiu prohibentia, non valent deglaratur ibid. nu. 24. 25. 86. 87.

10. Clerici Superiores ac digniores funt laicis.

21. Statuta inferiorum , non ligam maiores superiores, aut dieniores, declaratur ibid, n.94.

12. Statuta condere inrifdictionis ell.

23' Laici in clericos null am habent surisdictionem.

14. Staintum, quo cauetur quod Locatio tacitè veiter ata senfe atur, nifi contrahentium alter intra tres menfes ante finem locationie poseffatua fuerie : ad Esclofiam non extenditur ibida. 15 declaratur ibid on. 90. & fee.

16. Primogenitura flatutum non extenditur ad fratrem fecundogenitum , qui ante flatutum est fastiu Clericus, declaratur ibid n.104.

On fegg.

17. Statutum, quòd mafculu exftantibus fæmina non fuccedants won pertinet ad moniales ante statutum faltas.

18. Statutum agnatos cognatis in successione praferens, annoteat elericis? & n. 109.110, 111, 112, 113.

20. Munera

20. Manera sine onera rebus imposica antequam in Ecclesiams stansivent, manent etiam postea.

21. Munera fine onera Ecclesiasticis rebus imponi nequenne, po-

fleaquam res in Ecclefiam translata funt.

23. Mariti vel propinquorum confensum in aliquo contractu velvitima voluntate requirens statutum, non extenditur ad negocia cum Eulosiu. On. segg. declaraturibid. n. 17. G segg.

26. Statusum retractus , rei vendisa agnatis vel confortibus soncess, ad Ecclesias emtrices non persines. Contravium verius, ibid.122. G

in respondendo ac iudicando sequendum n. 123.

28. Affirmatina fententia. Onu. feg. (rendu. On. 111 115.

29. Statuto laicoru praiudicari potest Ecclesiu; in rob, adhuc qua-31. Statuta qua non derozant prinisezije specialibus Ecclesiarum, necearum condicionem deteriorem faciunt, rata sunt, etiam in pra-

sudicium ecclessarum. E num: 82. 32. Seatuum, me subditi eant extra territorium, non est inho-

32. Statutum, ne jubditi eant extra territorium, non est inhomilum, neg, dereg at privilegijs Ecclesie, eiúsve conditionem deteriorem sa-

at. & num. 21.

37. Minorie reissine decreto , alienatio etiam in Ecclesiam vel

ad pias caufas, falta, non valet.

38. Minoru vei in alienatione requifita follomnitas, etiam in

manumisione . O' donatione libertatis locum babet,

39. Libertas equiparatur pie caufe.

40. Libertas qualibet pià caufa fauorabilior est.

41. Statuta ad Ecclesiam indistincte extenduntur quando sans Snæpta in rem.

44. Statutum prohibens subditos ad molendina Esclosia non vadere, non valet. & nu. segq. vsg., ad n. 50. inclusiue.

45. Statutum quo deterior efficieur conditio Ecclesiasticarum personarum, quam laicorum, non valet.

46. Statutum expresse tandim de Ecclesijs, sine Ecclesiasticie personie disponens, non valet.

47. Statutum nominatim fine expresse Clericum à successione excludens non valet,

43. Molendina non Ecclefia, fed prinata clericorum, non funt de fero laicorum.

11. Statu-

51. Statutum prohibens we Subditi eant ad molendina extra territorium, que laici ao Ecclesia in seudum, emphyteusin, vel libellum tenent-

52. Lex imperialis specialiter quid de seudo, emphytensi vel libello Ecclesiastico disponit, rata non est.

53, Lex imperiy faciliùs qu'am inferiorum statuta, Ecclesis pre-

54. Maior quod non potest , id multo minus minor.

55. Statusum, ne fubdici exira territoriù vadant ad molendina extra territorium, percinet etiam ad prolendina, qua laici ab Ecclefia tenant in feudum, emphytenfin vel libellum.

56. Statuta laicorum persinent etiam adres, quas laini, ab

Biclesia, in fendum, emphyseusin libell umve tenent.

57. Statulum de non eundo ad molendina extra territorium, ad Ecclesia molendina pertinet, si exiguum inde in Ecclesiam praiudicium vedundat.

38. Statutum generale laicorum ad Ecclefias pertinet, quando Ecclefia nullum aut paruum ex eo generatur preiudicium.

59. Preiudicium modicum an magnum fit, relinquitur arbi-

60. Statutum laicorum, ne fubditi extra territorium ad molen dum eant, ad molendina pertinet etiam ea, que funt in patrimonio desicorum.

61. Clerici in bonis patrimonialibus iure laicorum ytuntur, caf-

62. Statutum generale ne fubditi eant extra territorium ad me lendum, fi ell factum à laicis & clericis , comprehendit estam molendina clericorum, extra territorium.

63. Statuta à laice & cleviele simul condita, eviam cleritor indistintte obligant.

64. Scatutum, ne fubdici extra territorium ad molendum canto 6 in rem conceptum est, comprehendit etiam molendina cleritorum.

65. Statutum generale, quo fubditi extra territorium, ad ma lendum, îne retantur, fi omuse extra territorium fito: aqualiter comptehendie, tunc etiam molendina eleriorum extra territorium fita compleditur.

6 Statutum

Statutum ne masculis exftantibus famina succedant, etiam moniales comprehendit.

In ftatutis, quo ad effectum, nibil refert, an in rem concepta fine, an in per onam.

Statuta loci, retum fitarum, in successione, indistincte attenduntur, fine concept a fint in rem, fine in personam.

Statutum ne subditi, extra territorium, ad molendum eant, in effectu rem respicit, nempe molendinum extra territorium. & num. 101.

Lex fine flatutum generale etiam ad res fine per fonas prinilegiatas percinet, in cafibus, quibu illa non funt specialiter privilegiata.

72. Chrici, que ad statuta, subditos ; extra territorium ad melendum ire, vetantia, non funt fpecialiter prinilegiati.

Statutum prohibens cum certo genere personarum contrabe. re etiam clericos comprehendit.

De personis distosicum, in rebus quoq locum habet.

87. Intellectus c. fin. ex. de immunit, ecclef. in 6. & n.

94.

88. . Legis verbis ceffantibus ceffare debet etiam dispositio eius.

Lex, quod non dicit, nec nos dicere debemas. 89.

Legis verba vbi deficiunt , etiam legis dispositio deficit. 90.

91. Legis dispositio nunquam vitra eius perba extendenda est. Interpretari non poffumus, dispositionem id disponere, quod

nen loquitur. Superiores aut digniores ligantur statutu etiam inseriorum

quando superiores illi in hos non babent iurisdictionem. Ecclesiastica persone qua nullam in laicos inferiores se, iuris.

dictionem habent, ligantur fraintis laicorum.

Statuta que subditis aliquid imponunt valent etiam in praiudicium non subditorum. On 98.

102. Statutum res potius quam personas respiciens facilius etsam Ecclefiam continet, qu'am ftatutum quod simpliciter personas respicit.

103. Ex diucrfis , fine diner fam rationem babentibus, nonfit illacio.

178 & DECIMVS SEXTVS.

104. Eily vinu parentibus babent probabilem spem , suttedend parentibus.

105. Parentum naturale votum eft, pe liberi ipfis fuccedant.

debita est. Liberis, etiam cum parentes viuunt, eorum bareditas quast

108. Eidefia ante statutum aliculus loci, ne subditi illius seiten tra territorium ad molendum eant , nullum ius ad subditos illius territorij bubent & n. 116.

112. Cognati nulum ius , imò ne fpem quidem vllam probabilem bubent fucedendi transuerfalibus suù-qui adbus superstites sunt

113. Statutum agnaios cognais preferens in successione, etiam ad illos cognatos pertines, qui ante statutum Olerici esfecti sunt.

120. Statutarem, & statuta personam principaliter respicientia maxime different.

121. Ex diversis, sine diversit at it rationem habentibus, non pesest argui.

124. Statutum, prohibens fubditos, extra territorium ad molendum ire ratum est in praiudicium exterorum, fallit boc quo ad Ecilesiaa: ibid, num. 125. istag, fallentra iterum declaratur num. 126, remissiue.

Voad † praindicium verò Ecclesiarum sine Ecclesiasticarum personarum rase staturum non valere Doctores nostri magis communiter * concludunt. Pet. de Anchar. conf. 15. Pet. de Anchar. conf. castria confistut. Alber. de Rosac a. par. statuorum q. 2. Caspar. Caldrin, sines confist. pet. de Anchar. confist. 12. Callegium Bononienscinter conf. pet. de Anchar. confist. 12. Callegium Bononienscinter conf. pet. de Anchar. confist. 12. Callegium Bononienscinter conf. pet. de Anchar. confist. 13. Abb. repet. c. Ecclesia S. Maria num. 31. & ib Felia num. 104. & Dec. num. 49. Pets festimo non vales statuum. Extra de confistut. Alex. conf. 211. num. 16. lb. 2. Socin. confist. 13. lb. 2. Felia. cum omnes num. 5. Extra de confistut. 13. st. 1. ff. de legibus lege ciuitas st. ss. ferenum Pet. Las. loge quo minus

wam. 155. 6- 156. ff. de flumin. Nicol. Boer. decis. 125.

Non † tantum, fi statutum specialiter & nomina 2 tim disponat ne quis pro molendo frumentum ad molendina Ecclesiarum vel Clericorum extra territorium sita, accedat, Bal. interconsil. Per. de Anchar. consil. 11. Sed 3 teriam si statuto generaliter & indefinité caucatur, ne quis ad molendina extra territorium sita accedat, sicus hot expresse tradum Dostores in locis preaslitzatio.

Oux sententia multis rationibus comprobari potest : Et primò † hanc fententiam probatid, quod Do-4 ctores nostri communiter * tradunt- Statutum, quo ca- * uetur, ne quis rem suam immobilem vendibilem vendat velalio quolibet titulo concedat forentibus fiue extrancis, in præiudicium Ecclesiarum sine Clericorum non valere. Ioh. Andr. Pet. de Anchar. Lapus Domin. & Philip. Francusc. fin. arg. ill. tex. de immunit. Ecclefic lib. 6. Joh. Andr. c. flatutum de hercticis lib. c. Federicus de fenis confil, 86, col. pen. Alb. de Rosate 2, par. flatutorum q. 2. Bar. lege filius familias. S. Dini. q. 3. 6 ibi Albert. Ang. Flor. Imo. Rapha. Cumanus Alexand. & Ioha. Crocus ff. delegat. 1. Bar. lege fin. col. fin. & ibi Bal. col. 4. C. de S. S. Ecclefiis Bar lege dedum C. contrah. empt. Bar. lege fin. C. deexactor. tribut, lib. 11. Bal. lege inbemus nullam 2, notab. C. de S. S. Ecclesiis Ang. confil. 48. incip. quidam Franciscus Anton. de Butr.c. tua nuper arg. ill. tex. Extra de decimis Panosmit, c. à nobis el. 1. notab. 3. extra de fentent. excommu. Paul. de Cast. confil. 89. lib. 2. Card. Florentinus confil. 66. & confil. 144. Ioha. de plat. lege's. col. I. C. non licere habitat, metrocomia lib. 11. Socin. confil, 14, lib. 4. Felin.

180 6 DECIM VS QVINTVS.

4. Felin. c. que in Ecclesiarum num. 80. & ibi Dec. num. 40. extra deconstitut. cum similibus allegat. per Tirag. in erast. de ll. connubialib. 21. 8.n. 172.

Quannuis in hoc contrarium teneat Iacob Butrigarius Ausbentica esta d'irrita C. de S. S. Eclesius Bal. e. qua in Ec lesierum col. 2. de. Eclesia S. Maria col. 2. extra de confit. Ias. l. silvus familias. S. Diurlett. 1, num. 72. of g. ad num. 85. d' lett. 2. num. 107. of g. ad num. 114. ss. de virog, retracta 1, par. in prafatione num. 14. d. S. 1. ss. l. 13, num. 5. d'in statt, de legib, cannub. gl. 8. num. 171.

Secundò † hanc sententiam probatid, quod traditur, statutum per quod aufertur Ecclesia illud jus. quod ius Ecclesia à iure communi concessum est, tanquam libertati Ecclesiastica contrarium, non valere. Ant. de But. & Im.c.cumterra arg. ill.tex.extra de el. Ant. de Butrio & Imola c. Ecclesia S. Maria & ibi Fel, n. 69, & Dec. num. 3. extra de conft. Anton, de But. c. nouerit, extra de sentent, ex communi. Fulgos, Authentica cassa & irrita & ibi Dec. num. 20. C. de S. S. Ecclefiis Alex. I, filius famil. S. Diui ff. de legat. 1. Alexand. conf. 100, num, 12. conf. 111. num. 7. lib. 2. 6 conf. 17. num. 16. lib. 4. Andreas Siculus conf. 31. lib. 4. Lapus alleg. 92. facit tex. de Authentica cassa & irrita d. c. nouerit c.fin. de vita & honest. Chor. C.fin. extra de rebus Ecclesia non alieni l. eius militis & militia missusff. de testamentis mil. S. quia vero verifimile Authentica de non alien. aut permut. rebus Ecclefia.

Quare†cum Ecclesia sicut & alius quilibet hoc ius habeant, vt quilibet pro suo arbitrio ad molendina ipsotum accederepositi, videtur dicendum illud statutum per quod Ecclesiæ aufertur hoc ius tanquam libertari

Ecclesiastica contrarium non valere.

Terriò † statuta, per que subditi prohibentur cum s Ecclesiis siue Ecclesiasticis personis contrahere, tanquam libertati Ecclesiastice contratia non valent. Domin. c. sin. arg. ill. tex. de immunit. Ecclesie lib. o. Card. con. 144. Dec. c. que in Ecclesiarum num. 3. extra de constitutiominu.

Quare † cum per hoc statutum, quo cauetur ne sub- o diti pro molendo frumentum extra retritorium eant, subdiri saltem indirecte prohibeantur contrahere cum Clericis siue Ecclesiis extra territorium, molendina habentibus, coipso quod ipsi prohibentur conducere operas illorum, qui molendinis Clericorum prapositi sunt videtur dicendum hoc statutum non valere. arg. 1. quaritum ss. de bonis bb.

Quarto † cum Clerici sint superiores maiores & di- 10 gniores Laicis, arg. l. 3. C. de summa Trinit. & side Cathol. l. 2. C. vt nemo privatus c. deni g. distintt. 4. c. duo sunt gene-

74 LZ. Q. I.

Âtq; †flatuta inferiorum nunquam ligent maiores, 11 fuperiores, digniores (u.c., inferior, diff. 21. c., cum inferior & bi Felin. extra de maior & obed. c. venientes extra de incieran. 1. 2. §. denig ff. de orig. iuris §. plebucitum. Iulii. de ince naturali gent. & cunili.

Videtur dicendum hoc statutum in præjudicium

Clericorum fiue Ecclefiarum non valere.

Quinto † cum statuta condere sit iurisdictionis. 12
Bar.l. omnes populi quast. 1.ff. de iustit. & iure. cum simil.al.
legas. a Tiraq. in tratt. de primogen. quast. 10. num. 2.

Et | laici in Clericos nullam intifdictionem habe-

ant. c. Ecclesia S. Maria. Extra de conft. c. diligenti & c. fignificafti, extra de foro comp. c. fin. extra derebiu Ecclefia non alien Viderur dicendum prædictum ftatutum & ex hoc capite in praiudicium Clericorum fine Ecclefiarum non valere.

Sextò † statutum, quo cauetur, si per aliquem ex contrahentibus non fuerit protestatum per tres mensesante finem locationis, quòd non intendat viterius perseuerare in locatione, intelligifactam tacitam relocationem pro codem tempore, cum ijsdem pactis & 15 conditionibus, non † extenditur ad Ecclesias fine Eccle-

fiasticas personas: Alex. conf. 17. num. 13. lib. 4.

Septimò †cum statutum præferendi in successione paterna primogenitumi, & fecundo genito, & cateris fratribus non extendatur ad fratrem fecundo genitum, qui ante flatutum conditum Clericus factus eft, Iohan, Andr. c. fine culpa de reg. iur. lib. 6. Anton, de Buir. c. Etdefia S Maria o ibi Abb. in lett. num. 25. extra de conflit. Anton de Butr. Im. Abb. & Barbatias c. quod Clericis. Exgra de foro competen. Abb. conf. 3. num. 2. dubio lib. 2. Alex. conf. 211, num. 4. lib, 2. Socin. conf. 36. col. 4. conf. 81.col. pen. lib. 1, conf. 83. conf. 230. col. fin. conf. 241. col. 2. & conf. 45. lib. 3. Corn. conf. 94. col. 2. lib. 2. Cr conf. 205. col. fin. lib. 4. Ang. de Clauaso in sua summa verbo sex. vers. quinto Las. l. fin. num. 25. C. de pact.

Et † statutum quo cauetur, vt extantibus masculis, filiæ fæminæ non fuccedant, non porrigatur ad illas fæminas, que ante firutum promulgatum moniales effe-Ca fuerc. Lapus alleg. 110. Anto. de Butrio Imola & Abb. c. quod Clericis, extra de foro comp. Abb. e Ecclefia S. Marie in lett. num. 25, Gin repetit, num: 36. Feli. num. 78.6 79.

O' De-

& Dec. num. 52. extra de constit. Abb. cons. 111. in 2. dubio Tit. 2. Paul. de Cast. conf. 304.col. 3. lib. 1. Corn. conf. 94. col. 2. lib. 2. Socin. conf. 81. col. pen. lib. 1. & conf. 280. col. fin. lib. 2. las lege feruo legato S. fi teffator ff. de legat. 1.

Atquef statutum præferens agnatos cognatisin 18 fuccessione non noceat Clericis, Dec. conf. 13. in fin.

Videtur † fimili modo dicendum, ffatutum quo ca- 19 vetur ne subditi pro molendo frumentum ad molendina extra territorium fita accedant, non nocere Clericis, fine Ecclefijs, faltem quo ad illa molendina quæ Clerici fine Ecclesia extra territorium ante statutum promul-

garum habuerunt.

Octavo † licet rebus nondum translatis in Ecclesi-20 amonera imponi possint, eaq; onera durent etiam postquam illæ res in Ecclesiam translatæ fuere:rebust tamen 2 1 am translatis in Ecclesiam nulla onera imponi possunt. Archid. Pet, de Anchar. Domi. & Imo. c. 1. de immunit. Esclesia lib. 6. Guilhel. de Cunco Jacob Butr. & Bar. l. placet C. de S. S. Ecclesiis Bar. Authentica item nulla communitas C. de Eiscopis & Clericis Bar.l. rescripto . sciendum ff.de muner. & honor. lib. 10. Bar. conf. 180. lib. 1. Bal. conf. 280. lib. 2. Cald. conf. 7. Tit. de conft. conf. 3. Tit. de cenfib. Ang. tonf. 24. Pet. de Anchar. conf. 214. 6 conf. 303. Abb. c. quod Clerici. Extra de foro comp. Abb. & Card. c. non minus. Extraimmun. Ecclesia Abb. & Henr. Boir. c. 1. extra de censib. Soin conf. 81 lib. 1. 6 conf. 12, lib. 4. Dec. c. Eccle fia S. Marienum. sz. extra de conft.

Igirur f videtur dicendum similiter prædictum sta- 22 tutum non valere, in præiudicium Clericorum, fine Ecdefiarum, quò ad illa molendina, qua ipsi ante flatu-

tum promulgatum habucrunt.

Nono

Felin, Dec, & Dolleres s. Edleffa S. Maria extra de conftitut.

His tamen † & similibus rationibus non obstanti-2 8bus aliqui Doctores nostri tenent hoc statutium extendi etiam ad molendina Clericorum vel Ecclesiarum extra territorium fita, ficut hoc exprese atq, in specie tradit Bald inter confilia Pet. de Anchar. conf. 11. Cald. conf. 21. Tit. de constitut cui consilio etiam se subscripsit. Pet. de Anchar. idem tenet Aymo Crauetta intract, de antiq. temp. 4. par. 6. circa pramissa. Et pra allegatum consil. 11. Baldi refert & approbat Ias. l. filius fam il. 6. diui lect. 1. num. 76. ff. legat. 1. Las. conf. 230, col. 3. lib. 2. & conf. 39 in fin. lib. 3. Curt. iunior conf. 147. in fin. Dec. c. Ecclefia S. Maria num. 53. Verf. tertia concl. suprafacta extra de constitut, Dec, conf. 269. col. 4. conf. 271. cal. 4. 6 294. num. 5.

Que t confirmatur primò ex co, quod Doctores 29 nostri tradunt : licet per statutum laicorum non possit 6 præjudicari Clericis vel Ecclefijs in jam quæfitis, in quærendis tamen per statutum Laicorum tam Ecclesijs quam Clericis praiudicari posse. Bal. rub. num. 10. extra do constit. Bal. inter conf. Pet. de Ancharani conf. 11. nu. 53 Andr. Barbat. conf. 41. col. 20. lib. 1. conf. 34. col. fin. l. 2. 6 cont. 1. lib. 3. Tas. l. filius familias: 6. dini in lett. 1.num.76: ff. de legat. 1. Dec. d. c. Ecclesia S. Maria nu. 53. arg. l. ne mo S. 1.ff. pro Sociol. si Sponsus S. si maritus ff. donat, inter Vir. & Vxor. l. t. 6. confereur ff. collat. bonor. l. qui ausem in prin. ff. que in fraud. cred. l. fin. C. de acq. pos. Dec. c. in prasentian. 8. extra de probat.

Quare † cum per prædictum statutum præiudice: 30 tur Ecclesis sine Ecclesiasticis personis tantum in lucro quarendo, sequitur pradictum statutum etiam in pra-

indicium Ecclesiarum sue Ecclesiasticarum persons

31 I. Statuta † quæ negs derogant privilegijs velivibus specialiter indultis Ecclessijs vel Ecclessiticis personis, ac pet quæ non esticitur deterior conditio Ecclessaum vel Ecclessatticarum personarum, quam Laicorum, etiam in præiudicium Ecclessaum sue Ecclessatticarum personarum rata sun. Eur. I. nam. 20 C. de sum. Trinitat. & fide Carbol. Bart. rep. l. de quibus col. sin. st. de legibus Lapus allegat. qu. Andr. Barbat. rub. extra de rebus Ecclessaum alicen. Awdr. Barbat. rub. extra de rebus Ecclessaum alicen. Awdr. Barbat. rub. extra de rebus Ecclessaum alicen. Awdr. Barbat. cons. 14. col. 3. lib. 2. Consilios. col. 11. lib. 4. Tiraq. in trast. de var og retrastin. § 1. 12l. 13. mim. 4. arg. c. consistenus. Extra de respii sin intege. camvenissent. Extra de ce qui mitt. in posses, rei seu. causa. 1. de inreinr. lib. 6. Faut id quod tradit Alexand. consil. 143. lib. 1.

32 ii Quare † cum prædictum flatutum non sit inhonestum, neg deroget prinslegijs, Ecclesijs situe Ecclesiasticis personis indultis, atg, per illud non reddatur deterior conditio Ecclesiarum sue Ecclesiasticarum personarum, quam Laicorum extra territorium molendina
habentium, sequitur hoe statutum etiam in præiudicium Ecclesiarum sine Ecclesiasticarum personarum ratum esse.

Nec † obstat huic rationiid, quod Doctores nostri tradunt, statutum per quod aufertur Ecclesia vel Ecclesiasticis personis id, quod ipsis secundum dispositionem iuris communis concessum est, tanquam libertari Ecclesiastica contrarium, ratum non esse, sintente horvitra Dostores in secundo argumento contrario citatos exprese vo-" lunt Vi q, reprobata opinione Bar, centraria communiter "re-

сергить

espeum esse attestantur Felin.c. Ecclesia S. Maria num. 81.6 ibi Dec. num. 32. extra de const:

Namq; † illa sententia contraria Doctorum proce-34 dit illo casu, quando per hoc statutum sit deterior conditio Ecclesiarum situe Ecclesiasticarum personarum quam Laicorum, atq; iuri competenti exiuris communis dispositione equaliter tam Laicis quam Clericis non derogatur, tam in preiudicium Laicorum quam Clericorum. Tunc † enim tale statutum tanquam si-33 bertati Ecclesiastice contrarium non valet. Felin, c. Ecclesiastica num. 39. extra de const. arg. c. nonminus. Extra de immun, Ecclesia c. fin. eod. 711. sit. 6.

Secus † autem est siper hoc statutum non redda ; dur detectior conditio Ecclessarum sue Ecclessaticarum ; personarum , tunc enim hoc statutum valere iudico: Tum per iura pro hac sebeentia proxime num. 11. allegata. Tum quia † Doctoreșin simili tradunt: legem Civilem qua prohibet res minoris absg. autoritatecuratoris & decreto iudicis alienari, habere locum etiam in alienatione sacta à minore in Ecclessam, Ecclessaticas personas vel ad pias causas. Innoc. & seh. And. c. in presentis & sibi Abb. invisime norsa. extra de probat, arg. 1.2.5. vos of. de politistat.

Tum † etiam quia lex Ciuilis requirens certam fo-3 s lennitatemin alienatione retum minoris, etiani in manumissione fiue donatione libertatis locum habet, §, sadem lege inflit, qui & ex quibu caufis manu, non possum.

Qua f libertas non solum pia causa aquipara 19 tur. l. t. S. sin. & ibi Bel. C. de com. servo, manumit. Bar. & Imo. l. praxime ff. de bu que in ressumento debenta. Bar. l. si cai annulum, post princip, sf. de an. legat. Ray. l. Teisio Vinspura.

vou fructus S. fin. ff. de condit. & demonfrat. Bar. I fi vous C. de testam. Bal, l. 2. circa princip. C. de fidei commis. libert. Bal. l. fi iure C. de manumif. testamento Alex. l. centur. col. 2. ff. vulg. & Pup. substit. Tirag. rep. l. si unquam verbo, donatione largitus num. 246. C. reue. don.

Sch qualibet † pià causa longè fauorabilior est arg. Authentica si qua mulier C. de S. S. Ecclesiis L. scimus in prin. ff. in officio testamento c. quicung, 17. 9.4. gl. l. si quis ad declinandam verbo simili modo C.de in officio testamento. Alex. conf. 18. lib. 4. iunctal. Papinianus S. de quarta & ibi Fal. gos, & Paul de Caft, conf. 417. col. 2.lib. 1. 6 conf. 450.lib. 2. Ins. l. quidam existimenerunt col. 4. ff. sicertum petaturfacittex, l. primo graduff. qua in fraud. cred ..

Tertiò † statuta Laicorum indistincte extenduntur ad Ecclesias & Ecclesiasticas personas, quando illa statuta funt concepta in rem non autem in personam Salicet. Aushentica cassa & irrita C. de S. S. Ecclesiis Abb, inrepet. c. Ecclesia S. Maria num. 46. & ibi Felin. num. 84. & Dec. n. 56. extra de constitut. Abb. c. quod Clericis num. 30. extra de foro comp. Bal. l. neg, C. de hared instit. Tirag. in tract. de vtrog retractu 1. par. 6. 1. gl. 13. num. 40

Quare cum | prædictum statutum, quo cauetur, ne subditi pro molendo frumentum extra territorium eant quo ad molendina extra territorium sita, sit conceptumin rem, sequitur hoc statutum extendi ctiam ad Ecclesias sine Ecclesiasticas personas extra territorium

molendina habentes.

Et † licet exprædictis & similibus rationibus, qua in hac quæstione pro & contra adduci possunt, hæc quæstio si satis controuersa videatur.

44. Ego: tamen in hac quaftione concludo primo hoc

hoc statutum indistincte non valere, quando hoc statutum prohibet tantum ad molendina Ecclesiarum siuc Ecclesiasticarum personarum extra territorium sita, accedere. Tum quia per hoc statutum efficitur deterior conditio Ecclesiarum sine Ecclesiasticarum personarum quam Laicorum. Et † certum est tale statutum 45 per quod efficitur deterior conditio Ecclesiarum sine Ecclesiasticarum personarum quam Laicorum non valere. Felin. e Ecclesia S. Maria num. 89. extra de constit.arg. c. non minus extra de immun. Ecclefix c. fin. cod. Tit. lib. 6.

Tum quia statutum expresse disponens tantum de 46 Ecclesis sine Ecclesiasticis personis non valet. Bar. l. primanum. 29. arg ill. tex. C. de fum. Trinit. & fide Cathol. Ab. c. Ealefia S. Maria in lett, num. 10. 6 20. 6 in repet, nu, 15. 6 26. 6 ibi Felin. num. 40. 6 78. 6 Dec. num. 24. 6 45. erg.ill.tex.extra de conft. Abb. c. quod Clericis num. 42. extra de foro comp. Card. c. I. perpendimus q. 10. extra de sentent. excom. facit tex. c. certum & c. quoniam frequenter dift. 10. c. bene quidem c. cum ad verum c. fatis c. quadam o s. fi Imperator dift, 96. c. a nobis. Extra de fent. excom. c.vs animarum, de constitut, lib. 6. l. fin. ff. de iurisd, omnium sud.

Tum † quia Doctores in fimili concludunt, statu- 47 tum excludens nominatim & expresse Clericum fine Monachum à successione indistincte non valere. Ing. & Fulg. l. fin. & ibi las. num. 23. & Dec. num. 28. C. de patt. Bal. I. omnes populi num. 15. ff. de iustit. & iure Imol. Lud. Rom. & Alexan. l. Ripulatio hocmodo ff. verbo obligat. Imo. & Dom.c. quamuis de pact. lib. s. Ant. de But .c. quod Clericis & ibi Abb.n. 40 exera de foro comp. Ab.c. Ecclefia S. Maria inrep.n.35. 6 ibi Felin, n. 78. 6 Dec.n. 49. Extra de constitut.

192 5 DECIMVA SEXTYS

Paul de Cast. l. si à qui în pr. ff. de surud, omnium sud. Alen. cons. 139. n. 13. lib. 2.

48 Et hæc†conclusio procedit, etiám quo ad molendina, quæ non sunt depatrimonio Ecclesiæ, sed Patrimonio proprio Clericorum.

49 Namq; teum & illa molendina non fint de foro Laicorum l. decernimus C. de Epif. audien. e. si Clericus cum ibi

notatis extra de foro comp. Oldrad. conf. 83.

Placuit †prædictum flatutum etiam quo ad illa molendina non valere. Abb. in repes. c. Ecclesia S. Maria num. 26. 6-ibi Dec. num. 25. extra de conft. arg. l. sin.extra de vita & honestate Cler. c. t. de immun. Ecclesia lib. 6. c. similiser 16. q. 1.

Secundo † ego in hac quartione concludo, non valere flatutum quo specialiter cauetur ne subditi cant ad molendina extra territorium sita, qua Laicis ab ecclesia in seudum, Emphiteusin vel libellum concessa sunt.

52 Namq: † cum lex imperialis, quæ † facilius quam 53 statuta inferiorum ecclesiis siue ecclesiasticis personis prajudicare potest. Ber. l. si divina domum. 4. C. de exastis tribut. lib. 10. Hoss. Dottoresc. sin. extra de sol. Bal. places C. de S. S. Eccles. Specialiter aliquid disponens de seudo Emphiteusi, siue libello ecclesiastico rata non sit, Abb. c. in prasentian. 22. extra de conss.

Multò † minus statuta inferiorum specialiter de feudo, Emphiteus vel libello ecclesiastico loquentia valere debeut, ang e. cumin cunttu 7. iunitagl. extra de ele.

Terrio † concludo statutum prohibens generaliter, ne subditi pro molendo frumentum ad molendina extra territorium sita accedant, absq; omni dubio porrigi ad illa molendina quæ Laicis ab ecclesia siue eccessis. Asticia afficis personis in feudum, Emphiteusin vel libellum

Namq; † generaliter statuta Laicorum porrigun- 3 & utad res Laicis ab ecclesiis sine ecclesiasticis personis in seudum, Emphiteusin vellibellum concesses, perde J. Anchar, cons. 125 m. 7. & cons. 433. incip. possquam ista Domina in prin. Paul. de Cost. cons. 149. in sin. lib. 1. Rapha. Comens. cons. 25. col. 1. Alexand, cons. 9. nam. 2. lib. 5. Barbat. cons. 25. col. sin. lib. 1. Felin. c. que in Ecclesia mn num. 95. extra de constit. Dec. Authentica cassa virila num. 9. C. de 2. S. Ecclesia Dec. cons. 139. num. 2. Secin. inter constit. Albertis num. cons. 7. Albertis num. 22. col. 3. sait i dquod tradit an seminas 8. membro. quasi. 22. col. 3. sait i dquod tradit Bal. cons. 9. num. 5. lib. 1. Albe. ex transmissa num. 4. notab, sextra de soro compet.

Quartò † concludo statutum prædictum similiter 5 9
absq. omnidubio valere ettam in prædictum ecclessatum sine ecclessassimation personarum extra territorium molendina habentium, co casu quando hoc statutum vel nullum vel modicum prædidicium adsertec-

clesijs fine ecclefiasticis personis,

Namo; † generale statutum Laicorum abse; dubio 5 3 ad ecclesias sine ecclesiasticas personas extenditur, eo casu, quando per hoc statutum ecclesiis sine ecclesiasticas personas vel nullum vel modicum praiudicium insertut. Felin. t. Ecclesia S. Maria num. 89. extra de confisi. arg. l. sio. sf. de in linteg. restit. h. s. proinde leuis sebria culass. de adil. edictogl. Bar. Ids. & Doctores I. sciendum in prin. st. qui satuda. cogantur. Abb. & Dec. de appellationim. Extra de appellat. sacitid quod tradit Abb. conf. 72. num. 1, tib. 1.

94 & DECINVS SEXTVS.

Et quod †praiudicium modicum sue magnum dicatur, arbitrio iudicis, desiniendum committitur. Bal. l. num. 1. C. saduen vend. pig. Jeh. Andn. c. sin. col. v. 9.6. & ibi Im. col. 9.6 And. Barbat. col. 2. extra de donat. Tiraq. repet. l. sivnquam verbo omnia velpattem aliquam num. 30. C. reuse. donat. arg. l. 1. sff. de iure deliber. c. de causs extra de offic. de legat.

oo Quinto †concludo prædictum statutum si illud generale sit absq; omni dubio porrigi ad molendina quæ sunt de Patrimonio non Ecclesiæ sed Cjericorum.

Namg;† secundum communem * atg; receptam * Doctorum sententiam Clerici in bonis patrimonialibns iure Laicorum vtuntur, exceptis tantum casibus specialibus, in iure expresis, gl. c. sitributumverbo potelatem 1, gl. anton. de But. Im. & Abb. c. si diligenti extra de prascrip, Abb. c. Eccles S. Maria in lett. num, 7.0 in repetimum, 3. & ab. 6. bis Felin, num, 7. V. g. adnam. 12. & Dec. n. 12. extra de constit. Abb. c. t. extra de consult. Abb. c. Venerabilicol. 2. extra de iudicig abb. c. sin. num, 11. & ibi im. extra de vita & honesta Cler. Abb. c. ex literu extra despingnoribus Fran. Balb. in trast. de prascript. 1. par. 5. par. prin. 9. 5.

62 Šextô†concludo przdičtum fiatutum fiægenerale fit & non tantum a Laicis fed a Clericis & Laicis fimul conditum, etiam in prziudicium corum molendinorum qua Evclefiæ fiue Ecclefiafticæ personæ extra

territorium habent, valere.

63 Namq; †clari & indubitati iuris est statuta à Laicis & Clericis simul condita, in præiudicium Ecclesiarum sue Ecclesiasticarum personarum indistinctevalere. Rel.

S DECIMVS SEXTVS

Bal. c. cum venissent col. 2. & ibi 10h. de Lignano & Abb. in 2. notab. arg. ill. tex. extra de co qui misti i no posse se consultata con se consultata en con se consultata en con se consultata en con se con per trid. 10h. de Lignano & Fran. Arct. c. quod Clericis extra de soro compet. Ant. de Bart. & Im. c. Ecclesa S. Maria & ibi Felin. num. 21. vers se consultata en consultata de conflit. Im. c. ad nostrana eq. ill. tex. & ibi Felin. col. 2. extra de concluta extra extra extra de concluta extra extra de concluta extra ex

Septimo † concludo, prædictum statutum, si illud 64 strin rem conceptum, si mili modovalere in præiudicium illorum miolendinorum quæ Ecclesiæ situe Ecclesiastica persona extra territorium haben, ve pates ex ys pae intertio argumento supra num. 41. 42. pro hae sententia adducto citavimus.

Octano † & Vleimo concludo, prædictum statu-63 tun, si illud generale sit & aqualiter respiciens omnes illos qui extra territorium molendina habent, indistincte valere in præsindicium Ecclesiarum sine Clericorum, etiams hoc statutum non in rem sed in personam conceptum sit, item etiams hoc statutum faciat expressam mentionem Clericorum sine Ecclesiarum, quam † sen-66 tentiam comprobant omnia argumenta, que supra \$1.55.

addaximus pro consimatione islius decissonu, quod pradissim si supra decisionu, quod pradissim si supra decisionu, quod pradissim si supra decisionu qui extra territoriamolendina habent. Item & ca que diximus in hoc \$1.6, ion t. \$2. agumento in 25.20.30.31, & multi in sepre consimatione islius apinionis que vult pradictum statutum etiam in pratudicium Ecclesiarum sine Ecclesias si com personantem pratudicium Ecclesiarum sine ecclesias si com personantem pratudicium Ecclesiarum sine ecclesias si com personantem ecclesiarum si pratudicium Ecclesiarum si pratum personantem ecclesiarum si pratudicium ecclesiarum si pratum personantem ecclesiarum ecclesia

(sees/Googl

narum extra territorium molendina habensinm rata effe

Deinde † hanc sententiam confirmat, id quod Doctores in simili tradunt: Statutum quò cauctur; vr extantibus masculis scemina ctiam moniales non succdant, indistinctè etiam in pravindicium monialium valexc. Abb. 6. quad Clericis m. 40-extra de furo tomp. Felin. 6. Etiles a. Maria m. 79, extra decansi.

Huc taccedit quod in flaturis in effectu rem respicientibus nulla fiar differentia? Vtrum illa statuta fint-6 o conceptain rem an verò in personam, quodo; f cam'ob causam in successione abintestato secundum commu-* nem 'ato: receptam Doctorum fententiam inspiciantur indistincte statuta illius loci in quo loco sunt sita bona, de quorum successione agitur, nulla habita consideratione, vtrum statuta sint concepta in reman vero in perfonam. Jacob de Rauen. Jacob. de Aret, Guilh. de Cun. Dyn. Reiner, & Joh. fab. l. 1. num. 17. C. de fumma Trinit. & fide. Cathol. Bal.conf. 245 num-3, lib. 1. 6 conf. 132 circafin, lib. 2. Pet, de Anch, in rep, c. Canonum flatuta 12. q. prin, extra de conflitut. Alex.conf. 16. conf. 188. lib. 1. 6 conf. 10. libs. Socin. conf. 288. 6 conf. 292. Corn. conf. 118. conf. 85.6 com 162. lib. 3. Lud. Gozadinus conf. 49. Card. par. conf. 84. num 43. bb. 1. 6 conf. 47. lib.3. Tirag. in tract. de jure primogemitorum q. 46. num. 2. Socin. tunior. confil, 24. 1. dub, lib. 3.

70 Quire † cum prædictum flatutum in effectu respiciat rem, moleudina nempe extra territorium fita, tequiturillad datutum inditlindt valerein prædicium ecclesiarum fine ecclesiasticarum personarum, siue illudstatutum sit conceptum in rem sub in personam.

His † adde quod lex sine statutum generaliter loquens extendatur etiam ad res, sine personas prinilegiatas.

tas, in illis casibusin quibusipse specialiter prinilegiata non funt. arz. bin fraudem in princ. S. fi quis fe feribat & 6. fin. & ibi Bal. ff. de reftamento mil. L. impuberi ff. de adminife sutor: Dec. l. 1. num. 9. to. & 11. ff. de reg. iur. Dec. l. quatusela 6. nemo arz. illi tex. iuneta ol. eodem Tit. Dec.l. ex tostamento C. undelberi Dec. conf. s.

Cum † itag; Clerici & Ecclesia non sint specialiter 72 privilegiata, quo ad illum cafiim, de quo statutum pradictum loquitur. Sequitur prædictum statutum generale etiam ad Clericos fine Ecclesias porrigi, licet tam Clerici quam Ecclesia in alijs calibus priuilegiati fint.

Præterea † statutum prohibens, ne quis cum certo 73 genere personarum contrahat, etiam extenditur ad ecclesias fine ecclesiasticas personas. Feder. de Senis conf. 85. Abb. in repet. c. Ecclefia S. Maria nam. 44. 6 ibi Felin. num. 81. verf. quartus cafus & Dec. num. 55. extra de conflit. Domin, c. fin. col. fin, de immunit. Eccle le lib. 6. Alex, conf. 93. lib. 2. Tiraq. traft. de ll. connub. gl. fin. num: 169. 6 num. 270: Quare † cum dispositum de personis . & in rebus 74 quoq; locum habeat. l. qui furereff. de fatu hominum l.fi qui inquilinos & fitalegarumff. de legat. 1. Sequitur fimilimodo & fratutum prohibens respectu certæ causæ fine certa rei contrahere ctiam in praiudicium ecclesia fine ecclefiafticarum personarum locum habere : & per consequens, prædictű statutum, cum illud non generali-se ter, sed respectu certa causa, prohibeat contrahere: etiam in praiudicium ecclesia sine ecclesiasticarum perfonarum valere. Nec obstant † huic nostræ decisioni 73 ea que pro parte contraria adducta funt. Namque 76 ad primum argumentum respondeo, sententiam communem Doctorum, que vult statutum prohi-Bb'

O E CIMVS SEXTVS

bens subditis rem immobilem vendere extrancis, non valere in praiudicium Clericorum fine Ecclesiarum procedere tantum quò ad Ecclesias sitas intra territori-

77 um statuentium : Item † quò ad Clericos degentes intra territorium statuentium. In illorum enim prajudicium pra dictum statutum abiq; dubio non valet, cum per illud reddatur deterior conditio Ecclefiarum fine Ecelefiafticarum personarum; quam aliorum incolarum.

78 Secus † autem-est quò ad Ecclesias extra territorium si-79 tas. Item † & quo ad Clericos extra territorium degen-

80 tes in illorum tenim præiudicium, prædictum flatutum perinde vt in prajudicium aliorum forentium valere statuo.

Namque †certum est, hoc statutum non esse inhonestum, neq; derogare privilegijs specialiter Clericis in dultis, neg; etiam reddere deteriorem conditionem Ecclefiarum fine Ecclefiasticarum personarum quam ali-

8 2 orum. Et simili † modo clari iuris est : statuta Laicorum, que neg; inhonesta sunt, neg; derogant prinilegijs specialiter indultis Clericis sine Eccles ijs, neg; reddant deteriorem conditionem Ecclesiarum fine Ecclesasticarum personarum quam Laicorum, eriam in praiudicium Ecclesiarum siue Ecclesiasticarum personarum valere, vi ex pradictis supran. 31.32. patet.

Adf fecundum argumentum contrarium respondimus antè in secundo argumento pro posteriorisen-

rentia adducto. Supran. 33. 6 fegg.

Ad terrium argumentum contrarium responded illud procedere co casu, quando statutum passim & indistincte prohibet cum Ecclesia sine Ecclesiasticis per-8 s sonis contrahere, Secus fautem effe, quando statutum

in certo tantum pago prohibet cum Clericis siue Ecclesiis contrahere. Tunc enim tale statutum valerealiqui tradunt. 1ss. 1. siius samili ss. 8. Diui lest. 1, nam. 81. ss. delegat. 1. arg. c.1. 8. donare qualiter seudum olim.

Quare f cum, innoftro casu, subditi neque passim, 8 6 nequindistincté sed tantum in certé casu prohibeantur contrahere cum Clericis siue. Ecclessis, sequitur illa que in tertio argumento contrario adducta sunt nostra:

fententia nihil refragari.

Namq; tid quod lex non dicit nec nos dicere debe- 8 9 mus l. fiferuum . S. non dicit ff. de acquir . hared, Bal. con.

99. col. s.l.b. 4.

Et v voi deficiunt verba legis, de ipla quoq; legis dif- 90
politic deficit. l. ite autem in prin. & ibi Ear fl. adminisl.
rater. l. l., l. loquitar ff. de magistratibus canus nemende l. 4.
5. Toties & ibi Ear. & Alex. fl. de dam. infecto l. Fulcinius.
5. 1 fl. ex quibus causis in poss. eatur. l. hos accusare. \$. omnibus

200 & DECIMOVS SEXTVS.

bus ff. de accufat. l. fin. C. de pred, decur, lib. to. c. identita-

Nec t vinquam dispositio legis vitta verba illius extendenda est. s. quod const. & ibi Bar, sf. de mil. testamento Tirag, repet. l. si vinquam verbo liber sus n. q. C. reuo. donat.

Quin imo † cum legislator in pra allegato c, finder immum, Ecclefa lib. 6. nullam fecerit mentionem, de ido cafu, quando flatutum zqualiter prohibet contrahere, cum Laicis & Clericis ciudem conditionis, forentibus nempe, verifimile est legumlatorem voltific constitutionem d. c, fin. non habere locum, co cafu, quando flatutum zqualiter prohibet contrahere cum Clericis fine ecclesiis & cum Laicis, arg. l. s, vibi autem in fin. C. decad toll, c, inter corporalia. Extra de translat. pralat. c. ad 93. autemitam extra de decimis. Hine & 4 praclared dicitut. Non polle nos interpretari dispositionemid disporte, quod non logititur. Est. conf. 447, 201. 3. lib. 5.

Ad quartum † argumentum contrarium respondeo: illud quod dicitur: satuta inferiorum non ligate maiores, digniores sue superiores, procedere tantumeo casu, quando maiores, digniores, sue superiores habent intisdictionem in illos inferiores, de quorum statutas gitur. Secus autem est, quando illi maiores, digniores, sue superiores non habent surssicitionem, in illos inferiores, hi fenim statutis horum inferiorum liganum as, eius quadradit Abb. et lide in n. extrade 161, Abb. et lide cum inferiorum con mistra exacta de com inferiorum.

Igitur f. fequitur prædickum flatutum in præiudici um ecclesarum extra territorium firarum. Item & in præiudicium Clericorum extra territorium habitantis, qui in flatuentes neg; ciuilem neg; spicitualem iurididionem habent, valere, licet & ecclesia & Clerici sta tu-

entibus

entibus fint maiores, digniores & superiores. Ad † quin- 97 fum argumentum contrarium respondeo, statuta, quæ de subditis loquitur, quad; subditis aliquid facere prohi-Bent, valere ctiam in præindicium non subditorum fine illorum in quos fratuentes inrifdictionem non habent. are I fin & ibi Bar.ff. de decr. ab ord. facie. L. C. quares expor. non possunt limercatores & shi Bar. C. de commer & mercat .l. vnica C. non licere habit, metr. lib. 11.

Quare feum prædictum statutum prohibeat Tubdir-98 tis,neipfi ad molendina extra territorium fita accedant, fequitur hoc flatutumvalere in præiudicium tam eccleharum five ecclefiafticarum personarum, quam aliorum hominu licet statuentes in illos nullam jurisdictiodem habeant. Sicut hoc in fimili tradit Frid, de Senii con. 15. Alex sonf. 93.n. 4. lib. 2. Tiraq. in tract de ll son gl.vlt.n. 62. Ad fextum † argumentum contrarium respondeo: illam doctrinam Alexandri, de qua ibi fit mentio, admodum dubitabilem effe.

II. † dico illud statutum de quo in doctrina Alexan 100 dn mentio fit, potius respicere personas qua res, Ideoq; cum flatutum de quo in casu nostro agitur potius re- 101 piciat res quam perionas, & flatutu † respiciens potius 102 res quampersonas in prejudicinm ecclesia siuc ecclesiadicarum perfonarum facilius valeat quam flatutu prinsipaliter personas respiciens. Abb. Fel. & Dec. c.ecclesia S. Maria extra conft. Abb.c. quod Chericis extra de foro com. Sc. quitur illam doctrinam Alexan, nihit nobis obstare, cum fex diversis sine diversam rationem habentib. non fiat 1 3 Matio I fin. ff. de calum li papinian. exuli in pr. ff. de min. L. Iu-Ad leptimum † argumentum 104 lien ff sond indeb. contrarium respondeo : Cum filij etiam viuis parentibus per votum † naturale parentum. arg. 1. feripto 6. 145

202 DECIMVS SEXTVS.

6. fin. ff. vnde lib. habeant spem probabilem succedendi parentibus. Bar. Alex, & Doctores le is potest ff. acq. bared. 106 arg. l. necci & praterea ff, de adopt. ac † ijs etiam vinis parentibus hæreditas parentum quafi debita fit, L cum furiofus & sinvero perpetuo verf. quafi debita-C. de iurat. furiof. gl. Ias. Bar. & Doctores l. 3. C. de iuris & factigno-

107 rant. nimirum † non este quod statutum vel præferens primogenitum in successione paterna reliquis filijs vel excludens filias à successione paterna extantibus liberis masculis, non extendaturad illas personas que ante statutum promulgatum Clerici factæ funt, neg; præiudicet Clericis in spe probabili siue iure quasi debito ipsis iam

108 quasito. Secus † autem est in casu nostro, inquo cum ecclefijs fine ecclefiafticis personis nullumius quasitum sit, vt subditi alteriusterritorij ad sua molendina accedere cogantur, sequitur prædictum statutum, absq; omni dubio etiam ad molendina ecclefiarum fine ceclesiasticarum personarum, extra territorium sita porrigi, non obstantibus illis qua in septimo argumento contrario supra num. 16. 6 segg. de statutis disponentibus de successione filiorum dicta sunt.

109. Quod † autemin septimo argumento contrarion, 18. dictum eft, statutum præferens in successione agnatos cognatis, non extendi ad Clericos, quatenus illud generaliter dicitur, communiter * reprobatum est. Abb. c. quod Clericio num. 42. extra de foro compet.

Ft licet | Doctores velint, tale ftatutum non praindicare illis cognatis, qui ante statutum conditum Cleri-III ci facti funt, cum tamen in iure quærendo ftatutum Laicorum Chricis praiudicare possit, sient supra nu. 29. 112 conclusimus, Atq; † cognati nullum ius, imò nec spem vl-

THE REAL PROPERTY OF THE PROPERTY IN LAWSE LAWS

DECIMVS SEXTVS. 203

Iam probabilem habeant succedendi transuersalibus superstitibus. Bar. Alex. Ins. n. 10.6 Doctores l. is potest ff. de acquirenda hared.

Ego † credo veriorem esse illam sententiam, quòd 113 statutum praserensagnatos cognatis in successione extendatur etiam ad illos cognatos, qui ante statutum con ditum Clerici esse si fic patere e quai in septimo asguntento contrario dista sunt vibil nobis obstare.

Ad † octauum argumentum contrarium respon-114 deo illud argumentum contrarium non modo nihil nobis obstare, sed multo magis nostram sententiam confirmare. Names ex † illis quæ inprimo argumento 115 contra josseppe, n.20. dicta sunt, satis siquet, licet statutis Laicorum non possis pravidicari Clericis sine Ecclessis in rebus quæstits, in quærendis tamen Ecclessis sine Ecclessasticis personis per statuta Laicorum indistincte præsindicari. Quare † cum Ecclessis sine Ecclessasticis personis nullum ius quæstitum sit, vt incolæ alterius territorij ad sina molendina accedere cogantur, & sic agatur tantum de præsindicando Ecclessis sine Ecclessasticis personis na acquirendo, sequitur præsidetum statutum ertam in præsidicium Ecclessarum sine Ecclessasticarum personatum valere.

Ad nonum fargumentum contrarium respondeo: 117
veriorem esse illorum Doctorum sententiam, qui volunt; solennitatem requisitam in contractibus a subdition esse eclebrandis, requiri citam in contractibus celebratis
enm Clericis sue Ecclesis. Abb. e. Ecclesis. Maria or
the Felin. nam. 3.1. vers. quartu casia, vos quad clericis num.
20. or ibi Eubat. or Fr. Arct. extra de soro comp. Eadd. c.
Christ

204 & DECIMVS SEXTVS.

Clerici num. 2. Extra de iudic, Salicet, Authentica cassacrirrità. C. de S. S. Ecclesiu. Alex. cons. 93, lib. 2. Tirag, in tratt. de ll. connub. gl. wlt. num. 168.

Ouin imo † posito, sed tamen non concesso, opinionem illorum Doctorum, qui volunt, statutum certam
folennitatem requirens in contractibus subditorum
non extendi ad contractus cum ecclesis sine ecclesiasticis personis initos, veram este: Tamen ex hoc inferir
non posse, simili modo & statutum prohibens subditis
ad molendina extra territorium sita accedere, non exterritorium sita.

Namq; † hot statutum principaliter rem, illud ve-120 rò principaliter personam respicit. Ideoq; † eum inter statuta principaliter respicientia rem & statuta respicientia personam maxima diuersitatis ratio militer, ator

121 †ex illis quæ diffimilia funt fiue inter quæ diuerfitat is rario militat argui nequeat. I. Iulianus ff. de condict. indeb. Sequitur quod de vno flatuto ad aliud argui fiue inferti non possit.

Ad † decimum argumentum contratium respondeo: veriorem este illam opinionem qua vult, statutum permittens agnato proximiori rem venditam ab agnato suo intra annum oblato precio redimere, extendi etiam ad res venditas ecclesa sue Clericis, suu hoe exprésitent Cyn. Bal. l.neg. C. hared. inst. Alb. de Rosare, par statutorum gos. Nespolitamus in trass. congrati in promite su per verbo terroremassi intra de iure prostimicol. 11. versitem guaro ans Clericus. Et hans sententiam resert. sequiror atgundis ration.comp. Tiragin tr. de verog, retrass. 1, par. S., s. s. 13. 14. Et cum hae sententiam resert.

S. DECIMVS SEPTIMVS. 205

bus quam contraria opinio, hac† fententia reiceta opi-123 nione contraria, ce in iudicando ecin confulendo sequeda crit arg. l. 1.85fedneg, C. de veteri iure enuel l. Aemilius ff.de minor.s. appellamus. & ibi Abb.extra de ferijs. Abb.s.1. & ibi Felin. n. 54. & Dec. n. 29. Extra de conft.

Et †per prædicta habetis declaratam vnam limitati124
onem ad regulam quam fecimus: Statutum prohibens
fitbditisad molendina extra territorium fita accedere in
prætudicium non fibditorum ratum esse: Namq; † se125
cundum communem * Doctorum sententiam illa re- *
gulanon procedit, quo ad ecclesias siue ecclesiasticas
personas, extra territorium molendina habentes, quæ † 126
tamen limitatio ita est intelligenda est estringenda, sicut
eam stupta declaraujmus.

§ DECIMVS SEPTIMVS.

Ubi explanantur alia, qua ad ftatutum molendini coaetiui pertinent.

SVMMARIA.

Molere quis potell pro suo libitu etiam extra territorium.
 Statutum molendini coachiui non aliter valet nist ab eo condi.
 tum sit, qui pot est contra suo commune statuere. Falit bocs si datuat ex caa-ta publica veltita ais vel necessita ais ibid. n. 3.

4. Statutum eriam contra im commune condere poteñ, eam alioquin potestatem non habens, si statuat , ob publicam vilitatem vel necessitatem.

5. Statutum molendini coaltiui non valet in praiudicium eius qui in statuentes iuri dictionem habet.

6. Statutum molendini coaltiui non valet, principaliter ad amulationem exterorum factum.

a de Carrogle

7. Sta

206 6 DECIMVS SEPTIMVS.

 Stabutum molendini coactiui contra exteros, non valet, si exteris pacto, prinilegio, prascriptione vel also modo, inscogendi ad molendina sua, contra statuentes comunae subditos acquistium est.

8. Im quafitum non subdito, aufferriei nequit.

9. Ius alieri etiam prescriptione, vel alio remedio iuris ciuilisquestium austri nequit.

Secundò feum secundum iuris communis dispositionem euilibet siberum atq; permissum sit, pro suo libitu ad molendina extra territorium sita accedere. Arg. l. nemo exterus C. Iude se l. in re mandata C. mandati l. s. s. s. suatem paren: manum fueris practicum sitatum non allier valet, nissi illud ab eo conditum sucrit, qui contra iuris communis dispositionem statuta condere potest. secin. cons. 272. lib. 2. arg. l. sin. sf. iurisd. omnium iud. c. 2. des consiit. lib. 6.

Excepto† tantum illo casus in hoc statutum ex causa publica viilitatis vel necessitatis sactum suerit: Tune † enim pradictum statutum indistincte valet, licet is qui hoc statutum fecit contra ius commune statuendi potestatem non habeat. arg. 1. st hominem st. mand. 1. st qui silio exharedato. §. hi autem omnes sf. de iniusto rupt. vel

irrit. testamenro l. pen. ff. ad L. Cornel. de Sicar.

Tertio i pradictum statutum non valet, in praiudicium illius superioris qui in statuentes iurissictionem habet. Caspar. Calder. interconssilia pet. de Anchar. cons. 13. arg. l. nam Mazistratusss. arbitr. l. ille à quò \, tempessium sf. ad S. C. Treb. C. cum inferior & ibi Abb. & Pelin. Extra maior. & obad. c. venientes. Extra iurciur. e. inferior. diss. 21. Abb. c. disecto num. 12. sf. de testib.

Quartò † prædictum statutum non valet si illud principaliter ad æmulationem, inuidiam, damnum sine

detrimen-

& DECIMVS SEPTIMVS 207

detrimentum non subditorum factum fit. Aymo Craaestain track de antig semp. 4. per. S. circa pramissa arg. l. 1. S. denig l. 2. S. pen. ff. de aguaptu arc. l. opus ff. oper. pub.

Linfundoff. Rervend.

Quinto † hac conclusio fallit, fiillis, qui extra ter. y itorium molendina habent, pacto, priuilegio, praccriptione, yel alio modo sucritacquistum hoc ius vt subditalterius territorij vel omnes vel aliqui ad molendinassua accedere cogantur. Namag in horum praindicium pracitum statutum indistincte non valet.

Tum † quia non subditis in iure iam quasito indi- 8 sinctèpraindicari nequit, ficut hor suprain §-15.11-33.35.

37. 6 Jeg. docuimus.

Tum † quia secundum communem* atque rece- o ptam Doctorum sententiani etiam ins quastitum alteri prascriptione vel alio remedio iuris ciulisipsi auterii nequit. Abb. cons. 111, lib. 2, lia. l. Gallia S. & coms tantum st. lib. & posh. las. l. is qui pro emptore st. de vsucap. Iss. l. s. o. l. 6. d. o. d. o

Sextò † & alio modo hac conclusio limitari potest, 10 vipatet exijs qua tradit Ayno Crauetta intract. de antiq.

temp. 4. par. S. circa pramiffanum. 29.

Septima † limitatio ad hanc conclusionem colligi-11 ur exijs, quæ tradit Spcin, conf. 272, lib. 2.

Etper pradicta est expeditus vnus effectus resul-

208 S.DECIMVS OCTAVVS.

tans ex illa conclusione, quòd aer communis sit videlicet quòd cuilibet licitum atq; permissum sit: molendinum in fundo suo adificare.

§ DECIMVS OCTAVVS.

In quo tractatur materia libertatis adificandi, in primis fenestrarums.

SVMMARIA.

4. Aedificare quing, in suo potest vsg, ad corluen.

2. Fenestram quing, in suo facere potest, etianis per eam infile ceret in solum, aream, bortumue vicini. & n.33, 54.

3. Specularia quis ponere potest in feneftris fuis.

4. Ferratas qui in feneftra fua ponere potest.

5. Fenestram qui ponere in suo potest; etiamsi per centum aunos non habuerit ante.

6. Fenestram ponere possumus in dono nostra etiamsi vicinues ea re damnum sentiat.

e a re aumnum funtat.
7. Fenestra sieri in meo nequit cum vicino meo servitus non inponende senestra acquistra est

8. Fenestra imponi nequis statuto vel consuetudine prohibente.
9. Fenestra, ad amulationem principaliter, imponi domni su

nequit.

10. Fenestra domui sue libidinu gratia imponi nequit.

11. Ferratas & specularia in fenestris suis ponere licet, etiams excedant murum ponentis, si sint supra solum publicum. n. 12.

13. Consuetudo seruanda & vim legu obtinet.

14. Fetrata & specularia supra solum vicini priuati non condi duntur parietem ponentu excedentia.

15. Ferrata & speculuria poni possunt ab babente stillicidy imquousé, stillicidium prominet.

16. Fenestra in pariete communi inuito socio poni nequit.

,.

(DECIMVS OCTAVVS 209

17. Fenestra socio inuito in pariete communi poni nequit , cum paries est ad cercum vsum alium destinatus.

18, Fenestra inuito socio in communi pariete pont nequit cum so. ij interest vel interesis. & n. 19. & 20, 22. 23.

21. Parietem communem social altero inuito sul sumtibus altiorem adisticare potest.

24. Fenestram inuito socio in communi pariete factum, omninò daudere quis tenetur, nec liberatur prastando interesse:

25. Fenestra in muro per omnia communi fieri potest à socio innito altero socio.

26. Fenestra in pariete communi quibus casibus sieri posit inni. N seco ? & n. 27. 23.

29. Fenestram in muro alieno facere non licet.

30. Fenestra in pariete alieno sieri potest ab habente talem sera unem:

31. Fenestra in pariete alieno potest fieri ab vsu fructuario.

32. Fructuarius feneftras obstruere nequit.

34. Fenestram vicini obstrucre vicinus adistiando potest ampliaturibid, n. 35: 36. 37. 38. 39.

40. Fenestra vicini obstrui nequit adificando, si statutum vol consuetudo id prohibeat. 41. Fenestra vicini adificando obstrui nequit, si bas servitus do-

beier. 42. Fenestra vicini ab adisticante in solo publico, obstrui nequito

ampliatur ibid. n. 43. 44. Fenestra vsufruttuarij obstrui adificando nequit à Domino propieratis, quando domus planè sit inutilis.

49. Feudum aquiparatur vfu fructui.

46. Aequiparatorum in vno quod dispositum, id etiam ad alte-

47. Feneftea à domino feudi vafallo obstrui adificando nequit, si domus feudalio alioquin inutilis crit.

48. Aedificare in re communi focius, vicra formam antiquam, ne a qui, ve per boc fenestra focij propria obstruantur.

49. Fenestram vicini adificio amulatorio obstruere non liect.

210 5 DECIMVS OCTAVVS.

50. Locator obstructis ab alio vicino adibus locatis tenetur conductori ad interesse.

51. Fenestram locator obstruere conductori adificando nequit.

32. Area trituratoria obstrui à vicino aer nequit adiscando. 33. Fructibus necessarius aer siue sol obstrui adiscando neguit à

vicino.

55. Fenestram nemo tenetur in suo sacere pe vicinus inde luuen vel aerem consequatur.

56. Fenestram in suo facere tenetur pro limine vicini si banche.

57. De feneftrarum materia remisiones.

Secundus † effectus illius conclusionis, quòd gercomnunis sit, est ille, quòd cuilibet in area, siue solo suo vis, ad cœlum adissium extrucre licet, l. desiu de si adbus C. de sevat. & ag. l. sin. s. sin. si. quatradit and un De qua tamen regula videte ea qua tradit Capol. instalt, di feruitus. vrb. prad.cap. 35. Secin. in traditat, fallent regulas Alex. conf. 174, lib. 2, petr. Duen, in traditat, regular. Reg. 33.

Tertius i effectus illius decisionis est ille, quodenlibet, licitum atque permissum sit in muro sue paute suo facere senestram, etiamsi per eam inspiceret, insundum, solum, aream vel hortum vicini. Bald. O-passau in l. altius C. de servisso. O-49. Math. de afst. Decis: Nop-

. 224. 6 225. arg. l.inre manda'a C. Matth.

Quod † viq; adeò verum est, vretiam specularia, Capoll, in trast, de servitut, vrban, pradior, cap, 63. Item † & ferratas in senestris ponere liceat. Capol, in d. trastd.

cap. ss.

Deinde | hac conclusio procedit, etiamsi quispet centum vel plures annos senestram in muro, pariete siuc domo sua non habuerit, capel in d, rasta capel.

arg. glos. l. qui luminibus in prin. ff. de seruitut. vrb. pred.

Item † etiamsi vicinus meus ex hoc dannum sine o

detrimentum (entiat, org. l. Imperatores ff. de servit. 27b. pred. l. fluminum & fin, cum duab. ll. segg. ff. de damn.insect. l.r. & denig. l. 2.5. pen. & l. si inmeo ff. de aq. pluu. arcend.

Hac† conclusio fallit si pacto, vltima voluntate vel 7 practeriptione, adibus, muro siue parieti vicino, imposita suri talis seruitus, ne vicinus inissis adibus muro siue parieti senestram imponere posit. Bald. d. l., altius. Paul, de Callr. in l. quoties ss. de seruit.

Secundo † hæc conclusio sallit, si statuto contrari- 3 um cautim vel consuctudine introductum sit, arg. glof.

Rubr. C. de decr. decur.

Tertiò † hac conclusio fallit, si quis ad amulatio. 9 nem yel inuidiam alterius principaliter fenestram, in domo muro siuc pariete suo facere vellet. Petr. Cyn. & Paul. d. Castr. d. l. alius. & l. apus f. de aper. publ.

Quarto † hre conclusio fallit, si quis libidinis non 10 honeitatis gratia in domo, muro situe pariete suo sene fras facere vellet, vt puta si quis habens domum vicinam domui vel horto alicuius pulera muheris vellet facere senestramin domo sua, vt videre pulchram hane seminam posit, & cam ad turpem vel inhonestum amorem allicere, hoc enim permissum non cst. Cyn. & Bald. d. l. altius. Capol, intrastat. de senit. vrban, pradior, cap. 62, n. 2. arz. l. in sundo sf. de rei vendic. l. si pendentes s. 1. iunti, glos si f. de vsaft l. non aliter & ibi gl. sf. de vs. & kabit.

Quintò † licet ferratas & specularia in senestris po-11 nere liceat, atq; hoe † procedat, etiamsi specularia & ser-12 ratæ excedant murum sine parietem illum, in cuius se-

od nestris

212 6 DECIMVS OCTAVVS.

nestris ista sertata siue specularia ponuntur, eo casu, quando illa specularia siue sertata siunt supra solum publicum, secundum consuetudinem generalem. Capolin stratt. de servit. vrban, pradior. cap. 55. 653. Quar consuetudo & servanda est, & legis vigorem obtinet. 11. 6. l. avia totum C. de adiste, primet, l. 1. C. Qua sir long. consuet. 1. de quibus & shi Dostores sf. de ll.

Tamen† quando specularia siue ferratæ sunt supra folum vicini priuati-non permittitur in fenestris ponere specularia, quæ excedant parietem siue murum, para. l.

Sextò † hac conclusio fallit, in muro communi pro indiusso: Namó; vnus ex socis in muro communi altero inuito senestras saccre non potest. l. eos, & ibi glos. Bart. Bald. Albert. de Roset. Paul. de Cestr. & Doctores st. de servitus. vrban. prad. Bart. l. altius 2. notabil. arg. ill. tex. C. de senitus. & ag. Ang. inl. Outdam sberus st. de servitus. vrban. pradior. Ang. l. inter quos ss. de damn. inf. paul. de Castr. inl. quoties sf. de servitus. & inl. pareiseem arg. ill. text. sf. de servitus. vrban. pradior. cap. 62. sacis text. l. in communi sf. de servitus vrban. pradior. cap. 62. sacis text. l. in communi sf. de servitus vrb. prad. l. Subinus sf. commun, divid. c. in re communi & ibi Dyn. De regul. iur. ibb. 6.

Quod

6 DECIMVS OCTAVVS. 213

Quod † absque omni dubio verum est, quando 17 murus ad certum aliquem alium & destinatum vsum communiseft, tunc enim in illo muro fenestram facere non licet. Capol. in d. tractat. de ferutut. vrban. pradior. cap. 62. num. 3. Cardin. paris. consil. 63. num. s. lib. 1. Paul. de Castr. d. l. eos ff. de seruitut. vrban. pradior. arz 1. cancellauerat ff. de his que in testam. del. l. in agris. ff. de acquiren. rerum domin. l. ao. cum Geminiano C. de transact. Capol. in tractat. de servitut. vrban. pradior. cap. 40. num. 32. Dee. Conf. 388 col. 2. Idem est | iuris, fi murus fit 18 quidem simpliciter communis, sed vel certam sit, socii de prasenti aut in suturum interesse posse, ne fenestra in muro communi fiat, Arg. d. l. Quidam Iberus ff. de seruitut, vrban, pradior. Vel t etiam de hoc dubitetur, 19 tunc enim fimili modo in muro communi fenestram facere non licet. Arg. l. eosff. de seruitut, vrban. pradior. sunct.l. quoties & ibi Bart. ff. si quis caut. l.abea parte ff. de probat. l. fuus quoq & putoff. de hared. inflit, Bart. & Las. l. ex quacumg, ff. si quis in ius vocat. non ier.

Deinde † hac conclusio extenditur vt procedat, 20 etiamsi vnus ex socijs murum siue parieten communem suis sumptibus altius addiscauerit, quod † quidem 21 vni ex socijs altero inuito in certis casibus facere permissum est. l. hoc edictum. s. s. s. ex tribussf. de servitut. vrban. predior. Bart. 132. S. Florian. in l. guidam sberua ff. eod. tit. Capol. in trast. de gsdemseruit, vrban. prad.cap.

40.242.10.

Namo, † nec illi quidem socio, qui parietem com-22 munem suis simptibus altius ædificanit, in illa parte quam altius exstruxit, senestram facere licet: Capol. in d. trast. cap. 62, 11. 4.

Dd .

Prater-

214 S DECIMVS OCTAVVS.

23 Præterea † hæc concluso ampliatur vt procedar, etiams domus socis, qui in communi pariete senestram facere vult, aliunde lumen, vel aërem habere nequeat.

24 Card, parà.conf. 53.n. 3. lib.1. item, vt † socius qui inuito socio in muro communi senestram fecit, illam perente socio omninò claudere teneatur, nec soluendo i d quod interest, liberetur. Ang. in Linre communi s. de senitur.

wrb. pred. Card. par. d. conf. 63. n. 4. lib. 1.

25 Hac † tamen conclusio restringitur, yt non procedat, si murus sue paries, proprer expressa conuentionem contrahentium, quo ad omnia, siue per omnia, communis sit; tune enim in illo muro senestram ynus ex socijs etiam altero non consentiente facere potest. Capol. in d. trast. de servitut. vrb. pr. ad. cap. 52. n. 3. srg. l. pacifeisf. de pat. l. n. §. si commeniat sf. d. poss. l. contrastruss. de reg. iur. iunts. l. Iulianus sf. de legat. 3.c. solita, extra de maiorit. Crobed:

26 Similiter†in muro, qui fimpliciter communis est, fenestram facere licet, yel quando certum est, neqs muro communi, neque alteri socio de præsenti vel in suurum ex hoc praviudicium fieri posse. Capol. in d. trast. de serait, vot. præd. (ap. 22. m. 2. m. 2. d. l. Quidam Iberus & parietem & l. fishulam ss. d. d. it. glos. l. Sabinus ss. commun. d. 27 uid. vel † quando murus communis ad hune vsum ex-

presèdestinatus est. arg. l. si ades sf. commun. divid. l. si 28 fratres & uem Melssf. pio Soc. vel † quando consuetudo hoc introduxit, Capol. in d. trast. cap. 62. n. 4. arg. l. qui luminibus in prin. sf. de seru. vrb. prad. l. 1. C. de servit. & ag. 1. S. l. an in totum C. de adisc. privat. & sed naturalia

instit. de iur. natur. gent. & civil.

Septimo † hac conclusio fallit, in muro siue pariete

DECIMVS OCTAVVS. 215

alieno. Namq; in muro siue pariete alieno absq; dubio fenestram facere velaperire non licet, l. altius & ibi glos. Bald & Doctores C. de feru. 6 ag . Card. Paris. conf. 116 . num. 13. lib.4.nifitædificans vel hanc feruitutem in muro alieno 30 haberet, vt in ea fenestram facere posset. Capolin d. tract. de feruit. vrb. pred. cap. 62. n. 6. vel † istius muri fiue paris 31 etis ylumfructum habeat, vlufructuario enim indiltinttè permissim est, in isto muro siue pariete, in quo vsum fructum habet fenestram facere , l. aquisimum . fed si edium ff. de vsu fr. licet è conuerso † vsu fructuario fene- 32 stras illius domus siuc muri in quo ipse vsum fructum habet obstruere sine obscurare interdictum sit, d. l. aquisimum 6. inde Nerua.

Octauo flicet cuilibet permissum sit in muro siue 33 pariete suo fenestram facere, per quam aer & lumen in

domum fuam veniat: tamen vicino conceditur in area 34. sue solo suo, adificando fenestras vicini obstruere, &ita efficere ne aer vellumen ad ipfum venire possit. I, cum cot L. Imperatores ff. de feruit. vrban. predior, L. altius & I fin adibus de feruit. & ag. Dec. I. nullus videtur ff. de reg. iur. Al. conf. 174. n. 4.lib. 2.6 conf. 9.n. 3.lib. 6. Aym. Cruetta conf. 94, n. 2. lib. 1. etiamfi † is cuius feneftræ ob- 35 truuntur sic pupillus. Arg. l. altius iunct glof. ff. si scruit.

vindic, velt alias privilegiata persona. Arg. l. in fraudem in 36 prin. S. si guis se scribat & S. fin. ff. de test. militar. Item 7 enamfi per hoc vicini ades penitus & obscurarentur & inutiles fierent. I. cum eo & ibi Bald. & Ang. ff. de fer. vrb. prad. Paul. de Castr. l. binas arg. il. extra. ff. cod. tit. Capol. in tract. de feruit. urb. prad.cap. 39. n. r. nec non f ctiamfi is 38

cuius tenestra obstruuntur illas fenestras in muro siuc pariete suo vitra mille annos habuerit. glof. l. qui luminibus: minibus ff. de fernit, vrban, prad, glof, e. Abbate S. Sylvani, verf. Alvatenfem ext. de verb, fignif, Capol, in traft, de fero, vrb, prad, cap, 39. n. s. I.u. S. aguèn. 41. instit, de actionarg. I. viam publicamsff. de via publ.

Deinde † hæc conclusio víq; adeò vera est, vt socio permittatur obstrucre senestras socij sui, quas ipse habet in ea parte muri communis quamaltius ædisicauit. Ge-

pol. intruct. de feru. wib. pred. cap. 6. n. 5.

40 Hac † conclusio fallit primo si statuto vel consuctudine cautum sit, ne quis alterius senestras obstruat.

Arg. d.l. qui luminibus iunet. glos.

Secundò † hæc conclusio fallit si prædio viciniste imposita seruitus non obstruendi senestras vicini.

l. interseruitutes ff. de seruit. vrb. prad.

Tertio † fenestræ quas quis versus solum publicum habet obstrui non possunt, per ædificia quæ in solo pu43 blico siunt, ettam † abeo, qui ex priulegio situe permissione principis in loco publico ædificat. 1.2. §. merito of §. s. s. principe si. ne quid in loc. publ. glos. I. stummum §. sim. st. de damn, infect.

dium, quarum alius viumfructum habet, obstruere non potest, co casu, quando obstructis hisce fenestris illazum des quarum vius structus ad alium spectat, penitus inutiles efficerentur. Is is qui binas st. de vios. I. binas state feruit. vrban. pradior. I.a. l. ex bociure n. 15. st. de usilit. Criur.

45 Quintò † cum feudum viufructui aquiparetur. c. 1.
46 §. fin. ex quib. caufis feud. & dispositum † de vno exaquiparatis, ctiam in alio aquiparatorum locum habeat glos.

47 fin.l. fi quis serus C. de vsufr. videtur † dicendum nec do-

mino feudi permitti fenestras illarum adium quas alteri in feudum concessit obstrucre, co casu, quo obstructis hisce fenestris ades in feudum concessa penitus inutiles efficerentur.

Sextò † vni ex focijs non permittitur in recommu- 43 nivitra formam antiquam inuito socio ita adificare vt per hoc illæ fenestræ, quas socius in ædibus suis proprijs haber, obstruantur. Capolintract. de seru vrb. prad.cap. 36. n.To. & cap. 39.n.3. Alb. de Rof. d.l. altius C. de feru. & ag.

Septimo † nemini permittitut ædificando in fuo 49 obstruere fenestras vicini eo casu quando hoc fieret principaliter ad amulationem fine inuidiam vicini. Paul, de Caltr. d.d. cum co. Alex. conf. 174. n. 4. lib. 2. & conf. 91. n.z. lib. 6. Fas. l. ex hociuren: 8. ff. de infit. & inr. Dec. l. nullus videt urff. de Rezul. iur. Nicol. Boer. Dec. 320: n. 8. vfg.adn. 14 . Socin. 14n. conf. 76. n. 15. lib. 2. Aym. Crauetta tonf. 94. n. 2. lib. I. arg. l. I. S. denig, & ibiglof. l. 2. S. pen. ff. de aq. plun. arc. l. opus ff de oper. publ. glof. l. fluminum. 6. fis. ff. de damn. infect.

Octanò † cum locator obstructis ab alio vicino adi 50 bus locatis ad id quod interest conveniri possit. l. simerces f. si vicino edificante ff. de locat. cond. receptum † est, su necipium locatorem alias ades fuas altius tollendo fenestras adium locatarum obstruere posse. Capol.in tract. de feruit vrhiprad, cap. 62. arz. l. aleius ff. fi ferui. vindic. l.

frater à fratre ff. de condict. indeb.

Nonò fi area mea in qua segetes triturantur, & pa- 52 lez à fructibus discernuntur, non possit habere ventum, nisi ab vna parte, non permittitur vicino meo in suo solo ita adificare, vt per hoc impediatur, ne ventus ad arcam meam perueniat. l. fin. 6. 1. 6 ebi Cyn. Bart, Bald. 6 Alber.

218 § DECIMVS OCTAVV 6.

Alber. C. de servit. & aq. Ang. l. Imperatores sf. de servit. vrb. prad.cap.39. Ias. l. ex hoc iure n. 14. sf. de sustit. & iur. Nicol. Boer. Decis. 320. n. 14.

Decimo fiuxta prædium meum rusticum, vicino ædificare non permittitur, si per hoc arceatur Solvelaet fructibus meis necessarius. L. fin. & fin. & ibi glof. C. do seruit. & ag. Capol. in trast. de seruit. vrb. pr.ed. (ap. 39.

Porro † licet cuiliber liberum fit in muro fiue paries ete fuo fenestram facere, nemo † tamen cogiturin muro fiue pariete fuo facere fenestram per quam aer vellumen ad domum fiue prædium vicini perueniat. Arg.l. dudam C. de contrab, empt. nifi † muro fue parieti vicino

dudum C. decontrah, empt. nili † muro liue parieti vicino fueritimpolita leruitus vicinusin ilto cogatur habre feneltram, per quama ar vellumen ad domum liue pix dium vicini perueniat, arg.l. luminum & ibi glof.ff, de lerait. vrb. pr.ed.

Reliqua † de fenestris videte apud Capol. intratt. de seruis. vrb. prad. cap. 62.

§ DECIMVS NONVS.

In quo tractatur materia falubritatis aèris, itemq, è contrario pestis & nonnullarum questionum buc pertinentsums.

SVMMARIA.

- a. Aer vnde inficiatur, nemo quid in publico habere potett.
- 2. Cloacarum purgandarum gratia edictum editum.
 - 3. Morbo contagiojo laborantes homines, vrbibus expelli fossunt.
 - · Ars, qua aer inficiatur, prohibert ab incolis potest.

5. Domine

 Domus peffe infelta comburi à Magistratu potest cum omnibus rebus que in illa sunt.

6. Domie pestifera à priuato comburinequit, iniussu Magistra-

SHE.

7. Domum postiferam comburens prinatus , damnum domino re-

2. Morbidis cum pecoribus non licet vei pascuis.

9. Famulus à domino , contagiofo morbo , laborante recedere potell.

10. Capitaneus castrum pestiferum desevere potest.

11. Salarium integrum debetur recedenti ante sempus , propter pestem, vel alium contagiosum morbum.

12. Conductor pestis causa ante tempus recedens, pro rata tan-

tum babitationis, mercedem foluit.

13. Aëris falubris conferu andi caufa & noni operis nunciacio [perni, & regulas iuris communis trangredi licet. 14. Morbo contagiofo laborantes, iure, à cætu bominum feparan-

THY.

15. Morbo contagiofo laborantes, iure ab omnibus vitantur.

17. Coniux coningem contagiofum expellere, vel separari ab es

18. Sponfalibus de futuro propter superuenientem morbum conlagiosum & incurabilem renunciari potest.

19. Peftis vbi viget, qui ibi est, in periculo mortis effe dicitur.

20. Peftitentia luciis, non tutus cenfetur locus.

21. Citatus ad locum pofte infectum non tenetur comparere.

22. Vafallus indestituram intra adnum non petens, à domino seudi, in loto pestifero degente, excusatur.

23. Iuramentum, quo quis fe obliganit, ad ft andum in loco peste infesto, non est se mandum.

24 Peftu bello aquiparatur.

25. Peftis tempore praferiptio non currit.

26. Merces colono remittitur propter bellum.

27. Emphyteuta remittitus canon propter bellum. 28. Pestis causa colono, inquilino, emphyteuta sit remissio merca-

28. Peftis eaufa colono, inquitino, emphyteuta ju vemipio mercas dis & canonia. Ee 29. Testas 48.

- 29. Testamentum în castris belli tempore conditum sine legitimo numero restium; valet.
- 30. Teftamentum in loco positifero conditum valet sine legitime testium numero. & n'31 32.
- 33. Tell amentum, in pellifero loco , fine legit imo reflium numevo, conditum, non ivitatur, etiamii pellis cellet.
 - 3.4. Necefitas ex illicito facit licitum.
 - 35. Imposibilitas facit recedere à regulu iuris communis.
 - 36. Ob periculum imminens receditur à regulu iuru communu.
 - 37. Pestis licitum facit quod est illicitum 38. Pestis Gaus à regulae iuris communis transgredi licet. & num,
 - 39. Marres, filis impuberibles, tutores non petentes pumiuntur.
 - 40. Mater peffie caufa filigs fuis tutores non petens excufatur.
- 41. Testamentum non valet vbi tostes in co non sucrunt in con-
- 42- Testamentum pestis tempore, & si testes non sucre en confictutes taxen.
- 43. Statusum, ne aliter valeat testamentum, nift conscriptum ste, à notario matriculato, non extenditus ad testamentum, pestis tempore faitum, si nultus reperiebatur notarius matriculusus.
- 44. Statutum in testamento muliera dvorum apnatorum prafentiam requirens, non persines ad testamentum tempore pestis conditum vbi non erat apnatorum topia.
- 45. Statutum in contractu minoris vel mulieris duos not aries exigens, non persinet ad contractum tempore postis.
 - 46. A ludao pefin tempore accipi medicina potest.
 - 47. A Indeo medicina accipi nequit.
 - 48. Pestis causa solemnicates remittuntur.
- 49. Ob pesta suspicionem an solemnitates remittuntur , & regulas transgredi liceat? & n. segq. maxime num. 52.
 - 50. Periculi timor fiue sufficio, presenti periculo aquiparatur.
- 51. De periculo presenti dispositum , ad timorem quog_o siue supisionem periculi extenditur.

13. Corrupcibilibus de rebus lis ita expedienda, ve cerruptio eni-

Pefte infelto praftita officia remuneranda funt.

Pefte infecto praftita feruitia omnes effectus producunt, quos obligatio antidoralis.

Peftis probatio, remißine.

Vartò † cum aer communis sit, nemini permittitur t in privato vel publico loco quid habere, vel in illum quid immittere, per quod aer infici possit, l. 2. 6. idem ait liodore & sbi glof. ff. nequid in loc. publ. l. adiles ff. de via public. Carpol. in tract. de feruit. vrb. pred. cap. 48. num. 7. cap. 65. num. s. cap. 68. num. 2. 6 cap. 78. num. 2. 6 in tract. de fernit. rustic. pred. cap. 43. Card. Paris. conf. 110. lib. 4. facitl. r. b. 1. ff, de extraord. crimin. l. cum supra C. de re miht. lib.12. quam † ob causam & prætor edictum fecit de 2 cloacis purgandis & reficiendis. t. n. inprin. & 6. 1. ff. de close. & † legibus cautum est, homines contagioso, morbo laborantes, ne ipfi aêrem inficiant, vrbibus expelli posse. Guilbelm. de Cuon. Bald. & Andr. Barbat. l. nullus arg. ill. text. C. de fumm. Trinit. & fid. eath. Ludo. Roman. Alexandr. & sas. l. cafus arg. ill. text. C. de testam. Dec. conf. 651. n. s. Cardin. Paris.conf. 33.n. 12. lib. 2. facit text. e, eyciens Dift. 88.

Hine † & incola alicuius loci optimo iure prohi- 4 bere positint, ne quisin isto loco talem artem vel artisicium exerceat, ex cuius exercitio, aeris corruptio vel in-

fectio legui possit. Card. Paris. conf. 110. lib. 4.

Et † magistratibus permittitur domum priua- 5 ti peste infectam cum omnibus rebus que in illa funt, comburere. Dec. Conf. 651, arg. 1. fi alins 6. est & alia ff. Quod vi aut clam. Quantuis +6 Ec 2 prinato

priuato non permittatur domum alienam peste insectam absq; auctoritate siucinssu magistratus combures. re. Arg. I. ossa prin. st. de relig. & sumpt. siner. & su qui contra hoc facit ci, cuius domus combusta est, o fine damnum resarcire cogatur. Det. d. conf. 651.

Similiter † propter vitandam contagionem atque cortuptionem aeris prohibitum est vei pascuis cum pecoribus morbidis suc pestiferis. Capol. in rratt, de seruit. rust. pred. cap. g. m. 20. arg. c. fedillud. Dist. 45. c. referanda 24.9.3.

Praterea † & famulo permittitur à domino suo, pefte, lepra vel alio contagioso morbo laborante recedete, 10 & Officiali† sue Capitaneo conducto ad regimen vel eu-

var. & extraord cognit.

Similiter † si is qui ades vel habitationem conduxit, propter pettem in isto loco grassantem ante tempus conductionis sinitum recesseri, ipse mercedem non integréfied tantum pro rata illius temporis, quo ipse illas ades vel habitationem incoluit soluere cogitur. Abb. c. propter sterititatem, arg. ill. text. extra de locat. & cond. Rapha. Cuman. l. recusare §, si quis ab alio sff. Ad 8. C. Trebell. Alex. in addit. ad Bart. l. sivno §, cum qui damss. de locat. & cond. sail. schabitatores §, sin. sf. cod. sit.

Deinde:

6 DECIMVS NONVS. 225

Deinde † annotandum est, quod propter salubrita-13tem acris conservandam & corruptionem acris euitandam & operis noui nunciationem spernere, & regulas iuris communis transgredi permissum sit. l. de pupillo §. sit quis ruos & ibi Doctores sf. de oper, reaunciat.

Porrò † licet illi, qui contagioso morbo infecti 14 fint, optimo iure & à cœtu hominum segregentur. c, 1. & ibiglof. & Abb. extra de coniug. lepros. & tab omnibus 15 vitentur. Card. paris. conf. 33. num. 12. lib. 2. Cornel. conf. 5. 16. 4. víq; †adeò, vt aliqui ex Doctoribus nostris tradi-16 derint leprosos non este sepeliendos in illo loco, in quo alij homines sepeliuntur. Abb. c. facris num. 6. arg. ill. text. de sepult, & inc. cum dicat extra de Eccles. adific. Coniunx † tamen coniugem contagiofo morbo laborantem 17 a fe expellere, separare, vel propter hanc caussam separationem thori, petere non potest, c. 1.6 2.extra de coning. lepros.c. Quemadmodum extra de iurciur. l. si cum dotem . fimaretus ff. Colut; matt. Quamuist sponsalibus de futu-18 ropropter lepram vel alium contagiofum & incurabilem morbum superuenientem renunciari possit. d. c. quemadmodum c.fin. extra de coning. lepros. Specul.in tit. de eniug. lepr. Et cum tis qui est in loco, vbi pestis viget, 19 in periculo mortis effe dicatur : Corn. sonf. 131: num. s.lib. 4. & is † locus, qui peste vel alias infectus est, tutus non 20 censcatur, Card. Paris. conf. 33. num. 13. lib. 2. receptum cft, † citatum ad locum peste infectum, minime compa- 21 rere cogi. Bart. & Alex. I. recufare & figuis ab alio ff. ad S.C. Trebel. Abb. c. cum dilecte num. 16. extra de dol. & contum. & in c. ex transmillanum. 7. & ibi Felin. num. 3. extrade prescrip. Alex, 1.2. S. si quis in iudicio num. 2. ff. si quis caution, Felin. c. accedens cl. 2. num; 11. arg. ill. text. extra vt lit.

224 SDECIMVS NONVIS.

noncontest. I.as. l. 2. §. quod diximus n. 12. sf. si quis canton. N. icol. Boer. Decu. 228. n. 11. arg. l. 2. §. pen. sf. cod. l. fed sicendum. sf. ad S.C. Trebel. c.ex parte el. 2. extra de appell. glos. cad. supplicationem. extra de renuncias. glos. clem. Ne in agro §. sin. verb. rationabilem de stat, monach. glus. communis silius. Dist. 23.

Et† vafallum non petentem intra annum inuestituram, a domino seudi degente in loco petre insecto, exEusari. Prepos. c. r. in prin. col. s. Gustemp, mil. sach.
de S. Georg, instrutt. fend. ver. Qui quidem inuestiti num, st.
2. as. instatt. fend. 7, part. n. s. O dixt in tractoru de seud.
23 part. o. cap. s. num. st. nec † non & iurannentum, quo
quis se obligauit ad standumvel manendum in loco peste insecto, minime seruandum este. glos. z. c. si vero o
bit Abb. Extra de iureiur, sas. l. s. e. quod diximus, num.

13. ff. si quis caut. arg. r. innocens, verf. quisquis ergo 22.

7. 4.

Et tum pestis suc aeris insectio bello æquiparetur, Bart. L. naturaliter st. de vsuca, Bald L. cum notissum S. Imò C. de preserva, se. vel. 40. annor. Abb. c. ex trasfemussa nam. 7. Extra de preserve. dex. cons. 30. num. 3. S. Bart. L. i. st. debonor. posses, cata estimamilit. per. 1.v. L. sin. num. 3. C. de testam. Francis, Balb. intrast. de preserve. 2. part. 6. part. princip. num. 5. Nicol. Bocr. Deck. 238. num. 8.

Receptum † est, tempore pestis perinde ve tempore belli præseriptionem non currere. Bart. d. l. naturaliter Bald. d. § 1mo, Panorm. d. c. ex transfinissa num. 7. avg. ill. text. Francia, Balb. in tract. de practicipt. 2. part. o. part. princip, num. 5. Felin. c. accedence in num. 11. Extra val. 1.

26 noncontest. Et licut † colono, inquilino. l. si fundre &

fin. cum.l. jegg. ff. de locat. & conduct. Bart. l. cum plures in prin. ff. cod. & in l. cotem ferro & quos maximas ff. de publican, itemg, in quast, s. Incip. publicanue. & † Emphy-27 teutæ fit remitsio mercedis fiue canonis debiti eo castu quando vel colonus aut inquilinus ex re conducta, vel Emphyteuta ex ea re quam in emphyteusin accepit, propere bellum multos fiuctus percipere, potuit, 14s, 44. num. 81. 2/g, 24 num. 99. C. de tur. emph. ita† quoq; 28 colono, inquilino & emphyteutæ mercedeni, pensio, nem siue canonem debitum, remittendum este placu-u, eo casu, quando vel colonus aut inquilinus, ex re conducta vel emphyteuta ex re. quam in emphyteusin acceput, propere pestem siue inscelionem aens nullos fructus

percipere potuit. Corn. conf. 128. lib. 2.

Eodem modo, sicut testamentum in castris tempo- 29 rebelli conditum, non adhibito legitimo numero testium valet. l. i. l. Lucius & l. fin. ff. de testam, milit. l. i. ff. de bon. poffes, que ex testam. milit. petunt. l. milites. C. de te-Ren milie. Ita t& testamentum conditum, inillo toco, 30 in quo pestis viget, ratum est licet irillo testamento legumus & folennis numerus testium non interuenerit. Bald Salic. & Las. l. fin. C. de te fram. Dec. conf. 284. Hippolo de Marsil. l. r. S. praterca n. S. ff. de quast. Nicol Boer qui pro hac fententia multos alios citat. Decis. 228. Et | licet in 31 hoc contrarium teneat Alex. conf. 70. 6 conf. 177. lib, 2. March. de affl. Dec. Neap. 25. cum fimil. alleg per Nicol Boer, d. Dec. 228. 'tamen | pracedens opinio verior elt, & viq; † 32 adeò obtinet, ve restamentum conditum non adhibito 33 legumo numero testiu, in illo loco in quo pestis viget, non irritetur, licet testator diu superuiuat posteaquam peffis ir loco illo ceffanit, Corn.conf. 53.lib. 4. Franc. Rip.in treet de peft Nic. Boer Dec 228 n.12.

Prater-

226 & DECIMVS NONVS.

Præterea†cum illud, quod per se illicitum ss, necessitas licitum saiat. s. quod non est licitum. Extrade, regul. iur. & † propter impossibilitatem. Hyppol. de Musas sil. d. s. preterea num. 92. item † & periculum imminem à regulis iuris communis recedatur. Ias. l. de pupillo s. 57 quu rinos ss. de oper. non. nune. receptum est, † & pestem successita si receivam est. † & pestem successita si qui rilicitum est. & propter † pestem regulas iuris communis transgredi permissum este. Des. cons. 225.

num. 2. 39 Ideoq; † licet matres, non petentes, filijs suis impuberibus, tutores, puniantur, l. matres & l. omnem C. Ad S.C.

4 O Tertyll. I, sciant C. de legis. hared. mattem † tamen, qua proptet pestem filis impuberibus tutorem non peuist, excusari traditum est. Andr. Barbat. eos. 87. lib. 4. Barbat. e. causam matrim, col. 1. de probat. Hippol. de Mars. 1. 1. S. pratereanum. 89. ff. de quast. Nicol. Boer. Decis. 123 mim. 21.

41 Et licet † testamentum non valcat co casu quando testes in co adhibit non sucrunt in conspectu testators 42 tempore testamenti conditi: testamentum † tamen tempore pestis conditum valcre, licet testes in co testamento adhibit tempore testamenti conditi, non sucrint in conspectu testatoris de jure respondit Card. Paris, Cons. 33. lib. 2.

Similiter † statutum quo cauetur, ne testamentum aliter valeat, nis illud à notario matriculato conserptum fuerit, non extenditur ad testamentum tempore pestis conditum, si tempore testamenti conditi propter pestem in illo loco nullus notarius matriculatus reperiebatur. Ang. l. si vacantia C. de bon. vac. lib. 10. Alex. l.

fin. & ibi Ias. n. 4. C. detestam. Dec. cons. 285. Hippol. de Marsh.l. 1. 6. preterea num. 89. ff. de question.

Eodem † modo & statutum requirens, vt in testamento mulierum interueniat præsentia duorum agnatorum, non extenditurad testamentum tempore pestis conditum, ab illa muliere quæ propter pestem agnatotum copiam habere non potnit. Corn. conf. 131. lib. 4.

Huc†accedit quod statuto disponente, vt nullus 45 contractus minorum vel mulicrum valeat, nisi interueniant duo Notarij rogati, & subscripti, contractus à mulicre & minore, adhibito tantum vno Notario, tempore pestis initus valeat, co casu, quo propter pestem in isto loco tempore contractus initi vnus tantum Notarius repericbatut. Ang, s. quod autem, arg. ill. text. Authentica de non alien. aut perm. reb. Ecclef, Isas. l. sin. num. 3, C. de testam. Hippol. de Marsil. d. s. preserca num. 32.

Hisadde, † tempore pestis à Iudzo medicinamac. 46 cipere permissium este, Socio. & Felin. e. 1. extra de Iudz. Hippol. de Marsil. d. & preserea num. 28, arg. e. temporis qualitas 26, 41, quod † tamen alloquin prohibitum est, 47

c, mullius 28. q. I.

Porro flicet aliqui ex Doctoribus tradant. Etiamsi 48 propter pestem & solennitates legitima interdum remittantur; & regula utits communis transgrediantur: prepter f suspicionem tamen peste, neutrum admitti. 49 Corn.cons. 172. n. o. lib. 3. cum f tamen timor sine suspicione situm de periculo præsenti aquiparetur, atq. f dispo- 31 situm de periculo præsenti ad timorem sine suspicionem periculi extendatur. L. continet & sin. sit. onod met. caus s. metus sis. ex quibus caus, maior. L. nossissum s. onod fals. tutor. Sushentical, 2. §. cum armis sit. devic via m. f. Redium

218 & DECIMVS NONVS.

l. Redius in prin. ff. de incend. ruin. & nauft. l. 2. & ibi [as. & Dec. C. de transact.

Ego†verissimum iudico, co casu, quo suspicio siuc timor pestis idem impedimentum, quod pestis ipsa praflat, perinde propter timorem siuc suspicionem pestis, ve propter pestem ipsam & solennitates legitimas remiti, & a regulis iuris communis recedere licitum este. Arg. I. illud, in prin-sff. ad leg. Aquil. 1. à Testo in prin-sff, de verb. obliro.

Præterea † annotandum est, quod lis de rebus breuissimo tempore corruptibilibus, debeat expediri adeò celeriter, vr cuitetur rerum corruptio. Eart. 1. 1. ss. de

54. gland. legend. Felin. c. fin. num. 16. Extra de iudic. Deinde feiendum eft, quod illi, qui pelto laboranti aliqua feruitia exhibent, illius fingulares amici dicantur, quodque hac feruitia magnifacienda arqs neceffario facienti remuneranda fint. Andr. Barb. conf. 54.lib. 2. Nicol Boer. Decis. 228. num. 12. arg. l. fipater §. fi quis aliquem ff. de desperatores.

55 nat. Ideoq; †ego hac seruitia prastita omnes illos estectus producere iudico, quos antidoralis obligatio producit, de quibus videte las. in l, ex hociure ss. de iust. & iur items, in l, sinon sortem s, si libertus ss. de cond. indeb. Tiraquel. in repetit. l, si vaquam verb. donatione largitus C. de reucand. donat.

Tenocana. comer.

Cæterum † quomodo probetur vel pestem vigere
in aliquo loco vel quem peste laborásie, tradit cara.
cons. 131, num. 3, lib. 4. Card. Paris, Cons. 33,
num. 11, lib. 2.

VICE-

§. VICESIMVS.

In quo tractatur de quastione, an sonitus vel strepitus alicuius artificij impedire posit studia & rem sacram facientes?

SVMMARIA.

1. Sonitum in publico facere non licet per quem studia liberalia impediantur.

2. Sonitum non licet facere in publico, quo diuina ministeria im-

pediantur.

3. Strepitus iuxta scholas, auditoria publica, vel ades Prosessoria aut Scholaris, non debet sieri ad impedienda studea. & num. 4.5.

6. Auditoria ita distare debem ne se vocibus turbent.

7. Scholaris clare legens vel voisser ans officio iudicis prohiberi potest, ne sic alters impedimento sic.

8. Strepitum, studia ministeriaue impedientem, magistratus ex

oficio, etiam nemine petente, cohibere potest & debet.

9. In strepitu prostudijs ac ministerio remouendo procedi potest tiam diebu scriatu.

10. A sententia strepitum pro studijs ac ministerio remouente

appellari nequit.

11. Strepitus causa, nec Professor à legendo, nec Concionator à concionando, desistere debet.

Vintò † licet aer communis sit, nemini tamen per-t mittitur in prinato vel publico loco talem sonitum vel strepitum facere, per quem vel studia liberalia artium aut facultatum, 1. 1. 5. sin. & ibi glos. & Bart. Cale stud. liber. vrb. Ro. lib. 12. vel † diuina ministeria impediantur. 2 (Alex. & Ias. 1. c. ff. solut, matrim. arg. c. pridem 18. q. 2.

Ideoq; † prohibitum eft, non tantum iuxta scholas 3 sue auditoria publica. glof. Bart. & Alex. L. L. S. sin. arg. ill. text. C. de flud, lib. vrb. Rom. lib, 12, Bart. Bald, Alex. Ias. &

f 2

Doctores

Doctores 1. 1. arg. ill. text. ff. folut. matr. Abb. c. fin. num. 24. Gibi Felin. num. 16. Extra de jud. facit.text.l. 1. in prin. ff.de fluminib. (. I in proem, inflit. Authentica. Habita C. ne fil. propatr. junct. Authenticares que & ibi las. C. commun. de legat. o fideic. sedt etiam iuxta ades alicuius Professoris. Ang. S. Riparum num.s. instit. de rer. dinis. arg. Lad rem mobilem & Lad legatum ff. de procurat, l. cui iurisdictio Gibi Doctores ff. de iurisd. om.ind. 1. 3. 6. qui habet ff. de sernit. rust. prad. l. illud. ff. de acq. hered. vel + scholaris talem artem fine tale artificium exercere, cuius exercitium intentionem vel profitentis vel studentis vel discentis impedire vel remorari posset. Lart. Bald. Ang. Ias. & Doctoresi. 1.ff. folut. matr. Bart. I. legatis &. ornatricibus arg.ill.text. ff. de legat. 3. Roman. l. 2. in prin. ff. folut. mat. facit text. l. I. S. fin. C. de flud. liber. vrb. Rom. lib. 12. l. abesc, & l. qui mittunturff. ex quibus cauf. mai. Alex. l, mulier \. 1. ff. S. C. Trebell.

Hanc f candem ob causam legibus sancitum est, vt auditoria tanto intervallo sint destinata, ne discipuli vel magistri sibi inuicem possint obstrepere, neue singuatum vel vocum consusto permista autre quorundam aut mentes à studio literarum auertat. L. 1. 5, sin. C. de sind discipuli, yrb. Rom. bb. 12. Abb. c. sin, numas, extra de singuature de singua

indic.

Et ficholaris qui vel alta voce legendo vel alium etamorem aut firepitum faciendo impedit alium feholaremeontiguam habitationem habentem, ne ipse sudio intentus esse possis, officio iudicis cogi potest, vevel desista vel recedat. Speul. intit. de iudic. S. generaliter ver. hocciiam nota. Ant. de Buts. in proem. decretal. Idem Anton. de Buts. c. cum inter dilectos, extra desid. insstrum. Alex, l.1. num. 52. ff. folut. matr. Ias. l. 1. §. fin. de fer, arg. l. r. §. fin. C. de flud. liber. vrb. Rom. lib. 12. Porrò † an-8 notandum eft., quod Magiffratus fine Iudex exofficio fitto. arg. l. r. §. fin. & ibi Eur. C. de flud. lib. vrb. Roman. lib. 12. ctian nemine petente, Eur. l. 4. §. hoc antem iudicium ff. de damn. infett. non tantum poteft, sed etiam cogitur remouere & prohibere omnem sonitum sue streptum per quem vel studia liberalia, vel diuina ministeria impediri possent. arg. l. congruit ff. de offic. prasid. §. 1. & §. quoniam Anthentica vs. null. iudic. Euri. & alex. d. §. hoc antem iudicium.

Et in f hisce causis in quibus agitur de remouendo 9 sue prohibendo sonitum vel strepitum per quem diuina ministeria vel studia liberalia impediuntur, etiam diebus seriatis in honorem Dei procedi potest. Hossiens in sus summer in des summer suit de ser. S. summer suit summer suit summer suit summer sum

Et'fà sententia in hisee caussis lata pro hoc, vt stre-10 pitus siue sonitus impediens studia vel ministeria diuna remoucatur, appellare non permittitur. Bald.l.1.C. si de moment. posses, appell. Alex.l. s. s. sin.C. de stud. liber. vrb. Rom. lib. 12. Felin.c. sin.n. 16. extra de iud. arg.l. sin.sf. de appellat. recip.

Præterea † licet omnis sonitus siue strepitus impe-11 diens, vel studia liberalia, vel diuina ministeria, & remoueri & prohiberi debeat, tamen propter sonitum siue strepitum neg; Professor à legendo, neg; Sacerdos siue Concio-

Ff 3

232 & VICESIMVS PRIMVS.

Concionator à pradicando siue alia dinina ministeria peragendo dessere debet glos e, seimus erg. ill. text. diss. 43. Alex. in addit. ad Bart. I. S. fin. de flud. lib. vrb. Rom. lib. 12. Felim. e, sin. m. N. Extra de indic. facir. text. c. sit re. if or, circ. sin. diss. 3. nolire 11.9.3.

§ VICESIMVS PRIMVS.

De Ædificijs arboribusqu acsimilibus in acresupra alienum solum pendentibus.

SVMMARIA.

1. Aer supra folum, eo iure quo folum cenfetur. & num. 13.

2. Iurisdictionem habens in solo, habet & iurisdictionem in aire supra solum.

3. Territorium quid fit ?

4. Territorij appellatione continetur etiam aer eius losi, in qui qui iurisdictionem habet. & num. 7.

5. Territorio continetta etiam mare quod est iuxta terram iu-

rifdictionis cuiusq.

6. Mare it a commune est vt der.

8. Territorio aliquo prohibitus, nec in aere eius territorij mundi potest.

9. Gonella punitus, quod territorium Ferrariense ingressurafro

10. In arbore aliqua existens quo in territorio sit? & num. 11.

12. In arbore delinguens, non ibi forum fortitut, vbi arbor posita, fed vbi in aere est, seu, quem in locum ramus, in quo delinguensstat, propender,

14. Aedificare in aere , supra solum alienum , inuito domino non lices, nec supra solum commune inuito socio ibid, num. 15.

16. Aedificare in folo alieno non licet, inuito domino.

17. Aedificare in communi folo non licet, focio innito.

18. Aedificy in & Supra solum alienum differentia.

19. Acdiff-

6 VICESIMVS PRIMVS. 233

19. Aedificium in solo alieno dominiu posidens propria autoritate tollere potest.

20. Aedificatum supra solum alienum dominus tollere nequit au-

Boritate propria.
21. Arboris aliena rami edibus meu impendentes, si non tollan-

sur à domino, possum cos succidere, non existente contradictore.

22. Addificatum in fundo meo, meum efficitur.

23. Aedificatum in aere supra solum meum, non efficitur mes

24. Fructus rami, arboris mea, alienum in fundum pendentis, mei fum.

- 25. Fructuum meorum, alienum in folum decidentium nomine, interdictum mihi competis, de glande legenda. Fallis hoc iure faxonico. iud num 26.
 - 27- Aedificare supra solum publicum an liceat ? remissue.
- 28. Aedificare supra solum meum quod seruitutem debet possumdunmodo seruit uti non noceatur.

Sextò f licet aër communis sit, aët tamen qui est supra produm aliquod eodem iure quo solum ipsum censetur. I. sin. sin prin. si. deservii. I. sin. sp. sin. ss. oudavi aut dam. glos. I. sin. sp. sin. sp. oudavi aut dam. paul. Cestr. l. diuortio s. sivir, num. 4 sf. solut. matr. & cons. 3. num. 4. cons. 140 col. t. cir. sin. Cepol. intract. de serviiut. rustic. pred. cap. 22. quodest de Montib. num. 4. scob. de s. Georg. intractat. stud. verb. cum argentisodinis num. 11. Goed. cons. 2. num. 20. lib. 2.

Ideog; † eum qui habet iurissicionem in loco a-2 liquo & inaêre, qui est supra istum locum, iurissicionem habere iudico, prous hoc expresse tradis Bald.conf. 420. hum.i. & 2. lib.t.arg.4.1. & ibi Bart.C.de classicib.t.d.Casars.

VICESIMVS PRIMVS.

de publ. l. Infula & ibi Ang. ff. de indic, iunet. 6. Infula inflit. h. t. Bart. intractat. de Inful. col. 2. Ang. I. fane fi marisff. de iniur. Capol. in tract. de seruit. rustic. prad. cap. 26, n. 10. Et cum † territorium ille locus dicatur, in quo quis habet potestatem terrendi & submouendi, iurisdictionem nempe, l. pupillus & territorium ff. de verb. fignif. egot territorij appellatione, non tantum terram in quaquis inrisdictionem habet, sed etiam aerem qui est supraillam terram contineri statuo, prout hoctradit Hieron. de

Mont. intractat. de fin. cap. 7. n. 8. Namq; † cum territorij appellatione comprehendatur etiam mare, quod est iuxta illam terram in qua quis iurisdictionem habet. glof. & Doctores c. vbi pericelum S. porroverb. territorio de elect, lib. 6. Capol in trait. de seru! rust. prad. cap. 26. num. 26. quodo, † æque communc est, sicutaer communis est. 1. 2, h. t. noft. 6. 1. inft. eod. certè † multò magis aer siuc cœlum, quod est supra illam terram, in qua quis iurisdictionem habet appellatione territorii contineri debet.

Itaq; is cui interdictum est morari intra finesalicaius territorij, non tantum terra, sed etiam aëre illius loci se abstincre debet. arg.l. Iulianus in prin. ff. de legat. 3.l.

Goluribus ff. de legat. 2. l. 1. ff. de legat. preft.

Eamá; † ob causam recte punitus fuit Gonella, qui cum ei sub capitali pœna interdictum erat, ne in ciuitate vel territorio Ferrariensi moraretur', curru in quem terram patauinam posuit se in territorium Ferrariense vehi curauit, prætendens se non in territorio Ferrariensi sed patauino esfe. Capol. in tract. de feruit. ruftic. prad. cap. 43. num. 8.

Porrò, † licet aliqui Doctores tradant, eum qui cft

5 VICESIMVS PRIMVS. 235

in arbore censeri in territorio illo esse, in quo sita est. Capol. in d. tract. cap. 43. nnm. 8. Ego † tanien credo eum in qui in illa arbores que iuxta sines alicuius territorii possita, ramos intra sines alterius territorii porrigit, censeri non in territorio illius loci in quo arbor posta est, sed in territorio illius loci super que ipse in ramis illius arboris degit, arg. l. sin. in pri. ss. de cru, l. sin. s. sin. ss. que d vi au clam.

Ideoq; † qui existens in arbore posità in finibus vnius territorij & protendente ramos intra fines alterius 12 territorij vel contrahit vel delinquit non in illo territotio, in quo arbor posita est, sed in quo ipse in aere super arbore degit forum fortitur. Authentica qua in pronincia C. vbi de crimin. ag. oport. c. fin. & ibi Abb. & Felin. Extra de for compet glof. l. hares absens & antepen verb. debebit. ff. de iudic. Præterea cum aer , qui est supra solum aliquod, codem iure, quo folum ipfum cenfeatur, l. fin, 13 in prin. ff. de scruitut. receptum eft, † perinde prohibitum effe in aere quid facere, aut ædificare vel supra so- 14. lum alienum inuito domino, l. quemadmodum (1. ff. ad leg. aquil. l. si duo S. item videamus el. 2. & ibi glos. ff. vii posid. l.fin.ff. de arbor. ced. l. I. & ibi glos. & Bald. C. de interdict. l. I. ff. de seruit. vrban. prad. Capol. intract. de scruit vrban. prad. cap. 32. num. 2. cap. 41. num. 2. cap. 54. num. 7. cap. 55. num. 1. cap. 6a. num. 2. cap. 62. num. 10. cap. 63. num. 3. vel † supra solum commune inuito socio, l. si 15 duo S. Labeo & ibi Bart. ff. vii posid. Capol. in d. tract. de scruit. vrb. prad. cap. 30. num. 7. cap. 33. num. 3. 6 cap. 60. num. 2. ficut † in solo alieno quid inuito domino, arg. 16 l. Imperatores & l. fed sinterme, inprin. ff. de seruit. wrb. Prad. l. 3. 6 l. naturalem & apum ff. de adg. rer. domin. l.insuriarum & fin.ff. de iniur.l. altius C. de seruit. & aq.l.quos-

236 & VICESIMVS PRIMVS.

17 dam co ibi glof. C. de metal, & metallat. lib. 11. & † in folo communi quid inuito focio, facere vel wdificare prolitbitum cit. l. Sabinus ff. commun. divid,

Illud † tannen, quod in folo alieno ædificatum eft, plurinum differt ab illo, quod lupra folum alienum zo dificatum fiue exfrudtum est. Namos † ædificium infolo alieno, domínus idemos possessor propria audoritate tollere ato; dirucre potest. Lauemadmodum 6. st proiestum & this Bart st. addeg. Aquil. l. sc. st interme, in prin. & ibi Bart st. addeg. Aquil. l. sc. st nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. C. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. Quo dvi aut clam. l. l. c. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. sin. prin. dvi aut clam. l. l. c. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. sin. prin. dvi aut clam. l. l. c. vt nemin. lie. sin. indicate ibi Bart st. sin. lie. sin.

7 yerò fiue exttructum in aere fupra folum alterius, dominus foli propria auctoritate defiruere arque tolice non potett. I. quemadmodum 9., si proiectum de ibi But. st. ad ice. aquil. Capol. in tractat. de servitut curtan. pracur.

icap. 30. num. 12. & 13. nifi † velarbor velrami arborisalienæ impenderentædibus meis, atg, dominus illiusaboris admonitus, arborem illam non adimat, tune enim firefiltentem non inuenero, propria auctoritare illam arborem fuecidere. l. 1. & 161 Eart. ff. de arbor. (adenda-Capol. in trait. de fem. orb. prad. (ap. 81. n. 4.

Præterea † ficet ædificatum in fundo meo, meunt efficiatur. L. qui domum fi. ad leg. aguil. L. adeò S. ex diurfo & l. si fipraff, de adq. ret, domin. l. obligationum fere s. ple act f. de att. & oblig. ædificatum † tamen in aere supra meum solum, meum non efficitur. Capol. in tratt. de ser uit. vrb. præd. cap. 33. n. 4. arg. l. quemadmo dum . 1. si. ad leg.

24 aguil, víq; † adeò, vt rami arboris mei impendentes fun-

do alterius, omnes é; fructus in hisce ramis natimei sint, mihid, † pro hisce fructibus, si illi in sundum alterius ce-25 ciderint, interdictum de glande legenda, detur. l. Iulianus & glants f. ad exhib.l. of ibi Bart. sf. de glan, legen. Capol. in 1867. de servo prediap. 81. 19. 14.

Quamuis † iure Saxonico in hoc contrarium statu-26 tum reperiatur; namą; stuctus cadentes ex ramis arboris mea impendentibus sundo alieno, domini illius stundi in quem ceciderunt, remanent, nee mihiillos repetereinterdicto vel actione aliqua licet. 411.52. & ibi glos.

Landrecht. lib. 2. & art. 127. & ibiglaf. Weichb.

Vtrum † autem supra solum publicum in acre quid 27 auter ver welt discare liceat, videre l. 2. §. trastatum si. neguidin los. publ. l. si vero §. presorati, el. 1. si. de lis qui deie. velesf. Special §. sin. ver. pen. de cays. possessi 12. cap. 33. n. 5. cap. lin trast. de seru, vrb. pred. cap. 33. n. 12. cap. 33. n. 5. cap. 41. n. 2. cap. 14. n. 7. cap. 53. n. 1. cap. 63. n. 1. cap. 63. n. 3. Supra tverò solum meum quod alteri seruiture medere in ac. 28 te meo a dificare me posse, clari iuris est, modo per hoc adificium, seruitus alteri debita non impediatur. l. soc adificium, seruitus alteri debita non impediatur. l. soc adificium, capol, notrast. de seru. vrb. pred. cap. 60. num. 8.

§ VICESIMVS SECVNDVS.

De fumo.

nitruiti

SVMMARIA.

 Fumum in suo, ad alterius apes vel animalia suganda vel insersisienda, facere non lices.

2. Fumum alterius adibus iniuriandi animo immittere non licer.

Gg 2

3. Iniuri-

- 3. Iniuriandi animus in dubio non prasumitur in sumum alients adibus immittente.
 - 4. Fumum alterius edibus seruitutis iure immittere non licet.
- 6. Fumum immittere adibus alienis liset habeuti hant seruitutem.
- Fumum facere quis in suo potest citra iniuriandi animum-seruitutem 3, pro samilia sua etianssi ignis inconsuetus sit sumun 3 ad vicinum veniat.
 - 8. Fumo corrupto ladens punitur extra ordinem.

Septimo flicer aer communis sit, nemini tamen permittitur in suo sundo saccre talem sumum, per quem vel alrerius apes sugentur, vel apes au talia animalia alterius intersiciantur. 1. si quis sumo, in prin. sf. ad leg. Aquil.

2 Similiter† etiam nemini permittitur ex fuis ædibus vel inferioribus vel vicinis in ødes fuperiores vel vicinas fumum immittere, eo cafu quando hoe fit vel animo iniriandi. l. pen. ff. de iniur. Quod† tamen in dubio non præfumitur, glof. l. fluminum f. fin. ff. de damn. infect. arg. l. meriteff. pre Soc. l. quetier ff., qui daloff. de probat. l. credditur ff. de furt. vel† quando quis eo cafu, quo feruitus immittendi fumum in ødes fuperiores vel vicinas conimittendi fumum in ødes fuperiores vel vicinas conimitatendi.

fituta non est, immittere vult fumum in ædes alterius iure servitutis. L suut s. Arish & ibi glos & Bart. s. sin servitutis. uit. vindie. aut † in suo facit fumum nimis grauem, inconsuetum vel insolitum. L servit s. Arish & ibi Bart. Paul. de Castr. & Florian. & S. sin. s. sis sin sind.

Ei vero † qui habet seruitutem immittendi fumum in ædes alterius, indistincte in eas fumum immittere pet.

mittitur. glof. d, S. Arifto.

Similiter † & illi cui hac seruitus debita vel consti-7 nuta non est, permittitur in suo sundo vel domo, citra tamen animum insuriandi & citra ius seruitutis sacere i-gnem solitum & consuctum pro vsu suo & samilia sua, etiansi funus ex hoc igne descendens in ades alterius inmittatur. d. l. suut Arsto & S. sin. sf. seruitutut. d. l. suut sanita describe in saces alterius inmittatur. d. l. suut sanita describe seruita surb. pred. cap. 31. num. 3. cap. 31. num. 4. & cap. 33.

Præterea † is qui fumo corrupto peremerit vel læ- 8 férit extra ordinem punitur. l. 1. §. de var, & extraord.

VICESIMVS TERTIVS.

De odore.

SVMMARIA.

1: Aer non recipit astimationem.

2. Odoris precium tabernarius quidam petens, derifus est.

3. Aëris ob falubritarem vel infalubritatem fundus maioris vel muoris precij est.

4. Minor in emptione aut venditione fundi, ob aëris falubritatem, lafus, vestituitur.

5. Pestilentem domum ignoranter ementi redhibitoria competit.

6. Intellectus l. 1. S. firem. ff. si quid in fraud. patroni.

7. Aëris affectio specialis nullam estimationem habet, fallit ibid. num. 2. remissio.

9. Acris affectio communis attenditur civiá, in venditionibus ad augendum vel minuendum precium ratio habetur-

10. Odorum quasi vsusfructus constitui potest.

Octavo

Ctauò licet † aër per se astimationem non recipiat: ideoq; † meritò derifus fit tabernarius ille Parmensis qui precium odoris petijt. Abb. cap. 3. n. 4. Extra de confuet.

Fundum † tamen vel domum venditam propter falubritatem aëris maioris, & propter infalubritatem minoris precij censendum, traditum est. Capol. in tract. de seruit. rustic. prad. cap 45. n. 4. arg. l. si pradium & ibi Bald. C. de adil, editt, l, quod sape & fin. ff. de contrah, empt.

Víq; † adeò veminori læso in emptione vel venditione fundi propter aĉris falubritatem in integrum restitutio concedi debeat. arg. l. sin emptionem ff. de minor.

Vrá; † emptori qui fundum vel domum pestilentem ignoranter emit, redhibitoria agere permittatur, d,

1. Sinpradium,

Nec † obstat huic decisioni textus qui vult, non else considerandam cam affectionem quam quis ad cœlum fiue acrem alicuius loci habet , l. 1. 6. fedfi remff.fi quid in fraud, patr. Namq; ille textus loquitur de speciali affectione acris, illius † enim regulariter nulla æftimatio.cft, arg. l. siferuum ff.ad leg. aquil. l. pretia rerum in prin. ff. ad leg. Falcid. exceptis † tantum casibus specialibus, de quibus in l, competit. 6. 1. ff. quod vi aut clam. Bart, l, 1, n. 12. C. de sentent. que pro eo quodinter.

Secus test in communi affectione aëris alicuius loci : illius enim & ratio habetur, & secundum illam res vendita vel maioris vel minoris precij judicatur, d.l.fi fer-

vum, d. l. preciarerum.

Porrò † annotandum est, odorum quasi vsumfructum constitui posse, L. pen. ff. de vsufr, car, rer. quam, confum.

VICESI-

§ VICESIMVS QVARTVS.

In quo explicatur materia aqua p-ofluen-

SVMMARIA.

. Definitio ad intellectum cuiusg, materia necessaria est.

2. Aqua profluens quid significet, & n. seqq

- 3. Aqua profluens communis est, indiffinite. & n. 4.
- Lex generaliter & indefinite loquens, generaliter indefinite gs intelligenda.
- 6. Lex gener aliter & indefinite loquens, non est à nobis distingyenda.
 - 8. Interpretatio ea amplectenda in dabio, que verbis conuenit.
 - . Fluentis commune poculum est.
- 10. Aque & ignis interdictio, ided veteribus vsurpata, vt rebus ad vitam communibus necessarije, carerent.
 - 11. Flumina riuig communes non funt.
 - 12. Flumina rinia, vel prinatt, vel publici intis censentur.
 - 13. Fundo fine folo quod imminet, eiusdem cum folo iuris est.
 - 14. Aqua supra solum existens solo non cedit.
- 15. Aquam ex publico haurire nemo prohibetur, ad quemcung,
- 16. treservitutis nomine pro baurienda aqua è publico vel prinato flumine, per fundum alienum non permittitut.
- 17. Aquam turbare, fourcare, contaminare, inficere nemini per-
- 13. Aquâ în publicâ vel prinată nemini permittitur lauare bestiarammore vel quid aluud sacre, quo aqua contaminetur, conspurcetur, inbisatur. declaratur hocibid. m. 19. & 20.
 - 21. Aqua è publico vel prinato hausta, sit haurientis propria.
- 22. Aquam è publico privatone haustain vendere, donare, lega-

Explica-

de rer. dini.

Xplicauimus hactenus ea, qua ad primam speciem rerumcommunium, aëris nempe materiam pectant; proximum nunc atq; consequenselt, explicare cat, quæ ad materiam aqua profluentis pertinent. Et † cum nulla materia dextrè intelligi vel percipi possit nisi cognità atq; perspectà definitione siue descriptione illius materia quam quis tradere vel discere cupit. Bald. in pralud, feud. col. 3. Beneuen. Strac. intractat. de Mercat. 1. part. num. 1. arg. l. 1. 6. 1. ff. de dol. ego exte vestra esse duxi, ante omnia declarare, quid sit aqua profluens atg; quomodo hoc vocabulum, aqua profluens, in proposito nostro accipiendum vel intelligendum sit.

Et † licet aliqui Doctores velint, in proposito nostro, appellatione aque profluentis aquam pluniale sue de cœlo cadentem tantum contineri. glof. 6. 1. verb. aqua profluens, instit. de rer. dinis. Bald. Rubr. num. s. h. t. nost. Ego tramen veriorem iudico illorum Doctorum fententiam, qui volunt, aquam profluentem, quatenus est elementum indistincte communem este, siue illa aqua fit plunialis, five non, item five illa aqua profluat in fumine publico, line in flumine prinato, glof. l. item lapilli Gibi Bald. in prin ff. h. t. nost. Ioan. Fabr. & Ang. S. I. inflit.

Tum f quia textus generaliter & indistincte dicitaquam profluentem communem effe, nec diftinguit ytrumilla aqua sit profluens an verò non, irem vtrum illa aqua fluat in flumine publico an vero priuato. 1.2. h.t. nost. 6. 1. inflit. eod. & † certiiuris est, quod textus generaliter & indefinite loquens, generaliter & indefinité intelligendus. l. 1. ff. de legat. prest. nec † à nobis distinguendus fit. l. de precioff. de public. in rem att.

Tùm

Tum †quia hac interpretatio verbis textus conue-8 nit, & † certum est, eam interpretationem in dubio amplectendam qua verbis conuenit. Arg. l. 1.6. si si qui nauemss, de exercit. ast. l. non aliterin prin. & L. ille aux ille 6, cam in verbis ss, de legat. 3.

Tum † quia lex alibi inquit, fluentis commune po- 9

culum effe. l. cum super C. de re milit. lib. ir.

Tum † quia etiam veteribus moris fuit, illis quos 10 mortuorum loco reputabant, quosso vinos omnium ils lorum, qua ad vitam sustentandam saciunt, vsu carere volebant, aquà & igni interdicere. S. minor instit. de capit. dimin. 1, 3 ff. de publ. iudic. S. publicorum instit. cod. tit. 1, 3. ff. adleg. Iul. pecul. 1, 2, 5, constat. ff. de pun. S. deportatio Authentica de nupt.

Porrò † licet aqua communis fit, flumina tamen 11 & riui fluminum communia non funt, Bald. c. 1.in prin.
One fint regal. Sed † illa vel priuati vel publici iuris cen. 12

Sentur. l. 1. ff. de flymin.

Nec† obstat huic nostra decisioni, quodid, quod 13 est supra solum aliquod, regulariter eodem iure censeatur, quo censetur ipsum solum, s. adeò S. Cam in suo sf. de adquir, rer. domin. L. t. in prin. sf. de seru. l. in. S. sin. sf. Dupad vi aut cl. Namí; † hoc fallit in aqua qua est supra solum 14 aliquod illa enim solo non cedit. Bart, intrast. de alueo. verb. novue capol. intrast. de servi. trassic, prad. cap. 25 drg. L. adeò S. in sult sf. de adq. rer. dom. Las. l. quo minus num. 47. sf. de ssiminis b.

Et cum aqua communis fit, nemo prohiberi po-15
test expublico vel priuato sumine aquam haurire, vel
ad bibendum, vel ad alium vsum. Arg. Iss fratres Sitem
Hb Mela

244 S VICESIMVS QVARTVS.

Melaff. Pro Soc. glof. l. Sabinus ff, comm. divid, Dyn. c, in re communi de rez. iur. lib. o.

Licet † cuilibet permissum sit prohibereasium cui feruitus debita non est, per suum sundum ad pruatum vel publicum sumen hauriendi aquam gratia accedere.

Arg. l. divus si. de servit. russie prad. l. z. & l. naturalem & sin, st. de sinter, & serv & o, apum instit. b. t. nost.

Præterea † exhac conclusione, quæ vult aquam profluentem communem este, descendit, quod nemini permittatur aquam turbare, spurcare, contaminare vel inficere. 1.1.6.1.6 pilos split, st. extra este. 1.1.6.1.6 pilos split, st. ext. l. apud 18 prebatiumin prin. st. et a., plwv. arcend. quodo; † nemini permissumis protestiumin protes

tio, conspurcatio velinsectio sequi posset, d. 1. cum supor 19 6: ibi glos 68 Bart. C. dere militar, lib. 11. Quod tamen f tantum procedit quo ad illos qui in inseriori parte slu-20 minis habitant vel degunt: Secus fautem est, quo adil-

los qui in superiori parte suminis habitant vel degunt: illi enim prohibere nequeunt, quo minus quis in inferiori, parte suminis vel sevel pannos, vel pelles, vel quadaliud lauet. d. l. cum super, & the Bart.

Porrò f cum communis sit aqua quam quis exprinato vel publico siumine haurit, haurientis propria chi citur. Bald. l. item lepilli in prin. ss. der er. dinis. Card. Paris. 22 cons. 120. lib. 4. Ideosi; † hanc aquam vendere, donare, legare, in sipulationem vel alium contractum deducere licet, l. 1. 5-l. Atela s. quidam ss. de alim, 6-cibar. leg. fait l. siin emptione s. 1. de contral. empt.

& VICE

§ VICESIMVS QVINTVS.

De Mari, & iure Nauigandi piscandiquin mari.

S.V. M. M. A. R. I.A.

- v. Mare commune est. ampliatur ibidem num. 5. 7.
- 2. Mare ab amaritudine dictum.
- 3. Mare quid sit?
- 4. Lagu, vel ftagnum quid.
- 5. Terra vel arena, (ub mari, communis est.
- 6. Maris dominium non acquiritur, quamuis centum, pluribusée Annis, quis super mare stoterie.
 - 7. Mari imponi seruitus prinata lege nequit.
- 8. In Mari cuilibet permiffum est pifcari , nauigare, fallit ibid.
 - 9. In Mari, etiam ante ades alterius, pifcari, nauigare licet.
- to. In Mari estam ante alicuius ades nauigare, pifcari me prehibens tenecus iniuriatum.
- 11. Piscationum reditus in mari quatenus ad regalia pertine ant? Guum. 12.
 - 13. Pifcandi im in mari omnibus commune est.
- 15. Nauigatio in mari quatenui quis regalia iurifdictionem qua mes babet, prohiberi per eum potelt.
- 16. Piftatio in mari quatemu quis in co regalia iurifdictionem 9, habet inbibevi per eum potest.
 - 17. Via publica vsus à Domino territory prohibert potest.
 - 18. Via publica vius liber cuig, ac permiffus est.
- 19. Nauigatio, pistatio, in mari prohiberi à principe potest, tanium ex insta causa,

20. Nauigatio piscatiog, in mati sine iustă caută à principe probiberi nequit. E num, 26.

21. Venatio, aucupatio à principe fine instâ caus à probiberi non potest.

22. Via publica vsus à principe sine iustà caus à non potest probiberi.

23. Iure naturali velgentium permiffa princeps fine iust acausa prohibere nequit.

25. Piscari aut nauigare alium reste quis in mari prohibets cum ei ius piscandi, nauigandiúe, soli, princeps concesit.

27. Pifcandi nauig andiĝ, în mari im foli alicui non potest primceps fine iuftâ causâ concedere.

28. Via vna probibitum, alia permitti non debet.

30. Piscari, nauig are in sure ne possu stipulatione vel alio contrastu obligare te potes. 32. Piscandinauig andió, iuu, qui solus prascripsis, in maris pro-

hibete potest alium.

33. Prascriptio iuris piscandi nauigandio, quomodo in marifiat

On. 34. 35. 36. elegantisime.

37. In prascriptione iuris piscandi vel nauigandi, in mari, prohibitionem requiri, nulla lege cautum.

38. Lege quod cautum non est, non oportet affirmari.

39. Praserptio sernitutis vel altertus iuris procedit, si quis esttatur, iure proprio, sine ideologatur ex prohibitione, sine fama, sine allunde.

40. Lex generaliter & indefinité loquens generaliter & indefinité intelligenda est.

quenda. Lex generaliter & indefinite loquens non est à nobis diffin-

42. Pifeandi ias in mari, non nifi tempore immemorabili acquiritur. & n. 4. 44. 47. declaratur ibid. n. 43. 53.

45. Seruitutes aliag, sura incorporalia abig, Gientia Erpatientia omnium illorum , quorum interest, non prascribum ur nist spacio immemorabili.

66. Piscatio, nauigatiog, in mars ne eni soli competat, omnium hominum interest. 47. Naui-

47. Nauigandi ius in mari prascribitur tantum tempore immemorabili. declaratur ibid, n. 48.

Pifcandi nauigandiá, ius, in mari, cum titulo, long i tempo. Tis fracio prascribitut.

Seruitus discontinua tantum immemorabili tempore pra-Cribitur.

Seruitus discontinua, cum titulo, prascribitur longo tem-\$2.

pore.

Pifcandi nauigandig, ius in mari, contra alterym baben. tem iam ius formatum in mari, prascribitur longo tempore cum titulo : vel longisimo, fine titulo.

55. Vectigalis ius nondum formatum non nisi immemorabili tem.

pere prafcribitur.

56. Velligalis ius contra eum, cui iam est formatum, prescribitut abfq, titulo, longifimi : cum titulo, longi temporis fp acio.

Piscandi vius discontinuus est.

Prascriptio in iuribus discontinuis immemorabile tempus vequirit : quarado ea iura debentur à re rei, n. 59.

60. Prescriptio in iuribus discontinuis, qua à re persone, vel rei à persona debentur, cum titulo, longi : absq, titulo, longisimi temporis pasia. procedit.

> 61-Iurisdictio, abfq, titulo, prascribitur triginta annis.

Iurisdictio quo ad vium difcontinua est. 62.

Jurisdictio perfone potius, quam predi vtili: atem respicit. 630

64. Episcopi confirmandi ius discontinuum est.

Epife pi confirmandi ius non pradio fed persona Archiepifcopi 65. debetur.

66. Episcopi confirmandi itu prascribitur 30 annis.

67. Collect andi ius difiontinuum est.

68. Collectandi ius non pradio fed perfona debetur.

6.0. Collect andi ins longifimo tempore prafcribitut.

Venandi aueupandig, ius 30 annis, abfg, citulo, prafcribitut. 70: 71. Venandi aucupandig, ius difientinuum est.

72:

Pafcendi ius non predio fed personis competens cum titulo , longo: fine titulo, longisimo tempore prafcribitur,

73. Liguands ius persone debitum longissimo tempore preseribt-

74. Molendini vel furni coastini im contra incolae alicuim losi prescribitur longissimo tempore.

75. Molendini vel furni coattiui ius discontinuum est.

76. Cereuifia coquende ius 30. annis prafcribitur.

27. Cerenista coquenda ius discontinuum est.

78. Pre criptio, in discontinuis iuribus, à re persone, vel persone vei debitis, absq. titulo procedit longissimo tempore.

79. Nauigandi piscandig; ius in mari, à re personu, debetur.

80. Naug andi piscandia, in mari ius cum titulo, prescribitus. Iongo tempore, etiam sine scientia & patientia ecrum, quorum intertit.

.81. Prascriptio immemorialis in nauigandi, aliog, quouviutes sins titulo, procedit, etiangi non intervenerit scientia & pattentia interfsentium. & n. \$2.

2;. Pifandi nauig andió, ius in mari, minori, "quàm immemo; rabili tempore, fine titulo, abfq, dientia & patientia intereffentum non praferibiur.

85. Tituli allegatio necessaria non est in prascriptione immembriali iuru piscandi & nauigandi in mari.

86. Tituli allegatio in prascriptione immemoriali regularites ntcessaria non est. & n. segq.

87. Contrarium sentientes allegantur & improbantur.

88. Tituli allegatio in prascriptione immenoriali requiritur vbi im prascriptioni exprese resistit. quod verum in speciali, non generali resistentia ibid. n. o 2.

89. Communia iure gentium prescribere volens habet iu commune contrase.

90. Specialu probibitio potior & efficacior est.

91. Verbasunt in potiori significatione accipienda.

93. Piflandi in mari, nauigandiĝ, iuri, ins commune non refifiis, in specie, eo casu, quo quis est in possessione.

94. Titulus, in his que funt contra ins commune, necessarius tanshm est in bis, quibus ins commune in specie resistit, non quibus in genere.

95. Ema

95. Bona fides in immemoriali preseriptione turis pissandi & na-Bigandi in mari, netessaria e st.

96. Bona fides in immemorabili prascriptione requiritur, 98. Bona fides prasumitur ex possessione immemorabili.

99. Bone sidei ex immemorabilis temporis possessione presumtio est tantum iuru non etiam de iure. E n. 102.

100. Bona fides ex immemorabilis temporis possessione prasantio sontantum contravià probatione, sed etiam sortiori prasumisone cliditur. On. 103.104.

105. Sollemnitas extrinseca ex temporis antiquitate presumta, probatione contrary & presumtione sortioni eliditur.

106. Solemnitas extrinfeca ex temporis antiquitate prafumi-

107. Titulu ex antiquitate temporis prafumitur.

108. Tituli contra prefumtionem, ex antiquitate manantem, probatio, & prefumtio admittisur.

too. Prasumtio qualibet ex antiquitate resultans probatione contraria tollitur.

ine. Communia iure gentium acquiri priuatim possunt consuetu-

112. Nauigatio piscatios, certis hominibus tantum yt in marš competat, acquiri potest consuctudine.

113. Consuetudo nauig ationis piscationic qui in mari certit tantum kominibus ve liceat, quanto tempore introducatur?

114. Consuetudo super rebus de quibus populus eam introducens finuendi potestarem non babet, prascriptioni aquiparatur, omniag, prascriptionis requisita desiderat.

tes. Consuctudo nauizandi piscandi g, in mari , à populo , statuti desuper condendi potestatem habente, introducenda, nullum prascriptionis, sed consuctudinis tantium requisits desiderat.

116. Consuetudo nauigandi piscandiĝ in mari à populo statut desuper condendi potestatem non habente, introducenda, indiget omnibus Prescriptionis requisitis.

3

Nauigandi pifcandiá, in mari im prescribi potest. 117.

Nauigationis piscationisque quasi possessio in mari acquait 118.

potest. Nauigandi piscandiq, maris quasi possessione turbatus, age-110. re contra turbantem potest.

Nauigandi piscandig, maris ius posidens potest alium eo iare probibere.

Nauigare, piscariá, in mari non omni tempore licet.

Nauigatio hyemali tempore à calendis Octobris vfq, ad Calendas Aprileis interdicta est. fallit hoc de consuctudme quorundam locorum ibid. num. 124.

Consuetudo pt omni tempore nauigare in mari liceat, va-125. les.

126. Confuetudo omni tempore in mari nauigandi vbi viget attendenda & observanda est.

Consuetudinem omni tempore nauigandi maris sequentes excufaneur, co in loco, à pæna : & à culpa ibid. n. 128.

Ertia † species rerum communium est marc. 1. 2. h.t. noftro S. s. inftit, eod. l. littoraff. ne quidin shocpubl, quod † ab amaritudine dictum Capolan

tract, de servit. rustic, prad. cap. 26. num. 20. cst + collectio multarum aquarum falfarum, vel in Oceano magno, vel in alio loco, Oceano magno, continuo tractu, coniun-Cto. Bart, intract. de Inful, in prin. Capol. d. cap. 26, n. 20.

Namo; † si collectio aquarum salsarum Oceano magno non influat, illa collectio non mare, sed lacus vel stagnu appellatur. Bart. in d. tract. de inful. in prin.

· Et hac † conclusio qua vult mare commune esses ampliaturyt non tantum mare, fed ctiam illa quæ fub mariest terra vel arena communis sit. 6. littorum instit. de rer. dinis, Capol in tract. de servitut, rustic. prad. cap. 27. mum. 4.

Vtá; fetiam is qui centum vel pluribus annis in na. 6 ui fuper marc sterit, dominium maris non adquirat. Bald l. item lapilli in prin. ff. de rer. diuis.

Deinde † hæc conclusio ampliatur, vt mari, quod 7 natura omnibus patet, priuata lege seruitus imponi ne-

queat. l. vend tar in prin. ff. com. prad.

Et ex hac conclusione qua vult mare commune sesse de descendit, quod cuilibet liberum atq; permissum it in mari & piscari & sauigare, l.2. §, squi in mari st. piscari & sauigare, l.2. §, squi in mari st. piscari & sauigare, l.2. §, squi probibet st. st. e iniur. Capol. in trast, de servit. vrb. pred. cap. 26. inum. 2. & cap. 22. num. 1. Dec. conf. 27. num. 1. Beneu. Stracin trast. de Mercal. Rubr. de nauigat. in prin. num. 6. e ciam ante gades vel pratorium alterius. d. §, squi probibet. Vsq. fadeò vei squi alium in mari ciam aute ades suas pisca. 10 ri vel nauigare prohibet, iniuriarum conueniri possit, d. §, squis in mari & d. §, squis probibeta.

Nec†obsat huie nostre decisioni textus, qui dicit 11 piscationum reditus & principis esse, kinter regalia numerari. c.r. Quesint regal. Nams; † ille textus tantum 12 procedit, in illis reditibus piscationum, quos princeps consuctudine siue prescriptione adquisinit, alioquin † verò ius piscandi in mari omnibus commune est. Al 13 merot. c. 1. n.o. & ibi Prepos. n. 7. Andr. de sser. & Matsh. de affiist. ver. piscationum. Que sint regal. Dec. cons. 197.

num.3;

Hoc†tamen quod dictum est, cuilibet liberum atq; 14 permissum est iu mari picari & nauigare, sallit primo, quando princeps vetalius habens regalia, prohibuit in mari picari vel nauigare. Namq; † certum est, princi-15 pem vel alium habentem iura regalia, prohibere posse,

Ii

ne quis in mari jurisdictioni sux subjecto nauiget. Bart, Rubr. ff. vt in flum. public. nauig. lic, Ang. conf. 290, incip. Thema tale est. Ins. l. ex bociure, num-27. ff. de suft. O sur. Beneuen. Strac. in tract. de mercator. Rubr. de nauig. in prin.

16 num. 6. vel † piscetur, Capol. in tract. de seruit. rustic.pred. 17 cap. 42, num. 3. Sicut † & per viam publicam ire, siue vii

18 via publica, (quod † tamen omnibus alioquin liberum arg; permissum est, i. per agrum C. de seruit. c. not andum 23.9.2.) princeps vel alius regalia habens prohibere potest. Bald.c. 1. de form. fidelit. Aluarot. c. 1. num. s. & ibi Prap, num. 2. Qual. vafal. fidel. iurar. deb. Matth. de affl. c. I.in prin. n. 37. Que sint regal. Capol. in trait. de seruit.ruft. pred. cap. 3.n.19. Petr. Geard. fing. 59.

Quod tamen ego tantum procedere iudico, quando princeps vel alius regalia habens ex iusta arque legiuma causa prohiberet nauigare vel piscari in mari. Nam-

20 que tablo; iusta & legitima causa, neq; principem, neq; alium iura regalia habentem prohibere posse, ne quisin mari piscetur vel nauiget, statuo. Joan. Fabr. S. flumina instit. de rer. diuis. Guid. pap. Decis. 414. Dec. conf. 197. 6

21 conf. 271. Sicut | neg; venationem neg; aucupationem, Dec. conf. 197. & conf. 271. Bened. repetit. c. Raynucius v.T. vxorem nomine Adelasiam. num. 898. Extra de testam. Tiraquel. in tractat, de nobil. cap. 37. num. 150. Roland, avall.

22 conf. o. num. 1. cum feq. vfq, ad num.13.lib.2.neg; tvfum vix publica. Matth. de affl.c. 1. ver. via publica num. 2. Que

23 fint regal. neg; † alia quæ secundum dispositionemiuris naturalis vel gentium permissa sunt, princeps velalius regalia habens, absque iusta & legitima causa prohibere potelt. Arg. S. sed naturaliainstit. de iur, nat. gent. & civil.glof. l. z.ff. de conftit. prin.glof. & Doctores l.fin.

C. Scontr. ius velvtil, public, Doctores c. qua in ellesiavum. Extra deconstit.

Sceundo † hæcconclusio sallit, si Imperator alteri 24: vel vendiderit vel alio titulo concessivit tale ius, vripse in aliqua parte matis solus piscari vel nauigare possiti tune † enim is cui hoc ius concessiun est, recte prohibet 25 alios in ista parte maris piscari & nauigare, 1. fane si marie ibi glos. ss. di ciniurys. Capol. in trectat, deservitur. ruste, prasier. eap. 42. num. 3. sacob. de 5. Georg. in tractat, end. verb. suminibus num. 11. Francis. Balb. in tractat. de prasires, part. 5. part. princ. Quast. 6. num. 4. Cum † 26, tumen neqs Imperator neqs alius quilibet absqs iusta & legitima causa prohibere possit in mari nauigare vel piscari prout supra conclusimus, atqs per hanc venditionem suu cessionem alij omnes saltem indirecto prohibeantur in mari piscari vel nauigare.

Ego † credo neq; Imperatori neq; ali) permitti abfq; 27 infta & legitima caufa vni vendere vel alio titulo concedere hoc ius vri pfe folus in flumine publico pifcari vel auugare possit. Namq; † ad id quod vna via prohibi-28 tum est, nemo alia via admitti debet. La quaritur st. de bon,

bberr. c. cum quid de reg. sur. lib. 6.

Tertio † hac conclusio sallit in eo, qui se per stipu-29 lationem vel alium contractum obligauit in mari siue in certa parte maris non piscari vel nuigare. Namoj † 30 quem se sipulatione vel alio contractu obligare posse remainigare vel piscari in mari nequeat, clari iuris est, s. venditor in prin. & ibi Paul, de Castr. st. commun. pred. Capel. in tractet, de serust, rustic, pred. cap. 28. num. 1. & cap. 42. num. 3. Iacob. de S. Georg. in tractet. seud, verb. suminibum num. 11.

Ii 3 Quartò

Questò † hac conclusio fallit, in co, qui præscripsit 31 hoe ius, vt ipse solus in aliqua parte maris piscari vel na-32 uigare possit: Namq; † isalios volentes in ista parte maris piscari vel nauigare rectè prohibet. l. si quisquam & ibi glof. ff. de dinerf. & tempor. prescript. glof. Ioan, de plat. 5 Ioan. Falic. 6. fluminainstit. h. tit. derer. dinis. Capol. in sratt. de feruit, ruftsc. prad. cap. 42. n. 3. Iacob. de S. Georg.in tract feud. verb. fluminib.n. 11.

Non tramen is qui longissimo vel ctiam immemoriali tempore in aliqua parte maris solus nauigauit vel piscatus est, præscribit hocius ne quis alius præter iplum in illa parte maris navigare vel piscari possit. I. fin.in prin.

34 ff. devsucap. nisit constet illum inre proprio fine seruitutis in mari folum & nauigaffe & pifcatum fuiffe. Arg. 1. fin. ff. quemad. feruit, amit. l. fin. ff. de itin. act. prinat. l. 1.

6. Aristoff. dead. cont. & astin.

Et licet f aliqui Doctores velint ius piscandi vel nauigandi in mari, non nifi prohibitione interneniente & patientia sit secuta præscribi, Aym. Crauetta in tract, do 36 antig. tempor. . materiaislanum. 81. Ego tramen credo, cum qui folus vitralegitimum tempus iure proprio fine iure scruitutis aliqua in parte maris piscatus fuit, eriam non interneniente prohibitione prascribere hoc ius, no quis alius præter ipfum in mari pifcari vel nauigare possit.

Tum† quia nulla lege cautum est, in præscriptione iuris pifcandi vel nauigandi in mari prohibitionem requiri. Et † certi iuris est, id, quod lege cautum non est, minime affirmandum effc. l. fi feruum (non dixit.ff. de adg. hared, l. illam & ibi Dec. & I.as, C. de collat. & inter cor-

poralia. Extra detranslat. pralat.

Tum

Tum † quia lex generaliter sanxi præseriptionem 39 iuris vel seruitutis procedere si quis aliquo iure vel seruitute aliqua, iure proprio vtatur, nec distinguit vtrum hoc quod quis aliquo iure siue seruitute aliqua iure proprio vsus suit ex prohibitione, sama publica vel aliunde colligatur, d. l. sin. st. Suemad. seruit. sin. st. st. sin. act. primat. Et certum est quod lex generalites & 40 indessinite loquens, generaliter & indessinite intelligenda. l. 1. st. despecio st. despubli in rem act.

Præterea † licet aliqui ex Doctoribus tradant, ius 42 postandi in mari vel in flumine publico præteribi spacio 30-annorum. glof. § flamina inflit, hoc. tit. derer. diuis. glof. I. si guis guams f. de diuer f. c. tempor, praf. Beld. I. stem lipilli num. s. quest. 2. sf. derer. diuis. sas. l. guo minus num. ps. sf. de slumin. saob. de S. Georg. in trast. seud. verb. sumisabus num. 12. Aegid. Bellemcon f. 7. col. 2. Aym. Crauet. in trast. de antiq. semp. 4. part. 8. materia is la num. 82.

Doctorestamen † magis communiter ** conclu- 43 dunt, ius picandi in mari vel flumine publico adquiri non præseriptione longi vel longislimi temporis, sed præseriptione illius temporis cuius in contrarium memoria nonexstat, soan. de plat. & Ang. S. stumina instit. h. t. Capol. in trast. de servit. rust. prad. cap. 42. num. 3. Paul. de Castr. & Ang. S. stumina instit. h. t. Edb. in trast. de preseript. 4. part. 5. patt. princip, quest. 6. Felin. c. de quariacol. pen. Extra de preseript. scietext. l. diligenter C. de aq. dwit. lib. rt.

Cui † sententia & ego subscrit o:Namq; certum est, 4 4 feruitutes† siucalia iura incorporalia . bsg; scientia & pa- 45 uentia omnium illorum quorum inter est, non prascri-

li a bi, ni

bi, nisi spacio illius temporis, cuius in contrarium memoria non exftat. Francis. Balb.in tract. de prafeript, 2, part. 4. part. princ. queft. 1.n. 13. arg. l. fine poffessione ff. devision cap. t. fine possessione & ibi Dyn. de reg. iur. lib. 6. iunt. l. pen. ff. de feruit.

Quaref cum omnium hominum qui in mundo vivunt, quibusque tam nauigatio quam piscatio in mari communis est, intersit, nauigationem & piscationem ab vno folo in aliqua parte maris non præscribi, atq; impossibile sit omnium vbiq; degentium scientiam & patienriam interuenire in illa pilcatione fiue nauigatione, quam quis solus iure proprio in mari exercet, sequinir, 47 † neg; ius pifcandi neg; nauigandi in mari præfcribi nist

spacio illius temporis, cuius in contrarium memoria

non exstat.

48 Quod tamen ita demum procedere iudico, fi quis absq; titulo insto & legitimo, vero vel putatiuo, ius nauigandi & piscandi in mari præscribere velit. Secus 49 autem † cft, fi is qui vult ius piscandi vel nauigandi in

mari præscribere, huius iuris titulum iustum & legiti. 50 mum verum vel putativum habeat. Eum t enim hoc ius spacio longi temporis prascribere credo: argumen-

to † corum , que Doctores in simili tradunt : licer serus. tus discontinua non præscribatur, nisi spacio illius temporis, cuius in contrarium memoria non exftet, seruitu-

52 tem tamen discontinuam spacio longi temporis prascribiab co qui illius scruitutis titulum iustum & legitimum, verum vel putativum habet. Paul. de Caftr. l. feruitutes ff. de feruit. Capol. intract. de feruit. vrb. prad.cap. o.n.o. Francis. Balb.in traff. de prafcript. 2. part. 4. part. princ. quast. 1. num. 4.

Deinde

Deinde † hac conclusio procedit, illo casu, quando 53 quis ius nauigandi & piscandi in mari nondum formatum siue nulli competens prascribere vult : Secus † au. 54 tem est, si quis sus nauigandi & piscandi in mari iam sors matum siue alteri competens, ex priuilegio, prascriptione vel alio iure, prascribere vellet : ad huius enim prascriptionem non requiritur spacium illius temporis cus ius in contrarium memoria non extlat, sed sufficit spacium temporis vel longi, si quis hoc ius titulo aliquo vero vel putatino possideat, vellongissimi, si quis hoc iure abs si titulo aliquo iusto & legitimo vero vel putatino vetatur.

Qua † sententia probatur exco, quod Doctores in 55 simili tradunt, licet ius exigendi Pedagium vel vectigal nondum formatum siue nulli competeus non prasetibatur, nisi spacio illius temporis cuius in contrattu ntemoria non exstet iius † tamen exigendi pedagium vel 56 vectigal iam formatumalteri ex prasetriptione priullegio vectigal iam formatumalteri ex prasetriptione priullegio velalio iure competens absque titulo spacio longisimi secumutulo spacio longi temporis prescribi. Bart. Isspab. 5. fn. sf. de publ. Salie. L. vectigalia C. nou vectig. inst. non poss. Ans. de Butt. e. perunis, ext. de cens. Franc. Balb. in trast. de pras. 2 part. 5. part. princ. quest. 4. n. 2.

Nec tobstat huic nostra sententia, quod vsus pisca- 57 ionis dicontinuus sit, quod se atiura, qua discontinua 58 sunt, non prascribantur, niti spacio illius remports, cuius in contrarium memoria non extat. glos & Dostores s.

servitutes ff. de servit.

Namas, † respondeo, sectiura discontinua non præ-59 sectionantur, nisi spacio illius remporis enius sin contrarium memoria non extat. tamen hoc tantum procedere in illis iuribus discontinuis, quæ å re rei debentur;

60 Secus † autem esse, in illis iuribus discontinuis, quæ vel à re persona vel à persona rei debentur : illa enim prascribuntur cum titulo spacio longi, & absq; titulo spacio longissimi temporis. Qua sententia multis firmissimis rationibus probatur.

Et primo hac sententia firmatur per id, quod Doctores communiter* tradunt jurisdictionem qua quot

ad vsum discontinua est, cum illa potius personæ quam 63 prædij vtilitatem respiciat, etiam absq; titulo præscribi ipacio 30. annorum. Cyn. l, 2, quaft. 6. C. de feruit. Batt. l. iusto . non mutat ff. de v sucap. Aretin, conf. 153. incip. Con-Sultatio col. fin. verf. sccundo premittendum Corn. conf. 248. num. 23. lib. 4. Capol. in tract. de feruit. vrb. prad. num. 9. cap. 10. Felin. c. de quarta num. 37. Extra de prescrip. Francis. Balb. in tract. de prescript. 2. part. 5. part. prencipal. 3. quest. princip. num. 4. 5.6.6.7.

Secundot hanc sententiam confirmatid, quod traditur; licet ius confirmandi Episcopum discontinuum

65 fit, cum tamen illud non pradio, sed persona Archie-66 piscopi debeatur : in † præscriptione huius iuris non requiri lapsum illius temporis cuius in contrarium memoria non exitat, sed sufficere lapsum longissimi tems poris, triginta annorum nempe. Sicut hocexpresse atq in specie decidit Domin.c. nonest, de consuet. lib. 6. & refert atg fequitur Aufrer. in Decis. Tholofan. quaft. 324.

Tertiò † hanc sententiam probat id quod traditur, 68 licetius collectandi discontinuum fit, cum tamenthoc 69 ius non prædio, sed personæ debeatur, illud † cum titulo, spacio longi & absq; titulo spacio longissimi temporis 30. annorum nempe præscribi. Sient hoe decidit Alex. conf. 68, lib. 2, Felin. s. cum nobis extra de prafcript. Curt. Jun. conf. 60. col. 2. in fin. Tiraquel. in tractat. de vtroq, retr. 1. part. 6.36.glof. 2. num. 41. Aym. Crauett. intractat. de autiq. tempor. 4. part. 6. materia ift. n. 31. 6 32.

Quarto † ad hanc sententiam confirmandam ad- 70 duci potest id, quod traditur, ius venandi & aucupandi, quod † per se discontinuum est, absq; titulo præscribi 71 Spacio 30. annorum. Hieron. Schurff.conf. s.lib. 3. Dec.conf. 197. Quintò †pro hac sententia facit id, quod Doctores 72 tradunt, ius pascendi, eo casu, quo illud non prædio sed personis, familia nempe nobilium, vel incolis alicuius ciuitatis, aut pagi debetur, præscribi, cum titulo, spacio longi temporis; & abíq; titulo spacio longissimi temporis, 30. annorum nempe. Paul. de Caftr. conf. 444. incip.in causa qua vertitur col. 3. in fin. lib. 8. cons. 3. incip. in causa que vertitur coram Domino potestatis Pergamin. & conf. 112. incip. Super primo videtur dicendum dictam fensentiam, col. 2. post med. lib. 2. Aym. Cranetta conf. 4. n. 5. Stephan. Bertran. conf. 81. lib. 3. part. 2. conf. 179. n. 1.6 2. lib. 4. Vafquius in quaft. illusto, cap. 83. n. 41. 6 42.

Sextò † hanc sententiam comprobat & id, quod Doctores tradunt, ius cadendi lignain fylua vel nemore alterius debitum personis, familiæ nempe nobilium vel incolis alicuius ciuitatis vel pagi, præscribi spacio longifsimi temporis 30. annorum nempe. Alber. de Rosat. I. sicut &. si quid vniuersitatiff. quod cuius gvniuers. nom. Card. Paris. conf. 111, n. os. lib. 1. Steph. Bertran, conf.

179.n. 1. 6 2. lib. 4.

Septimò † hæc sententia & alia ratione confirma-74 tur. Namq; Doctores magis communiter **tradunt, * in præscriptione illius iuris, quo quis præscribere vult, yt incola alicuius loci, ciuitatis vel pagi ad fuum molendinum Kk

dinum vel furnum accedere cogantur, quod † ius per le discontinuu est, non requiri lapsum illius temporis cuius in contrarium memoria non exstat, sed sufficere curfum longiffimi remporis scilicet 30.annorum. Abb.c. Abbate S. Sylvani. Extra de vero. signif. Capol, in tract. de seru. vrb. prad. cap. de furno. Las. l. quo minus num. 32. 6 ibi Rip. ff. de flumin. Guid. Pap. quaft. 298 & quaft. 631. Albert. Brun. conf. so. Iacob. de S. Georg, in tract, feud. verb, & cum venetionibus. Francis. Balb. intractat. de praseript. 4. part. 5. part. princip, quaft. 5. n. 3. Aym. Crauet. in tractat. de antiq. temp. 6. materiaistan. 00.

Octavo † pro hac sententia confirmanda facit, quod 77 ius coquendi cereuisiam, licet fillud per se discontinuum fit, præscribatur spacio 30 annorum, sicutante pau-

cos dies de facto consultus de iure respondir.

Et sictex prædictis rationibus siquet, iura discontinua quæ velà re personæ velà personis rei debentur absque titulo præscribi spacio longissimi temporis, 30. an-79 norum nempe. Cum † itaq; ius & nauigandi & piscandi in mari, debitum sit à re mari nempe personis, sequitur hoc ius ctia absq; titulo præscribi, spacio 30. annoru.

Porrò, ficut reliqua iura incorporalia, ita quoque 20 ius nauigandi & piscandi in mari cum titulo spacio longi temporis præscribitur, etiam non interneniente scientia & patientia illorum quorum interest. Petr. & Paul. de Castr. l. 2. & ibi Cyn. quest. 7. C. de seruit. Paul. de Castr. I. seruitutes ff. de seruit. Capol. in tratt. deseruit. vrb. prad. cap. 20. Felin. c. le quarta col. pen. Extra de prascript. Francis. Balb. in tract. de prascript. 2. part. 4. part. principal. quast. 1. n. 15. arg. l fi ego 6. 1. ff. de public. in rem. act.l.fin. C. de prascript, long. temp.

Similiter

Similiter † & in præscriptione immemoriali iuris 81 nauigandi, perinde vt in alia præscriptione immemoriali iurium, licet in illa titulus non internenerit, scientia & patientia illorum quorum interest non requiritur. Anton, de Butr. repetit.c. peruduit. Extra de cenfib. Ioan. de Immol.l. si publicanus & in omnibus ff. de public. Alexand. conf. 6. num. 4. lib. 1. Iacob. de S. Georg. in tractat. feud. ver. cum mero & mixto imperio. Felin. c. de quarta col. pen. & c. cum nobis. Extra de prascript. Ias.l. Imperium ff. de iurisd. om. indic. Anton. Rubr. conf. 21. Francis. Balb. in tractat.de prescrip: . 2. part. 3. part. princip, quast. 6. num. 22. 2. part. 4. partis principal, queft. 1. num. 13. 6 14. 6 2. part. 5. part. princ. quest 3. num. 8. Claud. Aquens. l. more ff. de iurisd. om.iud. Alciat. l. vnius ff. de verb, signif. arg. l. hociure &. ductus aque ff. de aq. cott. & astin. c. superquibusdam & preterea. Extra de verb. fig. c. t. de prafcript. lib. o. Qux fen- 82 tentia & verior & communior * * est, quamuis contra- * * rium, sed malè, teneat Bart. l. si publicanus (. fin. ff. de public. Bald. conf. 352. lib. 1. Alexan. conf. 16. num. 18. lib. 5. Albert. Brun. conf. 66. col. I. Francis. Balb. in traft. de prascript 4. part. s. part. princip. quest. 6.n. s.

Minori†verò tempore, spacio illius temporis, cu-83 ius in contrarium memoria non exstat, absq; titulo ius nauigandi & psscandi in mari prasseribi non potest, nisi interueniente scientia & patientia illorum quorum interest. Fencis, Balb. in trast. de prasseript. 2, part. 4, princip, part. quass. 1. num. 13. Quamuis † in hoc contrarium te-8 4 neant aliqui, volentes, in prasseriptione iurium, ctiam triginta annorum, non requiri scientiam & patientiam aduersarii, Paul. de Castr. 1, 2. C. de seruit. Capollin trast. de seruit, vorb. prass. 20.

Kk :

Vtrum

Vtrum † autem in præscriptione immemoriali iuris piscandi vel nauigandi in mari requiratur saltem allegatio tituli, dubitatur? In quo dubio, licet aliqui Do-Aores videantur concludere, etiam in præscriptione immemoriali iuris nauigandi & piscandi in mari, requiri allegationem tituli: Capol. intractat, de feruit ruftic.prad. cap. 26. num. 7. Ego tamen indico in præscriptione immemoriali juris & nauigandi & piscandi in mari non re-86 quiriallegationem tituli. Namq; † certum est, quod secundum communem * atq; receptam Doctorum fententiam, in præscriptione immemoriali regulariter non requiraturallegatio tituli. glof.c. super quibusdam & pratereaverb, non exflat, Extra de verb, signif, Feder de sen. conf. 234. incip. Super primo punito col. 2. verf. maxime autem hoc procedit. Abb. conf. 7. col. 4. verf. fed quamquam bac lib. 2. Calder. conf. 1. Tit. de libell. oblat. Socin, conf. 128.col.

pen. in fin. lib. i. & conf. 187, lib. 2. Guid. pap. guest. 408. las. l. fi certis annis col. fin. to. limit. C. de patt. Ludouic, Gozad. 87 conf. 8. col. 8. Quamuis † in hoc contrarium, led malé, teneat Alex. conf. 74. num. 20. lib. 4. Felin. c. accedentes col. 5. verf. [cd diceres. Extra de preseript. Curt., Iun, conf.

158. col. 4.

Nee† obstathuic nostro decisioni id quod traditur, in prasscriptione immemoriali requiri allegationem tituli co casu, quo ius prasscriptioni expresse resistit. Felin. c. cau sam num. 7. Extra de prasscript. quodig cam ob causam, cum țius commune restagetur illi, qui ius nauigandi vel piscandi in mari, vel alia, quae iurisgentium communia sunt, prasscribere vult, l. sin. in prin. st. de visucap. Francis. Balb. in trast, de prasscript. 4. part. 5. part. Princip. quest. 6. Aym. Crauct. in trasta. de antiq. tempor. 4.

part. 6. materia ifta num. 80. & 81. necesse fit in præscriprione immemoriali iuris nauigandi & pilcandi in mari allegare titulum : Namque † respondeo, cum specialis 90 prohibitio & potior & efficacior sit, Arg. l. & ideo (. 1. ff. Naut. caupon. stabul. l. quaro ff. de act. empt. l. si quis mihi bona & fed vtrumff. de adquir. hared. l. Quintus, & fed quod Quintus ff. de aur. & arg. leg. l. 1. S. dixerit aliquis ff. de publican l, item apud & ait pratorff. de iniur 1. 2. C. de seru.pig. dat. manum. l. 2. C. de pignorib. Atq; † qualibet verbain 91 aliqua dispositione posita in potiori significatione accipicnda fint, l. 1.ff. fi ager. veetig. velemph. petat. illam † 92 doctrinam, quæ vult, in præscriptione immemoriali cui ius commune refistit, requiri allegationem tituli, procedere tantum illo casu, quando ius commune præscriptioni in specie resistit : Secus autem este, quando ius commune præscriptioni in genere resistit. Cum † itaq; 93 ius commune in specie non refragetur iuri piscandi & nauigandi in mari, co casir, quo quis est in possessione huius iuris, fequiturin præscriptione immemoriali huius iuris non requiri allegationem tituli.

Quod tetiam ex eo confirmatur, quod Doctores 94 tradunt, dispositionem c. r. ex.de prescript. lib. 6. procedere tantuni co cafu, quando ius commune præscribenti siue possidenti in specie resistit, secus autem esse quando tantum in genere resistit. Bald. l. 1. num. 18. C. de ferwit. Petr. de Anchor, c. sine possessione de reg.inr. lib.6. Felin.

c. si diligenti 17. n. o. Extra de prascript.

In † præscriptione tamen immemoriali iuris pis- 05 candi & nauigandi in mari bonam fidem requiri Doctorestradunt. Capol, in tract. de feruit, ruflic. prad, cap. 26, num. 7. Cui sententiæ & ego subscribo. Namq, † certi g 6 & in-Kk 3

Quamuis † in hoc contrarium, sed male, teneat salic.l. 2. C. de servit. & ag. Dec. l. traditionibus C. de past.

6 conf. 495. 6 conf. 638. Boer. Decis. 39.

Et † licet expossessione vel quasi illius temporis, cuius in contratium memoria non exstat, bona sides præsumatur, innoc. & Bald. c.s. d'iligenti. Extra de presentation in c. 2. Extra de in integ. restit. Abb. & Dostores c. consultationibus. Extra de int patron. Abb. cons. 39, col. 3. lib. 1. Alex. cons. 151. lib. 2. cons. 16. 16. cons. 178. lib. 5. & cons. 78. lib. 5.

29 Aret. conf. 63. Víq; † adeò, vt aliqui Doctores velint, hang præfumptionem bonæ fidei, ex curfu immemoriali defeendentem effe præfumptionem iuris & de iure,

100 & † contra cam non solum probationem, Anton. de Butr.e. cum nobis, & ibi Felin. num. 7. Extra de prescript.

101 fed † ctiam allegationem contrariam non admitti. Paul, ds Colle, conf. 159, col. 2, lib. 1.

Ego † tanien credo præfumptionem bonæ fidei re-

fultantem ex lapfu illius temporis, cuius in contrarium memoria non exitat, effe præfumptionem non iuris & de jure, sed juris tantum, camé, † ob causam, hanc præ- 102 fumptionem non tantum contraria probatione. Aym. Crauetta conf. 146. lib. 1. & in tract. de antiquit. tempor. 4. part. S. materiaistanum. 20. 6 21. arg. l. fin. in pr n. ff. guod met. cauf. l. fi Chyrographum I cum de indebito, 6. 1. ff. de probat. l. nuptura in fin. ff. de iur, dot.c. is qui fidem. Extra de Sponfal. c. quicung, Dift. 80. 1. filio quem pater ff. de liber. 6 posth. l. 1. 5. si quis filium ff. si tabul. testam. null. extent. sed † etiam præsumptione fortiori elidi. Felin. c. vigilanti. 104 num. 12. Extra de prescript. Boer. Decis. 211. num. 17. 6 18. Aym. Crauettain tractat. de antiquit. tempor. 4. patt. S. materia isla num. 21. arg. l. Divusff. de restitut.in integr. 1. non folum. ff. de rit, nupt. l. quia autem & non simpliciter & ibi Ang. ff. si quis amiss. cans. testam. l. t. C. Qui & aduers. quos. I. mater & ibi Ang. & Salic. C. de calumniat. l. Eum qui probabilem C. de Episcop. & Cleric. I. si hi qui C.de adult. c. literas. Extra de presumpt. c. transmissa. Extra qui fil. fint . legit . c. accedens . Extra de falf.

Qua sententia ctiam ex co comprobatur. quod tra-105 ditur; licet † ex antiquitate temporis solennitas extrin-106 seca prasumatur: hanc tamen prasumptionem tàm probatione, paul. de Castr. cos. s. s. col. s. s. s. lib. 2. Eclin. c. s. cut num. 33. Extra de sentent. & re iudic, 1.as. l. 1. num. 15. C. Qui adm. 1.as. con s. 156. cel. sin sib. 2. Dec. con s. s. col. s. col. s. con s. s. col. s. con s. s. col. s. col

Deinde

Deinde hanc sententiam confirmatid, quod traditur, licet exantiquitate temporis titulus præsumatur. 108 contra + hanc tamen præsumptionem, tam probationem, Paul. de Castr. cons. 323. incip. Ex puncto transmillo. col. 2. lib. 2, Bellem. conf. 10. col. 10. in prin. verf. item & altter responded, & col. 13. vers. plus dico. Alexan. cons. 113.col. 1. 6 2, lib. 1. Francis. Balb. in tractat. de prascript. 2. part. 3. part. princip. quest. 10. num. 21. Aym. Crauett. intract. de antig. tempor. 4. part. 6. absolutis num. 60. Felin. c. de quartanum. 41. Extra de prafeript. quam præsumptionem fortiorem contrariam admitti. Francis. Balb. in tractat. de prascript. 2. part. 3. part. princip, quast. 10. n. 21.

Huc † accedit, quod generaliter qualibet prasumptio ex antiquitate temporis descendens, probatione contraria tollatur. Abb. conf. 61. col. fin. verf. item antiquitas lib. 1. Capol, conf. 25. ad fin. lib. 1. Alex.conf. 113. num. 4. lib. 1. Dec. l. ficertis annis num. 15. 16. 6 17. C. de patt.

Quintò † hæc conclusio fallit, si consuctudine con-I 11 trarium introductum fuerit : Namá; † certi & indubita-

ti iuris est, quod, sicut omnia ea. qua iuregentium com-112 munia funt, confuctudine adquiri possunt, ita † & confuetudine introduci possit, ne quis præter certos aliquos homines, incolas nempe aliculus pagi vel ciultatis in certa parte maris nauiget vel piscetur. glof. & Bart. 1. fane fi maris ff. de iniur. Ioan. Fabr. & Ang. . flumina, infl.de rer. diuis, Bald. Rubr.n. 2. ff. dever. diuis. Capol in tract. de Seruit rustic prad cap, 42 num. 3. Fran Balb instractat de prascript. 4. part. 5. part. prin. quast. 6. n. 2.

Et flicet aliqui Doctores velint, hanc consuctudinem ne quis alius præter incolas certæ ciuitatis vel pagi in mari piscetur vel nauiget, decem annis introduci,

Francis.

Francis. Balb. in tract. de prascript. 4. part. 5. part. princip.

qualt. 6. n. 3.

Cum tamen † consuctudo que introducitur super 114 illis negotijs, in quibus ille populus, qui consuctudinem introducit, statuendi potestatem non habet, prescriptioni equiparetur, atej omnia requista in prescriptione etiam in hac consuctudine requirantur, Bart, cons. 136. num, 3. lib. 1. Bald. Rubr. num. 1. C. Que sit long. consuct. Frencis. Balb. 5. part. 5. part. princip. Quest. 12. num. 7. Aym. Crauct. in 1ra 7. de antiquit. tempor. 4. part. 5. transco nunc ad situm num. 10. 13. 17. 25. G. 28. facis id quod tradit Feder. de Sen. cons. 91, incip. quod pater col. 2. ante sin. Alex. cons. 173. n. 8. lib. 6.

Ego † credo, i fiquidem is populus hanc consuetu- Its dinem taim nanigandi quam piscandi in mari introducerevelir, qui populus exinsta & legitima causa tale statuum condete posset, ne quis alius præter se, in ista parte maris piscetur vel naniget, in hac consuetudine in voducenda neq; tempus neq; alia ad præscriptioner. "es cessaria requiri, sed sussicer sin ea & tempus & alia requista ad consuetudinem introducendam internenant,

Sin fautem is populus, qui hanc confuetudinem 116 introducere vult, non posset tale statutum condere, ne quis altus prateripsum in certa parte maris nauiget vel piscetur: ego ad hanc constitutudinem introducendam, et tempus et omnia alia ad prascriptionem necessaria requiristatuo.

Sexto f cum ius tâm nauigandi quâm pifeandi in mari 117 præfetibi poilit, ego † dubio omni carere flatuo, quem 118 iuris & pifeandi &nauigandi in mari quafi poffessionem

adipi-

. ■ Big Sad by Goog

adipitci poste. glos, l. si quiquam st. de diuers. & tempor. prest. glos. S. slumina, inst. de rer. diuis. Bart. & Ang. S. sin, in prim st. de viquap. Ang. cons. 200. incip. Thema take est, interceters capitula pacis. Las. l. quo minus n. 100. sid. flumin. Francis. Dalb. in trast. de prasc. 4. part. s. part. princ. quest. 6. n. 10. Cravetta in trast. de antig. temp. a. part. S. ma.

119 teria ifla, n. 80. Cuius † quafi posfessionis estectus duplex est: primus est, quia si turbanur in ca, agere possunus

120 contra turbantem , I fair fi maris. ff. de iniur. Secundus est, quia antequant expellamur, prohibere possimus, ne quis nobis inuitis in ilta parte maris naniget vel piscent I, si qui squam sf. de diuer. C temp. pr. seript.

121 Septimò † licet in mari & nauigare & pifcari omni-122 bus hominibus liceat: tamen † non omni tempore nauigatio in mari permiffa est. l. vieg, fin. & l. qui pentorio

fin. ff. de rei vindic.

Namo; † tempore hiemali l. cinitas sf. de ossie. Rest. pronine. à Calendis nempe Octobris vique ad Calendas Aprilis nauigatio interdicta est. l. quoties C. de naufr. lb. 11, glof. d. l. qui pritorio 8, fm.

124 Quamuis † huie fanctioni in multis locis confluent-125 dine contraria derogatum fit, quæ † confluendo abique dubio & valet, arg. §. fed naturalia infl. de iur. nat. gent. &

126 civil l. de guibus. ff. de legib. & † in illis locis in quibus viget, & cattendenda & feruanda est Eart. d. l. guoties. Capol. in d. traft. de fer, ruftic, pred. cap. 20. Beneuen. Strat. in

127 trast. de neut, ravis. & naviz, 3. part, n., t. & f. leguentes illam confluctudinem, in illo loco in quo viget excust. nontantum à poena zlos. & Abb. e. cum venerabile. Extra de confluet. glos e. fare. Extra de temp. or dinat. Alex. conf. 3p. 1.2. lib 3. conf. 3. m. 8. & p. lib 0. las, t. de quibus re sil. de

II. & inl. 1. in prin. ff. quod quisq, iur. itemá in l. 1. §. fin. ff. fi qui sus dicen, non obsenger. Det. c. nam. concupificaniam.

Extra deconft. Hippol. de Marfil. l. 1. fa. deleg. Cornel. de

Siear. fed † ctiam à culpa. l. quis fir fagisirum §. apud Labe-128

onem & ibi Bart. ff. de adil. edict. l. pignus & ibi glof. C. de
pigner. act.

§ VICESIMVS SEXTVS.

De Ædificijs in mari positis, vel ponendis, luculenta disputatio.

SVMMARIA.

1. Aedificare tuilibet licet in mari, ampliatur bocibid. n. 2, 3, 6.

2. Ciuitas vel domus in mati edificata edificantis fit. G num.

3. Aedificium in marietiam inchoatum edificantu fit. declaratur bocibid, n. a. s.

5. Aedificium captum în mari non negligere , fed perficere , qui dicitur , cum id diligentia boni patriofamilias , fecundum loci temporica, qualitatem, perfequitur.

C. Ciuras vel domus in mari adilicata, cui quò ad iurifdictionem fabielta fit ? G n. 10.

7. Venetorum prbs mullius iurifdictioni fubiecta,

8. Iurifdictionem interra habens, babet iurifdictionem etiam in mari, quod illi terre vicinum est.

9. Aedificium in loco iurifdictionis alterius, eidem fubifcitur.

11. Portus maris publici funt.

12. Aedificia, in mare pro confiruendo aut muniendo portu, exfruita, quò ad dominium sunt adificantis.

13. Impensa necessaria sant, qua fiunt in mari portus vel monium dotalium causă. El 2 14. Impensa

igh To Good

14. Impense in mari portus mæniumúe dot alium caus à sacta dotem minuant.

15. Novum opus nunciare neguit edificanti in mari,nifi ab eo,qui ex iulta caula, damni infecti cautionem poltulat.

16. Acdificare nemini licet quidquam, in fuo fundo, principaliter ad iniuriam, vol amulationem adifici), mmari exfitulti.

18. Addificare in mari non licct quo nauigatio deterior fiat nife id fiat modico incommedo publico, maximo autem emolumento adificante: ibid. n. 19.

20. Vilitas publica prinatis commodis anteferenda est.

21. Veilitas publica modica, magno commodo prinate, postpeni-

22. Aedificare in mari ad damnum alterius non licet.

23. Aedificare se in mari nolle qui obligauit, non potest edificate.

24. Aedificare non licet in m.xrs , cum alius boc ius , ne quis preter ipfum in mari adifices, praferspfit.

26 Acdificium in marifactum, fi destruatur, mare, aluemaga

27. Venerie fi destruantur alius co loci edificare poterit, declara-

29. Aedijicij in mari non penitus destructi, reliquiæ ac rudera manent adificantis.

o Faudamentis vostīgijā ja marī relistis dominium possēsio ja reținetur totius loci ante-adsticati. In. 31.33.

32. Acdificium funditus dirutum esse oportet, yt quis dominum & possessionem loci diruti amutat.

33. Argumentum à contrario sensu vsurpatum.

34 Parte exigua fundamenti, loci adificandi, non inducitur totim loci occupatio.

35. Parte exigua fundamenti adificij ame positi dominium & possessio retinetur.

36. Acdificio destructo si tantum par reliqua retineretur fundamentorum, dominium hoc possessiog, esset penitus inutilis.

37. Dispositie omnis ita intelligenda, ne sit superuacua, vel inntilis38. Aedificij in mati destructi dominium possessioj, retinetur per sena, palosúe nouos.

39. Aedifici in mari penitus destructi dominium possessiog, amit-

titur, etiamfi ante mille annis stetisset.

40. Acdificij in marı penitus destructi ve dominium possessiog, amistatur necesse est dominum etiam pro derelicto habere.

42. In edificio in mari penitus destructo dominium possessionema.

ntinendi cautela est protestatio.
43. Protestatio quatenus conservet dominium possessionemá, adi-

fug in mari penitus destructi. & n. 42. 44.

45. Possessio non amittitur nisi interueniente animo possidentu.

46 Protestatio animum protestancii declarat.

47. Protestatio conseruat ius protestanti.

48. Protestans de adifici în mari penisus destructi retinendo deminio acpose siene se leccio annis ceste quid noui exstrucre, amirrir ius prascupationis dațurg, locus cutilor illis volenti adificare.

49. Oblinio longi temporis cursu inducitur.

50. Possissio regulariter amitritur longo tempore. 51. Aedificium in mart destrutium prodertlito habere intelligitur quis, eo ipso, quod non fast a protestatione, per annum; vel priorem assatus, mbil lòi adificadit. fallit. ibid., n. 55. 66.

52. Protimifeos im anno finitur.

5 : Occupationis, circa adsficium in mari destructum, Eprotimitos ius non differunt quo ad amissionem.

54. Occupationie ius anni negligentia amittitur.

51. Impeditus intra annum readificare adificium , in mari defruttum cessante impedimento, etiam post annum adificare potest restitutunic beneficio etiam vivi protestatio ornissa est, ibid. n° 56.

17. Impediment i nomine protestarinecesse nonest, prasertim cum illust non in iudicis; vel aduersary, sed eius qui sacere debet, persona eue-

58. Occupationis ius, restitutione recuperatum, vitra annum non durat. & n 53.

Il 3

59. Reftitutio non plus tribuit, quam lafio abstulit.

60. VA-

66. Valallo impedito investituram petere, cessante impedimento non maius anno, tempus conceditur.

61. Restitutio intra quadriennium regulariter peti potest.

62. Restitutio ad readificandum adificium in mari destructum, intra annum peti debet.

64 Restitutio in integrum non potest peti, nist intra illudiempus, ad quod restitucio competit, quando tempus ad quod restituicur est miniu quadriennio.

67. Aedificandi maris privilegium à principe habens , destrute adificio, non amitrit privilegium nist decennio.

68. Privilegium in faciendo confiftens non amittitur , nifi deun-

69. Occupationis in mari durante iure alicuim, alter vique add adificare ibi nequit, ve contra factum adificium ille posset, propria ausoniate destrucre,

70. Occupationis ins ad haredes transit. En fegq.

71. Heres & defunctus einsdem persone vicem sustinent.

72. Haredis factum defundi factum reputatur.

73. Test.mentum defuncti beredis g, vnum idem g, ceusentu. 74. Heres quog, nominatus intelligieur eius, qui, in instrumen.

to aliquo, est nominatus.

75. Hares eiusdem, cuius defunctus erat, potestatis est.

76. Haredibus transfinitumeur regulariter omnia iura, thu in fpe, quant re postea.

77. Haredibus transmittuntur iura omnia , tàm potentia, quam altu competentia.

78. H.eredibus transmittitur omne ius, tam specialisquam communi iure competens.

79. Collationis im transmittitur ad heredes.

\$0. Fidei commissim vniuerfale transmittitur ad haredes.

81. Patronatus ius ad haredes transmittitut,

\$2. Accrescendi ius ad haredes transmissitur.

83. Trebellianica & Falcidia detrahenda ius transmittiturin baredes.

84. Legi-

- 8 4. Legitime & supplements eins petendi ius transmittitur in baredes.
- earcaes. 85. Fæminau à fucceßione excludendi iustranfiniteitur ad here-
 - 86. Dotis lucrum ftatutarium ad baredes transmittitur.
- 87. Bona damnatorum ex Auth. Bona damnatorum haredibus conferunta, transmittuntur.
 - 89. Retractus ius, ex pacto competens, transmittitur.
- 89. Heredibus transmittunturomnia iura, ex iure communi, vel flatutis competentia.
- 95. Occupations ins abillis, que in haredes transmittuntur, non reperitur exceptum.
- 91. Regulam pro se habens , sundas am intentionem habere intelligitur.
 - 92. Regula semper est standum.
- 93. Secundum Regulam pronunciandum, nisi de exceptione dewatur.
 - 94. Occupationis ius cedi potest. & n. feqq.
 - 5. Cedi possunt qualibet iura.
 - 96. Cedi possunt iura cam re quam fe competentia.
- 97. Cedi possunt iura, tam communi, quam speciali iure compe-
 - 98. Cedi poffunt que ex pacto competant.
 - 99. Cedi poffunt que quoiung, facto nobis competunt.
 - 100. Cedi poffant que competunt ex fententia.
 - 101. Cedi queunt competentia ex dispositione legis.
 - 102. Cedi potest omne ius, fiue id fit actio realis, fiue personalis.
 - 103. Cedi potest interdictum.
 - 104. Cedi potest officium iudicis etiam extraordinarium.
 - 105. Cedi potest ius alium propria auctoritate capiendi.
- 206. Cedi potest ius de possessione sun alium depellendi, sine occu-Pande aut recuper ande possessionis.
 - 107. Cedi potest ins innicum invinaturalic
 - 103. Cedi potest ius ciuili iure nicens.
 - 109. Cedi poffunt iura pet itoria.

no. Cedi

274 & VICESIMVS SEXTVS.

110. Cedi queunt poffefforia iura.

111. Cedi possunt iura paratam exfecutionem habentia, vel non habentia.

112. Cefibilia regulariter funt omnia jura.

113. Occupationis im non reperitur exceptum à juribu cefibili-

bis.

114. Regula in dubio inharendum, & secundum cam pronuntandum, nisi de exceptione sides sixt.

115. Fanum sue laternam cum in mari exstruere alicui permissum est, an id de prima vice accipiendum? & n. segg.

116. Mattheus de Afflictis refellitur.

118. Fani fine laterne in mari exstruende prinilegium fauorabi-

le est.

10. Fauotabilis dispositio non restringitur ad primam vicem.

120. Fani fiue laterna in mari exstruenda causa perpetuaest.

121. Prinilegium omnis g, alia concessio tàm diu dur as donet eim causa.

122. Privilegium quodlibet perpetuum est, nec prima rite finitur.

123. Laterna ex primilegio posita in mari, si non sit culpa exstraentis collapsa, iterum potest ab eo adisticari.

124. Primam ad vicem tantum nulla dispositio restringum, quando aquitas contrarium suadet.

125. Absq, culpa velsacto nostro amissum ins, restituendum no-

Ecundo † principaliter ex hac conclusione, que vult mare omnibus commune este deleendre, quod cuiliber licitum atq, permissium sit in mariachiscare. l. nemoin sin. sf. h.t. nost. h. 2. §. adversuss, ne quidin loc.publ. §. listorum instit, h. sit.

Quæ † conclusio ampliatur primò, ve ciuitas vel domusædificata in mari continuo ædificantis propria efficiatur, l. in santum & l. Aristo ss. derer divu. l. quoden littore littore & l. ergò S. fin. ff. de adq. rer. domin.

Quod † tamen ita demum verum est, si quis ædisi-4 cium caprum in mari prosequatur, secusautem est, si quis opus in mari caprum non prosequatur. Bart, d. l. quo minus num, 12. arg. l. naturalem § 1. sff, de adq.rer. dom. l. sspans 6, pen. sff. de damn. infest. l. ss de co § 1. sff. de adq.

postes.

Non † tamen requiritur, vt quis continuatis diebus 5 aq in octibus & vndiq fabris conquifitis opus captum in mari prosequatur, sed sissifici, si quis in opere capto prosequendo, adhibeat cam diligentiam quam diligens adificator, considerata & locorum & temporum qualitate in prosequendo opere capto adhibere solet. Ang. 1.3, eam igitur, & ibi glos & Bart. ff. de vió vi arm. l. suntinuus & cum ita, & s. item qui insulam ff. de verb. oblig. l. cum antiquitas C. de testam. Bal. l. fin. C. de bis qui à non dom. manum. Bones, de vitall. in tract. de malessic. Rubr. de insol. & percuss. Lecta ff. si cert. petat. sdem sar. l. clarm. possidere & qui ad nundinas sff. de adquir. posses. Ludou. Carter, in pract. criminal. &, bomici dium num. 31. Cardin. Paris. esc. 2.2. s. 2.8. lb. 1.

Tertiò † hæc conclusio extenditur, vt domus vel ci- 6 M m uitas uitas adificata in mari, ctiam quo ad iurifdictionem 7 mulli fubiccta fic: camígi ob causam traditum et, Venetorum yrbem in mari exstructam, nullius iurisdictioni subicctam esse. Cappl. in tratfat. de servitus, rassie.

8 pred. cap. 26 num, 3. cum † ramen, prout inferius §. 28. num. 1. & fegg. pertot. docebimus, is qui habet iurifdictionem in terra, etiam habeat iurifdictionem in mari vicionem in mari vicione

 no illi terræ, atqs † domus vel ciuitas ædificata in illoloco in quo alius iuridictionem habet, illius iuridictioni filbijiciatur. Capol. in tract. de feruit. ruftic. pred. cap. 26, num. 3.

To Ego † hanc extensionem veram non indico, sed flatuo & domum & ciuitatem în mari adificatam quo ad dominium quidem ædificatanis sieri, quo ad insillé ctionem vero illi Principi vel populo subijei, qui insilo mari insistiiconem habet, sient horexpresse & insistiiconem tener sald, in l. §. quo di quis in mari & ibi sas. sf. de opre nou, munciat.

Quarto † hac conclusio extenditur, ve licet pottus publici lint, adificia † tamen in mari, pro configuendo fiue muniendo portum extructa, quo addominiumadificantium fint. Bald. Rubr. n. p. ff. h.t. Capol. in trast. do feruit. rustic, prad. (ap. 28 n. 4).

Quinto † hæc conclusio extenditur, vt impense sacha à marito, cui ciuitas in dotem concessa erat, vel in construendo portum in mari iuxta hanc ciuitatem, vel in exstruendisaut muniendis mœnibus huius ciuitatis in mari & impensa necessaria indicentur. Capol. in trasde servitur. russi, pred. cap. 38. arg. l. 1. ss. de impensiare 14. dotal. fett. & † dotem ipsam minuant. l. 1. 6. l. qued disturss, d. iti.

Sextò

Sextò † hæc conclusio ampliatur, vt illi, qui in ma- 15 riadificat, opus nouum nunciari non possit, nisi ab eo qui ex iusta causa damni infecti sibi caueri postulat. 1. 1. quod si quis in mari & ibi Bart. Bald. Alex. & Ias. ff. de oper. nou. nunc.

Septimò † hæc conclusio ampliatur, vt nemini per- 16 mittatur etiam in fundo suo proprio, iuxta mare sito, quid adificare vel facere principaliter ad injuriam vel amulationem illius adificij, quod quis in mari exstruxit. 1. 1. 6. deniá, Marcellus & 1 2. 6. idem Labeo ff. de agua pluv. arcen. l. opus novum ff. de oper. publ.

Hæc † conclusio ita ampliata, limitatur primò, si 17 per ædificium in mari exstructum, vel alind opusin mani factum vsus publicus, vel iter nanigij deterius fiat: Namque † tale adificium in mari exstruere, vel tale 18 opus in mari facere prohibitum est. 1. littora & 1. in littore ff. ne guid in loc. public, i. I. S. fi in mari ff. de fluminib. glof. d. S. quod si quis in mari.

Quod † tamen non procedit eo casu, quando 19 adificium in mari exstruitur cum modico incommodo publico, & maximo commodo adificantis. Arg. 1. 1. S. Sunt autem qui putant ff, ne quid in fluminib. pabl.

Clari † enim iuris est, quod, licet vtilitas publica 20 prinatis commodis praferenda fit. 1. 1.6 ibi Bart. Jas. 6 Doctores ff. Colut. matr. l. s. fin. & ibi Bart. C. de caduc. tollend. Authentica Res qua, & ibi' Ins. C. commun. de legat. l. vtilitas. C. de offic. princip. lib. 12. Card. Paris. conf. 105. num. 18. lib. 1. 6 conf. 110. num. 17. lib. 4. Sym. Cranetta conf. 132. num. 23. lib. 1. Thom. Grammat.

CMm 2

21 Decis. 12. num. 17. modica † tauten vtilitas publica, magna vtilitati privata poliponi debeat, 14 fm. 1. t. num. 39. ff. folut. mai?im. d.l. 1, §, funt autem qui putant , ff. ne qui ti filimin. publ.

Secundo † hæc conclusio fallit, si hoc ædiscium quod quis in mari exstruere vult, vergat ad damnum si ue detrimentum alterius, hoc enim permissum non est. 1. quamuis st. de adquir.rer. domin. 1. 2. §, adversus fine quid in lec. publ.

Terriò † hac conclusio fallit si quis pasto vel stipulatione se obligauerit sin mari non adificare, arg.l. vendi-

tor in prin. ff. communi pradior.

Quarto † hacconclusio fallit, si quis prascripsent hocius, no quis prateripsum, in mari adificium extruat, vel aliud opus faciat. arg.l. si quisquam ss. de diues sompor, prascrips.

25 Quintò † licet ædificium in mari exstructum ædifi-

26 cantis efficiatur, si † tamen ædisicium in mari exstructum destruatur, & mare & alueus maris in quo illudædisicium exstructum suit, rursus commune efficiur. Le quodin listore ss. de adquir. rer. domin. L. sin. & ibi paul. de Castr. ss. de vsucapion. l. in tantum, in prin. ss. h.t. nost.

27 Ideoá; † traditum est, si Venetiz in mari exstructz, destructentur, alijs permitri, citam inuitis Veneus in codem loco ciuitatem vel quid aliud exstrucre, Paul. de Cosstr. Lin. in prin. sf. de ossues. Francis. Balb. intrast. de presseript. 4. part. 5. part. principal. quess. on. 8.

Hoc†tamen ita demum procedit si adificium in mari exstructum, penirus & funditus destructum suerit, secus est si aliqua signa, vestigia vel reliquia adificis de-

Aructi

Atuchiin mari manferint: tunc † enim & dominium & 29
possessionen illius loci, in quo adisicium exstructum
tuit, ipsius manere, qui illud adisicium primo exstruxit,
verissimum iudico, arg. l. sin. si. dev sicap. l. creditor § sin.
st. deatt. empt. l. listora sf. ne quidin loc. public, Capol. in
tract. de soru. sustici, prad. cap. 4. num. 94, vers. tertium, &
Cauch. 135. Curt. Sen. conf. 70. incip. circa primum, Francis.
Rip. repetit. l. quo minus n. 108. sf. de sumin.

Et † licet aliqui Doctores velint, destructo adiscio 30 inmari posito, dominum illius adiscis, pro illa parte tantum, dominium & possessionem illius loci retinere, proqua parte sundamenta sue vestigia illius adiscis illum locum occupant, vitra verò non. Bald. Rubr. num. 6. f. deren diuis. 1st. 1. quo minus num. 103. st. de suminibego tamen hanc sententiam veram non iudico, sed & legi. 31 bus & rationi conuenire statuo, per vestigia siue fundamenta in mari relicta, quem retinere & dominium & possessionem totius illius loci, in quo antea adiscium sustructum suit.

Tum,† quialex expresse requirit, ad hoc, vt quis 32 amittat dominium & possessionem illius loci, in quo quid exstruxit, vt illud ædificium funditus dirutum sit. lin. in prin. st. dev susp. igitur † sequitur per argumen-33 mm à contrario sensu, si illud ædificium non sit sunditus dirutum, sed aliqua vestigia illius remanserint, ædisseatem illius loci dominium non amittere, arg. l. 1. in prin. st. de osses. cui mand. est iurisd. l. 1. §. si is qui natum st. de exercit. ast.

Tum,† quia, licet per exiguam particulam funda-34
menti totius illius loci, in quo quis ædificium ponere
vult, occupatio non inducatur, tamen† per exiguam
Mm 3 particu-

Disperie Consta

particulam fundamenti totius illius loci, in quo adifici um politum fuit, dominium & policifio retinetur, del. ficati §. fin. ff. Quod cuim f, vniu. nom. junët. l. Neratim fde verb. fignaf.

Tum, f quia hoc ius & dominij & possessino, penitus inutile estet, si domini adificij destructi, tantumin illo le coin quo adificium extructum suit, dominium & possessino metineret, & alteri liceret, intra & circa istum locum adificium ponere.

Et certum telt, quod omnis dispositio ita intelligenda sit, ne superuacua sit vel inutilis, l. si quando in prin. side legat. t. l. sun duo qui locatus ss. de sund. inst. glos l. si quan-

do in prin. C. de inoff. testam.

38 Negs† verò tantum per vestigia siue sundamenta antiqua in mari relicta, sed etiam per signa siue vestigia noua, palos nempe ligneos post adiscium destructum in mari postros, & dominium & postessio illius loci, in quo adiscium antea postum suit, retinetur. Ang. l. sin prin. st. de surate. 2001. in tratt. de servit. rist. pradesp. 4. num. 94. of Cautel. 235. Rip. repetit. l. quo minist num. 100. st. de surate. 235. Rip. repetit. l. quo minist.

Caterum † adificio penitus destructo nee vilis reftigijs nouis vel antiquis remanentibus, & dominum
& postesionem illius loci in quo adificium extructum
fiut, quem amittere, certi iutis est, etiamsi illud adificium in mari, mille vel pluribus annis steteris. Paul, do
Castr. l. sin. in prin. arg. ill. sext. ss. de visicap. Francis, Bulb.
in tractat. de prascript. 4. part. 5. part. principal. quest. 6.
num. 7.

Non tamen† statim adificio destructo is, qui illud adificium in mari habuit', ius praoccupationis in illo loco, in quo ædificium positum suit, amittit, sed vltra hoc requiritur secundum communem * atg; receptam * Doctorum fententiam, vt quis quasi possessionem illius locipro derelicto habuerit. Bart. l. quo minus num. 26. 6 ibi Ias. num. 97. ff. de fluminib. Bart, Ang. Immol. Raph. Cuman. & Paul. de Castr. l. fin. in prin. arg.ill, text. ff. de vsucap. Licet † in hoc contrarium, sed malè, tencat Rip.re- 4 I

petit. l. quo minus num. 104. ff. de flumin.

Ideo † consulunt Doctores, vt is, cuius ædificium in 42 mari destructum filit, statim protestetur, atq; hanc protestationem in instrumentum publicum redigi curet, quodipse non intendatistum locum habere pro dere-Licto, sed reficiat illum locum quamprimum poterit, & aradunt, hac protestatione facta protestantem & domi . mium & possessionem eius loci retinere. Ang. Immol. Raph. Cuman. & Doctores l. fin. in prin. ff. de v sucap. Ias. d. d. quo minus num. 97. Capol. in tract. de scruitut. rust. prad. cap. 4. num. 04. & Cautel, 235. Francis. Balb. in tract. de praferips. 4. part. 5. part. princip. quaft. 7.

Et | licet in hoc contrarium tencant aliqui Doctos 43 res, volentes per solam protestationem ius praoccupationis non conscruari, sed vltra protestationem requiri, vequis vel palos ligneos, velalia figna, in mari ponat. Francis. Rip. d. l. quo minis : Ego † tamen verifsimum iu- 44 dico illorum Doctorum sententiam, qui tradunt solam protestationem hoc operari, ne quis cum locum, in quo ædificium positum suit, pro derelicto habuisse videa-

Namq; †certi iuris est, quod nulla possessio amitta- 45 tur nisiinterueniente animo & mente possidentis 1.3. . in amistenda, o'l, quemadmodum ff. de adq. possess.

Et

46 Et fiimili modo clari iuris cit, quod protestacio & animum protestantis declaret, l. qui in aliena §, fin, qui Bart. Alex. & Iss. & Dottores sff. de adquir. hared, Bart. Dottores l. patta nouifima C. de patt. Bart. l. t. C. de lit.ontest. Bart. Alex. Isfon & Dottores l. non folum §. morte de oper, nou. nuncia!. Abb. Felin. Dec. & Dottores c. cum M. A7 Fernarien is, Extra de conflit. & tius protestantis const.

uct, l. debitor & s. ff. quib. mod. pign.

48 Sitamen is, qui hanc protestationem fastaminatra decem annos in isto loco in quo adificium extra decem annos in isto loco in quo adificium extra deum fuit, nihil noui extruxerit, cum se inspraeccupationis amittere. Se cuiliber alteri concedi facultate, atque potestatem codem loco adificium extruce statuo.

49 Tum, quia per curium longi temporis oblimoliducitur. Dyn.c. prasumitur de reg. iur. lib. 6. Bart. l. 18 fasetur col. 4. ff. de confess. Ias. l. si res obligata 21. 36. ss.

legat.

Tum, † quia possessio regulariter amittiur recursum longi temporis, nempe decemannorum, esc. Alexa & Dotsores Lisdeeo & 1. erg. ill. text. f. and possessio describe for forest listed for

priorem aftatem inisto loco aliud adificium ponerem glexit. Eart. d. l. quo minus mam. 20. & ibi I as. num. 97. & Repa num. 100. st. dende de flumin, Angel. Et Dottores l. sinia pressifi. de vincap. arg. l. r. in prin. & 8. deinde at presens de ag. quot. & estimal. 1. in prin. st. ne quidin suminib. public.

Construction productions fine insprochamifeos fecun 5 min communem at a teceptam Doctorum fententism and inspression of the Doctores, qualities and the series of the seri

A 1914 interins preferio as & the pronocupation's, 33 and proposition bottom, rate discretization figure and proposition of the proposition of the

Tr. ff. de verb. ollig.

Ceterum fi is, cums addicum in mari destructum 55-12 proper surbam caulam, inte impedimentatem illoconstant addicum ponere non pottut, spie cellante polimento, ettam post annum per restruturonem in 11 sum 115 processes proper secuperat, Bart. d. l. quo restructum fi. d. dis processes 125. G. Attachum fi. 12 sum 11. G. dis processes 125. G. Attachum fi. 12 sum 12. Frant. Examin figurade magaduranto relicum 13 sum 12. Sum 12. Examin figurade magaduranto relicum 14 sum 15. Sum 15. Examin figurade magaduranto relicum 15 sum 15. Sum 15. Examin figurade magaduranto relicum 15 sum 15. Sum 15. Examin figurade magaduranto relicum 15 sum 15. Sum 15. Examin figurade magaduranto relicum 15 sum 15. Sum 15. Examin figurade magaduranto relicum 15 sum 15. The leafung course filling, qui action be seculed at a difference of the public to light the form of the course of

dio refliquoni recili racyny annin polod gran o

59 | qui a re litetito non piat real dir casan hare sudu fedfi per praterior di fication chi qualitation Claments and to the Performance and the second in the second

There of the Interest of the I

61 Et w. 11 Deporte una collinario mentra de la collinario mentra de la collinario mentra della collin

63. The many 15/1. Clean, use do the Trems and the rest of the particular and the rest of the particular and the particular and the particular and code in the control of the rest of the particular and non-particle.

onem in large un rempis management, femanage

6.4 communications for refinition consistency of political, not mean that common of charles in integram company, or lafe, quando filos company, quadrelimitio in over the company of mont tenni, le muchin communent atone verissiman Domu fini entiati, glojal feste a representa si quotes

si angi mare. Ist b. Narigh, O. Dyn. S. riefu de
musi est la remissi. est. de artion. Specul. S.
musi est la remissi. est. de artion. Specul. S.
musi est la remissi. est. de artion. Specul. S.
musi est la remissi. est. de interes pant de a

tille la read tempora est est. la hefibua S. fed

prodution [... Ex restan est) mesor dest. Lattpremusi est. de artificia est. de article principal.

Outimus fin hoc contravir ded tual teneat lo-6;

la de artificia est. de article est.

Preserve Thoc quod distum elt, orifice inmari 66
con delleudo: domini mhinus entico, ligite protecon dou fueri, sus preoccurations per negligentmismismisme, fior procedirentelli, qualifo quo a
mismisme quo fior mo babet, ne quis prater aplum in
emaner e mans addicer. Namq fil aple visore linus 67
pullo di un maria dificationi, hoc addicio funditus de-

To ple nonamini printegrum hoc, mit per neglimi au discepti. Indubitati fenim turis el , quod prisi autori el ciudo confiftens, non amusta (pecto meno decontro l'ing de mind. Les (p. 18 de ch. la de fille de al 18 de grafie de mind. Les (p. 18 de ch. la de filmonificat extraderad Eure Unit di Second de la configura esta de consele de la configuración de la configuración de la configuración de la conselection de la configuración de la

Denote l'aumorandian est, iure enzonempapionis 69 paris, el per in zoden focom mari milinare richicomo este y lo, idea, er si aliministico bien ambiento es-

2520

fitticent, vil shad opus feccie, ci compine con oprocession de procession de propria autoriante destrucre heen. Compine con firming autoriante destrucre heen. Compine con firming autoriante destrucre heen. Compine con firming and all control of the control of t

- 7 ° Juxta†prædicta quario primo, vittim (a. p) po pationisad hæredes transmilitanis (Estelprime) po Sur-
- 72 profile. Viq; † don : vive action is avoid to once of the order of the continue of the cont
- 73 arg. L. vxorring and Life to the state of the state of
- 74 de Coffe ent, 12 mg. authoritienten. S. promonaligne transformer, 8. deter entermités nomme intelligrans au l'article de l'article Constitution. L'investigne en partie.
- 73 Segmon I quie Leredent aufdent fuels & per o the eller common fuels, constat, d. l. haredes.
- (76) Fit to I guis regulariter quadibet iura aid i income se finalia pediane, aostrantum filib re pis, cese finalia re-minalia recomeranta de come recome se finalia recomeranta de come se finalia recomeranta de come se finalia come se finalia come se finalia recomeranta de comeranta de comercia de comercia
- 77 Thie illa fur, potentia fine a bustolia compositione cius per illa fore a bb. inic curo sufferibe. I
- 78 nec | non_fine illud ins nobs de inte communi of the call competat, l. or fill mil. le office communi

and finites I. de privil. credit. ang. S. fi quis egens

in followed in collationis, l. l. s. ibiden & l.cum 79

prin ff. de collat. fidel committi † vnuer-80

the Matianus, & ibi Bar, ff ad S.C. Trebell.

on the control of the Abb. Extra de sur parron. Innoc. 31

1 de la tri.glof, dem. fin. Extre d tit. petr de la de la de la col. 1.accrefcendi f l. l'ex planbu ff.de 82

patri ff. de adouir, h. red. dttr-hendi † 83 nice in & Falcinam, l. yangi am C. ad leg. F. leid.l.

hin & thi Ang ff; ad S. C. Trebell, petendi†le-84 or & lapplementum eins, E. ld. l., fi gra filamiol. og is refiem. Such filososis from Toron in The Sec.

The Colling of the Co

ing resents considered to the book of constant dois 86

war to ex dispositione statuts, Bald. & A.g. l. state of the state of

Authorities hours demonstorum 87

who except at this fred mention rem ven fram \$3 in control can gof, per de tall train, the sort. For this fact of part, in, early, this at the control can be part, \$1, 120 f. 5, mon the sort. the fact of the fact of the food & omna illations

one in a function of the second of the secon

tutorim competing ad hand a confidence and all forces and the confidence and the arrest and the confidence a

9 3 The in Frent thille regular, gor with a con-

91 in ministration rechnical plan high processes

92 dereinter experience of tendent

23 Reference to a find a serie, and the recommendation of promine amounts in title exceptions of a series and a series at the first and a series and a series and a series at the first and a series and the series at the seri

94 Securito (queto vente la clus praccolle

96 January model a model of polluna, model like and a producera for model producer and producer and Library and his model for his of a model and a first gently, disk or what is a model of the core. Part model

97 min plus read some de la circa del circa de la circa de la circa del circa de la circa del circa de la circa del circa de la circa de la circa de la circa de la circa del circa de la circa del ci

all a all r. onf. 17. olipen, lib. r. extpacto, Sald. 98 1 14 1 - 1 graponitur a lod go dare domina col. 1. 1. 1.3. 1 Lalle souf 1 1-b. z. dex. ca f 221. 6 conf. 232. 116 1 1 - 1 THE NOW MUNICIPAL TO SEE THE SERVE OF S. 43.61 was here self de novat. l. 2. v. de San gross. l. nomina support live off. de entition Tell Rabe. vol. 1. Exsome state sonf 14. bl. s. t. t. l. intante & pen. of the restore off, de procur ser. E.m. l. 1.20 r. Sent and, I is Weremen to part 106 12 (co. f. + 11. compa for any program of the corpe bb.3. Birt, l. fundo arg, ill. te = 1. ff de rei 2inatt vendit. merdi tum, † lo odi n 103 The pullpare it glof Estd. C 200 the descript hes to della Met og . dl. tel t. C. de stript & was the Theres princers, ell lext. II. de sur. velil ties and surveyage allum capienes, glof, L 1- 196, ab his any abover, with do diet. So served to i bombing to Commercial letter of got fine manimus, ad liber verto the long of the de descrion letters of det policy 106 of velocientiquellis abum expellendi, fine occupan-Wilcon well applications bert. Immel. Rom. Parl

Coffe. Alex. & Island l. 1, S. fin. or the second to the fine of the latest fine a transfer to the filter to the following the non-alias to be seen a first trebed to gravation the Albert fine of the Albert fine of the seen as the first fine of the filter fine of the seen as the first filter fine of the first filter file of the seen as the filter filter filter file of the seen as the filter f

108 l. p. p. p. fl. de oper, nou man al fine l'autre. 109 : y . maplem qui dan creditor toi, t. C ; l'il illa tura fint petitoria. l. 2. 2 lb. 5 lb. s. d.

110 file | polletoria Ed. - ext. | file to the file |
111 | file to the file | file | file |
executionem paratitud file from the file |

C. de legat arg l. 1. The tentrar in he part

112 Cinn fitting registions on the large state of the next abhacres whereast the computation of the state of

115 Termy 1 year -0. The magnetic illy of the purpose of the purpo

The convenience than to all oloco addicated The project and transferrent, hoc printle from a project year tactum: Math. de 1908. The convenience of the

173 Verintamen fiego de hacideactione (d. 175 de 1838) filas admodum dubito. Transfiguat todo da 1830 de 1830

tem non refirmative primary vicenia, and consistent

tol. 2. lib: 2. Felin. c. 2. Extra de treug. & pac. Petr. de Andor. conf. 27. incip. non scruato ordine col. 3. verf. non ob-Pat Raph. Comens, conf. 13. Dec, conf. 512. col. 1, arg. l. hec anditio filiaff. de condit. & demonft. l. placet cum l. feg.ff. A ub. & posth, lannua S. Atticaff, de ann. legat. Bart.l. cum quita . qui ita col. 2. ff. deverb. oblig.

Tum, † quia causa huius priuilegij, salus nempe & 15 ! Whites nauigantium perpetua eft: & † certum eft, quod 12 Aprinlegium & qualibet alia concessio eousq; duret, donce durat causa concessionis sine prinilegij, Bart. l. r. tt. ff. ad leg. Iul. maieft. Ang. I. veimur ff. de fepulch.viof Pelin.c. 2. 4. limitat. detreng. & pac. Dec, conf. 562. inop. solo puneto.

Tum † etiam quia privilegium quodlibet regulari- 112 ber perpetuum est, nec prima vice finitur, Ioan. Andr. c. or circamed. & ibi Domin. S. I. verf. fedpone, quod con-Am & Philip. Franc. verf. quarit tamen hic, de privileg. 1. 6- 10an. And. c. qui fentit, eod. lib. Akiat. l. boues. 6. hoc frmone ff. de verb. signif. Felin. c. 2.7. limitat. Extra de pac. or pac. arg.s. decet de reg. iur. lib. o. Præsertim † 6 123 Us aterna non culpa illius, cui hoc privilegium concesun erat, sed casu fortuito destructa fuit. Tunc enim xpurtas fuadet, vt illi potius, qui prius hanc laternam ex-Iruxerat, quàm alteri permitratur in codem loco latermerchiceres & certum teft, quod qualiber dispositio 124 non restringatur ad primam vicem, quando hoc aquihas friadet, Salic. l. datis promisioff. de iur. dot. arg. l. hac anditiofilie ff. de cond. & demonst. Et simili † modo cer- 125 um est, quod ins amissum absq; culpa vel facto nostro Mobis restituendum fit. l. & Atticilinus ff. de fer ruft prad, 1.1. . fi quis propter inundationem ff. de itin. actug, privat. VICESI-

§ VICESIMVS SEPTIMVS

De Insula.

SVMMARIA.

Infula in mari nata nullius in bonis cst , fed cedit ouspers ampliatur ibid, n. 2.3.6. fallit ibid, n. 8.

2. Insula qua in mari, virgultis, aut alià leui materia

tur fit occupanti.

3. Scopulus in mari fit occupantis.

4. Scopuli & insula in mari cadem ratio.

5. Ratio vbi eadem, ibi idem ius.

6. Infulam in mari ad occupandam non est necesse canes g ha occupare, sed sufficie ingredi animo occupandi.

7. Infulum is demum occupaffe intelligitur, qui ita occupation

& conscruare & posidere posit.

Infula in mari opere bumano exfitulta non fit occupants of
exfruentic.

 Infula quandog, domum fignificat, non conjunit am con-

bus parietibus vicinorum.
to. Infula quandoq, domum, in muris significat positam.

11. Infula proprie quid fignificet.

12. Iufulamentionem facteus diffositio, non extendia demum, vel ciuitatem, in alueo maris; necetiam ad domum non extendia vicini parietibus.

13. Legatum , donatúmue omnia que in infulis balo con prehendit bona venetiana aut in alijs domibus ac ciuitatibus in mari

exstructis, nec in domo ab alijs adificijs dijunct a fallit bos

ibid. n. 14. 15. 16. 17. 18.

Ternò

amibus commune este, sequitur insulam in maunibus commune este, sequitur insulam in mati natam nullius in bonis este, sed occupantibus concedi, s. tosula & isi Angel. instit. de rerum divis l.adco s. insulas f. de adquir, rer. domin.

Quæ tonclusio ampliatur primò, vt procedat, non 2 cantum in cainsula, quæ aluco maris coluret; sed etiam mea quæ virgultis autalià qualiber leui materià ita sustiinatur in mari, ne solume cius tangat, arg.l. pen. §. si quassi. 4 cadauir, rer. domin.

Secundò † hæe conclusio non tantùm procedițin 3 infuls propried dictis, sed etiam în scopulis : Eam † ob 4 vilam, quia hoc casu eadem ratio militat infulsi se scopulis, 1gitut † de virista; idemius statuendum est, arg. 5 inful din prin. s.f. adleg. Aquil.

Tertiò † hac conclusio ampliatur, ve non sie neces-6 lead occupandam insulam, omnes glebas illius insulam cucumire, sed sufficiat si quis insulamingrediatur animo occupandi toram illam insulam, per hoc enim ipse sous insula possessionem adquirit Eart. in tract. de Infl. errb, occupanu spi. Ang. d. S. Insula. Capel. in tract. de spait, rust. rust. prad. cap. 33. n. 8. arg. l. 3. in prin. de ibi Bart. alex. & se se s. s. s. s. s. s. g. l. 3. in prin. de ibi Bart. alex. & se s. s. s. s. s. s. g. l. 3. in prin. de ibi Bart.

Non f aliter tamen quis insulam occupasse intelli 7 (utr., nisi ira insulam occupaterit, vt cam conservare epossidere possit. Ang. d 6, Infula Capoll.in trast. de servir, rustie, prad. cap. 33. arg. l. in laqueum st. de adquir, est. domin.l.guodmoo 6, sn. ss. de adquir, possis.

Porrò † hoc, quod dictum est, insulam in mari na- 8 tam nuthus in bonis esse & occupantis fieri, non ha-

bet locum in insula opere humano in mari exstructa; il la enim exstruentis propria efficitur. l. ergo & fin. fines.

adquir. rer. domin. facil text, l. Ariftoff. eod. 112

Et flicet infula quandoq; accipiatur pro qualitat domo, que non coniungitur communibus panetibus cum vicinis. 1. 3. C. effrattura ff. de offic. praf. vigil. 1. qui infulam ff. de iudicol. 3. S. fi quis infulam ff. de co vere cert. loc. Sinfulam in prin. ff. de locat. & conduct. I. res 111. pulatus ff. de verb . oblig. l. continuus & qui infulamff.

10 tit, quandog; † pro domo in mari polita. glos. d. 1. p.s. lainstit. hic glof l. si insulam ff. de verb. oblig. Bart. in Ir W.

de inful. verb. infuls. Proprie ftamen & ftricte infuls 11. citur non civitas vel domus in mari adificata fed to ma aqua circumdata, glof. d. 6. effracture verb. infulis Cal intract. de seruit, rust pradior. Francis. Rip, l. insulam verb. obligat.

Ideoq; f dispositio qualibet faciens mention emise infula, non extenditurad domum vel ciuitatem in alequ maris ædificatam, neg; etiam ad domum quæ non euli iungirur communibus parietibus cum vicinis, arg sis qui nauemff. de exercis, act. l. non aliter in prin fines

Legat. 3.

Sicut f etiam Doctores tradidere, eum qui Meir vel donat alteri omnia que in insulis habet, non intellagi legasse vel donasse ca que habet ipse Venethi muin aliis domibus ant civitatibus in mari exfructis, vel etiam in domibus in terra politis, quæ alijs non junguitur. Bald.conf. 473. incip. Quidam emerunt lib. 1. 14fon.d. 1. qui insulam num. o. & ibi Francis. Rip.

Quod † tamen ita demum procedit, nisi vel constaset de contraria mente disponentis, arg. d. l. won alter in

prin. 1. 3. & ibi tason. C. de liber. prater. l. fin. C. quares pig. obl. poff. vel † dispositio alioquin redderetur superua-15 cua, nihilá; operaretur; l. si quando in prin. ff. de legat. 1.1. fundus qui locatus ff. de fund. inftr. vel † communis vsus 16 loquendi l. liberorum . quod tamen Casius & ibi Bart .ff. de legat. 3. vel flubiccta materia aliud suaderet : hisce † 17 enim casibus dispositio loquens de insula, etiam ad il-13 lam infulam, quæ improprie infula dicitur extenditur. Arg. l. sedetsi possessori . item si iuranero ff. de iureiur. l. si ono in prin. & ibi glof. Bart. & Bald.ff. de locat. & conduct. 1. f. stipulatus ff. de v sur. Ias. l. 3. notab. 2. C. de transact. Tiraquel repetit. l. si unquam verb, revertatur n. 31. C. de reocand donat Idemá, in repetit . l. boues & hoc fermone limit. 18. ff. deverb. fignif.

& VICESIMVS OCTAVVS.

Heic incipiunt tractari limitationes ad regulam, quod mare omnibus commune sit, habeturg, ifto & prima limitatio, qua oberrime pertractatur materia Jurus dictionis in Mari.

SVMMARIA.

. Iurisdictio in mari omnibus communis non est , fed adeum fe-Eat, qui interra, iuxta mare, iurifdillionem habet. fallit. ibidem num.

Mate attribuitur terra circumstanti

3. Iurisdictionem babens in terra, babet etiam in mari vicine.

bet locum in infula opere humano in mari exftructat Ila la enim exstruentis propria efficieur. l. ergo (. fa flade)

adquir rer. domin. facis text, l. Arifto ff. eod. tst

Et flicer insula quandog; accipiatur pro qualing domo, que non conjungitur communibus parie ulm cum vicinis. 1. 3. Ceffrattura ff. de offic. praf. vigil. 1, qui insulam ff. de iudic. l. 3. S. si quis insulam ff. de co met cert. loc. Sinfulam in prin. ff. de locat. & conduct. l. 114 01pulatus ff. de verb . oblig. l. continuus . qui insulam ff. eta

10 tit. quandog; † pro domo in mari polita. gl. f. d. (19) lainstit, hie glof, l. si insulamiff. deverb. oblig. Bare, interes

de inful. verb. infuls. Proprie framen & ftricte unot a citur non cinitas vel domus in mari ædificata fed pome. aqua circumdata, glof. d. G. effractura verb. infuls Corne intract, de seruit, rust pradior. Francis. Rip. l. insulam verb. obligat.

Ideog;† dispositio qualibet faciens mentionem de infula, non extenditurad domum vel ciuitatem in Moo maris ædificatam, neg; etiam ad domum quæ non turinngirur communibus parietibus cum vicinis, ar fis qui navemff. de exercit, act. l. non aliter in prin final legat. 3.

Sieut f etiam Doctores tradidere, eum qui leur vel donatalteri omnia qua in insulis haber, non intelle gi legaffe vel donaffe ca quæ haber ipfe Veneral with alijs domibus aut civitatibus in mari exstructis, vel etiam in domibus in terra politis, quæ alijs non lunguntur. Bald.conf. 473.incip. Quidamemeruntlib. 1. 1afon.d. 1. qui insulam num. o. & ibi Francis. Rip.

Quod tamen ita demum procedit, nisi vel constaret de contraria mente disponentis, arg. d. l. non aliter in PYSM

priv. l. 3. & ibi Iafon. C. de liber. prater. l. fin. C. quares pig. Al, post, vel † dispositio alioquin redderetur superua-15 cua, nihila; operaretur; l. si quando in prin. ff. de legat. 1.l. fondus qui locatus ff. de fund, inflr. vel † communis vius 16 loguendi l. liberorum (. quod samen Cassius & ibi Bart .ff . de legar. 3. vel fubiecta materia aliud suaderet : hisce 117 cum casibus dispositio loquens deinsula, etiam ad il-18 Lim insulam, qua improprie insula dicitur extenditur. Arg. 1. sedessi possessioris. itemsi invanero ff. de inreinr. 1. si voin prin. & ibi glof. Bart. & Bald. ff. de locat. & conduct. 1. Repulatus ff. de vour. Ins. 1. 3. notab. 2. C. de transact. Tirequel repetit. l. si unquam verb, revertatur n. 31. C. de remand donat Idemgin repetit . l. boues (. hoc fermone limit . M. ff. deverb. fignif.

VICESIMVS OCTAVVS.

Heic incipiunt tractari limitationes ad regulam, quodmare omnibus commune sit, habeturg, isto & prima limitatio, qua oberrime pertractatur materia Iurisdictionis in Mari.

SVMMARIA.

Purisdictio in mari omnibus communia non est , fed adeum fe-Car, qui interra, iuxta mare, iurifdictionem habet. fallit. ibidem num.

Mare attribuitur terre circumftanti.

lurisdictionem babens in terra, babet etiam in mari vicine,

cousq, quò mare alters terra non est vicinius. Gn. 4. ampliatur bocibid. 28.5.6.7.9.

Iurisdictionem in terra babens , babet estam in infulu maris vicini.

6. Iurisdictio cuins in terra est , est & in portu maris adiacente. 7. Finium regunderum agere possunt, babentes confines surudi-

Ctiones, in terra. 8. Finium regundorum agere poffunt , habentes confines iuridi-

ctiones in mari. 9. Cinitatis concesio comprehendit et tam iurudictionens, tam in

mari, quamterra, ad illam ciuitatem, pertinentem. 10. Prouincia à praside malis bominibus purganda est pet ter-

F 678.

Pronincia malis hominibus purganda est per mare. Delinquens in terra forum fortitur, punirig, potest in loco 12.

deliai. Delinquens in mari forum contrabit, puniria, potest, ab co.

qui ibi iurisdictionem babet . On. 15. De delitis diffosium etiam ad contrattus pertinet.

16. Contrabens en mari, forum ibi contrabit, & coram ibi babente iurudidionem porell conueniri.

17. Loco delitti , vel contractm , aqualiter, à duabus dinerfeinrudictionis ciuitatibus diftante, forum, in confinto, dicitureffe contract m.

18. Forum negocy in confinio maris contracti, est viriuig, vinn-

que iurisdictionem habentis. Forum delicti in confinio serra commifi, ell verima, de nini ytring, babentis iurudictionem.

Delielt in maris particula, vbi plurium iuridiclio est ammissi cognicio ad omnes persinet, preservid, qui cateros prauens wid. n.21. 22. Legis alicuius domini, quoad omnia ei subrect a lour, sus com-

mune censentur.

23. Leges statutag,, quibus dominus quisq, vitur, seruanda funt ab omnibus fiebiectis.

24. Statuta legesq. domini in mari iurudictionem habentu feruande funt in mari. 25. COMITA

5 VICESIMVS OCTAVVS.

- 25. Contrabere in terra, forum foreitur in loco contractus, ibiq.
- 26. Contrabens in mari forum ibi fortitur, conucniriá, debet co-
- 27. Statuta loci contractius inspicienda sunt , in comtactuterrofri, tam a subditus , qu'ain extraneu .
 - 28. Statuta loci contractus inspicienda in soltennitate contractus
 - 29. Contractius fratura inspicienda in vectigali soluendo.
 - 30. Contractus fatuta attendenda in probatione contractus.
 - 31. Contractus statuta sequenda in prastanda euictione.
 - 32. Contractius ftatuta amplectenda in translatione dominij.
 - 33. Contractius ftatuta videnda in folutione facienda.
- 34. Contractus flatutatenenda in menyurá, pondere, pecuniá ex-
- 35. Contratius statuta audienda, in omnibus, qua ad causa deassonem pertinent.
 - 36. Contractus flatuta interpretantur verba eius.
 - 37. Contractus ftatuta effectum eins indicant.
 - 38. Contractus flatuta querenda in impugnatione eine.
 - 39. Contractus flatuta innestiganda in rescissione contractur.
- 40. In contractibus mari celebratu statuta iurisdictionem ibi habentu attendimus, omnibus illis casibus, quibus statuta loci contractus, in terta miti, sequi tenemur.
- 41. In testamentis, iura loci terrestris, ybi condantur testamen-13, attendimus, etiam quo ad bona extra territorium sita, ibid. n. 42. & sua subdutus siue non subditus testesur. ibid. n. 43.
- 44. Inseftamento in mari condito infliti debent flatuta, legessonfuetualnes sius popults ciuitatis, principis qui in iffe mari invidibitonem babet: L'abu à non fubdito quaim fubdito, ibidem num. 45. cavoja quo ad bona inita quain extra tertitorium fita, ibid. n. 44.

47. Marie

208 & VICESIMVS OCTAVVS.

47. Maris confuerendo sequenda in negorigi marinis, saliti bicio consuerudine expresse à sure ciuist reproduta ibid, num, 48. stem, quaste non specialites; invi cius dominis, qui in mari sinissificionem habes devegatis, ibid, n. 50.

49. Maris confuetudo, in negocio marino, sunc demum (1444) da, cum ea specialiter legibus statutio g, populi, ciuitatio vel principio, 10 mari iurisdictionem habentio, desoganit

52. Invifdelio, in terrâ, ad alium pertinens, ab also prafin

3: Turifdictio, in mari, vni competens, ab alio prescribi potest.

55. Territorum dicitur à terrendo.

56. Districtus appellatur à distringendo.

37. Territory, fine districtus appellatione, quid contineatur.

58. Iurifdictionem in terra prope mare babens, esiam in mari terrendi, diftringendi, fubmouendi potestatem habet.

59. Territorium non in terra tantum, sed etiam aqua dictur.

60. Mare continetur etiam tam territoriy, quam diffrid a mine.

61. Mare, proprià fignificatione, districtiu appellatione metur.

62. Interdictiu districtu alienius, etiam mari, einudem a Gioni subiecto, abstinere debet.

63. Territorij appellatione an mare proprie contine atur?

64. Eunnitus de territorio altiques, an etiam de mare i palaza cenfeatur bannitus? G n. 65. 68-

66. Bannitoria fententia ratio, vt prouincia, malo ho zie progetur.

67. Provincia malis hominibus purganda tatio , in in issa modo, fed & in mari locum habet.

69. Ratiofine mens potinu dispositionis, quam verba attendenda.

70. Mens quibus sasibus locum habet, illis omnibus etiam locuus inuenit dispositio.

71. Mens legis vbi militat, ibi & lex.

72. Menestatuti vbi locum habet, ibi & statutum.

73. Mens rescripti vbi locum inuenit, ibi & rescripsum.

74. Mens

- 14. Mens prinilegi vbi obtinet locum, ibi & prinilegiam.
- 25. Mens fententia vbi locum adipifcitur, ibi & fententia.
- 76. Meni dict i teftu voi tocum confequitur, ibi & dictum ipfum.
- 77. Mens fiue ratio vltima voluntatu , vbi locum cepit , ibi & Vitim s voluntas.
 - 78. Ratio mandati, vbi locum nanciscitur, ibi & mandatum.
 - 79. Ratio fine mens enimg contractin, voi viget , ibi & contra-
- #m ipfe. 80. Maris iurifdictionem habens, non ideired & possessionem ba-
 - \$1. Mare, Gurifdictio in mari feparata funt.
 - 82. Afeparatu non fit illatio.
 - 83. In Mari faltum an ruri , an in ciuitate faltum dicatur? 15
 - \$4. Ciuit as murorum ambitu determinatur.
- 85. Statutum, quòd delictum, in ciuitate commissum, indicis arbitrio puniatur, non extenditur, ad delicea oxtra ciuitatem in territorio ainitatis.
 - 86. Mare & riu feparata funt.
- 83. Dispositio de fastu in tiuitate vel ruri, ad fasta marina non persinet.

Acterum † licet mare omnibus commune sit, suit sidictio tamen in mariomnibus communis non est, sed ad illum spectat, qui in terra iuxta mare iurissicionem habet, s. vnica & ibi Bart. C. de classificationem sidictionem sidi

Hinc † est quod Baldus dicit, quòd mare attribua- 2 tur terræ circumstanti. inc. licet, Extra de fer.

Et licet † aliqui Doctores velint, cum qui habet iu-3 ristictionem in terra non habere iuristictionem in marivicino illi terra, nili viga ad centum milliaria tantum, Bart. in trati. de Insul, ver. nulliue enim esse creditur, p. 1.

T, I

Verior

300 & VICESIMVS OCTAVVS.

Venor † tamen est illorum Doctorum sententia, qui volunt, eum qui habet iurisdictionem in terră vienă mari, uon tantum intra sed etiam vltra centum miliaria couse, simirum, quo veg illus mare alteri terra magus vicinum non est, iurisdictionem habete. Ang. l. Insula si de iudic, Bald. l. pen. num. 3. C. de inslit. Subst. Joan. de Anav. c. 1. Extra de cleric, venat. Capol. in trast. de seruit. vustic. pr. ed. 42. e. n. 10. G. 17. 47g. glos. e. vibi periculum s. porro de Elett. lib. 6.

Quat conclusio ampliatur primo, vtis, qui intistictionem in terrà vicinà mari habet, nontantum in illo mari, sed etiam in insulis illius maris iurisdictionem ha berc intelligatur. Bart. in tract. de insul. ver. nullim esse creditur num. 1. Bart. 1. Insula, arg. ill. text. sff. de indie. Cer

poll. in tract, de fer rust prad. cap. 26. n. 11.

Secundo † hac conclusio ampliatur, vt is qui habet iurissis dinente illi terra, utiam in portu maris adiacente illi terra, jurissis dinente confeatur. Bart. l.Cefar. arg. ill. text. sff. de public. Capoll. la trastat, de straigur. maj.

prad. cap. 28. n. 3.

Tertio † hac conclusio ampliatur, vt sieut illi qui habent confines iurisdictiones in terra, sinium regundorum agere posiunt: ita † quoq; & illi qui habent confines iurisdictiones in mari finium regundorum agere posiunt. Estat.c. accedens cl. 2. n. 5. Extra vu lit. non contest. & c. ex literis n. 11. Ext. de probat. Felin. d.c. Rudolphus n.,

Quarto † hac conclusio ampliatur, yt Imperator concedens alicui ciuitatem intelligatur hanc ciuitatem concessisse cummibus pertinentiis, omnici iurististituone alilam ciuitatem tam in mari quam in terra pertinente. Bald 1. benessisum col.2 sf. de const. prine. Cap. in 171. de fer. russ. prad. cap. 20. 19. 19.

Ex † quo infertur primò, quò d ficut præfes prouin-10 ciæ debet purgare prouinciam malis hominibus per terram l. congruit ff. de office, prafid. ita † quoque præfes fiue 11 magistratus debeat purgare prouinciam malis hominibus per mare, l. vnic. & ibi part, C. de class, ib. 12.

Secundo † ex hoc infertur, quod, ficut delinquens 12 in terra in loco delicti forum fortitur, atq; ibidem puniti poteltil. 1. junit. 1. nuhentics. One in prosincis Cobi de criminag. operi. ita † quoq; & delinquens in mari, ibi fo-13 rum contrahat, atq; ab eo, qui ibi iurildictionem habet puniti potiti. 4. l. vnico vi bi Bart, c. de (aff. lib. 12).

Tertio † cum dispositum de delicitis etiam ad con-1 4
tractus extendatur. d. Authentica Que sin provincial. tâm
excentractioness, de ludic. sequitur, † quod, sicut delia-15.
quens in mari, ibidem sorum contrahit, ita quoq; † & 16
contrahens in mari bidem sorum contrahats. & coram
illo qui in isto mari urisdictione habet, conveniri possit.

Si ta men † ille locus, in quo vel delictum commis 17 fum vel contractus in mari celebrarus suit, aqualiter diferà duabus cinitatibus diffincas intidictiones habentibus, & illud delictum dicitur este commissium, & ille contractus censerur este celebrarus, in confinio, quod est commune virsus qui cuitatis, ay l. arbor in prin, & s. de vessibulo ss. commun. diuid, ideo ss. † ad virams; cini 13 tatem spectar cognitio huius tâm criminis quam contractus. Ang d. l. sane si maris Capell. in trast. de servit russite, pred. cap. 28. num. y. Felin. d. c. Rudolphus num. 7. perinde tates si tillus delicti quod in confinibus duarum 19 ciutatum in terra commissim est, ad virams; ciutate spectat. Bald d. larbor in prin. & in l. s phares n. 15. C. de condisser. Sec. possibilitar, ext. de for comp. Hier de Ason intr. de straspy. n. 10.

302 & VICESIMVS OCTAVVS.

Et†fi in illa particula maris, in qua plures imperium fiuerit, ad omnes illos, qui in iltà particula maris iuridi.
 dionem habent, cognitio illius delicti spectat, & † isreliquis pracertur, qui alios prauenti. Ang. a. l. fane si maris. Ioan. de Anan. c. l. de Cleric. venat. Capol. instruct. de Grutt. russic. prad. csp. 26. num. 19. Felim. d. c. Rudolphus.

7. arg. l. pluribus ff. de procurat. l. si quis posteaquam ff. de iudic. l. si pluribus & ibi Bart. ff. de legat. 1.

Porrò † cum leges aliculus principis vel ciuitatis, quo ad omnia loca illi principi vel ciuitati fubiccta, ius com mune centeantur. Rom.conf. 258.incip. profens cafu. 23 Socin.conf. 81.lib. . atq; † in omnibus locis fubicctis alicul principi vel ciuitati fint seruanda illa leges atq; statuta, quibus vittur ille princeps vel ciuitas cui illa loca subiccta sunt. Bart. I. sconuenerit S. si nudassi, de pignor.

24. alt. Jason. l. si cadem sf. de assessor. Sequitur † simili modo &in mari seruanda statuta vel leges illius populi, vel principis, qui in isto marl jurisdictionem habet.

Ideos; ficutis, qui contrahit in locoterrestri sorum sortitur in loco contrastus, & coram co qui in isto loco iurisdictionem habet, conuentit potest, s. here desens s, artepen. & ibr gloss flat udit. Authentica qua inpreuincia Cabi de criminas, esport e. sin. & ibi Abb. Extra desens sense : ita quogs & is qui in mari contrahit, ibi sorum sortiri, & coram co qui in isto mari iurissisticonem

habet conueniri debet.

Et † sicut in contractibus celebratis in locoaliquo terrestri, tam à subditis quama non subditis, inspicienda sunt statuta atq; leges illius loci in quo contractus es celebratisunt, suc† agamus de solennitate in contractus

requisita.

requisita. Bart. Bald. & Iason. l. I. C. de summ. Trinit. & fid. Cathol. Corn.conf. 94. num. 8. lib. 2. conf. 64. lib. 3. conf. 232. num. s. lib. 4. Cardin. paris. conf. 99. num. 54. lib. r. fine †de vectigali foluendo, de contractu, Bald. l. r. quaft. 15, 29 C. de consrah, empt. Bald. l. 1 C. vbi conuen. qui cert. loc. Anton. de Butr. & Abb. c. fin. & ibi Felin. num. 18. Extra de for competent, Iason, l. 1. lettur. 1. num, 18. & lett. 2. num. 56. C. de fumm: Trinit. & fid. Cathol. fine | de probando 3 contractum Ioan. Andr. in addit. ad Specul. S. nunc dicendum vers, in prinatorum de instrum, edit. Bald, l. I. num. 21. & ibi Las. num. 23. C. de summ, Trinit. & in l. sedreceptitio C. de non numer, pecun. Itemá, in l. exemplo C. de probat. 6 int. fi non Speciali C. de testam. Card. Paris. conf. 83. num. 10. Geonf. 120. num. 7. lib. 1. fine † de enictione præstanda. 31 1. si fundus ff. de eniction, sine t de dominio transferendo, 32 Socin. conf. 276. lib. 2. 6 conf. 103. lib. 4. fine | de folutio- 33 ne facienda. Alex. conf. 37. lib. z. fine † de qua menfu- 34 ra, pondere vel pecunia contrahentes sensisse intelligans tur. Bart. I. semperin stipulationibus ff. de reg. iur. Alex. conf. 21. lib. 2. arg. l. Imperatores ff. de contrab. empt. fine + 35 de omnibus illis, quæ vel caufæ decifionem, Bart, Bald. & Iafon. l. t. C. de fumm. Trinit. & fid. Cathol, Abb. c.fin.n. 30. Extra de for competent. Soein, conf. 239. num. 3. conf. 271. num. 7. & conf. 281. num. 7. lib. 2. conf. 79. num. 16.6 conf. 303. num. 18. lib. 4. vel † interpretationem verbo- 36 rum, effectum, † Bart. I. vt infinrandi. 6. fi liberi.ff.de 37 oper. libert. & in l. contraxisse ff. de act. & oblig. impugnationem, † Bald. L. t. C. ne fil. pro patr. Tas. l. 1. num. 22 38 lett. : & num. 19. lett. 2. C. de fumm. Trinit. & fid. Cathol. vel frescissionem contractus respiciunt, Bald.d. l.t. & ibi 39 Bart. num. 20. C. de fumm. Trinitat. Bart, Bald. & Jafon.

304 & VICESIMVS OCTAVVS.

40 Ita†quoqsin contractibus celebratis în mari, quoad hac omula infpicienda e q; fequenda fint flatura & leges illius populi, ciuitatis vel principis, qui in ifto ma ri inrifdictionem habet.

Et ficut in testamentis inspicimus leges, statuta & consuctudines illius loci terrestris, in quo testamen. 4 2 tum conditum est, ctiam † quo ad bona extra territori-43 umillius loci sita; sine † illud testamentum à subdito, fineà non subdito conscriptum fuerit lacob. Butrig. & Guilh, de Cugn, l. s. & ibi Bart. nam. 37. & Iafon. wum. 40. & 44. in lect. 1. 6 num. 82. v [que ad fin. lect. 2. C. de fumm. Trinit. o fid. Cathol. Bart. Bald. & I.s. l. fi non speciali, arg. ill. text. C. de reflam. Bart. repetit, l. de quibus ff. de Il. Comensis conf. 75. incip. Titius Lucanus. Card. Paris. conf. 12. num. 45. lib. 3. arg. l. is apud quem C. de cdend. l. ne in arbitris circ. fin. C. de arbitr. l. omnium & l. fin. C. de tellament, l. 2. C. Quemadmodum testament. aper, l. ne causas & l. à proconsulibus C. de appe "at. l. in hac & ibi Bald. & l. data C. de donat. l. I. C. de emancipat. l. fin. C. de praferapt. long temp. 1. propter litem & lices ff. de excufat tutor manis puto, S. nonpassimff. de reb.cor. L.I. cui bonis ff. de verb, oblig. junet. 1. Inlianus ff. de curat. furiof.

Ita†quoque & in testamento condito in mari inficiatque servari debent statuta, leges atque consuetudines illius populi, cinitatis vel principis, qui in isto 45 mari inrisdictionem habet, siue † hoc restamentum sit 4 conditum à subdito, siue à non subdito; item † tam quoad bonaintra, quam extraterritorium sita.

47 Nec † obstat, quod in decidendis negotijs gestisin

mati consuetudo maris & attendenda & seruanda ste, lobservare e, ingressia e vibi Bald. st. de estic procens. I deprecatios, ad leg. Rhed. de iatt. e. sin. Authentica de vasur. man. Eadd. cons. 33. num. 2. lib. 2. Capoll. in tractat. de feruitut. rustic. practier. cap. 26. num. 18. Petr. Saristria in tractat. de Spoof, son mercat. 3. part. num. 1. nist † illa 48 consuetudo expresse a sure civili reproducta sist. d. l. deprecatio Authentica Navigia C. de sure. glos. e. sin. Authentica de vosur, navi. Capoll. in tractat. de spoof, mercat. 3. part. n. 18. Patr. Santerna in d. tractat. de spoof, mercat. 3. part. n. 18.

Namq; † hoc ita demum verum est, quando speci- 4-9 attossitudine maris derogatum est legibus atq; statutis illius populi, ciuratis vel principis, qui in isto mari iurislistionem habet; arg. l. de quibus st. de ll. S. fedna-

suralia instit. de iur. nat. gent. & cinil.

Secus autem est, si statutis vel legibus illius popu- so li, cuitatis vel principis, qui in mari iuristictionem habet, speciali consuctudine maris derogatum non sittuncenim in negotijs gestis in mari attendenda atqi seruanda sunt leges illius populi, ciuitatis vel principis, qui in mari isto iuristictionem habet, arg. d. l. de quibus. l. t. C. de summ. Trinit. Sista Cathal. l. leges Sacratissima C. de ll. l. s. s. sedessi qua leges C. de veter, sur. enucl. s. sin. init. de saristi.

Hæc† tamen conclusio, quæ vult eum, qui habet \$1, inrisdictionem in terra, etiam in mari, quod est iuxta illam terram, jurisdictionem habere, sallit, si alius hanc iu-

tildictionem in mari præscripserit.

Namqsfdubij iuris non est quod, sicut iurisdictio in 52 serra ad alium pertinens, abalio præseribi potest, Bart. l. s. denig, ff. de ag. pluv. arc. & in l. lipublican. de ff. de public. Bald. Alb. & Iafon. l. imperium ff. de iurifdith.
omm. iudic. Francis. Balb. in tractat. de prafeript. 2. part. s.
part. principal, qua ff. 3. arg. l. viros C. de diuerf. offic. lib. s.
l. 2. C. de fund. limitroph lib. 11. c. irrefrigabili de la confic. ordin, c. cum contingat & ibi Abb. Extra de forcompet. c. luper quibus dam de processes.

Ita † & inrildictio in mari vni competens, ab alio pracicribi possi. Capol. in trast. de servitut. raftic. pras. cap. 20. num. 3. & 4. arg. l. bociure & dutus aquar.s. de aq. quatt. & assir. l. vsam aqua & ibi glos, C. de aq. dust. lib.

3.4 11. Deinde † quoq; hoc non procedit, si is qui habetiurisdictionem in terra prope mare, illam iurisdictionem alteri vendicerit, donauerit, ven liste itulo concessent,

Et cum territorium à terrendo, l. pupillus. S. ter-

st Et Cum territorium a terrendo, i. papilus. S. territorium & ibi Bari. ff. de verb. fignif. Felin. c. Rudolphun.

10. Extra de refeript. & † diftrictus à diftringendo diestur. Abb. conf. 20. num. 1, ibi. 1. receptum est, † omnem illum locum, in quo quis terrendi sue submouendi potestatem habet, territorij & districtus appellatione contineri. Abb. conf. 20. num. 1. lib. 1. Aret, conf. 77. Felin.d. c. Rudolphus n. 17. Dec. conf. 534. n. 7. & conf. 549. n. 65. 71.

Socin. Iun. conf. 68. n. 7.

Cum † itaq; is, qui habet iurifdictionem, in terra, prope mare, etiam in ipfa mari habeat terrendi, diftringendi, fubmouendi potestatem, l. vnic. C. de dafiic, ib. 59 15. certi † iuris est, territorium non tantum in terra, sed

etiam in aqua dici. Bald.c. accedens el. 2. Extrave les, non 60 cons. Felin.c. Rudolphia num. 7. & † appellatione tam ter-

ritorij qu'am districtus etiam mare comprehendi. glof.c.

vbi periculum & porro, verb. territorio & ibi Domin, & Doctores de Elect. lib. 6. Capol. in tract. de seruit.rustic.pra-

dior. cap. 26. n. 26.

Quod vsq; † adeo verum est, vt appellatione distri- 62 ctus etiam fecundum veram genuinam & propriam vos cabuli fignificationem mare contincatur. Bald. c. licet. Extra de probat, Bald. Rubr. Que fint reg. Capol. in tractat. de seruit. rustic. pred. cap. 26. num. 27. 0-28. eamg; † ob 62 causamis, cui districtus alicuius principis vel ciuitatis interdictus est, etiam mari in quo illa ciuitas vel princeps iurisdictionem habet, se abstinere debeat. Felin. d c. Rudolphus num. 7. verf. declarantur; licet & in hoc contrarium sed minus recte teneat Domin. ind. 6. porro.

Et flicet aliqui Doctores tradiderunt, appellatione 63 territorij, secundum propriam & strictam vocabuli significationem mare non comprehendi Bald. d. c. licet. Extra de probat. & in d. Rubr. Qua fint regal. & team ob 64. causam bannitum de territorio alicuius ciuitatis, de mariilli ciuitati subiecto bannitum non censeri, Domin. d. 6. porto: Ego † tamen veriorem iudico illorum Docto- 65 rum sententiam, qui volunt, bannitum propter delictum, de territorio alicuius ciuitatis, vel principis, etiam de mari, in quo illa ciuitas vel princeps iurisdictionem habet, bannitum intelligi. Felin, d. c. Eudolphus n.

7. verf. declarantur. Namq; † cum sententiæ banni propter delictum 66 latæratio sit fila, vt hoc malo homine, territorium vel prouincia purgetur, atq; † hæc ratio habeat non in ter- 67 ra modo, sed & in mari locum, omninò † dicendum est 68 bannitum de alicuius territorio propter delictum aliquod etiam de mariilli subjecto bannitum intelligi, et-

iam posito veram esse illorum Doctorum sententiam qui volunt appellatione territorij secundum propriam atq: ftrictam vocabuli fignificationem mare non comprehendi.

Namo; † certi & indubitati iuris est, mentem potius fine rationem alicuius dispositionis, quam verba, &

70 attendendam & sequendam, & fin omnibus illis casibus in quibus mens dispositionis locum habet, etiam ipsam

71 dispositionem locum habere, siue † illa dispositio sit lex, l. scire leges ff. dell. l. pen. ff. ad exhib. l. credendum ff. Qui pet. tutor. l. 2. S. fimater verf. Quid ficuratorem, & verf.

72 Quidergo fi non fuerit ff. ad S. C. Tertull. finc + ftatutum, Bart. l. contra legem ff. dell. Bart. i. omnes populs 6. quast.

73 prin. verf. iuxta pramiffa ff. de justit. & iur. fiue trescriptum glof. c. mandatum arg. ill. text. extra de refe.glof.c.dilectifily verb. necfuit intentionis ex eod. tit. gl. c. si propter

7 4 tua, verb. intentionis arg. ill. text. de rescript. lib. 6. fine t privilegium c.ex multiplici & ibiglof. Extra de decim. five

75 iuramentum, arg. c. ad nostramel 3. extra de iureiur. fiuc t 76 sententia Abb.c. praterea, c. pen. Extra de appell. siuc t depositio testis, Bald. c. tum Ecclesia Sutrina col. 2. vers. quinto nota. Extra de cauß. possess. & propriet. Curt. Sen, intractat.

77 deteft, Concl. 46. fiue t vltima voluntas, 1. 3. 6 ibi safon.

78 C. de lib. prater. l. non aliter in prin. ff. de legat. 3. fiue † 79 mandatum.l.fin. f. fin.ff. Mand, fiue falius quilibet contra-

Etus. l. fin. C. que res tignor. oblig. poff.

Porrò flicet aliqui Doctores velint, eum, qui habet inrisdictionem in mari intelligi mare possidere. Capol, in sract. de seru. rust. prad. cap. 26. n. 9. ego tamen hanc sententiam veram non iudico.

Nam † certum est aliud esse mare, aliud esse iurisdi-31

Ctionem in mari: & simili modo†certum est, quod à di- 82 uersis siue separatis non siar illatio.l. sin sf. de calumniar.l. Papinian. exult sf. de minor.l. si maritue la 1.C. de donat int. vui. & vui. & vui.

Vtrum fautem factum in mari, in ciuitate, an vero rus \$3; if factum dicatur, Doctores distinguunt, vtrum; illud sir factum in mari vicino ciuitati, an verò in mari vicino run; & concludunt, primò casu factum in mani, in ciuitate sactum censeri: secundò verò casu factum in mari, runi factum intelligi. Andr. Barbat. Clem. na Romani §, fane de Elest. Felin, c. Rudolphus n. 7. vers. terria de claratio. Extra de rescript. arg. l. qua religiosi in prinss. de rei vend.

Cum † tamen tamvrbs quam ciuitas murorum ams 8 bitude terminetur; l. nam quod liquide 8. fiiiaff, de pign. liegat. l. 2. & ibi Bart. ff. de verb. lignif. c. ficiuitus de fenien. excom. lib. o. glef. pen. in fin. c. accepinus. Extra de etat. & qual. vfq; adeò, † vr flatutum fanciens, vr delictum comsultum in ciuitate arbitrio iudicis puniatur, non extendatur ad delicta commiffa extra ciuitatem in territorio illius ciuitatis. Bald. c. Radolphus & ibi Felin. num. 2. Extra de refeript. & † aliud fit mare aliud verò rus, arg. l. fi idem 86. C. de Codicill. Ego † credo, secundum propriam atq. ve-87 ram fignificationem vocabuli, factum in mari, neque in ciuitate, neq; ruri factum cenferi, cam figo b causam, dif. 88 positionem loquenten, de sactis in ciuitate, velruri,

non extendiad facta in mari vicino illi ciuitati, vel turi, Arg. l. s. S. si is qui nauem ff. de exercit. action.

§ VICESIMVS NONVS.

In quo tractatur secunda limitatio regula, quòd mare omnibus communesit, explicaturg, cuius sit dominium vniuersale in mari.

SVMMARIA.

- s. Mundi vniuerfale dominium ad Imperatorem feetat.
- 2. Maris vniuerfale dominium Imperatoris est.
- Ecundo † licet mare omnibus commune fit,
 vniuerfale tamen dominium, ficut totius mundi, l. aepreeatio ff. ad leg. Rhod. de ieft. Eart. in
 conflit. ad reprimendum ver. totius orbis, ci inl. 1. S., per
 hase ff. de reivendie. ita † quogs & maris, ad Imperato-
- 2 hane ff. dereivendic. ita † quoq; & maris, ad Imperatorem spectate iudico. Bert. intrestat. de Inful. ver. nullius esfe creditur num. 3. Capol. in tract. de seru. rustic. prad. cap. 20, n. 16. sacit id quod tradit Bart. intrast.

de Alueo, ver. publico iurisgen-

§ TRICE-

S. TRICESIMVS.

In quo explicatur tertia limitatio regula illius, quod mare omnibus commu. ne sit, ostenditurg, maris partem etsam privati esse posse.

SVMMARIA.

- 1. Mare non est commune omnibus, fi Imperator alicui dominium particula alituius maris concesserit.
- Maris in parte certa Imperator dominium alicui concedere poteff.

Ertiòlicet mare omnibus commune fit, hoct 1 tamen fallit si Imperator alicui, dominium ali-Scuius particulæ maris concesserit. Namque †2 Imperatorem id facere posse traditum est. I. sane si mavis innet. gloß. ff. de iniur. Capoll, in tractat. de seruitut. Tusticor. pradior. cap. 26. num. 8. & g. facit l. quo minus ff. de fluminib. glof. & Bart. l. continuus & cumquisff. de verb. oblig. Bart. in tractat. de Alu. verb.

public. iurise entium.

TRICE-

S. TRICESIMVS. PRIMVS.

In quo quarta limitatio regula, de maris communitate, explicatur: de v/u & quasi possessione maris.

SVMMARIA.

e. Maris vius fine quasi possessio prascrebt potest.

2. Communium, iure gentium, rerum viu & quasi possissio prascribi potest.

3. Quafi poffessionis rerum, iure gentium, communium, effeum.

4. Quasi possessionem maris habens, potest agere contra typhantem.

3. Quasi possessionem marie habens prohibere potest alium, ne, se inuito, mare ingrediatur.

6. Maris dominium prascribi à possidente potest, declaratu bet

8. Maru parricula prascribi potest à possidente, cumrescriptorel primilegio principie.

Vartò, licet mare omnibus commune sit, vsum † tamen siue quasi possessionem tam maris quam aliorum † omnium, qua iuregentium communia sunt, prascribi posse,

ttadit Angel conf. 200. incip, Thema tale est, intercatera capite paeis Ge. col. 2. Capoll. in trast. de feru. ruft. pred. cap. 20. m. 3. Iafon. l. quo minius n. 100. sff. de flumi. Francis. Bub. in trast. de prascript. 4. part. 5. part. principal. quest. 6. n. 10. Caym. Crauettain trast. de antiq, tempor. 4. part. 6. materia istan. 8e.

Cuius

Cuius † quasi possessionis effectum duplicem esses Boctores tradiderunt. Namá: † primo is, qui hane quasi 4 possessionem habet, contra turbantem agere potest 1.54 ne si maris ss. de iniur.

Secundò, † is qui hanc quasi possessionem maris s haber, prohibere porest, ne quis alius ipso inuito illud mare ingrediatur, arg. l. si qui aquam sf. de divers. E tempor.

prescript.

Quin imò † non tantum quasi possessionem, sed et-6 iam dominium maris praseribi posse ab eo, qui est in quasi possessione maris, ego verius este iudico, cum dym. Crau, in trast. de antiq. tempor. 4. pars. 5. materia isla n. 83. erg. l. sane si maru iuntt. glos. ss. de pisser, s. si quisquam ss. de duers. Er tempo, pres. l. omnes. C. de pisser, a vel 40 annor.

Et hoc † abíg; omni dubio verum est, quando præ- 7 festbens non vitur folo curfu temporis, sed nititur etiam reseripto sine prinilegio Imperatoris, quod ex cursu temporis probare vult. Namá; † hoc casu dominium s alicuius particulæ maris præseribi posse omni dubio ca-

tct. Capoll, intraét. de feruit, ruflic, pradior, cap. 26, m. 8; arg. glof. l., fin. in prin. ff. de vfuc, glof. l., fi quiquam ff. de diucrf. & tempor, prascript.

6 TRICE-

S. TRICESIMVS SECVNDVS.

In quo quinta limitatio regula de communitate maris explicatur, tractatá, quaflionem de mensura dieta, Es periculo nauigationis in mari.

SVMMARIA.

 Via terrestriu non maritima in mensura dieta actedenda eta ŝamsi via maritima breuior sit. declaratur ibid, n. 15. 16. 17, 18. limitaturibid, n. 21.

2. Socius in cu!pa dicitur esse, qui merces per mare vexit, cum cerră vehere potuisset.

3. Nauigatio periculofa & incerta est.

4. Nauigans se varijs perijulis subijeit, neemotu proprês, sed vensis regitur.

5. Nauiganti, propinqua mortis, periculum imminere cenferur.

6. Maris procelle inexorabiles funt, nemini parcunt.

7. Maru procella, bomini potenti, & crudeli, aquiparantur.

9. Αμαχού κύμια βαλάνκε.

10. Nauigantes, à Biante, nec inter viuos, nec mortuos recenfits. 11. Nauigantes tantum à morte absunt, Anacharsydu Scytha iu-

dicio, quot digitorum crasitudinem nauis continet.

12. Satyrici dictum, de nauigantium periculo.

13. Propertius execratus est primum nauigaturem.

14. Catonem trium pænituit, arcanum mulieri credidisse : aquâ traiscisse, quà terrà peruenire potuit : & diem sine studio tramisisse.

15. Naug ans mari quibus casibus in culpa dicatur? & n, 16. 17. 12. quibus non ibid. n, 22.

19. Via terreftzis fecurior eft più maritima.

20. Via fecurior, cateris paribus, praferenda.

23. Dieta mensuratio alia per mare quam per terram.

24. Dietam in terra constituunt viginti millia passuum.

25. Dieta vna in mari minus funt quinquaginta milliaria.

Q'vintò licet mare omnibus commune sit, in † men-1 sura tamen dieta, via terrestris, & non maritima attendi debet, etiamsi via maritima breuior sit, Gossifred. Hossien. & soan. Andr. c. olim & ibi Dec. num. s. Extra de except. Anton. de Butrig. Immol. & Dostores c. nonnulli in prin. Extra de rescript. Immol. l. continuus & sum itasside verb. oblig Issan. l. num. s. ff. squis caution. Vique adeò 2 † vi in culpa dicatur esse sociale qui merces quas terra aduehere potuistet, per mare aduexit. L. cum duobus & damnum in sin. sf. pro Soc. Beneuen. Strac. in tractas, de nauigat. n. 3.

Tum † quia Imperator nauigationem periculosam 3 & incertam appellat. l. ciuitas C. de office reet, prouinc. Bald. conf. 303. incip. pro domino Arnoldo col. sin. sib. 2.

Tum, † quia nauigans se varijs periculis subijeit, 4 nee motu proprio, sed ventis regitur. glos, e. nouimus 17. q. z. vsque † adeò, vt ei, qui nauigat propinqua mortis 5 periculum imminere censeatur. 1. 3. sf. de donat. causs.

Tum†etiam, quia maris procellæ sunt inexorabi-6 les, nemini parcunt, atq; †homini potenti atq; crudeli 7 æquiparantur. Bald. & Salic. l. 2. C. de naut. fæm. Hinc † Menander inquit τους καθ Βαλασια, γυνώ κοκὰ τςι. hoc 8 est, Ignis & mare & mulier mala tria. & † Aeschylus in 9 persis scriptum reliquit, Αμαχορ κυμά βαλάνω. id est, Inexpugnabilis ynda maris.

Rr

316 TRICESIMVS SECVNVS.

Huc † accedit quod Bias Philosophus nauigantes nec inter viuos nec mortuos esfe censebat: quodque † Anacharlys Scytes dicere consucuerat, nauigantes tantum abesse à morte quantum digitorum nauis esserterassitudo, cui etiam † Satyricus ad sipulatur inquens:

Digitis à morte remotis, Quatuor aut septem si set latissima tada.

His † adde, quod & Propertius execratus est eum, qui primus ausus suit se mari committere inquiens:

Ah pereat guicumá, rates & vela parauit Primus, & inuito gurgite fecit iter.

1 4 Quodí; † Plutarchus refert Catonem dicere confuentife; Se pro tribus rebus per omnem vitain pœnitentiam egiffe, si quod arcanum mulieri credidisses si per aquam traiccisses, quo poterat terrà proficisci, si aliquis dies per incuriam sine studio transisses, cum similibus adducti à Tiraquello in trass at enobilitat. cap. 31, 10.593.

Ethoc † absq; omni dubio procedit vel quando in mari tempeltas clt, arg. l. 2. 6. squi tamen ff. squi cauti16 on. l. qui petitorio § sin. ff. derei vendie. vel † quando itet
17 per mare in aliquo loco vitatum non clt: tunc † enim is qui per mare iter facit, cum per tertam proficisci potuisse culpa non caret. arg. l. 1. § 1. 6. ibi Bald. ff. de bis qui deiecor. l. cum proponas & ibi Bart. C. de naus san. Bart. & Ida. l. 1. sf. squis cant. Alex. cons. 22. lib. 4.

Idem † est, si vtracj; via æque sit vsitata. Namque
je † certum est, viam per terram este magis securam & minus periculosam, quam est via per mare Bald, l. 2. C. de
mant. san, Dec. c, olim. num. 6. Extra de except. & certum
est,

Bart. l. I.ff. fi quis caution.

Extra † nos casus verò, mensuratio dietx aque per 21 mare, vi per terram facienda est. Dec. e. olim, num, s, Extra de except. Et † is qui per mare proficissitur, culpa ca-22 ret, ag. l. 2. §. squi temens f. squi caut. l. visq. §. sin. 6. l. qui pesitorio in pr. sf. de rei vendicat.

Aliterțtamen dieta mensurantur per mare, quâm 23 per terram. Namá; † viginti millia passuum in terra di. 24 etam iustam constituunt. 1. 1. 6. ibi Bert. Islan. 7 Dostoves sf. si quis caut. quinquaginta † verò milliaria per ma. 25 re, minus quâm vna dieta censentur. Bert. intrasiet. de Insul. ver. mullius esfe creditur. Felin. c. olim. 7. n. 7. cx. de except.

§. TRICESIMVS TERTIVS.

In quo fexta limitatio regula, de communitate maris proponitur, habens explicationem de culpa non benè navigantium.

SVMMARIA.

- t. Nautarum culpa imputatur, si nauigant in mari tempore ve-
 - 2. Nauta in culpa sunt nauigantes in mari aduerso tempore.
- Nauta in sulpa funt nauigantes, post tempus conuentum.
 Nauta funt in sulpa si inuitati flatu prosperiore, fine sausă, in portu maneus.
- 5. Nauta in culpa funt littora deuia felt antes, fallit fi iusta caufa id faciant, ibid, n. 6,

Re 2 7. Nauta

7. Naute in culpa non funt iter infolitum ingredientes reficiende nauis gratià.

8. Niuta non funt in culpa , fi conferuandi iuris fai gratia , iter

infolitum ingrediantur.

Nauta in culpa ell, nauigans per leca, notorie non tuta.

Nauta in culpa est qui cum per lacunas , abfg, periculo nauigare potuit, per mare proficifitut. Extò licet mare omnibus commune sit, taamen† culpæ nautarum imputatur, qui nauigant in mari vel tempore vetito. glof. l. qui petitorio §. fin. ff. de rei vindie. vel | aduerfo, l. ving 6. fin. & l. qui pe-, titorio ff. d. tit. vel † post tempus conuentum.l. qui Rome S. Callimathus & thi Bald. ff. de verb. oblig. vel | qui, cum prosperior flatus ad nauigandum inuitat, sine causa in portu permanent. I.fin, C. de nauicul, lib. 11. 1, 2. 5. f. quis tamen ff. si quis caution. Bald. conf. 395. num. 7. 6 8. lib. 2. Corn.tonf. 273. num. 26. lib. 2. vel † qui recta nauigatione contemptà littora deuia fectantur, arg. l. qui fiscales, & ibi Eart. C. de nauicul. lib. 11. l. cum proponas & ibi Bart. 6 Bald. Salic. C. de naut. fanor. nisi † nauta iusta causa motus rectam nauigationem non servauerit, vt puta, si vel impetu ventorum aut tempestatis vel metu pyratarum nauta coactus fuerità recta nauigatione declinare. Salic. l. cum proponas & ibi Bald. num. 11. C. de nautic. fænor. Bertach. in tract. de Gabell. vlt. parte num. 58. arg. 1,2 \$ fi quis tamen ff. si quis caution. l. Cafar ff. de public. l. vno ff. de liberal, canf.

Idem †eft, fi velreficienda nauis gratia, Beneuen. Strat, in tract. de naut. & nauib. & nauigat. 3. part. in prin. num. 6. vel fiuris sui conservandi causa, nauta iterinsolitum ingressus fuerit. Bald. d. l. cum proponas n. 11. arg. 1. cum de indebisoff. de probat.

Simili

Similiter† & is in culpa est, qui vel per loca notoriè 9 non tuta nauigat. Arg. l. qui petitorio §. qui in remss. de rei vendicat. l. si pecuniam §. sin. st. de condict. ob caus. vel † 10 qui cum potuit per l'acunas absque periculo nauigare, spretà tutà nauigatione per mare proficiscitur. Salie, l. qui proponas C. de naut. sanor.

§ TRICESIMVS QVARTVS.

In quo feptima limitatio regula de communitate maris explicatur, oftenditurá, an infignijs illicitis in mari vti liceat.

SYMMARIA.

Insignijs illicitis vti, in terrā, non licet.
 Insignijs illicitis in mari non licet vti.

SEptimò licet mare omnibus commune sit, tamen † 1 Vet in terra l. eo; ss. allez. Cornel. de su' sit à quoq; & 2 in mari illicitis insignijs vet prohibitum est. Beneu. Struc. in trust. de naus. naus & prause, 3, part. n. 23,

§TRICESIMVS QVINT VS.

In quo octaua limitatio regula de maris communitate affertur, tractaturý, de damno à naui, in mari, dato.

Rr 3 SVMMA-

SVMMARIA

Nauis, que damnum alteri dedit, is cuius boc culpa factum eft, damnum paffo, tenetur ad intereffe, ampliatur bos, tam in nauta, quam ipfo domino nauis, ibid. n. z. .

Ctauò licet mare omnibus commune sit, tamen † is cuius culpa nauis alteri damnum dedit. damnum passo, adid, quodinterest tenetur, fiue † is, cuius culpa damnum alteri illatum fuit, nauta fit, fiue dominus nauis. l. quemadmodum .

Sinanis Sidem Labeoff.adleg. Aguil.

FINIS.

INDEX

RW IL

INDEX

Ctio adrem, que fundionem recipit , compe-tens, mobilium aut immobilium appellatione non continetur, ampliatur ibid.t. num. 46. 49. 50. declaratur ibidem 11.51.

Agnationis velcognationis cura pado tolli nequeunt. 1. 147. Agnationis inri qui renuncianit filius, an excludatur à feudis ? 1, 144. on fegg.

Aeris pfus communis est. 5. 5. 6 n. 11. Aeris viu penitus occu pari nequit. 5. 6. Aeris v fus penteus auferri non potest. 5. 7. Aeris v fum auferens iniuriarum tenetur.5.8.

Aedificare quilibet potest in suo quodlibet adificium 5, 10.

Aeris vfus fuper fundo fuo cuilibet liber effe debet 5. 13. All w mere facultatis quomodo pra-

foriptione adquirantur ? 6. 20. Actus captus babetur pro complete, maxime fi defifti ab eo fine maximo detrimento nequeat. 7.12. ibid. n. 13.

Annus querendi contra statutum molendini coactiui vtilis est, nec currit ignoranti vel impedito. 14. 32.

Actum quem fine causa gerere, priuatus, qui non potest, eius affertioni non creditur , ne fi affertio ista iurata sit, 14.60. ibid n.61. Alpibus ille canit, qui se plus diligit vllum. 15.7.

Actus non principaliter, fed fecundario preiudicium alteri afferens, pro non praiudicante babe-147.15.26.

Affertio generalis obscura & incerta est. 14.66.

Aedificare quieg, in suo potest vsq. ad calum. 18. 1.

Acquiparatorum in vno quoddifofitum, id etiam ad alterum pertinct. 18. 46.

Aedificare in re communi focius , vl. tra formam antiquam', nequit, vt per hoc fenestra socii propria obstruantur. 18. 48.

Area trituratoria obstrui à vicine aer nequit adificando, 18. 52. Aer vnde inficiatur, nemo quid in publico babere potest. 19. 1.

Ars, qua aer inficiatur, probiberi ab Incolis potest. 19.4. Aeris falubris conferuandi caufa, &

nous

Auditoria isa distare debent, ne se vocibus turbent. 20,6:

Aer supra solum co iure quo. solum censecur, 21. 5 Item n. 13.

Additione in sere, supra solum altenum maite domine non licet. 21. 14. nec supra solum commune muito sero ibid. n. 15.

Acdificare in folo alieno non licet, inusto domino, 21.16.

Acdificare in folo communi non licet,

Aedificy in & Jupra folum differentia. 21-18.

In arbote aliqua existens quo in territorio sit ? 21.10 G n. 11.

Acdificium in selvationo dominus possidens, proprid autoritate toltere potest 21:19.

Acdificatum supra solum alienum dominus tollere nequit auctoritate proprià, 21, 20,

Arboru aliene rami edibus meu impendentes yli non rollantur à domino, posum eos succidere, non existente contradictore, 21, 21, Actificatum in sundo meo, meum es-

ficieur, 21, 22.

Acdificatum in aere supra solum meum, non esficitur meum 21. Acdificare supra solum publicum an licent? remisiue. 21. 27. Acdificare supra solum meum, quod

Scruituten debet, possum, dummodo servituti non noceatur. 21.

Aer non recipit estimationem. 23,

Acris ob falubritatom vel infalubri. tatem fundas maioris vel minoris presijest. 23. 3.

Aeris-affectio specialis nullam aftimationem habet. 23.7. fallit.ib. n. 8 remißiue.

Afris affectio communis attenditure eiuso, in venditionibus ad augendum velminuendum pretium vatio babetur. 23. 5.

Aqua profluens quid fign ficet. 24.

Aqua profluens communit est, indi. findie. 24 3. Gn. 4. Aqua G ignu interdictio, ideo ve.

Aqua G ignu interdictio, ideo ve.

- teribus vsurpata, ve rebus ad vi.

tam communibus necessaris of ca
icrent. 24. 10.

Aqua supra solum existens solo non cedit. 24 14.

Aquim ex publico haurire nemo prohibetur, ad quemcum 9, v fum. 24, 15.

Aquam turbare, spurcare, contaminare, instere, nemini permittitur. 24, 17. and in publicavel privatanemici permittirur lavare bestiarum mire velquid aliud sacre, quo aqua contaminetur; conspuretur, institutur. 24 18. deslaratur bot bid. n. 19. 67 20.

Aqua è publico vel privato hausta, sit baurientis propria. 14. 21.

Aquam è publico prinatione hauflam vendere, donate, legaré, in flipulationem aliumus contractum deducere licet. 24. 22.

Acdificare cuilibet licet în mari. 26. 3. ampliatur bocibidem n. 2.3. 6. & 10. 11. 13. 15. 16. fallit. n.

Aedificium in mari etiam închoatum adificantu fit. 26, 3. declaratur hoc ibid n. 4. 5.

Aedificium ceptum in utari non negligere, sed persicere, quis dicitur, cum id diligentile, boni patrisfamilias ssecundum losi temporisis, qualitatem perseguitur. 26 5.

Aedificium in loco iurifdictionis alterius eidem subvicitur. 26. 9.

Aedificia in mari, pro confiruendo, aus muniendo portu, exfirucia, quò ad dominium, funt adificantis 26.12.

Aedistare nemini licet quicquam in suo sundo, principaliter ad iniuriam ? vel amulationem adistis, in mari exstructi, 26, 16,

Aedificare in mari non licet quo nauigatio deterior fiat ; 26.18. nifi tal fiat medico incumodo publito ; maximo autem emolumento adificantis, thia, n. 19.

Acdificate in mari ad daninum alterius non licet. 26, 22,

Achificate se in mari nolle qui obligauit, non potest adificare, 26 23.

acdificare uon licct in mari, cum alius hoc ius, ne quis prater ipfum in mari adificet praferipfit, 26.

Aedificium in mari factum, fi defiruatur, mare, aluemog, qui sdificium tenuerat, commune efficitur. 26, 26.

Acdificij in mari non penitus destructi, reliquia ac rudera maneut adricantis. 26, 29.

Ledificium funditus dirutum esse oportet, vi quis dominium & possessionem locs diruti amittat. 26. 32.

Argumentum à contrario scusu vsurpatum. 26 33.

Aedificio deflructo, fi tantum pars reliqua retineretur fundamentorum, dominium bocposfesiog, effet penitui inutilis, 26 36.

Acdifici in mari destructi dominium possessiog, revinetur per signa, palosue nouos. 26.38.

Asdificij in mari penijus destructi, S s 2 deminidominium possessioa, amittitut, etiamfi aute mille annos stetisset

Ardıficij in mari penitus destructi ve dominium poffesiog, amittatur necesse est dominium etiam pro derelicio habere. 26 40.

In Aedificio in mari penitus destrueto dominium poffesionema, retineudi cautela est protestatio. 26. 42.

Aedificium in mari destructum proderelicto habere intelligitur quis; eo ipso, quod non fact à protestatione, per annum, vel priorem aftatem , nibil ibi adificauit. 26 .. 51. fallit. ibid. n. 55. 6 66.

Aedificandi maris privilegium à principe habens , destructo edificie, nen amittit prinilegium,nifi. decennio, 26, 67.

Αμαχον κύμα θαλάσσης..

2 Eneficij in impetratione mentio fieri debet iuris alteri fe competentis. 1. 35.

Bartolus & Iason reprehenduntur. 1.121.

Beneficij in impetratione mentio fie ... vi debet iuris alteri re ipfa competentis. 1: 34.

Bladum extra territorium portare vetans lex , non pertinet ad eum Bons fides in immemoriali praferie ptione iuris piscandi Gnauis andi in mari, necessaria est. 25.05.

Bona fides in immemoriali praferiptione requiritur. 25. 96. Bona fides prafumitut ex poffesione immemoriabili, 25. 98.

Bona fidei ex immemoriabilis temporis possessione presumtio est tantim juris, non etiam de jure. 25. 99. 6 n. 103.

Bone fidei ex immemoriabilis tems poris possessione presumtio, non tantum contraria probatione, sed etiam fortiori prasumtione eliditur. 25, 100. 6 n. 103. 104.

Bona damnatorum ex Authentica Bona damnatorum heredibus' conferuata, transmittuntur. 26.

Bannitus de territorio alicuius, an ctiam de mari ei subiecto censeatur bannitus, 28, 64, & num. 65.68

Bannitoria sententia ratio, vt prouincia, malo homine purgetur. 28.66.

Edere bonis quis potest , tam Aratione iuris reipsa, quamin: fe competentis. 1. 31. Cautio peti potest etiam vatione vei

in spe competentis 1. 33. qui ante legem portare capit. 7. Censum minorem, à ciuit ate ad ma-

iorem obligata percipiens statim à prime momente amittit poffeffionem maioris cenfus indeg currit prefereptio. 3. 41.

Cenfu annue in funde alique competente , fi poffeffor fundi eum alienet ignorante creditore eig, tamen censum quotannis foluat, an nouns poffeffor fundi libertatis possessionem consequatur? 3. 42. On. 43. Prescriptione tamen

decunfadatur ignoranti reftitutio n. 44. intra quadriennium. n. 46.

Cefie iurium mere perfonalium tras ditionis vicem obtinet 3. 50 Cefsio iurium proptie traditio dici nequit. 3.51.

Collectandi ius qui prascripsit in populo, non tantum illis cafibus, quibus ipfe collectam impofuit , fed omnibus alijs , quibus necessitate vrgente collecta imponi con-

fuenit, collectare potest. 5. 68-Collect as forenfibus, imponendi ius qui prafcripfit, non tantum illu, qui tempore prescriptionis bons babuerunt , sed etiam qui postea bona possidere incipiunt, indicere collectas potest. 5. 6 g.

Caufa magis actus , quam exercitium confider andum est. 5.75. Cefio generalis omnium inrium a-

quivalet speciali 5.95. Causa relaxationis sine prinilegij

ceffante, ceffat relaxatio & pri-

uilegium. 7. 4.

Caufa viilitatis publica cessante, princeps iccirco ablatam rem reftituere tenetur. 7. 7.

Causa prinilegij aut relaxationis ceffante, effectus prinilegij acrelaxationis iam perfectus nunquam ceffat. 7. 9.

Causa privilegij vel relaxationu cessante, non cessat prinilegy effe-Em,iam inchoatus,licet non con-

fumatus. 7. 18.

Cafus fortuitus nemini damnofus effe debet. 3. 10.

Contractum conventumg; babetur id , de quo, fi contrabentes interrogati suiffent , ita conueniffent.

In Contractu omni respicitur flatus prafens , qui tempore contractus fuit, 12. 14.

Clausula non obstantibus non praiudicat iuri tertij 13. 15.

Claufula, plenitudinis potestatis, non tollit alicuius per viain contra-Aus quefitum 13. 18.

Claufula : vt omnia & fingula , que privilegio obstare posinit, perinde habeantur, ac si reprobata in co exprese effent. 19. 21. vbin. 22. remisiue de ca.

Claufula, ex certa fcientia, facit, vt prinilegium etiam in modicum praiudicium terty operetur. 13. 26.

Clausu. Ss

Clausula ex certa scientia, mosu proprio, & non obstante, voi, mal popuntur, operatur printe gium, etam in magnum terti presindicium, si princeps de sacto plene sit informatus. 13, 44, & 81,45.

Clausule ex certa scientia plenitudine porestationen obstante & fimiles in concessione molendini in loco publico nsbil operantur in praiudicium vicini, suprinceps de sattonon plenè est insormatus. 13.46.

Caufa in magistratu prasumitur, cum exprimitur, etiam in casu, quo attum sine causa expedire non posses. 14.62.

Caufa publice veilitatis in magifiratu prefumitur fi in specie exprimatur, alias non, 14.63. ib. n.64.

Cause assentatio generalie, in eo qui sine causa expedire actum nequir, nudo colore facta videtur. 14.65.

Caufa ascretio generalis in statuso molendini coastini, mullam sidem moretur, fallis si coniceturis adsnuctur. 14,70,

Confessio patris de pecuniis filij accepris probat, si coniecturis innerur.

Confessio mariti de dote recepta va let accedentibus coniceturis. 14 77.

Confestio sine causa non valet. 14

Confesto fine causa valet, cum con iecturis nicitur. 14. 81.

Cenfessio vxoris, constante matrim nio, infaucrem mariti falla si dem plenam meretur si alijs im la conicciuru est, 14, 82,

Consentiens actui renunciat iui suo, quo illum actum impugna potuis. 14. 98.

Charitas ordinata incipit à seips

Charitas ordinata amàt se plus vugue pedis, quam aduersarin in vertice capitis. 15.6.

Caufa iusta in omni facto imper toru prasunsitur, in subdito m extranco, 15, 41, ibidem nun 42.

Clerici digniores sunt Laicis acs

Clerici in bonu patrimonialibus i re Laicorum veuntur, cafibusta tum is exceptu , qui in iuren minatim express funs. 1

Cler

Clerici quo ad ftatuta, subdicos, extra territorium ad molendum ire, vetantia, non funt feciali-

ter prinilegiati. 16.72.

Cognatinullum ius, imò ne fem quidem vllam probabilem babent , succedendi transuerfalibus fuis , qui adbuc superstites funt. 16. 112.

Confuetudo fernanda, & vim legis obtinct. 18.13.

Cloacarum purgandarum edictum editum. 19. 2

Capitanens cafirum peftiferum de. ferere poteit. 19. 10. Coniux coniugem contagiofum ex-

pellere velfeparari ab co nequit.

Conductor peftis causa, ante tempus recedens, pro rata tanium habitationis mercedem foluit. 9.

Citatus ad locum peste infectum non tenetur comparere. 19. 31.

Corruptibilibus de rebus lis ita expedienda, vt corruptio enitetur. 19.53.

Contrarsum fentientes allegantur & improbantur. 25. 87.

Communia iure gentium praferibere volens habet ius commune contra fe. 25. 89.

Communia iure gentiam acquiri prinatim poffant confuetudine; -25. 1116- 1

Confuetudo navig tionis pifcatio-

nisą, in mari, certis tancim bominibus ve liceat, quanto tempore introducatur? 25. 11:.

Confuerndo fuper rebus, de quibia populus cam introducens ftatuendi potestatem non intet, preferiptioni equi; italiar , emitig, prescriptionis requisita desiderat 25. 114.

Confnetudo nanigandi pifcandia, in mari , à populo , ftatuts desuper condendi potestatem habente, introducenda, nullam prascriptionis fed confuetudinis tautiemrequifita defiderat. 25. 115.

Consuctudo nauigandi piscandia, in mari, à popule, fraiusi desuper condendi potestarein habente, introducenda, indiget omnibus præferiptionis requifitis 25. 116.

Confnetudo vt emui tempore nauigare in mari liceat, valet. 25. 25 Confuerudo omni tempore in mari nauigandi vbi viget attendenda

& obsernanda est, 2'. 126. Consuetudinem omni tempore nanigandi maris fequentes excufantur, co in loco, à pæna.25.127 & à culpa. ibid n. 128.

Ciuitas vel domus in mari edificat a adificantis fit. 26. 2. & n. 6.25. Ciuitas vel domus inmarı adificata,

cui quo ad iurisdictionem subie-Cafit ? 26. 6. 6 n 10.

Cedi queunt poffefforia iura. 26. 1 o.

Cedi possunt iura paratam executionem nabentia, vel non habentia. 26. 111.

Cessibilia regulariter sunt omnia iura 26. 112.

Giuitatis concessio comprehendit etiam iurifdictionem, tam in mari, quam terra, ad illam ciuitatem pertinentem. 28.9.

Contrahens in mari, forum ibi contrahit, & coram ibi habente iurifdictionem conueniri potest, 28. 16.

Contrahere in terra, forum fortitur in loco contrattus, ibig, conueniri potest. 28. 25.

Contrahens in mari forum ibi fortitur, convenirió, debet coram eo, qui in mari iurifdictionem habet 28. 26.

Contractus statuta inspicienda in vestigali soluendo, 28. 29. Contractus statuta attendenda in

probatione contractus. 28 .30. Contractus ftatuta seguenda in prastanda euictione. 28.31.

Contractus statuta amplectenda in translatione dominij. 28, 32.

Contractus statuta videnda in solutione facienda, 28.33.

Contractus flatuta tenenda, in menfurâ, pondere, pecuniâ exquirendâ. 28. 34.

Contractus statuta audienda, in omnibus, qua ad causa decisionem pertinent. 23. 35.

Contractus statuta interpretantus verba eius. 28. 36.

Contractus statuta effectum eius in. dicant. 28. 37.

Contractiu featuta quarenda in im pugnatione cius. 28.38.

Contractus statuta inuestigenda in rescissione contractus. 28. 39. In Contractibus mariCelebratis, sta

tuta iurifdictionen ibi habenti attendimus, omnibus illi cafibus quibus fi stata loci contractus, i terra inici , fequi tenemur. 28

Ciuitas murorum ambitu determi natur. 28.84.

Communium, iuregentium, rerur vsus & quasi possessio praseribi po test. 31. 2.

Catonem trium panituit, arcanus mulieri credidisse: aquâ trai cisse, quà terrà peruenire possi 65 diem sine studio tramississes 14.

D.

Dinterpretationem capiums pr

In donatione quingentos aureos es cedente requifita infinuatio e iam ad donationem pei extent tur, 1. 23.

Dispositio de rebus sine bonts loque adres sendales etram percinet 58. Dicti Dictiones : quacung, quocung, medo, ac similes qualis fint impor-

tantie. 1.69.

Dispositio generaliter de rebus sine benis loquens, etiam ad feuda pertinet. 1. 78. fallit, ibid. n.79. 122.150.152.153.154 155.

Dotis lucrande statutum non pertinet ad fendum in dotem datum.

1. 105.

Dictio, alia; restringit generalem di-(positionem ad similia expression. 1.151-

Dispositio qualibet in qua rerum mentiofit, etiam homines reliquag, animalia comprehendit,

Decimas qui iuranit foluere fe velle, de rebus vel animalibus, etiam de feruis folucre tenetur 2. 9.

Dominy appellatio rebus corporalibus non incorporalibus propriè

connenit. 3.9.

Dispositio de dominio loquens non pertinet ad res incorporales 3.

Dominium large & improprie ad res incorporales extenditur.3.13. declaratur ib. n. 20.

Dominij appellatio non competit iuribus merè personalibus, qualia funt, obligationes 3. 21.

Dominio cuig, libera de rebus fuis disponendi faciendia facultas est 5.12.

Dispositum de pacto fine de contractu locum habet etiam in statuto fine confuetudine. 8.1.

In dispositione stricta appellatione bominum, vel incolarum alicuius regionis vel territori, "non comprehenduntur ciuitates . pagi, cellegia, reliqueg, vniucrfitales. 9. 4. 6 n. 10.

Disposicio loquens de personis, hominibus fine incolis alienius loci, comprehendit etiam vniuerfitates, si dispositio est fauorabilis. 9.12. Item vbi de perisimili disponentis mente apparet. 9,13. Item phicadem est ratio. 9. 14.

Damno in modico plenitudine potefatis faluatur principis prinile. gium. 13. 30.

Damno in magno alterius prinilegium potius supernacuum creditur.

Cum Damno tertij vbi princeps ex. prefie concedit priuilegium molendini, non est opus exprimi tertium illum nominatim. 13 33.

Damnum modicum tertij effe oportet.vbi princeps privilegium con-"cedendo dicit id, debere effe , etiam cum damno tertij. 13. 34. -

Damnum vbi magnum est , non potest is, cui prinilegium molendi. ní , etiam cum damno tertij exffruendi datum est, molendinum extrucre. 13,35. 6 11.39.

Diuersitatis ratio vbi reddi nequit, cadem debet essadispositio. 13.

Dispessio certis tantum personis coucniens pro expressa Gepeciali de

illis personic habetur. 14. 6

Dannum cuig, quodei, ob publicam vilitatem statuto sucto in-

cam villitatem statuto sacto in-, fertur resarciendum est. 14. 66.

Dubia, elscura verba, in graue praiudicium alterius nihil operantur, 14.67.

Dos confessata habet prinilegia dotis numerata vbi prasumtionibus sublenatur. 14. 78.

Des confessata non babet privilegia dotis. 14.79.

Donatio propter merita non renocatur supernenientia liberorum; si assertio meritorum coniecturu innatur, 14.85.

Dolum non committit, qui se plus l'altero diligit, 15.8.

Dominus quisq, pro suo arbitrio, de rebius suis disponere potest, etiam cum praiudicio eius, qui ex illis sucrum percepit, 15, 16.

Dominus pro libitu de personis subditis disponere potest, etiam in damnum exterorum. 15, 17.

Dolo earet, quod iure permittente fit. 15. 56.

De personis dispositum , in rebisquoque locum habet. 16. 7 ...

Ex diversis, sine diversamrationem babentibus, non sit illatio. 16.

Ex diversis, five diversitatis rationem habentibus, non potest argui. 16, 121,

Domm peste inset a comburi à Magistratu potoit, cum omnibus rebus que in illa sunt. 19.5.

Domus pestisera à prinate combute nequit, iniussu Magistratus, 19.

Domum pestifer un comburers privatus, damnum domino resarci-

Definitio ad intellectum cuiuco, materia necessaria est. 24.

Dispositio omnis ita intelligenda , ne sit supernacua & intellis, 26.

Dois lucrum statuarium adharedes transmittitur. 26, 86. Delinquens in marisforum sorticur, puniriá, potest, ab co, qui ibi in-

risdictionem habet, 28,13, & n. 15. Delinquens interra forum fortitur, puniriá, potest in loco deliciti.28.

De delictis diffficum etiam ad congractus percines, 28, 14,

Delicti.

INDEX.

Delial in mark particula voi plurium iurisdictio est, commissi cognitio ad ounces pertinet, praserturg, qui cateros prasenit. 23. 20. ibid n. 21.

Districtius appellatur à distringendo. 28.56.

Dispositio de factis in ciuitate vel ruri, adsatta marina non pertinet. 28.88.

Dietæ mensuratio alia per mare quam perterram. 32 23.

Dietam in terra constituunt viginti millia passuum. 32. 24.

Dietā vnā in mari minus funt quinquaginta milliaria. 32. 25.

E.

Emphyteusis comprehenditur rerum siue benerum appellatione, 2 1. Timitatur num. 2 3. 4. 5. 67 6.

Effectus potius , quam verba cuius q3 difositionis attendenda, 14.7.

Ecclesia & Clerici aliquo in loco domiciliam habentes, ve cines, non ve forenses reputantur. 14.9.

Exceptiones regulariter perpetua

funt 14. 27.

Exceptio contrastatutum molendins coactiui, quam diu darei? 14:28. & n. seqq.

Exceptio competens, simuleum actione ad enudem sincm, codem modo, cum actione, prascribitur. 14.30.

Ecclefia ex mutuo obligatur, confeffione prelati, cum illa confefio à prebabilibus coniecturis auxilium babet. 14. 83.

Ecclesiastica persona qua nullam in Laicos inferiores se, invindictionom babent, ligantur statutu Laicorum, 6.96.

Ecclefia ante fratutum alicuju loci, ne fubditi iliuo loci extra territorium, ad molendum cant, nullum ius ad fubdiros illius territorij habent. 16. 1-8 & num. 116.

Emphyteute remittitur canon propter bellum: 19. 27.

Episcopi constrmandi ius discontinuum est - 25. 64.

Episcopi confirmandi ius prascribi. tur 30 annis. 25. 66.

Episcopi consirmandi ius non pradio sca persona Archiepiscopi debetur. 25.65.

Tt 2 Fadinius

Acturus nemo putatut illicitum

L vel punibile. 1. 80.
Feudum absg. consensu Dominidonari, vendi, pignorari, alioue mo-

do obligari nequit, sub pæna priuatioms. 1. \$ 1. Feudum generali bonorum vel te-

rum donatione non continetur. 1.

Feudum obligatione vel hypotheca generali non comprehenditur. 1. 5:.

Feudum societate generali non continetur, 1. 84.

Feudum generali alienatione rerum aut bonotum non comprehenditur, 1, 85.

Feudum generali mandato , de rebus vel bonis alienandis, non veñit.t.

Fendum vbi donari, pignorari, vel quo alio modo alienari nequir, generali buiumodi contractu no venit. 1. 87. fallit. ibid. nu. 88 eius rei ratio ibid. n. 89-

Vbi feudum statuto aut consactudine impunè potest alienari, oppignorari, generali bonorum alienatione vel obligatione, venit etiam feudum. 1. 90.

Feudum generali alienatione vel obligatione domino confentiente fa-& a comprehenditur. 1.91, Feudum, generali altenatione bone, rum rerumue in agnatum falla, continctur, etiamli hac altenatio fine confensu Domini falla fit. 1. 92. ampl. ib. n. 93.

Feudum antiquum abs 63, consensa Domini in agnatum vasaki inspunc alienatur. 1. 94. extenditur hoc ibid. n. 95, 96. 97. 98. Fructus seudi abs 3, consensu Domini possur vendi, oppignorari vel a-

lio titulo alienari. 1, 99. Fructus ex feudo percepti ventunt in generali rerum bonorúmue alie-

natione vel obligatione 1, 100.

Fenda & alia bona paterna differunt. 1, 124.

Feuda pater, poil mortem fuam filio refti:uere, pacto fiue prouidentia Domini primiá, acquirentis obligatus elt. 1. 126.

Filius bona paterna allodialia absolutè à patre percipere intelligitur, cum ei succedit, 1. 128.

Feuda filiu non à patre, sed pacto sue providentia Domini potius acquirit. 1. 129.

Feudz antiqua pater in praiudicium filiorum suorum ne quidem cum Domini consensu alienare potest. 1. 130.

De feudo hareditario idem iudicium quod de alijs bonis hareditarijs. 1. 141.

In feudis an locum babeat beneficiam l.

.....

INBEX.

um l. 2, C. de rescind. vendit. remissue.

In feudis an procedat dispositio L. cum à matre C. de rei vindic, remissuè. 1. 157.

Fatus pecorum rei appellatione continentur, 2, 16.

Facultatis mera qua sunt, contra ea non currit prascriptio nisi interneniente prohibitione. 5. 45.

Feudo vel Emphyteust ad dominum gasussine dele culpaue vasulli Emphyteute reuerstis, dominus renouare cogitur, ipsis aut beredibus ipsorum 8.12.

Feudum apertum Dominus pracisè tenetur iterum inuestire, nec liberatur, prastando quod inverest. 8. 15.

Flumen prinatum per fundum fuum flueus potest quis, in praiudicium inferioris molendini, domini, inferiori parte sti. 12.6

Fortalitium cuilibet in fundo suo sacere licet, etiam in praiudicium tertij. 12.7.

Fortalicium vafallo, iurudictione carenti, facere non licet in praiudicium domini. 12. 8.

Fewdum concedentem dominum verifimile est cum concederet bot patto deturum ne molendino sur vafallun necerci, novo molendina extruendo, 12.9. ideog, id pro expresso pacto habetur. n. 10. Filij viuis parentibus babent probabilem fpem, succedendi parenti-

bus. 16. 104. Fenestram quisq, in suo facere po-

test, etiamsi per eam inspiceret in solum, aream hortúmue vicini. 18. 2. Gn. 33.54.

Ferratas quis in sonestra sua ponere potest. 18. 4.

Fenestram qui in suo ponere potest, etiamsi per centum annos non habucrit antè. 18. 5.

Fenestram ponere possumus in domo nostra etiamsi vicinus ex ea re damnum sentiat. 13.6.

Fencstra fieri in theo nequit, cum vi... cino meo seruitus non imponenda fenestra acquista est. 18.7-

Fenestra imponi nequit statuto vel consuctudine prohibente. 18. S. Fenestra, ad amulationem principaliter, imponidomuisua nequit. 18. 9.

Fenestra domui sua libidinis gratia imponi nequit 18. 10.

Ferratas & specularia in senestrus suis ponere licat, etiamsi excedant murum ponentus, si sint supra solum publicum, 13, 11, & n. 12.

Ferrata & specularia suprasolum vicini privati non conceduntur parietem ponentii excedentia. 18.14.

Ferrata ex specularia poni possune ab habente stillicidy im, quous 9, Tt 3 stillicistillicidium prominet. 12. 15. Fenestra in pariete communi tunito

forto poni nequit. 18. 16.

Fenefira focio inuito in pariete communi poni nequit, cum paries est ad certum vsim alium destinatus. 18.17.

Femfira inuito socio in communi pariete poni nequit, cum josy interest vel intererit, 18, 18, & n. 19, 20, 22 & 23.

Tenestra innito secjo in communi pariere sastam enunino elandere quia tenetur, nec liberatur prastando interesse. 18.24.

Fenefica in muro per cumia communi fieri potestà fucio inuico altero (ocio. 18, 25,

Tenestra in pariete communi quibus easibus sieri potest inuito socio? 18.26. On. 27.28.

Fenchram in muro altero facere non licet, 18. 29.

Fenefira in pariete alienofieri potest ab habente talem servitute 18.30. Fenefira in pariete alieno potest fie-

ri ab vsu fructuario. 18.31. Fructuarius fenestras obstrucre nequit. 18.32.

Fencstram vicini ebstracre vicinus edificando potest. 18, 34, ampliaaur ibid. n. 35, 36, 37, 38, 39. Fencstra vicini obstrui nequit edifi.

Feneftra vicini objevui nequit adift.

cando, si statutum vel consuetudo
id prohibeat. 18.40.

Fenestra vicini adisicando olstrui

nequir, si hac servitus debottet

Fenestra vicini ab adificante in fob publico e ostrui nequit. 18.42 ampliatur ibid. n. 43.

Teneftra viufruetuary obstrui adisti cando nequit à demino proprieta to, quando demus clane it initili. 18.44.

Feudum aquiparatur vsufructui.

Fenefira à demino feudi vafallo obfirui adificando nequit : fi demu feudalis alioquin inscilis erit, 18.47.

Fenefirani ricini adificio amulato rio offizuere non luct. 18. 49 Fenefirani locator obfinere condu ciori altificando negunt. 18. 51.

Fructibus necessarijs aer, siue sol ob strui adissando nequit à vicino 18.53.

Fenostram nemo tenetur in suo sace te vi vicinus inde lumen vel ac ten consequatur. 18, 55. Fenostram in suo sacere tenetur pro

limine vicini fi hanc debet ferai tytem. 18. 36. De fenestrarum materia remissiones

De fenelitatum materia remibiones
18.57.
Famalus à domino, contagiolo mer

bo,laborante recedere porest 19 9 Fruttu rasii, arboris mea, alienun infuudum pendentu, mei sunt 2:. 24.

Fructuum

INDEX.

Frustuum meorum, alienum in folum decidentium nomine, interdictum mibi tompetit, de glande legenda. 21, 25, fallit bociare faxonito ibid, n. 26.

Funum in fuo, ad alterius apes vel animalia fuganda, vel interficienda facere non licet, 22, 1,

Fumum alterius adibus iniuriaudi animo immittere non licet, 22, 2. Fumum alterius adibus feruitutis

iure immittere non licet. 22. 4.

Fumum nimis grauem infuctumg;
in fuo faccre non licet; qui ad alum veniat, 22. 5;

Egmum immittere adibus alienis licet habeuti hanc seruitutem. 22.

Pumum facere quie in suo potest citra iniuriandi animum, scruitutemg, pro familia sua, etiamsi ignii tuonstietus sit sumusg, ad vicinum veniat. 22.7.

Fumo corrupto ledens punitur extra ordinem. 22. 3.

Fluentà commune poculam est. 24.9.
Flumina riuig, communes non sunt.
24.11.

Flumina riviág vel privati vel publici inva confentur. 21 12. Fundo five folo quod imminot, eiue.

dem eum folo iuris est. 24 13. Eundamentis veltigijej, in mari velictis dominitum possessoj, revinecur rocius loci ante adificati, 26. 20. & num. 31.3;.

Fidei commissum vninersale transmittitur adheredes, 26, 80.

Fæmmas à successione excludendi ius transmittieur ad haredes. 26.

Fanum fine Laternam eum in mari exstrucre alicui permissum est, an id de prima vice accepiendum? 26.115 & n. seqq.

Fani fine laterna in mari exftruen. de prinilegium fanorabile est. 26. 118.

Fauorabilă dispositio non restringitur ad primam vicem, 26, 119. Fani sine laterne in mari exstruen-

da caufa perpeta a est. 26. 120.

Finium regundorum agere possunt,
habentes confines iuris dictiones,
in terrâ. 28.7.

Finium regundorum agere possunt, habentes confines iurudictiones, in mari, 28.3.

Torum negocij in confinio maris contracti, est vtrimė, vtrinė, igrisdictionem habentis. 28, 18.

Forum delicti in confinio terra commisti, est viring, domini, viring, babencis iurisdictionem. 28. 19.

G.

Enerale proclama equivalet
[peciali prohibitioni 5 69.
Gonella punitus, quod territorium
ferrarienfe ingressu vasto facto.]

Heres.

H Aeres restituere granatus res sine bona testatoris senda non restituit, 1:16, ampl. hoc ibid. n. 1.7. & 1:18, 120, declaratur n. 119.

Homo aliag, animalia rerum au boneama appeliante non omitnemar si conflat upentem disponemaista faisfe. 2. 1.7. Item si faistetta materies aliud suadesti bisid. n. 18. item si comuunis vija loquendi ita mlaxerit, bisid. n. 19. item vis bac disinguantur visid. n. 20.

Hominis causa res omnes condita sunt. 2. 24.

Homo return omnium prastantisimus. 2. 25.

Homo liber sub generali dispositione 2 non continetur. 2.26. Hospitandi ius quomodo prascriba-

tur.6. 21. Hæres & defunctus einsdem perfona

vicem siftinent 26,71. Haredis fact um defuncti fact um reputatur, 26,72.

Heres quoz nominatus intelligitur eius, qui in instrumento alique est nominatus. 26.74.

Heres einsdem, cuins defunctus crat, porestaris est. 26. 75.

Heredibus transmittumur regulariter omnia iura, tam in spe, quàm in re posita, 26.76.

Heredibut transmittuntur iura e mnia, tam potentia, quam act competentia, 26, 77.

Heredibus transmittuntur omne iu sămspeciali, quâm communi sa re competens. 26.78.

Heredibus transmittuntur omni sura, ex iure communi vel sta tutis competentia, 26.89.

Y

Nfrumentumsqued to, librar vi Jupia contine; vib exfluenced tra sex menses instinuari debets, liàs multum sit, boc statutum et iam ad instrumentum persinet quod in se 10, librar valet. 1 22.

Iute suo, reipsa sibi competente, no mo absq, fasto suo priuari poresi 1. 25.

Iure suo in spe sibi competente, nem absq. facto suo prusari potest. 1

26. Iuramentum habet vim expressi. 1 134.

Juramentum nunquam extenditu ad id, de quo neg, in genere, neg in specie verisimiliter togitatun est. 1, 135.

Iura incorporalia large & impropri posideri scossentur. 3. 2.4. Iurium incorporalium nomine inte

ditta possessoria sunt constituta 3.25. m iuribus interperalibus I. si quis in tantam C. vnde ni locum habet. 3. 25. limitatur ibid n. 27. G

uta incorporalia merè personalia improprissimè tantum possiden-

sur. 3:28.
Pro iuribus mere perfonalibus an & quando detur interdictum possefforium? 3.29. & 30.

lurudictionem vniuer salem prescribit, qui publicum actum iurudictionis in illo loco exercet sa intentione quasi ipsi vniuer salu iurudictio competat, 5, 72.

Inre Vtens frequenter science adversarie, vel boc exprimendo, vel talem actum faciendo, qui non competit, nist vniversale iuv habenti censetur incentione iuru vniverfalis vei etiam vnico actu. 5. 80.

turisdistione indifferenter viens sirca safum, per fonus, quicumz, safus inciderit, animo asquirendi vnimer falem iurusdistionem vii intelligitur. 5. 8 i.

Initium cuiusg, rei potior pars ell,

Initium, omni in re, precipue attendendum, ex ĝ, eo de totare iudicandum 7.21.

snitum maxime moderatur, totam sem vbi finis necessariam consequentiam ad initsum habet. 7. 22. Initio licito existente, licita sunt v. mnia ex eo sequentia, 7, 23.

Imperator alijā, magistratus. pacis causā vel alterius vislitatis publica gratiā, bona subditorum austrere, alijsā, tradere potest, non autem extraneorum. 15.30. ibid. n. 3.

Interpretari nen possumu, dispositionem id disponere, quod non lequitur. 16.93.

Intellectus c. fin. extra de immunit. Ecclef. in 6 . 16. 87. & n. 92.

Im quafitum non fubdito, aufferri es nequit, 17. 8.

Im alteri etiam prascriptione, vel alio remedio iuris civilis quasitum ausseri nequit. 17.9.

Iuramentum, quo quis se obligauit, ad standum in loco peste insecto, non est scruandum. 19. 22.

Impossibilitas facit recedere à regulis iuris communis. 19. 35.

A Indao pestà tempore accipi medicina potest. 19.46.

A Iudao medicina accipi nequit, 19.

Iurudictionem habens in folo, habet & iurudictionem in aëre supra folum, 21. 2.

Iniuriandi esimus in dubio non prafumitur in funum alienis adibus immittente 22.3.

Intellectiu l. 1. S. si rem ff. si quid in fraud patroni 23 6.

Vu Inter-

Interpretatio ea amplectenda in dubio,qua verbu conuenit 24.8. Tre feruitutu nomine pro haurienda aqua è publico vel priuato flu-

mine, per fundum alienum non permittitur. 24.16.

Ture Naturali velgentium permissa princeps sine iusta causa prohibere nequit. 25. 23.

Iurudidio, absq, titulo prescribitur triginta annu. 25.61.

Iurudictio quo ad vsum discontinua est. 25.62.

Iurudictio persona potius , quàm prady vtilita:em respicit.25,63. Ius collectandi discontinuum est.25.

Im couect and a scontinuum est. 25.

67.
Im collect and i non predio sed perso-

na debetur. 25.68. Ius collectandi longifimo tempore

prascribitur 23.69.

prascribitur. 25.76.
Tus terenissacoquenda discontinuum
est. 25.77.

Jurisdictionem in terra habens habet iurisdictionem etiam in mari, quod illi terra vicinum est.

Impeuse necessarie sunt, qua fiunt in mari portus vel mænium dotalium causa. 26, 12.

Impensa in mari portus maniúmue dotalium causa facta dotem minuunt. 26.14. Impeditu intra annum readificare adificium in mari defivatium, cessante impedimento, etiam post annum adificare potest resistutionis beneficio. 25.55.etiam visi protestario emissaesti: ibid, num. 56.

Impediment i nomine protestari necesse non est, presertim cum thlud non in iudutu, vel aduersary, sed eius qui facere debet, persona euenit. 25. 57.

Ius accrescendi ad haredes transmittitur, 26, 82.

Iura quelibet cedi possunt. 26 95. Iura, tam re quam spe competentia, cedi possunt 26 96.

Iura, tam communi, quam speciali iure competentia cedi possunt.

26.97.
Itu omne cedi posest, fine id fit actio
realis, fine perfonalic. 26.10.

Interdictum acdi potest. 26, 103. Indicis officium cedi potest, etiam

extraordinarium, 25, 104. Im alium proprià authoritate sapiendi cedi poteH, 26, 105.

Ius de possessione su à alium depellendissine occupande dus recuperande possessionis cedi potest. 26.

Im innixum iuri naturali cedi potell. 26, 107.

Im civili jure nitens cedi potest. 26.

Tura petitoria cedi poffunt. 26.

Infula in mari nata null iss in bonis est , fed cedit occupanti. 27. 1. ampliatur ibid. n. 2. 3.6. fallit ibid. n 8.

Infula que in mari, virgultis, aut 4lia leui materia sustinetur sit occupantis. 27. 2.

Insulam in mari ad occupandam non est necesse omnes glebas occuparesfed fufficit ingredi animo ofcupandi. 27. 6.

Infulam is demum occupaffe intelligicur , qui ita occupanit , ve & conferuare & posidere posit. 27.

Infula in mari opere humano ex-Arutta non fit occupantis, fed ex-Aruentis. 27. 8.

Infula quandog, domum fignificat, non conjunct am communibus DArietibus vicinorum. 27.9.

Infula quandog, domum, in mari, fignificat politam. 27. 10.

Infula proprie quid fignificet? 27 11. Bifula mentionem faciens dispositio, non extenditur ad domum vel siuitatem, in alueo maris; necetiam ad domum non conjunctam vicini parietibus, 27. 12,

Iurudictio in mari omnibus communie non est, fed ad eum fectat, qui in terra iuxta mare, iniudictionem habet, 28. 1. fallis ibid. 13.51,54.

Inriedictionem babens in terra , habet etiam in mari vicino, cowa, que mare altert terra non eft vicinius, 28. 3. 6 n. 4. ampliatur hoc ibid. n. 5. 6. 7. 9.

Iurudictionem in terra habens . has bet etiam in Infulis maris vicini. 28.6.

lurudictio cuius in terra est, est & in portu maris adiacente, 28.6. Inrudictio, in terra, ad alium pertinens, ab alio prascribi potest. 28. 52.

Iuridictio, in mari, vui competens, ab alio prescribi potest. 28.53. lurudictionem in terra prope mare babens, etiam in mari terrendi. distringendi, submouendi pote-Statem habes. 28. 58.

Interdictus districtu alienius, etiam mari, eimdem inrisdictionis (ubiello-abstinere debet. 28.62. Infignijs illicitis vti, in terra, non li-(et 34 I.

Infignis illicità in mari non licet yti. 34.2,

Vdolphus Schrader Bonnonia di-Butauit. 1. 18.

Lex noun, ad im alteri reipsa quesitum non extenditur 1, 27, nes ad ius alteri in he quasitum. 1. 30.

> VH 2 Legiti

Legitimatio principis ad feuda non porrigitur. 1. 103.

Legitimandi facultas à principe con ceffa non extenditur ad feuda in preiudicium alierum. 1. 104.

Legatum aut fidei commissum'rei factum ab co, qui in re illaius babet, intelligitur tantum de iure illo. 1. 115.

Libellus interpretandus, vt valeat, etiamfi impropriandus fit. 3.15. ibid. n. 16.

Libellus ; quo is , qui ius fiue rem incorporalem habet, proponit fe dominum buius, valet 3. 17. declarat, boc ibid, n. 18.

Libellans super seruitute, si dicat se Dominum fundi , cadit caufa , quamuis probet ius, 3. 19,

Intellectus I. 1 ff. de vfuf. leg. 4. 10. Lignandi im per singulares personas vniuersitati acquiritur, si co nomine ptantur quasi vniuersitati competat. 5.66.

Lapicidinarum ius prascriptione in sinitatis vel pagi territorio fitts agris acquirens, potest etiam in ijs locis cadere lapides, vbi pra-Criptionis tempore nulli fuere, s.

Lex qued non requirit, ncc nes requirere debemu. 6.7.

Lex generaliter loquens generaliter

intelligenda eff. 6. 10. Lex indistincte loquens à nobis diflinguenda non est. 6. 11.

Lex noua ad actus prateritos & comfumatos non extenditur. 7. 15.

Lex noua ad actus prateritos captos non extenditur, quando confumatio esrum ab inceptione pendes. 7. 16.

Lex loquens de ingrediente possessionem, non habet locum in eo, qui possessionem certè adeptam conti-BUAL 7. 24.

Licentia alicuius, vbi in actu aliquo requiritur, non sufficit peti eam, fed opm est impetrari. 8. 30.

Licentiam non peti fed impetrari necesse est, quando is à quotequiritur iustam habet deneg andi causam : alias fieri molendinum nequit. 8. 31:

Licentiam extruendi molendini negans, fine causa, appellars ab co potest superior, eiung, autoritate exftrui molendinum. 8. 32.

Licentia in extruendo molendino necessaria non est, vbi Mora affert periculum. 8.35.

Licentia Molendini extruendi cinibus alicuius cinitatis vel incolis pagi concessa, etiam ipsi ciuitati acpago prodest. 8. 37.

Licentia molendini extruendi ciuibus vel incolis concessa, an fingu. laribus personis competat? 8.38. G 1. 39. 40. 41, 52.

Licentia molendini ciuibus, incolie,

tiut tiuitatu, paginė concessa, non ad eos ciues tantum, qui tempore Litentie, sed & post supervonerum, pertinet. 8. 42 & n. 13. etiam alterius qualitatu sint. n. 54.

Licentia, molendini incolis alicuius ciui ratu, pagiuè concesso prindè ell acf sir sati pagiuè concesso prindè ell acf sir sati ratura pagiunta si princile, 8,44.
Licentia sab nomine collettiuo concesso, actiam ad augmentum fu-

turum percinet eorum, quibus facha oit . 8. 45. Licentia Molendini rusticis pagi

concessa etiam nobiles pertinet, qui pòss in eo pago caperunt habitare. 8. 55.

Licentia Molendini ciuitati conceffa, vel pago, ipsi tantunu, non incolis competit ? 8. 56.

Quasi Litis contestatio inducitur Jupplicatione Imperatori porretta, & impetratorescripto, eog, adversario instituato. 14 38. Litis contestatione, vel quasi, actio

perpetuatur. 14.39.
Litis contestatio, vel quasi, perpetuat actionem, etianu negligentia actoris interueniente. 14:40.

Litis contestatio non perpetuat actinem, quando nulla est. 14. 41.

Litis contestatio coră arbitratore factainon perpetuat actione 14.42 Litis contestatio coram incompetente indice facta non perpetuat aGionem. 14 43.

Lex non pro priuato, sed publicocemmodo conscripta esse debet, 15, 52. Laici in Clericos nullam habent iuviedictionem 16 13.

Libertas aquiparatur pia caufa. 16.

Libertas qualibet pià causa fauorabilior est. 16, 40.

Legis verbis cessantibus cessare debet etiam dispositio eius. 16.88.

Lex, quod non dicit, nec nos dicere debemus. 16.89.

Legis verba vbi deficiunt, etiam legis dispositio deficit. 16. 90.

Legù dijpositio nunquam yltra eius verba extendenda est. 16. 91. Liberu, etiam cum parentes viuunt,

corum bareditas quasi debita est. 16. 106.

Locator obstructis ab also vicino adibus locatis tenetur conductori ad interesse. 18. 50.

Lex generaliter & indefinite loquens, generaliter indefiniteg, intelligenda. 24. 5.

Lex generaliter & indefinite loqueus, non est à nobis distinguenda. 24. 6.

Lacus vel stagnum quid 3 25. 4. Lege quod cautum non est, non oportet assirmari. 25. 38.

Lex generaliter & indefinite loquens, generaliter & indefinite intelligenda est. 25, 40,

Vu 3 Lex

Lex generaliter & indefinité loqueus, non est à nobis distinguend.s. 25. 41.

Lignandi ius persone debitum longistimo cempore prascribitur. 25. 73.

Legitime & supplementi eius petendi ius transmittitur in bavedes.

Ex Legis dispositione competentia cedi queunt 26, 101.

Laterna ex privilegio posita in mari, si non sit culp aexstruenti collapsa, iterum posest ab eo adisicari-26 123.

Log atum, donathmue omnia que in Infulio babet non comprehendit bona Vonctiana, aut in abis domibus as cinicatibus in mari exfirutis, neo in domo ab algi adi, ficis dijandia, 27, 13, falli bos bid. n. 74, 15, 16 17, 18.

Loco delicti, vel contractus aqualiter, à duabus diverfe inrisdictionis civicatibus distante forum, in consino, dicitur esse contractum. 21, 17.

Legis alicuius domini, quo ad omnia ei subiect a loca, ius commune censentur 28:22.

Loges statutag, , quibus dominus quisg, viitur , seruanda suut ab ominibus subiectiis, 28. 23.

M. 1810 in bonorum possessionem Mabsentu-peti potest, etiam ras zione rei in spe sompetentà 1.22. Marchia constitutio que coniugi superstiti desert dimidiam defuncti bonorum partem, ad scuda non persimet. 1.708.

Molendinum vento agit atum quilibet in suo fundo absg. superioris licentia adificare potest. 5. 9.

Molendinum alatum preumaticum adificare mihi licer in meo, esiamis vicino meo notestur quoad accedentes ad molendum. 5. 4.

Molendinum in suo adificare principaliter ad amulationim alterim permissum non est 5. 15.

Molendinum in fundo exflruens in dubio no prefumitur id facere ad amulationem vel damnum alterius. 5. 16.

Maleudinum in fundo fuo adificans fi nullum inde commodum habet, adificare prafunctur ad amulationem. 5. 17.

Molendinum amulationu caufa extructum prajumitur, fi impenfa excedunt commodum, 5, 12. Molendinum amulationu caufaex-

otendinum amutationus caujaextructum esse, coniceturis probatur arbitrio judicis 5.19.

Molendinum neadificetur patto conueniens non potest adificare § 20.

Molendinum ne in juo adificetur padio conueniens , feruare illud non tenetur, fi mbil eiu cui pactum est, interfit. 5. 24. fall is biid. n. 26.27.28.

Molen-

Molendinum à fingulari successore, contra scruitutem exstructum, destructum est. s. 37.

Molendini ius praseribens, alios prohibere potest, ne nouum adisicent.

5.4%

Molendinum pluribus annis solus habens, iushos non prascribit contra alios, ne adificent. 5. 92.

Molendini ius folus praferibit qui alios probibuit, illiá, acquieuerunt per tempus legitimum. 5. 43.

Molendinum extruere in feudo sius fundo suo est actus mera facultatis. 5. 44.

Molendinum ne extruatur feruitus

negatina est. 5. 46.

Molendini non extruendi feruitus prascribitur legitimi temporis cursu, interueniente probibitione. 5. 48.

Admolendini non extruendi ius prafiribendum fufficit probibitio tàm specialio, quàm zeneralio. 5.49. &

Molendini iu qui contra certai perfonas fundófue preseriplie, contra alios vei codem negun 5, 59 fal-

lit n. 60.

Molendini ius vt vnus Oprater huns alius nemo aliquo in loco habeat, populum eius loci non vt vniuerfos sed vt singulos respicit 5.62.

Molendinum habens, si fingulares personas ea intentione prohibet, exstrucre molendinum, quasi nulli aly ibi hoccompetat, prescribit iu contra totum populum si bac adnotitiam populi perucnit, estamsi singulares illa persona prohibita non sim maior populi pars 5.64.

Molendinum certas personas adifica. re prohibens ea intentione, quod ipsi soli boc competat, acquirit iu

contra omnes, 5.77.

Molendinum certas perforas adificare probibens non intentione generali, contra illas tantùm acquirit, quas probibuit, 5, 78.

Molendinum sertas personas qui probibuit adificare, in dubio ea intentione creditur probibuisse, quod se solum putet boc iure mu-

nitum 5.79

Molendinum adificate Geersas perfonas prohibens Generale edens proclama, intelligitur fecife boc animo vniuerfalis iuris acquirendt. 5. 82.

Molendini non extruendi ius ve prascriptione acquiratur, prohibitio

efficie. 6. v.

Mondini non extruendi ius pressiptione acquivicus, etiam sine prehibitione - modo alia ratione de anino incolaru, contra quos prascribatur, confec. 6. 2 G n 3 n. 12. 11. 22:

Molendinum in fundo proprio extruere est actus mere facultatis. 6. 15 Molendini in fundo suo non exstrus endi seruitus negativa est. 6. 17.

Moleu-

Molendinius in suo fundo non exfiruendi prascribitur etiam sine probibitione. 6. 19.

Molendini, vni foli in loco aliquo habendi ius ex vtilitate publica relaxari potest. 7. 1.

Molendini ius, cui ob publicam viilitatem relaxatur, damnum refarciendum. 7. 2.

Molendini im alicui imminutum ob viilitatem publicam, ea ceffante restitui debet-7. 5.

Molendina ab alig , vigorevelaxaeionis contra alterum falta, exfructa, non funt destruenda eteiam cessantevelaxationis causă,
fe possur verineris C vsurpari 7.
8 Gn. 10. ampliatur hoc etianssi
nondum completa molendina haesint, sed tantum captan. 11. Gn. 31.

Molendinum vetus penitus destru-Eum resci nequie, stante statuto, molendinum probiente adiscare. 3. 7. declaratur ibid. n. 3. fallit. ibid. n. 9.

Molendinum casu soll apsum in stucre non permittens dominus superior, iniuriam sacit domino molendini, & ideò appellari ab copotest. 8. 13.

Molendinum, casu collapsum, rest aurare permittere senetur doninus superior, pracisè, nee liberatur prastando interesse. 8.14.

Molendini destructi domino, superi-

or, ex dispositione legis tenetus permittere, readificationems. 8 16.

Molendino negligenti a possessioni destrutto, non datur maiori ii integrum restitutio stante statu so molendina prohibente \$.15.
Alinores restituuntur, si corum see.
gligenti a molendinum corum collapsim. \$.19.

Minores contra onne damnum, quos negligentià fuà patiuntur, restituuntur. 8. 20.

Minor restituitur aduersus negli. gentiam appellationis. 8.21.

Minor restituitut aduersus non pe titam inuestituram. 8. 22. Minor restituitur aduersus non sa

Etum à se inventarium 8.23. Minor quacung, in re alia vegligen suit restituitur. 8.24.

Maior cum Minore molendinum commune habens, co per negligentiam collapso, datur Maior in integrum restitutio. S. 26. Molendinum est ves individua. 8

27.
Maiorrem communem, cum Mineri indiuiduam habens, reflicuitus ex persona Minoria. 8. 28.

Molendini in extruendi licentiam, fuperiori, petitam esse, an sussi ciat, an verò & impetratam ne cosse sit 3. 28. & n segg.

Molendino in extruendo, si is cuiu licen licentia requiritur, eam expression deneget, expeltari debet per tempus, arbitrio iudicio. 8.33. 67 n. 34.

Mandatum est firicti iuru. 9. 5. Molendini in proprio fundo extru-

endi, licentia fauorabilis est. 9.15 Molendini in proprio fundo faciendi licentia extruenda 9.16.

Molendini adificandi licentia hominibus loci concessa, etiam ad yniuersitates pertinet. 9. 17.

Melendini in proprio fundo extruendi facultatem prehibens difo.

fitie odiofa est. 9. 18.

Molendini in proprie exflruendi facultatem probibens dispositioque ad sieri potest refiringenda 9,20. Molendinum in proprio adificare homines scrivery aliculus probibens dispositio, ad vninersitates non pertinet, 9,21.

Molendini in proprio fundo extruendi licentia decem annis amittitur.10.2. & n.4 fallit n.7.8.11.

13.14.17.

Molendini in proprio extruendi lisentía decem annis amittitur, etiamfi vniuerfitati fit co.esfa.10.5.

Molendini extruendi licentiam non amittit decennio, qui cafu fortuito est impeditus. 10,7.

Molendini exstruedi licentia immera libertate consistent nunquam amutitur, 10. 9. & n. 10.

Molendini extruendi licenția Eccle.

siis concessa 40. annis ansittitur.

Melendini extruendi licentia nunquam amittitur, quando concedenti quotannii certa foluitur

penfio. 10. 13.

Molendini exstruendi licentiam impetstantis bares, hocognorauit, & lapsium est decennium, datur ei restitutio in integrum, 10.14. fallts si gnorantia ipsius sit craffa & supina. ibid. n. 15. vel assestata, ibid. n. 16.

Molendini exftruendi licentiam, decennio non amitrit communitas, fi vnus ex ex intra decennium ex-

fruxit. 10. 17.

Molendini exstruendi licentia priuato concessa, de vna vice intelligenda est. 11. 1.

Molendini exstruendi preparamenta faciens non incidit in penam statuti prohibentis molendinum exstrucre sine permissu superioris.

Molendinum in fundo fue adificare nequit hares eius, qui alteri vfunfrustum molendini fui legauit, in praiudicium rfufrustuavij 12,1.

Molendinum voi à domino feudi est alters feudum concessimm, si dominus feudi aliud molendinum in fundo suo exstruat, tenetur vasallo ad id quod interest, 12.2,

x Molen

Nolendinum habens, fi fundum aliquem vicinum alij in feudum det, bic vafulu non poteit meo fundo, adificare molendinum, ad praiudicinim molendini domin, 12.3.5 m. 12.

Modics in consideratione sunt in his, qua fiunt, secundum iuris communis dispositionem. 13.10.

Motus proprij clausula nullibi opetatur in prziudicium tercij. 13.

Molendini exfruendi prinilegium operatur etiam in praiudicium sertij , fi alioquin fit futurum inutile, 13. 27. declaratur ibid. n. 30. 31.

Molendini iure ita concesso, vt sine praiudicio Titi și ît ș potest is , cui concessum est co vri în praiudicium caerorum omnium . Trico tantum excepto. 3,36 declaraturibid n.37. & 38.

Molendini iure, in proprio fundo, concesso, potest quis edificare, etéam maximo cum damno visini. 13.50.

Muneribus vel oneribus iniquis grauatus indistincte non uisi intra annum queri potest, 14 31.

Magistratus superiorem vecognosiens, statutum contra ius, ex vtilitate vel mecstitate publica, condere potest. 14.57.

Magistratus superiorem recogno-

scens, simpliciter statutum contra iu commune condens non prasumitur, ad ob vitilitatem velmecesstatem publicam condidisse, nist boc expreservi in statuto. 4 58, ibid.n. 59,

Meritorum affertio generală nibil operatur : vbi actus fine meritis expediti nequit. 14. 68. ibid. n.

Marito dicenti fe fundum emiffe nomine vxeru, eiuig, pecunia, creditur, fi coniecturii iuneeur. 14. 73.

Meritorum assertio à marito erga vxorem sacta sidem meretur, si sint coniectura 14.75.

Marito, qui fundum vxori vendidit, dicenti precium fibì ab ea numeratum, creditur, fi conielluris iuuetur. 14.76:

Miritorum filij asservio paterna in donatione facta probat plene, si conielturarum babet subsidia 14.

Magistratus debet dominium vniuersale territorijsui 13 19. Magistratius & Respubl. codem, quo prinatus iure vuntur, 15.22.

Magistratus multus casibus, melioris

condicionu priuato 15. 23:

Magistratus quilibet subdiris , facilius, quam extraneu praiudicare potest 15.29.

Magistratue forensibus, in acquisities prais-

INDEX.

praiudicare nequit, secu in acquirendis, 15, 44 & n. 45, ratio prioris dicti, num. 46 & seqq. Magistratus parentum, subditi sito-

rum vice (unt. 15. 47.

Magistratus plus iuris habet, in bonis subditorum, iam quasitis, quam in bonis extraneorum. 15.

Magifratm feu Refpublica facilius praindicare potest extraneis quavos fabditis, in lucro acquirende, ex bonis, in quibus Magifratus ant Refpubl. dominium vniucrfale vel particulare habet. 15, 51.

Munera fine onera rebus imposita antequam in Ecclesiam transfirent, manent etiam pestea. 16. 20.

Munera five onera Ecclefiaflicurebus imponi nequeunt, posteaquamres in Ecclesiam translata tunt. 16 21.

Mariti vel propinguorum confenfum in aliquo contratite, vel vltima voluntase requirers flatusum, non extenditur adnegotia cum Ecclefiu. 6.23. & n. feqq declaratur ibid n. 117. & feqq.

Minoris rei, fino decreto, alienatio etiam in Ecclefiam vel ad pias causas, fucta non valet. 16. 37.

Minora rei in alienatione requifica

folennitas, etiam in manumifione, & donatione libertasis locum babet, 16. 38.

Molendina non Ecclefia, fed priuata Clericorum, non funt de foro Laicorum, 16, 48.

Maior qued non potest, id multo minus minor, 16 54.

Molere quis potest pro suo libitu et-

Morbo consagiofo laborantes komines, vrbibus expelli poffunt. 19.2, Morbidis cum peteribus non licet vei p.1/cuis. 19.8.

Merbo contagiolo laborantes, iure, à

coru hominum separantur 19.14 Morbo contagioso laborantes, inte ab

omnibus vitantur. 19. 15. Merces colono remittitur propter bellum. 19. 26.

Matres filijs impuberibus, tutores non petentes puniuntur. 19. 39. Mater pellis caufa filijs fuis tutores

non petens excufatur. 19. 40.
Mare ita commune est praée. 21. 6.
Minor in emptione aus venditione
fundi; ob aèris falubritatem, lefus, restituitur 23. 4.

Mare commune est. 25. 2. ampliatur ibid. n. 5. 7.

Mare ab amaritudine dictum, 25 2. Mare quid fit? 25. 3.

Maris dominium non asquiritur, quamuis centu pluribusuc annis, quis supermare seterit, 25.6.

Xx 3 Mari

Mari imponi ferultus prinata lege nequit. 25. 7.

In Maricuilibet permissum est piscari, nauigare, 25. 8. fallit ibid, num. 14.24.29. 31. 110. 117.

In Mari, etiam ante edes alterius, pifcari, nauigare licet. 25. 9.

In Mari eriam ante alicuiu ades nauigare, piscari me probibens tenetur iniuriarum. 25: 10.

Molendini vel furni coactiul ius contra incolas alicuius loci praferibitur longißimo tempore. 25.74.

Molendini vel furni coactiui im discontinuum est. 25.75.

Mittheus de Aflicturefellitur, 26;

Mare attribuitur terra circumstanti, 28, 2,

Marie confactudo fequenda in negotife minite. 23, 41, fallit boc in confactudine expresse à iure ciuiti reprobata, ibid, n. 48. Rem quando non specialiter, turi estu domini, qui in mari iurisdictionem babet divorquit ibid, n. 50.

Maris confuerado, in negocio marino, ume demum fersanda, cum e a specialira legibim statuing, populi ciuitatis vel principis in mari iuris ditionem habentis, derozanic. 28. 49.

Mere continetur criam tam territozij. quam districtiis nomine. 28. Mare, propria significatione, diffritus appellatione continetur. 28. 61.

Mens quibus cafibus locum habet, illis omnibus etiam locum inuenis' difhositio. 28,70.

Mens legis vbi militat, ibi & lex. 28.71.

Mens statuti vbi locum babet, ibi & statutum: 28. 72. Mens rescripti vbi locum inuenis, ibi

G rescriptum 28.73. Ment privilegij vbi obtinet locum,ibi

& privilegium, 28, 74. Mens fementie vos locum adipifci-

tur, ibi & sententia. 28. 75. Mens disti testis vbi locum consequi-

tur, ibi & dictum ipfum 28.76. Mens fine ratio vleime voluntatio vbi locum capit, ibi & vleima voluntas. 28: 77.

Maris iurisdictionem babens, non ideired & possessionem babet. 28.

Mare Giuradictio in mari separata

In Mari factum an ruri, an in ciultate factum dicatur? 28.83.6 n. 87.

Mare & rus separata sunt. 28. 86.

Mundi vniuerfale dominium ad imperatorem spectat. 23-1.

Maris vniuerfale dominium Imperatoris e 4. 29. 2.

Mare non est commune omnibus, fi

Imperator alicui dominium particula alicuius maris concesserit. 30, 1.

Maris in parte certa Imperator do. minium alicui concedere potest. 20. 2.

Marie vous fine quasi possessio pre-

Marie dominium prascribi à possidente potest. 31.6. declaraturhos ibid, n. 7.

Maris particula prascribi potest à possidente cum rescripto vel priuilegio principis. 31.8.

Marie procella inexorabiles sunt, ne. mini parcunt. 3 2. 6.

Maris procelle homini potenti, & crudeli, aquiparantur. 32. 7.

N.

Notarins , qui fe certiorasse dicit mulicrem, d: S.C. vellei ano interrogari potest, qui d sit. pr. 14. Notarius nesciens qui d sit S. C. Velle-

ianum non probat afferens inftru. mento muliera renunciationem pr. 15. Fulgofij & Alexandri fententia dellaratur, & Decij diffinceo laudatur, p. 16. 17.

Nomina, iura, actiones, Rei appellatione fimpliciter prolate consinentur. 1. 40. fallir n. 43. 44. 53. 54. 55. 56.

Nomina, iura, actiones, Rei appelfatione comprehendantus, etiam vbi adiesta est distiomea, tua e fua, 1.41.

Nomina mobilium & immobilium appellatione non continentur. 1.
46. 49.50.51.

Nomina mobilibus ac immebilibus accenfentur, vbi necesse eii, ea alterutri adnumerari ; suncă, compatens nomen ad rem mobilem pro mobili, ad immebilem pro immebili conputatur. 1, 52.

Necessitate cessante, cessant, qua propter cam indulta sunt. 7. 3. Nullitas contra sententiam regula-

Nulitas contra fententiam regulatiter non nifi 30. annu praferibitur. 14 26.

Necessitas ex illicito facit licitum. 19. 34.

Nauigatio in mari quatenus qui regalia iurudictionemig, in eo habet, prohibers per eum potest 25. 15.

Nauigatio, piscatio, in mari prohiberi à principe potest, tantum ex iusta causa. 25. 19.

Nauigatio , piscatiog, in mari sine iustă causă à principe prohiberi nequit. 25, 20. & n. 26.

Nauigandi ius in mari prascribitut tantum tempore immemorabili, 25 - 47. declaratur ibid. n. 48. Nauigandi piscandig, ius in mari à re personie debetur. 25.79.

Nauigandi piscandis; in mari ius cum titulo prascribitur, longo XX 3 tempores

tempore, etiafcientia, & patientia corum , quorum intereft 25. 80. Nauigatio piscatiog, certis beminibis tantum, vt in mari competat, acquiri poteft co uetudine. 25.112 Nauigandi pifcandig, in mari tus

prafiribi potest. 25. 1 7. Nauigationis pifcationis q quafi poffesio in mari acquiri potest .25.118 Nauigandi piscandiq, maris quasi poffesione entbatus, agere comra

turbantem potest. 25. 119. Nauigands pifcandig, maris ius pofsidens potest alium co inte probi-

bere. 25. 120. Nauigare pifcariq, in mari non omni tempore licet, 25. 122.

Nauizatio byemali tempore à Calendis Octobris vfg, ad Calendas Aprileis interdict a est 25 123. fallit boc de consuetudine quorundam locorum. ibid. n. 124.

Noun opiu nunciare nequit adifican. si in matinifi ab co, qui ex iufta causa, damni infecti cautionem postulat. 26.15.

Naugatio periculofa & incerta est. 32. 3.

Nauigans se varijs periculis subijeit, nec motu proprio, fed ventu regitur. 32. 4.

Nauiganti, propinqua mortis periculum imminere cenfetur. 32.5. Nauigates, à Biante, nec inter viuos. nec inter mortuos recenfiti 3 2.70.

Manigantes fantum à morte abfunt,

AnacharsijdisScytha indicio, ques digitorum crafitudinem nauis continet. 32. 11.

Nauigans mari quibut eafibus in culpa dicatut? 32.15 & n 16.17. 18. quibus non ibid. n. 22.

Nantarum culpa imputatur si naui. gant in mari tepore vetito. 3 3.1. Naute in culps funt nauigantes, in mari aduerso rempore. , 3. 2. Nauta in culpa fant nauigantes, post

tempus connentum. 32. 3 Nante funt in culpa fi inuitati flatu prosperiore, sine causa, in portie

manent. 23. 4. Nauta in culpa funt littora deuia fe-Chantes 33. 5. fallit fi influ caufa id faciant ibid. n 6.

Naute in culpa non funt iter infelitum ingredientes refleiende nauis gratia 33 7.

Nauta non funt in culpa, fi conferuands iuris fui gratia iter infolitum ingrediantur, 33.8. Nauta in culpa est, nauigans per lo-

ea, notorie non tuta 33 9. Nauta in culpa est qui cum per lacunas , abig, periculo nanigare potutt, per mare proficifcitur. 33.10.

Nauis, que damnum alteri dedit, is enim culpà hoc factum eft damnu pallo, tenetur ad intereffe. 35. 1. ampliatur hot, tam in nauta, quam ipfo demino naul, ib, n 2.

Mnes quod tangit, non ve vni per/os

Verses sed ve singulos in cofactum maioru partu populi cateru non

praindicat. 5.61.

Opinione à communi recedere non licet, quado ea lege no probatur 6 8.

Omnes è populo confentire oportet, non partem maiorem, vbi omnibus praiudicatur. 14 99.

Offends timens ab also cautionem de non offendendo petere potes? if offendens eft fubditus. 15.38. & 11.39 Offends timens afotenft non potest ab eo cautionem de non offendendo

petere, 15. 40.

Odoris precium tabernarius quidam pesens, derifus est. 23.2.

Odorum quasi vsusfructus constitui potest. 23. 10.

Obliuio longì temporis cursu inducitur. 26, 49.

Occupationis, circa adificium in mavi destructum, & protimiseos ius non destrunt, quo ad amissionem. 26.53.

Occupationis ius anni negligentià amittitur. 26. 54. Occupationis ius restitutione recupe-

ratum, viira annum non durat. 26. 58. & n. 63.

Oscupacionu in mari durante iure alicuius, alter y/q, adeò adificare ibi nequit, yt contra faltum adificium ille positi proprià autoribate destrucre. 26, 69.

Occupationis ius ad haredes transit, 26.70. & n. segq.

Occupationis im ab illis, que in ba.

redes transmittuntur, non reperitur exceptum. 26. 90.

Occupationis im cedi potest. 26.94.

Occupationis ius non reperiturex'ceptum à iuribus cestibilibus.26 113.

Prinilegium concedi potest tam rebus sam existentibus, quam que sperantur existere. 1.36.

Pecunia prafidy caufa reposita, rei appellatione ad certum locum relata, continctur, 1, 65.

Pecunia ad expendendum faneramdumg, aliquo in loco repolita, rei appellatione ad locum certum relata, non comprehendistr, 1 66. fallit hoc ibid. n. 67.68.70.71.

Pignori obligans simpliciter res siue bona sua , pecuniam quog, vndecung, quasitam obligasse censetur 1, 72. sallit boc ibid, n. 73.

Principem, qui priuilegiu dat, vel legem condit, non est verissimile, alterius iuri praiudicare, 1. 10

Patre viuo fitius in bonispatris nulli ius babet 1.125. fallit boc in feud. 15 ibid n. 127.

Pater bona sua allodialia potest indi slinste in praiudicium filiorum alienare. 1.131.

Pater bona sua titulo oneroso alienare potest etiam in fraudem legitima filiorum. 1, 132.

Possessio rerum immobilium non nifi negligentia decennii amutitur.3. 35, & n. 36. ampliatur ib. n. 37. Possessio iurium incorporaliumamitsetur statim post negligentiam possessios. 3. 38. & n. 39. 40.

Prascriptio surrit etiam contra ignorantem. 3. 45.

Pactum ne quis molendinum in suo fundo adificet, valet 5. 21.declaratur ibid. n. 22, & 25.

Pactum nudum non parit actionem.

Pactum de non adificando molendino in suo fundo personalem tantum actionem parit. 5, 29,

Pactum de molendino non exftruendo in fundo suo, si causa inserta sit, ius reale acquiritur, 5. 30.

Pactum de non extruendo molendino in suo, an profit singulari succesfori. 5.31. & 32.33.34.

Panam, pro non exstruendo molendino, non incurrit singularit successor, 5.38.

Prascriptio patte aquiparatur. 39. Prascriptio vim contractus obtinet,

Prohibitio generalis idem operatur quoadomnes perfonas, quod specialis quo ad singulas, 5,52 &53

Prohibitio etiam extraiudicialu ad prascriptionem molendini sufficit,cio, pro bono pacu obtemperatum esse 5.55.

Prascriptio stricti inru est. 5. 56.
Prascriptio de persona ad personam
mon extenditur. 5. 57.

Prescriptio de vno casu ab vna re ad alium casum, ad aliam rem non extenditur. 5.58.

Pascendi sus etiam per singulares personas nominerniuersicacio pascentes vniuersicaci acquiritur. 5.

Puniendi ius in territorio prastribës etiam forenses punive potesti, lices quo ad illos munquam in quasi possessione iurudictionis sucret.5.

Prascriptio contra universitatem extenditur de persona ad personam, casu advasum, 5 72.

Pifandi iuris quali possessio in stumine publica asquiritur ex probibitione aliquorum, contra omnes, rbi prebibitio peruenti ad notitiam totius populi. 5, 74.

Possessio vniuersalie acquiritur, se sausa & intentio vniuersalie est.

5.76.

Pisandi ius in flumine publico cum probibitione alterius, acquiritus, opere altquo manufacto, ad aqua prices g, retinendos. 6 13. Piscari in flumine publico est actus

mera facultatis. 6. 14. Piscatione in flumine publico alium

Piscatione in flumine publico alium prohibendi im, negativa servitus eR. 6.16.

Piscatione quem in flumine probibendi tus, alio modo quam probibitione acquiritur. 6. 18.

Prin.

Princept ob villitatem publicam

Adje re alicut rem Juam potest.

7.6.

to see quadfiet, pro facto habe-

Pr el egium idem debeturrei facte, & que est in steri. 7. 17.

Padam. ne que in suo fundo molend num excruar, vales. 8.3.

Pronincea concessam privilegium, ctiam ad loca, que post provincia acas servint, pertinet. S. 46.

Pax inter duas cinitates pro fe at fubditis falka extenditur etiam advillam, qua fe pò il vni ex ciuitatibus fubiccit. 8. 48.

Prinilegium, collegio aominorii fexdecim concessum, erram au plures post superucnientes extenditur.

Panu pro certa mercede, alicui ac familia fue coquendi paltum, etiam ad auctam poste à familiam extenditur, 8.51. É n. 52.

In prastriptionibus vninerstates tegulariter eodem, quo prinati iure viuntur, 10, 6.

Pruvilegium Molerdini extruendi bubens in toto publico, men potefi inteo sacre molendinum in praindicium, victuorum. 13 v. 6° n. 49. ampliatur n. 5. 6. il. 12 i.e. 16. 22,23 subdeclaratur n. 12. Limitatur contra bec anclusso principalia. n. 27, 32, 36, 44,50. In prinilegijs principis femper intelligitur claufula faluo iure alterius, 13. 2.

Printiegia printipi ita interpretanda funt, ne terio preindicen "nonfolum quod a in vore " fud etiam quod ad rem habet. 13, 3, & n.s.. Papuli, vidue " Eccleja yel alie fauor shite perfoma undendia priuilegium babentes in publico, non pofimo co preindicare tertio, 13. 3.

Privilegő principis interpretatio, ne alteri praiuditet est secundum iuris communis dispositione. 13 9.

Prinilegij verba improprianda funt. ve intelligantur fine præindicio terij. 13. 11.

Plenstudo potestatio non extenditur ad iniqua.13.19.

Plenitudo potestatu non operatur qui quam in 175, qua in facto confistunt, quag, verisimiliter ignorantur. 13.20:

Plenitudine potestatis princeps in dubio non prasumitur vis. 13. 28. Plenitudine potestatis vsus prasumi-

tur princeps, si altus aluter non valeret. 13. 29.

Principem de sacto plene informatum esse, in sacto consisti 13.47. Principem plene de sacto informatum esse probare oportet. 13.48.

Prafcrip: io annalu flatuti, de molendino coaltino, currit, licet fla-Ty tuens tuens fir in mala fide. 14. 33.

Prascriptio annalis eurrit, etiamsi prascribens in malaside sit. 14.

Prascriptio annalis non rumpitur | per citationem. 14. 35.

Prascripcio annalis non rumpitur litis contestacione, vel quasi litis contestacione. 14.37.

Praseripcio annalu non rumpitur per contradictionem extrasudicialem, 14. 36.

Prasumio, que ex assertione imperatoria, Papa vel alterius superiorem non recognoscentia, destendit, admititi probationem contrary, cum de prasualcio terig agitur. 14 93.

Principaliter quod fis, in omni diffefitione attendendum, at 9, ex eo de tota diffositione iudicandum, 15, 25.

Privilegium subdito datum, ex sausa retrastari potest, 15. 32.

Privilegium non subdito concessum non potest renocari ylla ex causa. 15.32.

Papa dispensare potest in præiudicium subditi, non in nonsubditi. 15.34 ibid n.35.

Plenitudine potestatu Imperator vii potest, quoad subditos, non quoad non subditos. 15. 36. ibid. n. 37.

Parentes plus intib habent in bonis filiotum quafitis , quam extra. псочит. 15. 48.

Parentes facilius praiudicare paf funt extrancis in lucro acquirendo ex bonis fuis, qu'àm filos fois tr. 50.

Primogenitura statutum non excenditur ad fratrem seuna segentum qui ante statutum est s'al-Clericiu, 16, 18, declaratur de n. 104. & segg.

Pretudissum modicum an ma see

fit relinquitur arbitrio substi-

Parentum naturale votum ed, et liberi ipfis succedant 16. 05.

Parietem communem for a ere inuito fuis fumtibue a terem a. dificare potest, 13, 21.

Pestis vbi viget, qui ibi est, in pertculo mortis est dictur. 12 17 Pestilentia locus non sutua est ibius. 12. 20.

Pestis bedo aquiparatur, 19.24 Pestis tempore prescripcio nel 20. 711. 19. 25.

Peftic Csufa colono, unqui si physeuta fit renv fiso v suda di a canonii, 19-28.

Ob perstulum imminens re regulis iuru sommunis. 14-74.

Peffis licitum facit, quod Under

Pejtu Causa regulas surus em 1500. tranfgredi licet, 19.38 & 11.00. p. A. causa folermitates remittun.

o polis suspicionem an solemisaces remittuutur, & regulas sranfg ed liveas ? 19. 49. & n. seqq. maximen 52.

Periculi timor fine suspicio prasenti periculo aquiparatur. 19. 50.

De periculo prasenti dispositum ad timorem quog, siue suspicionem periculi extenditur. 19 52.

Tefte infecto prastita officia remune.

randa funt 19.34. Peste insecto prastita seruitia omnes

effectus producunt, quos obligatio antidoralis, 9, 53. Peftilentens domum ignoranter e-

Pekilentem domum ignoranter ementi redhibitoria competie. 23.

5.

vicationum reditus in mari quatenus ad regalia pertineant ? 25. 11. & n. 12. Pifcandi jus in mari emnibuscom-

mune est. 25. 13.

Pifastio in mari quatenus quis in eo regalia iuris dictionemá, babet inhiberi per eum potest, 25 16.

pifeari aut nauigare alium redè quù in mari prohibet, sien ei ius pifeandi, nauigandiúc, foli princeps concepit. 25, 25.

Piscandi nauigandió; in mari vos soli alicui non posert princeps sine susta causa concedere. 25-27.

Piscari, nauigare in mari ne posis stipulatione vel alio centrallu obligare te potes. 25. 30.

Piftandı vauigandiğ, ius, qui folu preferipfit, in mari,prohibere potest alium. 25, 32,

Prastriptio iuru pistandi nauigandig, quomodo in mare stat ? 25. 33. Tn. 34.35 36. elegantissimè.

33.0 n.34.35 36.elegantifime. In preferiptione iuru pifeandi vel nauigandi, iu mari,prohibitione requiri nulla lege cautum 25.37.

Preferiptio feruitatis vel alterius iuvis procedit, fi gais co venturiurs proprio- fice dechigatur ex probibitione, fice fama, fice aliunde, 18, 39.

Pifeandi ius in mari, non nifi tempore immemorabili acquiritur. 25. 42. & n. 43. 44. 47. declaratus ibid. n. 48. 53.

Pifcatio nauigatiog, in mari ne vni foli competat, omnium bominum interest. 25.46.

Pifeandi nauigandió, ius, in mari, cum titulo, longo temporis spacio prascribitur 25, 50.

Piscandi nauigandio, ius in mari, contra alterum babentem, ians ius formatum in mari, prascribitur longo tempore, cum situlo: vel long ssimo sine titulo: 25.54.

Pistandi vsu distontunus eH 25.37 Prasciptio in iuribus distontunus immemorabile tempus requirit ; quando en iura debentur averei, 25.52. Én 59.

Ty 2 Prascri.

Prescriptio in iuribus discontinuis, qua à re persone, vel rei à persona debentur, cum titulo longi, ablg titulo , longifimi temporis Spacio, procedis- 25 60.

Pa cendi ius non pradio fed perfonis somperens cum titulo, longo, fine titale longisimo tempore praferi-

bitur 25 72.

Prafcriptio , in descontinuis iuribus, à re perfon e, vel perfon à res debitis abfq, itulo procedit long ifimo tempore. 25 =8

Preferiptio imm: morialis in nauigandi, aliog, quouis sure, fine tisulo, procedu , etiamfi non interueneret feientia & patien is intereffentium . 25 81 & nu 82.

Piftandi nauigandig, im in mari, minori, quam immemorabili tempore, fine titule ablq, fcientia & patientia intereffentium non preferibitur. 25.83.

Piscandi in mari , nauigandig, iuri im commune non refiftie in fbecie, co cafu, quo quis cit in pof. Sessione 25.94.

Prasumptio queliber ex antiquitate refultans probatione contraria

sollitur. 25, 09 Portus mas is publici funt. 26, 11.

Parie exigua fundamenti, loci adificandi non inductiur tottus loci OCCUPALIO. 26 34.

Parce exigua fundamenti adifici

ante positi dominium & possificio retinetur. 26. 35.

Protestatio quatenus conferuet dominium poffesionemg, adding mari pennus destructs. 26. 43 11. 42 41.

Poffesso non amirtitur nir interacni nie ant no peß de tu. 26 Protes at to animum protestant de clarat. 26.46

Protestatio co gernat inspro & 14.26 47

Protesta, de adifice in mars penil destructs resime o demand as possissione, fi derm and cell t qued nous exftmere , mirit sus praoteupationis, da uriji luris cuilibes illis volen i ... 1

Procimifeos jus anno fin tur 26 54-Privilegium in fattendo auffem non amittitur, nifi dec nn . 20;

Princilegium omnieg, alis == 11 tam diu durat , donet et La fa-26.1 1.

Prinilegium quodlibet per est , necprima vice funda.

Pronincia malis homine au May and da est per mare. 23.11.

Prouincia à prafide malis besi La purgands est percerram. 25 11 Prouincia mala homenibus partire.

Mari locum habet 28 6;.

α το Σαλασα, γων κακατείσ.

12.8.

uizacotem. 32. 13.

adriennium restitutionis cona prasci iptionem currit à die

O alliati qualitas esse nequit 4.12 O aliati qualitas esse nequit 4.12 O al possipionis rerum inre gentium, communium, esse se 31.3. Quali possipionim mari babons.00-

ce t age: c contra turbante. 31. 4. Q-ali possessionem maris habens probibero potest alium, ne se inuito,

mare ingrediatur 31.5.

R. Reldon Canifican

Res idem fignificat, quod bona.

1. 1.

Res appellatio latifima, comprehendo 9, res tâm in quâm extra pa-

trimonium nostrum 1, 2. Rei sppellati ne non ciprebenduntur

particulares modo, sedetiam vninersales res. 1. 3.

Rei Appellatione cotinentur ves que functionem recipiums & non recipiumt. 1. 4.

Res appellatione ctiam facta coutinement. 1. 5.

Res appellatione continetur etiam fec. 1-8.

Restitucio in integrum leso etiam in foe competit. 1. 24. Restituțio principia, ad iui alteri reipsa quasitum, non extenditur. 1. 27. nec ad iui alteri înspe quesitum. 1. 29.

Rei appellatione non corporales modo, sed etiam incorporales res comprehenduntur, 1 9.

Res appellacione ad cereum locum relaca, nomina, jura & altrones non concinensur 1, 43.

Rerum five bonorum appellatione etiam res venales comprehenduntur. 1. 57. fallit shid n. 59. 60. 61.62.

Return sine bonorum appellatione essam pecunia continetur. 1, 63. & n, 72 fallit ibid n 64.

Rerum five bonorum appellatione etiam feuda comprebenduntur, propria fignificatione, 1. 74 fallit ibid. n. 79.

Ratione proliibitionis feudi alienandi ceffante, ceffat prohibitio.1.89. Referiptum principis in praiuditium agnatorum rel domini ad

finda extenditur. 1 102.
Restitutioni subsetta res, dotti rel
donasionis propter nuptias causa
alienari potest. 1.11. fallit boc
in sendis ibid, p. 112.

Renunciations generali bonorum paternorum fuuda non continemtur. 1. 123. ampliatur ibid num. 133. 137. fallir ibid. n. 138. 140. 141. 143. 144. 149.

Ty 3 Renun-

Renunciantem filium verifimile non est de fendis cognaffe. 1. 136.

Rerum bonerumue appellatione etiam homines acreliqua animalia continentur. 2. 2. etiam in odiofis. n. 10.

Perum bonorumue appellatione etiam mancipia aliag, animalia, certo in toto existencia consinentur : modo co perpetud destinata fint. 2, 12. ibid. n. 13. aliss fecus ib d #. 14.

Rerum mobilium appellatione continentur etia mancipia aliag, animalia ex propria significatione. 2. 15.

Rei aftimabilis nomine liber homo non continctur. 2. 23.

Res quedam funt iuris diuini, quedam bumani 3. 1.

Res diuini iuris sunt sacra, religiosa aut fancta. 3. 2.

Res humani iuris funt aut publice ant private. 3 3. Res quadam funt corporales, qua.

dain incorporales. 3. 4.

Res corporales sunt, qua sangi pof. (unt. 3.5.

Res incorporales taugi nequeuns & perfantur in iure. 3. 6.

differentia 3.7.6 n. 8 11.34 48. Res corpor ales proprie posidentur, in

corporales non 3 23. Res corporales traditionem recipiut,

Rerum corporalium Gincorporalium

incorporales non. 3. 48. Res quadam funt in patrimonio noftro, quadam extra illud 4. 1.

Res in parrimonio nostro que non effe dicantur? 4. 2.

Res extra patrimontum noteum qua fint ? 4.3.

Res quedam communes fint, 1-40 dam publice, quadam valentatatis, quadam fi gulorum, g. L. Res communes que fins: 5. 2.

Retum omniu flatus primas sulla domini consider atione habet 1.3.

Res communes funt aer, and pie. !!ens, mare & littera plare. 5. 4-Renuncians generalit, r ni les beneficio, exclusitur ib militar legum beneficus, period as italaliver renuncians, 5 3 7

Renunciatio generalismus home benefiaj, compren adil allera.

Renunciario gareralu in a limita non incarterande 3 \$1.

Renunciacio gentalu ol la legale non conveniends vl cere poffit. 5. 86.

Item beneficium ini fatte intionic. 5 . 87 . carry the diuisionis. 5.89.Ordi tur. 5. 91. Item bengaran 1 4 transactio, de concessor de contra menti tata fit, nifi tabuli inflediu. 5.92. Denig, fine bot benefirm ex lege fine exftatuto com petat. 5.93.

perat. 5 93.

pervare ratione non civitae aut pervare ratione non civitae aut pagus, fed fingulares perfona in vocari possunt. 8 36.

De l'apeum est stricti iuris 9.6. Boonciare iuri suo quilibet porest.

14.97. In rebus dispositum, in personis locum babet. 15. 15.

Kapubl. multis casibus, melioris conattonis prinato. 15.24.

Restitutio non plus tribuit, quam lafio abstulit. 26.59.

Rentrutto intra quadriennium regulariter peti potest. 26. 61.

Reference ad readificandum adificium in mari deftrustum , intra annum pets debet, 26.62.

Restitutio in integrum non potest peti, nist intra illud tempus ad quod restitutio competit, quando tempus ad quod restituitur est ininus quadriennio 26.64:

Retractue im ex pacto competens transmitticur. 25. 88.

Regulam pro se habens , sundatam intentionem habere intelligitur.

Regula semper, est standum 26.

Socundum Regula pronungiandum ,

nifi de exceptione doce at ar 26.93. Regula in dubio sinherendum & secundum eam pronunciandum, ninisi de exceptione sides stat. 26.

Ratio phi eadem, ibi idem ius. 27:

Ratio fine mens potius dispositionu, quam verba attendenda. 28.

Ratio mandati vbi locum nancifcitur, ibi & mandatum. 28.78. Ratio fue unens cuius contractus, vbi viget, ibi & contractus ipfe-

S,

Statutum quod alta, pro certa quantitate rei petit est atum foluat, pettinet etiam ad factum aftimabile petitum. 1. 6. faliin facto inastimabili petito iibid. nu.7.

Spem presio non emo. 1. 9.
Spes emi potest 1. 10.
Spes dou.art potest, 1. 11.
Spes in flipulationem potest deduce
1. 12.

Sone lafus, forumê, alea fiue înteres eucutu lefus intelligitur. 1.19. Sonte qui indiuidunde hereditate vltra d'inidum lefus ett., habetremedium 1.2 de refeind Ventes. 1. 20. Vivibetregnis faudiatie icridice rofonfum 1.21.

Spes

Spes appellatione rei non propria significatione, sed interpretatione extensiua, continetur, 1, 37.

Statusum, quod ponst eum, qui rem immobilem forensi vendidit, aut vendidit minimobilem forensi vendedit vateri immobilis in spe mihi competentia alienatione, t. 33.

A semisiatione vocabuli propria vendensi vateri vendensi vende

cedendum non est 1.76.

Successionis ius inter virum & vxorem non porrigitur adscuda 1. 106.

Saxonica dispositio, vt intervirum G vxorem bona communia sint, non extenditur ad seuda. n. 110.

Statutum de reb. fine bonu delinquetu publicandu, etiam ad mancipia etu, reliquag, animalia pertinet. 2. 11.

Scrui reram appellatione non continentur, cum in dispositione mentio sit de rebus G fractibus aliarum rerum, 2, 21.

Serui rerum appellatione non veniunt, vbi de rebus tanquam accifforys mentio fit. 2, 22.

Statutum vi de rebus fine animalibus vestigal folnatur non extenditur ad hominum liberum. 2 27.

Statutum de dominio ad res incorporales non extenditur. 3.10.

Statutorum verba propriè intelligenda lunt. 3. 31.

Statuta ad cafum improprium non extendenda, 3, 32. Statutum de possessione laquens, regulariter tantum de possessione res corporalis intelligendum est.

Statucum aut alia disposicio de traditione lequens adres encorporales non extenditar, 2, 52.

Seruitutes quare neg, in bonu neg, extra bona nostrà esse dicamur. 4. 4. & n. 6. ac segg.

Scruiturum nomine nobis & all 10 & exceptio competit, 4 5.
Scruitutes per se sine pradio aliena.

ri nequiunt. 4.7. Seruitutes per se non cens neur. 4.8.

Scruitutes funt accessoria alterno 163

Seruitus est qualitas 4.11.

Servitute non exstruendi molendins constitutassing alaris succesor non potest adistiare molendinum, s.

In fernisatibus negatinis non turrit praferiptio, nifi prohibitio interueniat. 5. 47.

In feruitute negatina veliontra a-Etus mera facultatu praferibenda, nulla lege cau 10 - qui d'prohibitio requiratur 6 - a

In servitute preserve de tentim requiretur preserventem vsum iure proprio 6.5.

In seruturum praseriptione quarequinantur? 6.6.6 m. 9.12-

Semel adifi cabrie factum, p la à in-

diftinite adificari potest. 7.26.
Semel fastum alienabile, transmissbile, delegabile, cessabile, postea industricte alienari Ge. potest., 27 (Fm. 28. 29. 30.

Statutum & consuetudo longe potentior est patto. 8 2.

Statutum vel confuetndo valet, ne quis in fuo fundo, abfg, licentia fuperioris, molendinum extruat.

Statutum vel consuetudo de non exstruendo molendino, non extenditur ad resicientem, aut fulcientem. 3.5. fallit, ibid. n. 6.

Statutum panale firitti iuru eft. 9.

Statutum iuru communis correctorium fricti iuru est. 9. 8.

Statutum iuru alicuius derogatorium, est firicti iuru. 9 9.

Statutum ne subditi ad aliud, quàm superioris molendinum vadant, non valet. 14, 1. ampliatur ibid. n 2.4.8.10.11.45, 46. limitatur. ibid. n. 47.67 n. 94.

Statutum in certa & particularu persona praiudicium condi non potest. 14.3.

Statutum generalib, ac indefinità verbà conceptum, fi praiudicium tantum certarum perfonarum refriciat, non valet. 14.5.

A fatuto molendinum coastiuum imponente appellari potest 4.11.

Statutum molendini coastiui per viam quercla impugnari potest. 14.12.

Statutum de molendino coacliuo per viam exceptionis doli mali impugnari potest. 4.13.

Sententia iudicis lapfo decenniores iudicata efficieur. 14.14.

Sententia legis iniqua nunquam transit in rem iudicatam. 14.15. Statutum molendini coactiui an sit ipso iere nullumit 4.16.

Statutum molendini coactiui tàm diu ratum est donce rescindatur. 14.17.

Statutű molendini coalitui per mo, dum queselz intra annum tantum impugnari licet. 14.18 declaratur ibid. n.19. & 21.

Statutum molendini coastiui propter publicum commodum vsg., ad viginti annos impugnari potest. 14 20.

Statutum fine debita folennitate, vel ab co, qui contra ius commune condere ftatuta nequit, conditum est ipfo iure nulum. 14.

Statutum, ipfo jure nullum, lapfu v. nius anni confirmari nequit. 14.

Statutum molendini probibitum, quamub inutiliter factum 30. annorum obtemperatione conualidatur. 14, 25.

ZZ Statutum

Statutum molendini coastiui & querelam & exceptionem simul aduersus se competentem habet.

Statutum iniquum quatenus non noceat ei qui ipfi statuto contradixit? 14.44.

Statutum molendini coastiui vtilitatis publica, vel necessitatis caufa factum valet. 1 4. 48. fallis ibid. n. 54. 55. 56.

Statutum ob viilitatem vel necesitatem publicam, etiam in praiudicium singulorum condi potest. 14.49. In statuo ob viilitatem vel necesi-

Latem publicam condendo, non eft

uium, sed majoris partis tantum.

necessarius consensus omnium ci-

14.50.
Statutum molendini coactiui, ob vtilitatem vel necestitatem publicam etiam ab ijs, qui contra ius commune statuere nequeunt sieri potest. 14.51.

Statuta, ob publicam vtilitatem vel necessitatem condere contra iu commune possunt, qui alioquin contra commune ius nil queunt.

Statutum viilitatu publica non stazuentu sed totsus Reipub, commodum respicere debet, 14,53.

Statuti de molendino coastivo generalis affertios quòd ob vtilitatemaut necessitatem publicam fastis st. plene probat fi adminicula ba beat prasumtionum, 14.39, fallis vbi euidentia facti contrarium docet, ibid, n. 90. 91. 92.

Statutum respiciens singulariŭ perfonarum prasudicium,valet, si ab omnibus subditus est factiv. 14.95-

Statutum fingularum perfonarum praiudicium respicieus, emnium consensum requirit, cum non statuttur, ex causa publica vilitatu vel necesitatus. 14. 100.

Statutum molendini caditui valot respectu non subditorum. 15.1. & n. 18. & n. 22. & n. 57. eius ratio ibid. n. 10. proponitur, ampliatur bac decisio n. 58. Statutum, ne qui pro molendo fra-

mento territorium excat , Valet.
15. 2.
Statutum, ne quie vem fuam extra-

Statutum, ne quis vem fuam extraneo alicnet, palet. 15 3.

Statutum, ne fabditi vinum, frnmentum &c. extra territorium portent, valet. 15. 4.

Statutum ex ordinata charitate ratum est etiam cum alteriu praiudicio, 15, 9.

Statutum fauorem statuentium subditorumg, respicieus principaliter, secundario autem nocens extraneu, pro nemini praiudicante habetur. 15, 27.

Statutum quatenus valeat ad priuatum commodum statuentii? 15-53. G n. 54.

State_

Atatutum, ne jubditi extra territotum ad moleudum eant, valct in praiudicium Laicorum exterorum, 15,58.

Staiutum ve quis rem immobilem in extrancum alienet, in praiudicum Ecclesie non valet. 16 1. dellarat ib. v. 76,77 78,79 80.

Statutum, quo Ecclesia auseriur ius à iure communi concessium non palet-16 6, 6 n, 33, declaratur ibid. n. 34. 35. 36. 6 n, 83.

Statuta contrahere cum Ecclefiu prohibentia, non valent, 16 8 declaratur ibid, n. 84, 85, 86, 87,

Statuta inferiorum, non ligani maiores, superiores, aut digniores 16.

Statuta condere intifdictionis est.

Statutum, quo cauctur qued locatio Locid reiterta e enfeatur, nificontrabacium alter insta tres menfes ante finem Locationis proteflatus fuerit ad Eulefiam non extenditur. 16. 14. ibid. 1, 15. dechristur ibid, 11. 99. 49 fegg.

Statutum, quèd maftels extantibus formine non fuccedant, non pertinet ad moniales ante flatutum lacias, 16, 17.

Statutum agnatos cognatis in successione praferens, an noteat Clericis ? 16, 18, & n. 109, 110, 111, 112, 113

Statutum retractus, rei vendita a-

gnatu vel confortibus concess, ad Ecclesias emtrices non pertinet. 16 26. contrariam versus ibid.m. 122. & invispondendo ac iudicardo sequendam, n. 123.

Statuto Laicorum praindicari potest Ecclefiis , in rebus adbuc quarendii. 16.29. & n. 111. 115.

Statuta, que non deregant privilegys specialibus Ecclestatum, nec carum conditionem deteriorem faciunt, ratasum, etiam in preiudicum Ecclestatum, 16, 31, & n. 82.

Statutumme subditi cant extra terviorium non est inhonestummeg, derogat privilegys Ecclesia, eiucúe condicionem deteriorem facit, 16, 32, 67 n. 81:

Statuta ad Ecclefiam indiffincte extenduntur, quando funt concepta in rom. 15.41.

Statutum probibens subditos admelendina Ecclesia non vadere, non valet. 16. 44. Én segg, vsg, ad n 30. inclusiue.

Statutum quo deterior efficitur conditio Ecclefiasticarum personaru, quam Laicorum, non valet, 16,45

Statutum exprese tantum de Ecclesis, siue Ecclesiastrois personis disponens, non valet. 16, 46.

Statusum nominatim fine express

Olericum à successione excludens

non valet. 16, 47,

Statutum prohibens ne subditt eant

ad molendina extra territoriü, qua Laici ab Ecclesia in feudum, Emphyteusin, Vel libellum tenent. 16. 51.

Statutum ue fubditi extra territorium vadant ad molendina extra territorium a pertinet etiam ad molendina, qua Laici ab Ecclefia tenent in feutum, Emphyteufin vel libellum. 16.55.

Statuta Laicorum pertinent etiam ad res, quas Laici, ab Ecclefia in feudum, Emphyteufin libellúmue tenent. : 6.56.

Statutum de non eundo ad molendina extra territorium, ad Ecclefia molendina pertinet, fi exiguum inde in Ecclefiam praiudicium redunder.16, 57.

Statutum generale Laicorum ad Ecclesias peritnet, quando Ecclesia mulam aut parvum ex eo genera, tur praiud cium, 16, 53.

Statutum Laivorum, ne fabdiri extra territorium ad molendum eant, ad molendina per inet etiam easqua funt in patrimonio Cleritorum 16.60.

Statutum generale, ne fubditi eant extra territorium ad molendum, fi est factum à Laioù & Clericu, comprehendit et iam moleudina Clericorum, extra territorium. 16.62.

Statuta à Laicis & Clericis fimul condita etiam Clericos indiftin. Etè obligant. 16.63.

Statutum, ne fubditi extră territorium ad molei dun eant, fi in rem conceptum cif comprehendi etiă molendina Chrisorum, 16, 64, Statutum generale quo fubditi extra territorium, ad molendini, tor testatura, fi omne extra territorium, fista compleditum extra servirorium fista compleditum extra servirorium fista compleditum extra servirorium fista compleditum extra servirorium fista

Statutum, ne masculis extantibus succedant, etiam moniales com-

prehendit. 6 67.
Instautie, quò ad escetum, nihil refert, an in rem concepta sint, an
in personant 16,68.

Statuta loci rerum fitarum, in fuccefione, indiffincte attendumur, fice concepta fint in rem, fine in personam, 18.69.

Statutum, ne fabditi extra territorium ad molendum eant, in effectu rem refercit, nempe molendumum extra territorium, 16. 70. & n. 101. 119.

Statutur profibent unu teregentre perfonarum contrabere, etiam Chrisia comprehendis, 6-73. Superiores aut depuiores liganus flatutis etiam inferiorum, quando Juperiores illi in bus non babem iuridicionem, 16-95.

Statuta que subditu aliquid imponunt valent etiam in pratudiciú

non lubditorum, 6. 97. On. 98. Statutum res potius, quain personau respiciens, facilius etiam Ecclesia continet, quam ftatutu quod fimpliciser personas respicit. 16, 102.

Statutum agnatos cognatis praferes in successione, etta ad illos cognatos pertinet, que ante statutum Clerics effecti funt. 16. 113.

Statuta rem, & statuta personam principaliter respicientia maxime differunt. 16, 120.

Statutum prohibens (ubdires, extra territorium ad molendinum ire ratum eft in praiudicium exterovum. 16 124. faltit hoc quo ad Ecsless ibid. 1.125, ift ag, fallent is steru declaratur n. 120. remifine.

Statutum molendini coactiui non aliter valet nifi ab co conditum fit, qui potelt contra commune sus fta anere 17.2. fallit boc fi ftarnat ex cauta publica viilitaiu, vel neceffitatie. ibid. n. 3.

Ligiurum etia contra im commune condere potest, eam alioquin potestatem non babens fi statuat, ob publicam veilitatem vel neceßitatem. 17. 4.

Statutum molendini coactiui non valet in praiudicium eius, qui in Latuetes iurisdictione habet, 17.5 Statutum molendini coastiui non

Palet, principaliter ad amulationem exterorum fadum. 17.6.

Statutum molendini coactiui contra

exteros non valet, fi exteris pa-Elo, privilegio, prascriptione rel also modo, ius cogendi ad molendina fua, contra statuentes cerum fubditos acquifitum est. 17.7. Specularia quis ponere potest in fe-

nestrie suis. 18 3. Salarium integrum debetur recedenti ante tempus, propter pefte, vel aliu cot agiofum morbu 19.11.

Sponsalibus de futuro propter super. uenientem morbu contagiolum. incurabile renuciari potest. 19.18

Statutum,ne aliter valeat teftamentum , nifi conferiptum fit, a notavio matriculato, non extenditur ad testamentum, pestis tempore fallum,fi nullus reperiebatur Notarius matriculatus. 9. 43.

Statutum in testamento mulierte duotum agnatorum prasentiam requirens, non pertinet ad testamentum temporepeftic conditum, vbi no erat agnatoru copia. 19.44

Seatueum in contractu minoris vel mulieris duos notarios exigens, non pertinet ad contractum tempore peftis. 19. 45.

Sonitum in publico facere non licet, per quem fludia liberalia impedianeur, 20.1.

Sonitum non lices facere in publice quo diuina ministeria impedian-THY. 20. 2.

Strepitus iuxta scholas, auditoria publica Z2 3

publica, vel edes Professoria aut Scholaria, non debet sieri ad impedienda studia. 20. 3. & n.4.5.

Scholaris clare legens vel vociferans officio indicis prohiberi potest , no fic alteri impedimento fit, 20, 7.

Strepium, studia ministeriaue impedientem, Magistratus ex officio etiam nemine perente; cobibere potest & debet. 20, 8.

In frepitu pro studis ac ministerio remouendo procedi pocest etiam diebus feriacis. 20. g.

A sententia strepitum pra studis ac ministerio remouente appellari nequit. 20.10.

Strepitus caus à, nec possessor à legendo, nec concionator à concionando

desistere debet, 29, 15.
Scrustuter aliag, iura interporalia
absg. scientia & patientia omnium illorum quorum interest, non

prascribuntur, nisi spacio immemorabili. 25, 45. Sefuitus discontinua tantum imme-

Seruitus discontinua santum imme morabili tempore prascribitur. 24,512

Seruitu dissortinua, cum titulo; prascribitur longo tempore. 25. 52:

Specialis prohibitio potior efficacior est. 25. 90. Solennitas extrinfeca ex temporis

Solennicas extrinfeca ex temporia antiquitate prasumpta, probibitione, contrary & prasumptioni sortiori eliditur. 25. 105. Solennitas extrinfeca ex temporli antiquitate prafumitus, 25, 106. Statuta legesig, domini in mari iurisdictionem babentii, fernanda funt in mari, 28, 24.

Scopulus in mari fit adificatu. 27.3. Statuta loci contractus inspicienda fint, incontractus etreftri, tam à subditis, quam extrarcis, 28.

Statuta loci contractus inflicienda in folemitate contractus, 28,2 8, Afeparatis non fié ill atto 25,22, Statutum, qu'od de lictum, in civitate commifiam, indicis arbitrio pumitur, non extendiur a de dei-

tta extra cirtia.em in territorio cinitatio. 23-85. Socius in culpa dicitur esse, qui merces permare vexit; cum terra ve-

here poinisset; 3 · 2.

Satifrici dictum de naulgantium periculo. 3 2: 1 2:

T Itulum explicans significationem eius explicare debet.prin.

Tituli significationem respicientia non sunt aliena à materia eiusdem, pr. 2.

Tituli fignificatione non cognita intelligi aut difci nequeunt comprebenfa fub eo, pr. 3.

Testis simpliciter ad testimonium iuratus extra articulum interrogari non debet. p. 4.

Teftis.

Testu extra articulum interrogatus nul lam fidem facit. pr. 5. fallit hocibid. n. 6. 6 7. 8. Testu super arciculu simpliciter iuratus,

indiftincte interrogari poteft de intellectu tituli vel materia super qua examinatur.9.

Teftis super mutuo examinatus, si interrogatus, quid fit mutuum,refpondet, se ignor are nihil probat, 10.

Testis super consuctudine nesciens quid fit consucrudo nibil probat 11.

Teftis super fam.im, cam definire nestiens, nil probat, declaratur boc n.13. remisine

Tituli ognitio neceffaria adcognitionent legum est. pr. 18

In transactione lafus non tam in re , quam fe lafus intelligitur. 11.15. In transactione locum habet 1. 2. C. de

refe. vendis, 1. 16. & n. 17. 18. Traditionis loco, inincorporalibus patien. tinest, 3. 49.

Tradi etiam res incorporales dicuntur, fed lange & improprie 5.53.

Traditionis mentionem faciens diffositio ad iuraextenditur. fi aliâs futura eft supernacua, vel de mente conftat. 3 54. 1bid. n. 55.

A Tituli primordio pofterior enentus for-

matur. 7. 32. Taciti & express eadem virius, eademá,

difpositio eit 13. 41. Tacitum non debet plus operari, quàm

expre fum. 12. 42.

Testis dictum, qui deponit in iudicio cortravium eiusg, quod antè iurateu dixerat , prafertur iuratum. 14. 86.

Teftis dictum iniuratum extra iudiciale coniecturis adiutum prafertur inrato. 14.87. 6 1.88.

Teftamentum in caftris belli tempore conditum fine legitimo numero teftium, valet. 19 29.

Teftamentum in loco peftifere conditum valet fine legitimo testium numeto.

19. 30. 6 n. 31. 32.

Teftamentum, in peftifero loco, fine legitimo teftium numero conditum , non irritatur, etiamfi peftis ceffet.19.33. Testamentum non valet vbi testes in co

non fuerunt in confpectu teftatoris. 10. 41.

Testamentum pestis tempore etfi testes non fuere in confpectu teftatoris, valet tamen. 19. 42.

Territorium quia fit ? 21. 3.

Territorij appellatione continetur etiam aer eius loci, in quo quis intisdictionem habet. 2 . 4. 6 n. 7.

Territorio continetar etiam mare, quod est iuxta terram inrudictionis cu-\$149, 20. 5.

Terricorio aliquo probibitus,nec in aere eius territorij morari potest. 21. 8. Terra vel arena, sub mari communis est.

Tituli allegatio neteffaria non est, in praforiptione immemorabili iura pifrandi & nauigandi in mari 25.85.

Tituli

Tituli allegatio in prascriptione immemoriali requintur vbi im prascriptioni exprese resistit. 25, 88. quòd verum inspeciali, non generati resistentia, ibi d. n. 02.

Titulus, in bis, qua funt contra ius com, mune, necessarius tantum est in his, quibus ius commune in spesie resistit. 21.94.

Titulm ex antiquitate, temporu prafumitur. 25. 102.

Tituli contra prafumtionem, ex antiquitate manantem probatto, & prafumtio admittitur. 25 108.

In testamenth's jura loci terrestrib, vbi condantur testamenth's attendimus, etiam quo ad bana extra territorium sita. 28,41. ibid. n. 42 & sue subditus situ enon subditus testetur. ibid. n. 43.

In testamento in mari condito inspici debent statuta, leges, consucudines eine populi, ciuitatie, principi, qui in islo mari inriductionem babet. 28. 44. tam à non subdito, qu'am subdito, ibid, n. 45. tamis, quo ad bone intra, qu'am extra servitorium sua, ibid, n. 46.

Territorium dicitur à terrendo. 28.55. Territorium non in terrâ tantum sed essam aquâ dicitur. 28.59. V.

V Enditor deseptus vitra dimidiam insti preciphabet benesicium l.z.C de rescind vendis. 1.13.

Venditor spei deceptus vilva dimidium, babet benesisti l. 2. C de reserved. 1.14. Vjus loguendi. 1. 42. O n. 51. 71.155. Verba generaliter indesinite assipienda generaliter indesinite assipienda sunt. 1. 77.

Vxor puuper marito locupleti in quana fuccedons, non fuccedot in feudu. t-107.

Vafalli ins omne, quod in feudo habet, co mortuo exspiras. 1. 113.

Vafallus granasu cenfesur, fendum polt mortem fudm filijs vel agnatu fun restituere. 1. 114.

Vltima voluntas de dominio, adres in. corporales non pertinet. 3.11.

VJumfructum, vfum, itervel aliudbabens, dominium busus iuru babere cenfetur. 3, 14.

Vniuer sitas quatenus aggrauetur maieru partu consensu in molendini prascriptione 5. 60. E n. seqq.

Vectigalis sus contra vniuerfitatem praferiptum vfurpari poteil ettam contra illes de vriuerfitate à quibus tempore praferiptionis exactum non eff. 5, 71.

Veilitate publica coffante, coffant indulta propier veilitatem publicam. 7-3-Vniuerfitas, velut ciuitas, collegoum, pa-

gus, aliud funt , aliud fingulares Domines. 9. 2.

Vniuerficates, ciuitates, pagi, collegia, non continentur appellatione personarum, vel incolarum alicuius loci 9. 3.

Vuiuerfitates , ciuitates, pagi, collegia,large & improprie hominum fine incolarum appellatione continentur. 9.11.

Vniuerfitatis im confernatur, per vnius factum de vniuerfitate. 10.

Vafallum inter & dominum verofimile non est actum inueftitura tempore, ne Vafallus in praindisup, muronibnelom molendinonini, que dominus postes extruct, in feudo molendinum edificet. 12. 15.

Volents neg, dolus, neg, iniutianeg, grauamen infertur. 14. 96. Vafallus innestitur em intra anuum

non petens, à domine feudi,in loco pestifero degenie, excufatur. 19 22. Via publica vius à domino territori

probiberi potest. 25. 17. Via publica vfus liber cuig, acper-

miffisest. 25. 18.

Venatio, aucupatio à principe sine sufta causa probiberi non potest. 25. 21.

Via publica vous à principe sine instâ causa non potest prohiberi.25.22.

Via vna probibitum, alia permitti

non debet. 25. 28.

Vectigalis ius nondum formatum non nisi immemorabili tempore preferibitur. 25.55.

Vectigalis im contra cum, cui iam eft formatum, prafcribitur, abfq, titulo, longifimi : cum titulo , longi temporis spacio. 25.55.

Venandi aucupandig, ius 30. annie, abfg, titulo prajeribitur. 25 70;

Venandi aucupandig, ius discontinuum est. 25.71.

Verba funt in potiori fignifications ausipienda. 25 91.

Villitas publica prinatis commodis anteferenda est. 26, 20

Vtilitas publica modica, magno commedo prinato, postponitur. 26.21. Venetie fi destruantur alius eo loci adificare poterit. 26. 27. declaratur bec ibid. n. 28.

Vafallo impedito inueftituram petere, cessante impedimento, non maius anno, tempus conceditur.

Via terrefris non maritima in menfura dieta attendenda, etiamfi via maritima breuior fit. 32. 1. declaratur ibid. n. 15. 16.17. 18. limitatur ibid. n. 21.

Via terrestris securior est via mariti. mâ. 32. 19.

Via securior, cateris paribus, praferenda. 32, 20.

Finis huius Indicis.

ENGRETHMENT TO THE FARMENT OF THE PERSON OF

LIPSIÆ Sumtibus Henningi Grosij.

Valentin am Ende imprimebat.

ANNO M. DC. VI.

